

ประกาศพระราชบัญญัติ

และ

พระราชกำหนดต่าง ๆ รัชชกาลที่ ๗

พ.ศ. ๒๔๗๒

โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ

พิมพ์ครั้งแรก

ราคา ๑๒ บาท

Handwritten signature and date: ๑๑/๑๐/๕๖

๓๕๖, ๕๖๓

สารบัญ

กฎหมายประจำปี พ.ศ. ๒๕๗๒

พระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติ	การแพทย์เพิ่มเติม ๒๕๗๒	หน้า ๑๐
พระราชบัญญัติ	อาการน้ำแก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๗๒	หน้า ๖๐
พระราชบัญญัติ	คลังออมสินแก้ไขเพิ่มเติม	หน้า ๑๔๑
พระราชบัญญัติ	แก้ไขเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความ อาชญา พ.ศ. ๒๕๗๒	หน้า ๑๔๕
พระราชบัญญัติ	ฉีฬ พ.ศ. ๒๕๗๒	หน้า ๑๕๑
พระราชบัญญัติ	ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๕๗๒	หน้า ๒๐๑
พระราชบัญญัติ	ศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)	หน้า ๒๔๘
พระราชบัญญัติ	จัดการป้องกันไข้ทรพิษ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๗๒	หน้า ๒๕๑
พระราชบัญญัติ	งบประมาณ ๒๕๗๓	หน้า ๒๗๒

พระราชกำหนด

พระราชกำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ

แก้ไขเพิ่มเติม หน้า ๗๘

๓๕๖, ๕๖๓

พระราชกำหนดเสื่อครุยแก้ไขเพิ่มเติม ๒๔๗๒ หน้า ๘๕

พระราชกฤษฎีกา

ประกาศ พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยลักษณะฐานของวัดมหาดหลวง

โถม้นคาโรลิกในกรุงสยามแก่vikari

อาโตอาปอสตอลิก แห่งหนองแสง หน้า ๖๔

พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและ

อสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อสร้าง

ปฐมบรมราชานุสรณ์ และสร้าง

คมนาคน เชื่อมพระนครกับถนนบุรี หน้า ๑๑๖

พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและ

อสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อตัด

และขยายถนนจากถนนจักรเพ็ชร

ไปถึงคลองผดุงกรุงเกษม หน้า ๑๓๑

พระราชกฤษฎีกา ขยายเขตที่ดินรถไฟเพื่อทำการ

ก่อสร้างสถานีรถไฟโคราชและ

สายตะวันออกเฉียงเหนือ หน้า ๒๑๒

พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหา

ริมทรัพย์อย่างอื่น เพื่อตัดถนนซอยจาก

11/10/2566

ถนนสุริวงส์ไปจดถนนสีลม ๓ สาย หน้า ๒๕๓

พระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตที่ตั้งสร้างทางรถไฟ

หลวงต่อจากขอนแก่นไปจังหวัด

หนองคายและนครพนม หน้า ๒๖๘

กฎเสนาบดี

กฎเสนาบดี มหาดไทย ตามความในมาตรา ๘

และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติ

การแพทย์ พ.ศ. ๒๔๖๖ หน้า ๔๐

กฎเสนาบดี พาณิชย์ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม

ออกใบอนุญาตสำหรับล้อเลื่อน

ในจังหวัดเชียงใหม่ หน้า ๑๒๕

กฎเสนาบดี คลัง ออกตามความในมาตรา ๗๐

แห่งพระราชบัญญัติเงิน ๒๔๗๒ หน้า ๑๗๖

กฎเสนาบดี พาณิชย์ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม

จดทะเบียนออกใบอนุญาตและอัตรา

ค่าเช่ารถจ้าง จังหวัดพระนคร

ศรีอยุธยา หน้า ๑๔๖

ประกาศต่าง ๆ

ประกาศ ให้หม่อมเจ้าไข่นามสกุล

หน้า ๑๔

ประกาศ ตั้งกรมสุรา ในกระทรวงพระคลัง ฯ

หน้า ๖๒

- ประกาศ รวมศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ส่วนแพ่ง ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ส่วนอาชญา ศาลจังหวัดเชียงใหม่
 ศาลจังหวัดราชบุรีและศาลจังหวัด
 ฉะเชิงเทรา เข้าในศาลมณฑล หน้า ๒๔๕
- ประกาศ พระราชทานทุนเล่าเรียนสำหรับศึกษา
 วิทยาศาสตร์ หน้า ๒๗๔
- ประกาศ ให้ใช้ข้อบัญญัติว่าด้วยฝิ่น และโปรโตคอล
 และข้อกำหนดครั้งสุดท้าย
 ฉะบับเมืองเขินัว หน้า ๒๗๕

ข้อบังคับต่าง ๆ

- ข้อบังคับ สภากรรมการรองคมนตรี หน้า ๑๗
- ข้อบังคับ ค้างออมสินฉบับที่ ๓ หน้า ๑๔๓
- ข้อบังคับ ค้างออมสินฉบับที่ ๔ หน้า ๒๐๐
- กฎข้อบังคับ ว่าด้วยการสอบไล่เข้าเป็นข้าราชการ
 พลเรือน ชั้นราชบุรุษ ๒๔๗๓ หน้า ๒๑๕
- หลักสูตร การสอบไล่เข้าเป็นข้าราชการพลเรือน
 ชั้นราชบุรุษ ๒๔๗๓ หน้า ๒๒๓

สัญญา

หนังสือสัญญาว่าด้วยการระงับรบกวนทางศาลและ

การปราณีประนอมระวางกรุงเทพมหานคร

กับเนเดอร์แลนด์ หน้า ๕๘

อนุสัญญาว่าด้วยฝิ่น และโปรโตคอล และข้อกำหนด

ครั้งสุดท้าย ฉบับเมืองเยนีวา หน้า ๒๙๑

ทหาร

พระราชกำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ

แก้ไขเพิ่มเติม หน้า ๗๘

กระทรวงเกษตรพาณิชย์

ประกาศ เปลี่ยนแปลงชนิด ขนาด อัตรา

ค่าภาคหลวงไม้ ในมณฑลปรำจัน หน้า ๒๗๖

กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ประกาศ เปลี่ยนอัตราค่าที่อนุญาตทำโป๊ะ

ในจังหวัดสตูล หน้า ๑

ประกาศ เปลี่ยนอัตราค่าที่อนุญาตทำโป๊ะ

ในมณฑลภูเก็ต หน้า ๖

ประกาศ ตั้งกรมสุรา ในกระทรวงพระคลัง ฯ หน้า ๖๒

ประกาศ ห้ามและกำหนดให้ใช้เครื่องมือบางอย่าง
ทำการจับสัตว์น้ำตามท้องที่บางแห่ง
ในจังหวัดจันทบุรี หน้า ๕๑

ประกาศ ห้ามการค้าขายเชือกแฉ่งเข้าหมัก
ในนครราชสีมา หน้า ๑๐๕

ประกาศ ว่าด้วยธนาคาร ออมสิน และ
เครดิตฟองซิเอร์ หน้า ๑๒๘

ประกาศ ว่าด้วยการออมสิน หน้า ๑๓๐

ประกาศ กำหนดอัตราเงินค่านาฟางลอยและ
เงินรัฐูปการในตำบลเวียงน้ำหอม
จังหวัดนครสวรรค์ หน้า ๑๔๕

ประกาศ ห้ามการจับหรือทำอันตรายเต่าทะเล
และกระทะเลทุกชนิด หน้า ๑๔๘

ประกาศ ให้เก็บเงินค่าน้ำตำบลเวียงน้ำหอม
จังหวัดจันทบุรี หน้า ๒๖๔

กฎเสนาบดี ออกตามความในมาตรา ๗๐ แห่ง
พระราชบัญญัติปีน ๒๔๗๒ หน้า ๑๗๖

ประกาศ ห้ามมิให้ใช้เครื่องมือบางอย่างทำการ
จับสัตว์น้ำ ในบางท้องที่ ในมณฑล
กรุงเทพฯ ฯ อยุธยา, และปราจีน หน้า ๒๓๖

ประกาศ ห้ามมิให้ใช้เครื่องมือบางอย่างจับสัตว์น้ำ

ในหนองหาร จังหวัดสกลนคร หน้า ๒๓๗

กระทรวงธรรมการ

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาสำหรับ

ตำบลสาหร่าย จังหวัดนครราชสีมา หน้า ๑๓

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาสำหรับ

ท้องที่บางแห่ง ในมณฑลนครราชสีมา หน้า ๑๕

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม

ในท้องที่มณฑลปราจีน หน้า ๖๓

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาบางตำบล

ในจังหวัดสุพรรณบุรี หน้า ๗๑

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา

ตำบลหนองไขว้ จังหวัดหล่มสักดี หน้า ๑๐๒

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม

ในท้องที่มณฑลนครสวรรค์ หน้า ๑๒๕

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม

ในท้องที่มณฑลปราจีน หน้า ๑๕๔

- ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม
มณฑลอยุธยา หน้า ๑๕๕
- ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม
ในท้องที่มณฑลราชบุรี หน้า ๒๐๕
- ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม
ในท้องที่มณฑลพิษณุโลก หน้า ๒๑๕
- ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาสำหรับ
บ้านหัวดง จังหวัดอุตรดิตถ์ หน้า ๒๑๖
- ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาในสุพรรณบุรี
ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง หน้า ๒๑๗
- ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม
ในท้องที่มณฑลอยุธยา หน้า ๒๓๓
- ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาสำหรับ
ตำบลบ้านขอม ซึ่งเปลี่ยนชื่อจากตำบล
บางกระด้ง อำเภอเมืองสมุทรสาคร หน้า ๒๔๔
- ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติม
ในมณฑลจันทบุรี หน้า ๒๔๕
- ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา ตำบล
บางกระทุ่ม ตำบลวังอีตก และตำบล
ทุ่งพันเสา ซึ่งแยกตั้งใหม่ หน้า ๒๖๖

กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

ประกาศ ว่าด้วยกิจการประกันภัย หน้า ๑๑๑

กฎเสนาบดี กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจดทะเบียน

ออกใบอนุญาตสำหรับล้อเลื่อน

ในจังหวัดเชียงใหม่ หน้า ๑๒๕

พระราชบัญญัติ คลังออมสินแก้ไขเพิ่มเติม หน้า ๑๔๑

กฎข้อบังคับคลังออมสินฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๔๙๒ หน้า ๑๔๓

ประกาศ แผนกไปรษณีย์ หน้า ๑๕๑

ประกาศ งตการเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนเกวียน

ในมณฑลนครราชสีมาและอุดรธานี หน้า ๑๕๒

ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติรถจ้าง ร.ศ. ๑๒๔

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หน้า ๑๕๓

กฎเสนาบดี กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจดทะเบียน

ออกใบอนุญาตและอัตราค่าเช่ารถจ้าง

พระนครศรีอยุธยา หน้า ๑๕๖

ข้อบังคับคลังออมสินฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๔๙๒ หน้า ๒๐๐

ประกาศ กำหนดการรับจดทะเบียนสหกรณ์ หน้า ๒๑๑

ประกาศ ถอนพระบรมราชานุญาต ซึ่งได้พระราชทาน

แก่บริษัทธรรมาภพพระพุทธรูปบาททุนจำกัด หน้า ๒๖๒

ญ

กระทรวงมหาดไทย

- ประกาศ เรื่องแก้ไขห้องที่ในจังหวัดพระนคร
และพระประแดง หน้า ๓
- ประกาศ ขยายเขตต์สุขาภิบาลเมืองพิษณุโลก หน้า ๗
- กฎเสนาบดี ตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖
แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ ๒๔๖๖ หน้า ๔๐
- ประกาศ เรื่องกำหนดที่ฝากศพ ผังศพ เผาศพ
ในห้องที่จังหวัดนนทบุรี และธนบุรี หน้า ๗๔
- ประกาศ เพิ่มเติมจำนวนยาเสพติดให้โทษ หน้า ๑๑๒
- ประกาศ เรื่องกำหนดที่ ฝาก ผัง และเผาศพ
จังหวัดพระนครและธนบุรี หน้า ๑๑๓
- ประกาศ เรื่องยาเสพติดให้โทษ หน้า ๒๓๒
- ประกาศ กำหนดจำนวนยาเสพติดให้โทษ
ซึ่งจะต้องใช้ใน พ.ศ. ๒๔๗๓ หน้า ๒๓๗
- ประกาศ กำหนดที่ฝากศพ ผังศพ เผาศพ
จังหวัดพระนครและธนบุรี หน้า ๒๔๓
- ประกาศ เรื่องกำหนดที่ผังศพสำหรับตระกูล
ขุนตระกูล และจันตระกูล หน้า ๒๔๗

กระทรวงยุติธรรม

11/10/2566

พระราชกำหนดเสื่อกรุบแก้ไขเพิ่มเติม ๒๔๗๒ หน้า ๘๕

ประกาศ ตั้งตำแหน่งข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรม หน้า ๑๐๓
ประกาศ รวมศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนแพ่ง
ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนอาชญา
ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ศาลจังหวัดราชบุรี
และศาลจังหวัดละหานทราย

เข้าในศาลมณฑล หน้า ๒๔๕

สำนักหอสมุด

ประกาศ

เปลี่ยนอัตราค่าที่อนุญาตทำโป๊ะ ในเขตต์แขวง
จังหวัดสตูลมณฑลนครศรีธรรมราช ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน
พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รับพระบรมราช
โองการเหนือเกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศ
ทราบทั่วกันว่า ตามประกาศลงวันที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศักราช
๒๔๖๓ กำหนดอัตราให้เก็บค่าที่อนุญาตทำโป๊ะในมณฑล
ภูเก็ต โป๊ะน้ำลึกแห่งละ ๓๐ บาท โป๊ะน้ำตื้นแห่งละ ๒๐
บาท ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๖๔ เป็นต้น
ไปนั้น

บัดนี้ความทราบใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า เขตต์แขวง
จังหวัดสตูลซึ่งแต่ก่อนรวมอยู่ในมณฑลภูเก็ต และได้โอน
ท้องที่มารวมอยู่ในมณฑลนครศรีธรรมราชแล้วนั้น การทำ
โป๊ะจับสัตว์น้ำได้ผลน้อยกว่าส่วนที่ควรต้องเสียอากรตาม
อัตราในประกาศ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๖๓
อยู่ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกอัตราค่าที่อนุญาต
ทำโป๊ะในประกาศลงวันที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๖๓
เฉพาะในเขตต์แขวงจังหวัดสตูลนั้นเสีย และกำหนดอัตรา
ใหม่ขึ้นใช้แทน ให้เกี่ยวกับอนุญาตทำโป๊ะน้ำลึกเกินกว่า
๓ วา แห่งละ ๑๕ บาท โป๊ะน้ำตื้นแต่ ๓ วา และตื้นกว่า ๓ วา
แห่งละ ๑๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑

สุภโยคเกษม

เสนาบดี

(ลงมือจึงหมอบนม) เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๗ เมษายน หน้า ๑)

ประกาศ
เรื่องแก้ไขเขตต์ท้องที่ในจังหวัดพระนคร
และพระประแดง

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการ
ใส่เกล้าใส่กระหม่อม ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามประกาศ
กระแสพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม พุทธ
ศักราช ๒๔๗๐ ให้แก้ไขเขตต์จังหวัดพระนคร ธนบุรี พระ
ประแดง สมุทรปราการ มีนบุรีในมณฑลกรุงเทพฯ กับชัย
บุรี มณฑลอยุธยาแล้วนั้น บัดนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงเขตต์
ท้องที่ที่มีการยุบรวมอำเภอและกิ่งอำเภอในจังหวัดพระนครและ
ธนบุรีให้รวบรัดเข้าอีก ตามประกาศเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย
รับพระบรมราชโองการ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑
จึงสมควรที่จะต้องแก้ไขเขตต์ท้องที่อำเภอและจังหวัดที่ต่อ
ติดกับพระนครและธนบุรีบางแห่งเสียใหม่ ให้สะดวกแก่
การปกครอง และสะดวกแก่ประชาชนผู้มีกิจธุระไปมาติดต่อ
กับสถานที่ราชการในท้องที่นั้น ๆ ยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กำหนดและ
แก้ไขเขตต์อำเภอในจังหวัดพระนครและจังหวัดพระประแดง
เสียใหม่ดังต่อไปนี้

๑. ท้องที่ฝั่งคลองสาทรด้านใต้ ตั้งแต่มุมคลองช่อง
นนทบุรีไปบรรจบคลองเตย เลียบคลองเตยไปตัดเข้าคลอง
ขวาง เดิมเป็นท้องที่อำเภอสาทร เมื่อยุบกิ่งอำเภอสาทร
ไปรวมกับอำเภอบางรัก จึงให้โอนท้องที่ส่วนนี้ไปขึ้นอำเภอ
บ้านหวาย

๒. ท้องที่ริมทางรถไฟสายช่องนนทรีด้านตะวันตก แต่
ริมคลองเตยเลียบตามทางรถไฟตัดตรงลงไปจดลำแม่น้ำ เลียบ
ตามลำแม่น้ำอ้อมไปบรรจบเขตต์อำเภอบ้านหวาย กับตำบล
ช่องนนทรี เว้นแต่หมู่บ้านริมทางรถไฟสายช่องนนทรีด้าน
ตะวันออก กับตำบลโพรงพาง เดิมเป็นเขตต์อำเภอพระโขนง
ให้โอนท้องที่ส่วนนี้ขึ้นอำเภอบ้านหวาย

ส่วนหมู่บ้านที่อยู่ริมทางรถไฟสายช่องนนทรีด้านตะวันออก
ให้โอนไปขึ้นตำบลคลองเตย

๓. ตำบลบางหญ้าแพรก ตำบลบางหัวเสือ ตำบลสำโรง
ใต้ ตำบลบางนา ๔ ตำบลนี้ ที่แยกจากอำเภอเมืองพระ
ประแดงและอำเภอพระโขนง ไปขึ้นอำเภอเมืองสมุทร
ปราการ ก็เพื่ออาศัยลำน้ำเป็นเขตต์ให้ท้องที่ทางฝั่งตะวันออก
แม่น้ำเจ้าพระยาขึ้นอยู่กับจังหวัดพระนคร แต่ปรากฏว่า
เป็นความไม่สะดวกแก่ราษฎรในตำบลเหล่านี้ ที่มีกิจธุระไปมา
เกี่ยวข้องกับเจ้าพนักงานเพราะไกล แต่ท้องที่เหล่านี้บางตำบล
อยู่ใกล้อำเภอเมืองพระประแดงเพียงคนละฝั่งแม่น้ำ และ

บางตำบลที่อยู่ใกล้อำเภอพระโขนง ราษฎรมีกิจธุระจะไปมา
 เกี่ยวข้องแก่เจ้าพนักงานทางอำเภอเมืองพระประแดง อำเภอ
 พระโขนงสะดวกกว่า จึงให้โอนท้องที่ตำบลบางหญ้าแพรก
 ตำบลบางหัวเสือ ตำบลสำโรงใต้ ทั้ง ๓ ตำบลนี้ ไปขึ้นอำเภอ
 เมืองพระประแดง และโอนตำบลบางนาไปขึ้นอำเภอพระ
 โขนง จังหวัดพระนคร

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยได้สั่งการโอน ให้
 เจ้าพนักงานท้องที่รับมอบหมาย ในเมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
 เป็นต้นไป

อนึ่ง เพราะเหตุที่ได้โอนท้องที่บางส่วนจากอำเภอพระ
 โขนงอันเป็นอำเภอชั้นนอก ซึ่งมีกั้นน้ำที่ใหญ่บ้าน และ
 กรมการ อำเภอ เป็น ผู้นำหน้าที่จะจับกุมได้ ส่วนคดีชั้นต้นมาขึ้น
 อำเภอบ้านทวายเป็นชั้นใน การจึงต้องเปลี่ยนแปลงไป
 ตามประกาศใช้พระราชบัญญัติปกครองท้องที่ในอำเภอชั้นใน
 กรุงเทพฯ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๘ ฉะเพาะ
 ตำบลที่โอนมานั้น คือ โอนการจับกุมปราบปรามได้ส่วนคดี
 เป็นหน้าที่ตำรวจนครบาล อย่างอำเภอชั้นในทุกประการ

ประกาศมาแต่แต่วันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

จอมพล บริพัตร

เสนาบดี

เปลี่ยนอัตราค่าที่อนุญาตทำโป๊ะ
ในเขตต์แขวงมณฑลภูเก็ต ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน
พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รับพระบรมราช
โองการเหนือเกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศ
ทราบทั่วกันว่า ตามประกาศลงวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๓
ได้เก็บค่าที่อนุญาตทำโป๊ะในมณฑลภูเก็ต โป๊ะน้ำลึกแห่งละ
๓๐ บาท โป๊ะน้ำตื้นแห่งละ ๒๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน
พ.ศ. ๒๔๖๔ เป็นต้นไปนั้น บัดนี้ ความทราบฝ่าละอองธุลี
พระบาทว่า การทำโป๊ะจับสัตว์น้ำในเขตต์แขวงมณฑลภูเก็ต
ได้ผลน้อยกว่าส่วนที่ควรต้องเสียเงินอากรตามอัตราในประกาศ
ซึ่งกล่าวมาแล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ยกเลิก
อัตราค่าที่อนุญาตทำโป๊ะตามความในประกาศลงวันที่ ๒๕ มีนาคม
พ.ศ. ๒๔๖๓ นั้นเสีย และกำหนดอัตราใหม่ขึ้นใช้แทน ให้
เก็บค่าที่อนุญาตทำโป๊ะ น้ำลึกเกินกว่า ๓ วาแห่งละ ๑๕ บาท
น้ำตื้นแต่ ๓ วาและต่ำกว่า ๓ วาแห่งละ ๑๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑
เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑

ศุภโยคเกษม

เสนาบดี

ประกาศ

ขยายเขตต์สุขาภิบาลเมืองพิษณุโลก

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการ
 ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ได้ทรงทราบ
 ฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า หมู่บ้านถนนหลวง ถนนสระแก้ว
 ถนนเลขตร ถนนงามเมือง ถนนจุฬามณี ถนนกัลยาณมิตร
 ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิษณุโลก มีราษฎรตั้งเคหสถาน
 ประกอบการหาเลี้ยงชีพอยู่มากเป็นปึกแผ่น ทั้งติดต่อกับ
 เขตต์สุขาภิบาลเมือง สมควรจะได้รับควมบำรุงรวมเข้า
 เป็นสุขาภิบาลเมือง เพื่อความสุขสำราญของประชาชนยิ่ง
 ขน กระทรวงมหาดไทยได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา
 ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้วนั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศ

๑. ให้พระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลหัวเมือง ร.ศ. ๑๒๗
 ในหมู่บ้านที่กล่าวแล้ว มีกำหนดเขตต์ที่เจ้าพนักงานได้ปัก
 หลักไว้ใหม่เป็นสำคัญ ดังนี้

ก. ด้านใต้ จากหลักเขตต์หมายเลขที่ ๑ หมู่มตะวันตก
 ของโรงต้มกลั่นสุรา เลียบตามรั้วของโรงต้มกลั่นสุราด้าน

ตะวันตกเฉียงใต้ ไปจดหลักเขตต์หมายเลขที่ ๒ ที่มุมใต้ของ
เขตต์ โรงต้มกลั่นสุรา วิมณนจุฬามณี

จากหลักเขตต์ที่ ๒ ตรงไปทิศตะวันออก ผ่านทางรถไฟ
เป็นมุมฉากที่กิโลเมตร ๓๘๘.๗๒๕ และต่อตรงไป วัดจาก
ศูนย์กลางทางรถไฟไปทิศตะวันออกอีก ๔๐ เมตร จดหลัก
เขตต์หมายเลขที่ ๓

ข. ด้านตะวันออก จากหลักเขตต์ที่ ๓ เลียบตามเขตต์
ที่ดินของกรมรถไฟ ด้านตะวันออกไปจดหลักเขตต์หมายเลข
เลขที่ ๔ ที่กิโลเมตร ๓๕๑.๘๘ ของกรมรถไฟ

ค. ด้านเหนือ จากหลักเขตต์ที่ ๔ หักเป็นมุมฉากผ่าน
ทางรถไฟตรงไปทิศตะวันตกจดหลักเขตต์หมายเลขที่ ๕ ที่ริม
แม่น้ำน่านฝั่งตะวันออก ซึ่งเส้นเขตต์ผ่านกับริมแม่น้ำที่นั้น

จากหลักเขตต์ที่ ๕ เลียบริมแม่น้ำน่านฝั่งตะวันออก ไป
ทางทิศใต้ จดหลักเขตต์หมายเลขที่ ๖ ที่ปากคลองมหาไชย

จากหลักเขตต์ที่ ๖ ตรงข้ามแม่น้ำน่านไปฝั่งตะวันตก จด
หลักเขตต์หมายเลขที่ ๗ ที่ริมถนนราชพัสดุปากตะวันตก ตรง
มุมรั้วระวางกรมทหารกับโรงเรียนพระศุกรราชบุรี

จากหลักเขตต์ที่ ๗ เลียบไปตามรั้วของกรมทหารด้านใต้
จดหลักเขตต์หมายเลขที่ ๘ ที่ริมกำแพงเมืองด้านตะวันออก

สำหรับประเทศอื่น

หมายเลข	การ	เสื้อ	หมวก	อินทธรณ	กางเกง	อาวุธ	รองเท้า	สายราช องครักษ์	เครื่องราช อิสริยาภรณ์	หมายเหตุ
๑	เต็มยศใหญ่	ใหญ่	แพรขน	ใหญ่	แถบทอง	กระบี่สายทองคำนอกเสื้อ	บูตดำหรือเวลลิงตันหรือกึ่งเวลลิงตัน	ทอง	มี	ถ้าสวมเสื้อครุยให้ใช้อินทธรณน้อย
๒	เต็มยศ	ขาว	แพรขน	น้อย	แถบทอง	กระบี่สายทองคำนอกเสื้อ	บูตดำหรือเวลลิงตันหรือกึ่งเวลลิงตัน	ทอง	มี	
๓	ครึ่งยศ	ขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	แถบทอง	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	บูตดำหรือเวลลิงตันหรือกึ่งเวลลิงตัน	ทอง	มี	
๔	ครึ่งยศขาว	ขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	บูตดำหรือเวลลิงตันหรือกึ่งเวลลิงตัน	ทอง	มี	
๕	ราตรีสโมสร	สโมสรดำกักขาว	แถบปลอกขาว	—	แถบทอง	—	ชุดสโมสร (แบบอ็อกซ์ฟอร์ด)	—	มีหรือจำลองตามกาล	
๖	ราตรีสโมสร	สโมสรขาวกักขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	แถบทอง	—	ชุดสโมสร (แบบอ็อกซ์ฟอร์ด)	—	มีหรือจำลองตามกาล	
๗	ราตรีสโมสร	ขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	แถบทอง	—	บูตดำหรือชุดสโมสร (แบบอ็อกซ์ฟอร์ด)	ทอง	มีหรือจำลองตามกาล	
๘	ราตรีสโมสร	สโมสรขาวกักขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	ขาว	—	ชุดสโมสร (แบบอ็อกซ์ฟอร์ด)	—	จำลอง	
๙	ปกติ	กลาง	แถบปลอกขาว	—	ขาว	กระบี่สายดำคาดนอกเสื้อ	ชุดขาวหรือชุดดำ	ทอง	—	ใช้ฉะเพาะราชองครักษ์ เวลาอยู่เวรประจำการ
๑๐	ปกติ	น้อย	แถบปลอกขาว	—	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดขาวหรือชุดดำ	ทอง	—	
๑๑	ปกติ	น้อย	แถบปลอกขาว	—	ขาว	—	ชุดขาวหรือชุดดำ	ทอง	—	
๑๒	ปกติ	ขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดขาวหรือชุดดำ	ไหมทอง	—	
๑๓	ปกติ	ขาว	แถบปลอกขาวหรือกันแดด	น้อย	ขาว	—	บูตหรือชุดขาวหรือชุดดำ	ไหมทอง	—	ใช้ในโอกาสจำลอง
๑๔	ปกติ	กากี	แถบปลอกกากีหรือกันแดด	น้อย	กากี	—	บูตหรือชุดสีน้ำตาล	—	—	ใช้รายงานตนเองในทะเลหรือในสนามได้ หรือการหัดตามปกติ ในบริเวณที่หัดปกติของทหาร
๑๕	เยี่ยมค้ำับ	ขาว	กันแดด	น้อย	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดขาว	ทอง	มีหรือไม่มีตามกาล	ใช้เข็มขัดเครื่องสนามคาดนอกเสื้ออนุโลมตามวิธีใช้ของทหารบก
๑๖	เครื่องหัด	กากี	แถบปลอกกากี	น้อย	กากี	—	บูตดำสนับแข้งหนังดำ	—	—	
๑๗	เครื่องสนาม	กากี	แถบปลอกกากี	น้อย	กากี	กระบี่สอดของเครื่องสนาม	บูตดำสนับแข้งหนังดำ	—	—	
๑๘	เป็นนายยามประจำเรือในอ่าว	ขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดขาว	ไหมทอง	—	
๑๙	เป็นนายยามประจำเรือในอ่าว	น้อย	แถบปลอกขาว	—	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดขาว	ทอง	—	
๒๐	เป็นนายยามประจำเรือในอ่าว	กากี	แถบปลอกกากี	น้อย	กากี	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดสีน้ำตาล	—	—	ใช้ได้ตามกาลทะเล
๒๑	เป็นผู้บังคับกองหรือนาย หมวดรักษาการ	ขาว	แถบปลอกขาว	น้อย	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดขาวหรือชุดดำ	ไหมทอง	—	
๒๒	เป็นผู้บังคับกองหรือนาย หมวดรักษาการ	น้อย	แถบปลอกขาว	—	ขาว	กระบี่สายดำคาดในเสื้อ	ชุดขาวหรือชุดดำ	ทอง	—	

หมายเหตุทั่วไป

๑. ราชองครักษ์ระวางอยู่เวรประจำการหรือหน้าหน้าแขงเสด็จในหน้าที่ราชองครักษ์ นอกจากที่มีหมายกำหนดการให้แต่งกายอย่างอื่น ต้องแต่งปกติหมายเลข ๑๒ และถ้ามีการไปแทนพระองค์เช่นไปสถานทูตในวันชาติพระเจ้าแผ่นดินต่างประเทศ หรือสมุหราชองครักษ์สั่งให้ไป ต้องแต่งกายหมายเลข ๑๕ ถ้ามีการตามเสด็จรับเสด็จในการซ้อมรบหรือทอดพระเนตรการฝึกหัด และตามเสด็จประพาสหัวเมืองให้แต่งกายหมายเลข ๑๑ ใช้เครื่องกากีชนิดผ้าขนสัตว์ มีเข็มขัดและสายหนังสะพายเฉียงบ่าอย่างทหารบก ถ้าเป็นการเสด็จนอกพระนครต้องมีของปิ่นปักผมและกุญแจพร้อม
๒. ราชองครักษ์ระวางอยู่เวรประจำการหรือหน้าหน้าแขงเสด็จในหน้าที่องครักษ์ แต่งเครื่องราตรีสโมสรไม่ได้
๓. ถ้ามีการแต่งเครื่องราตรีสโมสร ให้แต่งอย่างหมายเลข ๗ เสมอไป เว้นแต่จะได้มีการนัดหมายให้แต่งชนิดอื่น
๔. การแต่งกายในหมายเลข ๑๘, ๑๙, ๒๐, ๒๑, ๒๒ นั้น ถ้ามีหมายกำหนดการให้แต่งเต็มยศหรือครึ่งยศเฉพาะงานเป็นครั้งเป็นคราวก็ให้แต่งตามหมายนั้น ๆ
๕. การแต่งกายตามหมายเลข ๑๔ นั้น สำหรับใช้ทำงานหรือเตรียมทางไกล หรือไปมาโดยกิจธุระของตนด้วย
๖. การงานต่อไปนี้ต้องคาดกระบี่ คือ :-
  - ก. งานศพหรืออัฐิ
  - ข. การรายงานตนต่อผู้บังคับบัญชาทุกชั้น
  - ค. เวลาคุมแถวทหารนอกจากการฝึกหัดและการงานโดยปกติ (ถ้าเป็นฝ่ายเรือให้ผ่อนผันได้ตามกาลอันควร)
๗. เวลาเป็นนายยามประจำเรือในอ่าว อนุญาตให้ปลดกระบี่ได้ คงคาดไว้แต่สายกระบี่และให้เอาห่วงแขนปลายสายทั้งสับไว้ด้วยกันไว้ เว้นแต่เวลาที่ทำการรับรองผู้บังคับกองหมายยศหรือตำแหน่ง จึงให้คาดกระบี่
๘. เวลาไม่มีอาวุธจะใช้ไม้เท้าก็ได้
๙. การแต่งกายในงานพระราชพิธี การเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ถ้าเป็นฤดูหนาวและแต่งปกติจะใส่สั่งให้แต่งกายหมายเลข ๑๐ มิฉะนั้นให้คงแต่งตามหมายเลข ๑๒
๑๐. เครื่องหัดหมายเลข ๑๖ ใช้ได้เฉพาะนายทหารที่กำลังศึกษาหรือประจำอยู่ในกรมอากาศยาน กับนายทหารทั้งหลายที่ไปในการประลองยุทธทหารบก โดยอนุโลมตามวิธีใช้ของทหารบก
๑๑. บูตทุกชนิดต้องเป็นบูตเกลี้ยงชนิดผูกเชือก ไม่ใช่บูตหนังยึด
๑๒. สนับแข้งหนังดำ ต้องเป็นชนิดตามแบบราชการ

(๘๘ ข.)
สำหรับประเทศหนาว

หมายเลข	การ	เสื้อ	หมวก	อินทรี	กางเกง	อาวุธ	รองเท้า	สายราช องครักษ์	เครื่องราช อิสริยาภรณ์	หมายเหตุ
๑	เต็มยศใหญ่	ใหญ่ประเทศหนาว	แพรขน	ใหญ่	แถบทอง	กระบี่สายทองคำคนนอกเสื้อ	บัตดาเกลียง, เวลลิงตันหรือกงเวลลิงตัน	ทอง	มี	ไม่มีสายสะพาย ไม่มีสายสะพาย
๒	ครึ่งยศใหญ่	กลาง	แพรขน	ใหญ่	แถบทอง	กระบี่สายดำคาคคนนอกเสื้อ	บัตดาเกลียง, เวลลิงตันหรือกงเวลลิงตัน	ทอง	มี	
๓	ครึ่งยศ	กลาง	แถบไม่มีปลอก	-	ดำ	กระบี่สายดำคาคคนนอกเสื้อ	บัตดาเกลียง, เวลลิงตันหรือกงเวลลิงตัน	ทอง	มี	
๔	ปกติ	กลาง	แถบไม่มีปลอกหรือแถบปลอกขาว	-	ดำ	กระบี่สายดำคาคคนนอกเสื้อ	บัตดาเกลียง, เวลลิงตันหรือกงเวลลิงตัน	ทอง	-	
๕	ปกติ	น้อย	แถบไม่มีปลอกหรือแถบปลอกขาว	-	ดำหรือขาว	-	บัตดาหรือชวาทตามสีกางเกง	ทอง	-	
๖	เย็บค่านับ	กลาง	แพรขน	ใหญ่	ดำ	กระบี่สายดำคาคคนนอกเสื้อ	บัตดา, เวลลิงตันหรือกงเวลลิงตัน	ทอง	มีหรือไม่มีก็ได้	
๗	ฝึกหัด	น้อย	แถบไม่มีปลอก	-	ดำ	-	บัตดา, ประกอบด้วยสนับแข้งหนึ่งดำ	ทอง	-	
๘	เครื่องสนาม	น้อย	แถบไม่มีปลอก	-	ดำ	กระบี่สอดของเข็มขัดหนึ่งเหลืองคาคคนนอกเสื้อ	บัตดา, ประกอบด้วยสนับแข้งหนึ่งดำ	-	-	
๙	เป็นนายยาม ประจำเรือในอ่าว	กลาง	แถบไม่มีปลอกหรือแถบปลอกขาว	-	ดำหรือขาว	กระบี่สายดำคาคคนนอกเสื้อ	บัตดา หรือชวาทตามสีกางเกง	ทอง	-	เว้นไว้แต่เมื่อมีกำหนดให้แต่งเต็มยศ หรือครึ่งยศเฉพาะงานเป็นครั้งคราว

หมายเหตุทั่วไป

- นายทหารที่ไปราชการต่างประเทศและไปในงานใด ๆ ในประเทศนั้นนอกจากเต็มยศหรือเมื่อมีการนัดหมายให้แต่งกายอย่างใดอันผิดเพี้ยนไปจากกำหนดในตารางนี้บ้างก็พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อนุโลมตามได้ตามสมควร
- การแต่งกายในหมายเลข ๓, ๔, ๘ นั้น, ถ้าเป็นฤดูร้อนและสวมกางเกงขาวก็ให้ใช้ปลอกหมวกขาว

ง. ด้านตะวันตก จากหลักเขตต์ที่ ๘ เลี้ยวไปตามริม
กำแพง เมือง ด้านตะวันออกไปทางทิศใต้จดหลักเขตต์หมายเลข
เลขที่ ๕ ที่มุมตะวันออกเฉียงใต้ของกำแพงเมือง

จากหลักเขตต์ที่ ๕ ตรงข้ามแม่น้ำน่านไปฝั่งตะวันออก
จดหลักเขตต์ที่ ๑

๒. ส่วนอัตรากาสิโนรณและบรรดาผลประโยชน์ราย
ได้อื่น ๆ ซึ่งจะเก็บได้ในเขตต์สุขาภิบาลที่ได้ขยายใหม่นี้ ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คงเก็บตามอัตราในประกาศฉบับ
ลงวันที่ ๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๕๘ ไว้เป็นผลประโยชน์
สำหรับใช้จ่ายบำรุงการสุขาภิบาลตั้งแต่นั้นไป.

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

จอมพล บริพัตร

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

(จากกิจจานุเบกษา เก็บ ๔๖ วันที่ ๒๘ เมษายน หน้า ๑๑)

พระราชบัญญัติการแพทย์เพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริว่าถึงกาลอันสมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการแพทย์ พุทธศักราช ๒๔๖๖ บางแห่งในบางมาตราเสียใหม่ เพื่อให้ได้รับผลดียิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยบทมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่าพระราชบัญญัติการแพทย์เพิ่มเติมพุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์พุทธศักราช ๒๔๖๖ เสีย และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ในพระราชบัญญัตินี้ คำว่า

“เสนาบดี” หมายความว่าถึงเสนาบดีเจ้ากระทรวงซึ่งสภากการแพทย์สังกัดอยู่

“โรคศิลป์” หมายความว่าถึงการบำบัดโรคทางยาและทางตัดผ่ารวมทั้งการชะงูศรรก การทำและรักษาฟัน การปรุงหรือจำหน่ายยา การพยาบาล การนวด หรือการรักษาคนมาตเจ็บป่วยไข้โดยวิธีใดๆ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์พุทธศักราช ๒๔๖๖ เสีย และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“การประชุมใหญ่ของสภากการแพทย์นั้น ให้สภานายกเป็นผู้กำหนดนัดเรียกต้องตามกฎหมายเสนาบดี แต่ถ้าหากว่าสภานายกป่วยไข้ไม่อยู่เวีย ก็ให้อุปนายกเป็นผู้จัดการกำหนดนัดเรียกแทน แต่บรรดาข้อตกลงหรือข้อวินิจฉัยใดๆของที่ประชุม นั้น ท่านบังคับมิให้ถือว่าเป็นอันสมบูรณ์ไว้ได้ นอกจากจะได้มีสภานายกหรืออุปนายกหนึ่งเป็นประธานพร้อมกับกรรมการอีกไม่น้อยกว่าครึ่งจำนวนในที่ประชุม นั้น (ที่ว่าครึ่งจำนวนนี้ ถ้าสภานายกหนึ่งเป็นประธานอยู่แล้ว จะนับอุปนายก รวมเป็นกรรมการด้วยก็ได้)”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ พุทธศักราช ๒๔๖๖ เสียทั้งสิ้น

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ พุทธศักราช ๒๔๖๖ เสีย และให้ความดังต่อไปนี้แทน

“แต่ท่านบังคับไว้ว่า บรรดาผู้ประกอบกิจไม่ว่าในสาขาใด ๆ แห่งโรคศิลป์ หากเป็นผู้ถือประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในสาขานั้น เป็นประกาศนียบัตรของกระทรวงธรรมการก็ดี หรือถือประกาศนียบัตรของโรงเรียนใด ๆ ซึ่งสภาการแพทย์เห็นว่าแสดงความรู้ความชำนาญโดยหลักสูตรเทียบได้ว่าเสมอกันกับของกระทรวงธรรมการก็ดี บุคคลเช่นนั้นจักต้องได้ขึ้นทะเบียน และรับอนุญาตในชั้นสูงสุดของสาขาที่ได้รับประกาศนียบัตรไว้นั้น”

ประกาศมาณวันที่ ๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๕ พฤษภาคม หน้า ๑๔)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
 เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
 สำหรับตำบลสาหร่าย ท้องที่อำเภอเมืองพิจาย
 จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งตั้งขึ้นใหม่

มณฑลนครราชสีมาแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครองได้
 แยกท้องที่ตำบลบ้านม่วง อำเภอเมืองพิจาย จังหวัดนครราชสีมา
 ตั้งขึ้นเป็นอีกตำบลหนึ่ง เรียกว่า “ตำบลสาหร่าย”
 ซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอเดียวกัน ตำบลบ้านม่วงได้ประกาศให้
 ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตั้งแต่วันที่ ๒๐
 มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ แล้ว เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยัน
 ความนี้ว่า ตำบลสาหร่ายซึ่งแยกมาจากตำบลบ้านม่วง ได้
 ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาแล้วด้วย

ประกาศแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ธานินทร์ มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม หน้า ๑๘)

ประกาศให้หม่อมเจ้าใช้นามสกุล

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า ประเพณีออกนามหม่อมเจ้าที่ใช้มาแต่ก่อน ย่อมใช้นามพระบิดาต่อให้ปรากฏว่าเป็นหม่อมเจ้าในกรมใดหรือพระองค์ใด ทรงพระราชดำริว่า บัดนี้ได้พระราชทานนามสกุลสำหรับต่างกรมและพระองค์เจ้าแล้ว ให้ใช้นามสกุลต่อนามหม่อมเจ้าแทนใช้นามกรมอย่างแต่ก่อน แต่หม่อมเจ้าซึ่งทรงสถาปนาใหม่พระเกียรติยศเป็นพระองค์เจ้านั้น ไม่ต้องใช้นามสกุลต่อท้ายพระนาม

อนึ่งสร้อย ฌอชญา นั้น ถ้าเป็นหม่อมเจ้า หม่อมราชวงศ์ หม่อมหลวง ไม่ต้องใช้ เพราะมีคำแสดงศักดิ์ในราชตระกูลปรากฏอยู่แล้ว

ประกาศมาณวันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๕ มิถุนายน หน้า ๑๕)

ประกาศกระทรวงธรรมการ

เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับท้องที่บางแห่งในมณฑลนครราชสีมา
ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลง

ด้วยตามแจ้งความในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ ตอนที่ ๗
วันที่ ๑๕ เดือนนี้ หน้า ๕๑๔ และ ๕๑๕ ทางราชการฝ่าย
ปกครองได้แก้ไขเขตท้องที่บางแห่งในมณฑลนครราชสีมา
เพื่อสะดวกแก่การปกครอง คือ

๑. โอนตำบลโนนค้อรวม ๑๑ หมู่บ้าน จากอำเภอกัน-
ทรามย์ จังหวัดชุขันธ์ ไปขึ้นอำเภวารินชำราบ จังหวัด
อุบลราชธานี คงเรียกตำบลโนนค้อตามเดิม เหลืออีก ๒
หมู่บ้าน โอนไปขึ้นกับตำบลจารใหญ่ อำเภอน้ำอ้อม จังหวัด
ชุขันธ์

๒. โอนตำบลเมืองน้อย ตำบลสะลาย จากอำเภอ
เขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี มาขึ้นอำเภอกันทรามย์
จังหวัดชุขันธ์ นำมาตั้งเดิม

๓. โอนหมู่บ้านในตำบลกันทรามย์ อำเภอห้วยเหนือ
จังหวัดชุขันธ์ ไปขึ้นตำบลสะเตา ๑ หมู่บ้าน ตำบลสังขะ
๑ หมู่บ้าน ในท้องที่อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

ตำบลที่กล่าวชื่อนี้ได้ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติ
 ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้ว คือ ตำบลโนนคือ ตำบล
 เมืองน้อย ตำบลละลาย ตำบลกันทรารมย์ ตำบลสะเดา
 ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ และตำบลสังฆะ
 ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๕

เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความสำหรับกรใช้พระราช
 บัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ในท้องที่กล่าวมานี้ ตรง
 กับทำเนียบท้องที่ของทางราชการฝ่ายปกครองซึ่งได้เปลี่ยน
 แปลงแล้วด้วย

ประกาศแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
 ถานินทร์ มหาอำมาตย์เอก
 เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๕ มิถุนายน หน้า ๒๕)

ข้อบังคับ

สภากรรณการองคมนตรี

พุทธศักราช ๒๔๗๒

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติองคมนตรี พ.ศ. ๒๔๗๐ สภากรรณการองคมนตรี ตั้งข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

การเลือกสภานายกและอุปนายก

- ข้อ ๑. เมื่อได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งกรรมการองคมนตรี ขึ้นตามความใน มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติองคมนตรีแล้ว ให้เลขาธิการนัดประชุม เมื่อถึงกำหนด ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มิได้เสด็จพระราชดำเนินมาสู่ชุมนุมกรรมการหรือโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ใดมาเป็นประธานไซ้ ให้เลขาธิการดำเนินการประชุมเลือกสภานายกและอุปนายกตามพระราชบัญญัติ
- ข้อ ๒. การเลือกสภานายกนั้น ให้มีการเสนอนามเสียขึ้นหนึ่งก่อน กรรมการผู้ใดเห็นใครสมควรแก่ตำแหน่ง

สภานายกก็ให้เสนอขึ้น แต่ให้มंत्रกรรมการรับรองอีก
 ผู้หนึ่ง นามที่เสนอขึ้นนั้นจะกนามก็ได้ และให้เลือก
 สภานายกจากนามเหล่านั้น โดยวิธีเขียนถากบาปถง
 หน้านามผู้ซึ่งผู้เลือกเห็นควรรับตำแหน่ง เมื่อได้เลือก
 โดยวิธีนี้ และนับคะแนนแล้วให้เลขาธิการประกาศ
 คะแนนต่อชุมนุมกรรมการ ผู้ใดได้คะแนนสูงสุดให้
 ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือกเป็นสภานายก ถ้ามีสองนาม
 ได้คะแนนสูงเท่ากัน ให้เลือกใหม่จะเพาะสองนาม

ในการนับคะแนนนั้น ให้เลขาธิการเชิญกรรมการ
 สองนายมาช่วย

ข้อ ๓. วิธีเลือกอุปนายก ให้ใช้อย่างเดียวกันกับการเลือก
 สภานายก

ข้อ ๔. เมื่อได้เลือกสภานายกและอุปนายกแล้ว ถ้าพระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมิได้ประทับอยู่ในชุมนุมกรรมการ
 หรือโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ใดมาเป็นประธานไซ้ ให้เลขา-
 ธิการนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราช
 ทานพระบรมราชานุมัติตามพระราชบัญญัติมาตรา ๑๒

หมวดที่ ๒

หน้าที่เจ้าพนักงาน

ข้อ ๕. สถานายกมีหน้าที่ดังนี้ คือ

ก. เป็นผู้ดำเนินการของสภาตามพระราชบัญญัติ

ข. เป็นประธานในชุมนุม กรรมการ องค์มนตรี
เว้นแต่ในเวลาที่เข้ากล่าวอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้าน
ญัตติในชุมนุม กรรมการ

ค. เป็นผู้บังคับบัญชาการงานในสภา

ข้อ ๖. อุปนายกมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยสถานายกในกิจการทั้งปวง
เป็นผู้ทำการแทนสถานายกในเวลาที่สถานายกไม่อยู่
และเป็นประธานในชุมนุม กรรมการในเมื่อสถานายก
มอบหมาย

ถ้าตำแหน่งสถานายกว่างลง ให้อุปนายกเป็นผู้
แทนสถานายก มีอำนาจและหน้าที่เหมือนสถานายก
จนกว่าจะได้เลือกตั้งสถานายกใหม่ตามพระราชบัญญัติ

ข้อ ๗. นอกจากที่ระบุไว้โดยเฉพาะในข้ออื่นๆ แล้ว เสดหา
กิจการมีหน้าที่ดังนี้ คือ

ก. นัดประชุมกรรมการโดยคำสั่งสถานายก

ข. อำนวยระเบียบและบรรดาหนังสือทั้งปวงแจ้ง
ต่อชุมนุมกรรมการตามคำสั่งสภานายก

ค. จดรายงานการประชุม

อนึ่งเมื่อกรรมการผู้ใดได้กล่าวข้อความ
ขึ้นในชุมนุมกรรมการแล้ว ภายหลังขอ
กันค้านเสีย ถ้าชุมนุมกรรมการอนุญาต
ก็ให้เลขาธิการถอนออกเสียจากรายงาน

ง. รักษาและรับผิดชอบในสถานที่ทำงานและ
รักษาสรรพหนังสือของสภา มิให้ผู้ใด
เอาไป หรือเปิดเผยสรรพหนังสือ เว้น
แต่เมื่อชุมนุมกรรมการหรือสภานายก
อนุญาต

ข้อ ๘. เมื่อสภานายกให้อนุมัติแล้ว เลขาธิการจะจัดให้มี
เจ้าพนักงานเข้าไปในชุมนุมกรรมการ เพื่อช่วยเหลือ
ในหน้าที่เลขาธิการก็ได้

หมวดที่ ๓

การประชุม

ข้อ ๙. โดยปกติปีหนึ่งมีกำหนดเวลาเป็นสมัยประชุม ๒ สมัย
คือ ตั้งแต่ต้นเดือน มิถุนายน ถึงปลายเดือน กันยายน

สมัยหนึ่ง และตั้งแต่วันที่เดือนพฤศจิกายนถึงปลาย
เดือนกุมภาพันธ์สมัยหนึ่ง ในเดือนซึ่งมิได้อยู่ในสมัย
ประชุมถ้ามีราชการด่วน สภานายกอาจเรียกประชุมได้
ข้อ ๑๐. การประชุมมี ๒ อย่างคือ

ก. การประชุมปกติ ถ้ามีราชการกรรมการจะ
ได้มาประชุมกันทุกวันพุธตั้งแต่เวลา ๑๔.๓๐ ถึง ๑๕
นาฬิกา เว้นแต่ในวันหยุดราชการหรือในวันมีงาน
พระราชพิธีตามหมายกำหนดการ

ข. การประชุมพิเศษ ซึ่งจะได้นัดมาประชุม
นอกจากเวลาปกติ

ข้อ ๑๑. การนัดประชุมนั้น จะออกหนังสือนัดหรือบอกนัด
ในชุมนุมกรรมการก็ได้ แต่การบอกนัดในชุมนุม
กรรมการนั้น ถ้ากรรมการผู้ใดไม่ได้มาประชุมด้วยแล้ว
ก็ให้เลขาธิการมีหนังสือบอกนัดไปยังกรรมการผู้นั้น

ข้อ ๑๒. การออกหนังสือนัดประชุมนั้น ให้ส่งระเบียบวาระ
แห่งการประชุมไปด้วย และโดยปกติให้นัดล่วงหน้า
อย่างน้อย ๗ วัน เว้นแต่เป็นการด่วนจะนัดเร็วกว่านั้น
ก็ได้

- ข้อ ๑๓. กรรมการต้องมายังศาลาประชุมตามกำหนด ถ้ามีเหตุขัดข้องมาไม่ได้ ก็ให้แจ้งแก่เลขาธิการให้ทราบไว้ก่อนถึงกำหนดทุกครั้ง
- ข้อ ๑๔. กรรมการจะเลือกคนที่ใด ซึ่งจัดไว้สำหรับ กรรมการก็ได้ เมื่อเลือกแล้วพึงนั่งลงแทนตลอดไป แต่จะสับเปลี่ยนกันโดยความยินยอมก็ได้ เมื่อขัดข้องก็ให้สภานายกชี้ให้
- ข้อ ๑๕. เมื่อเปิดประชุมแล้ว ประธานจะได้ขอให้ชุมนุมกรรมการรับรองรายงานประชุมคราวก่อน
- ข้อ ๑๖. กรรมการจะได้ตั้งอนุกรรมการประจำชั้นไว้ ๕ คน เป็นผู้ตรวจสอบรายงานประชุม ให้อนุกรรมการประชุมกันตรวจณสำนักงานของเลขาธิการ
- ข้อ ๑๗. รายงานของอนุกรรมการได้ตรวจสอบแล้วนั้น ให้มีอย่างน้อย ๓ ฉบับวางบนโต๊ะในห้องประชุมก่อนเวลาประชุมอย่างน้อยหนึ่งชั่วโมง เพื่อให้กรรมการทั้งหลายได้มีโอกาสตรวจดูได้
- ข้อ ๑๘. เมื่อชุมนุมกรรมการได้รับรองรายงานแล้ว ถ้าประธานมีเรื่องสมควรแจ้งให้ชุมนุมกรรมการทราบก่อนเริ่มปรึกษาตามระเบียบวาระ ก็ให้แจ้งต่อชุมนุมกรรมการ

อนึ่งกรรมการคนใดจะบอกล่วงหน้าผู้ตติซึ่งจะเสนอ
ในคราวหน้า ก็ให้บอกก่อนเริ่มกิจการตามระเบียบวาร
ข้อ ๑๕. การประชุมโดยปกติให้ดำเนินตามระเบียบวาร เว้น
แต่ขุมนุมกรรมการจะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่นในคราว
นั้น

หมวดที่ ๔

ผู้ตติ

ข้อ ๒๐. โดยปกติกรรมการคนใดจะเสนอผู้ตติ ต้องบอก
ล่วงหน้าเป็นหนังสืออย่างน้อย ๓ วัน

การบอกล่วงหน้านั้น จะบอกในขุมนุมกรรมการ
โดยวิธีอ่านผู้ตติแล้วมอบต้นฉบับลงนามให้แก่ประธาน
หรือจะบอกแก่เลขาธิการก็ได้

ข้อ ๒๑. ผู้ตติตั้งต่อไปไม่ต้องบอกล่วงหน้า

- ก. ผู้ตติให้รับรองรายงานประชุม
- ข. ผู้ตติให้รับรองรายงานของอนุกรรมการ
- ค. ผู้ตติให้นำหนังสือหรือเรื่องใดออกวางบนโต๊ะ
หรือพิมพ์ขึ้น
- ง. ผู้ตติให้เลื่อนการประชุมหรือให้เลื่อนการกล่าว
อภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านผู้ตติไปเวลาอื่น

- จ. ผู้คดีให้เปลี่ยนภาวะการประชุมเป็นอนุกรรมการ
เต็มสภา
- ฉ. ผู้คดีให้ตั้งอนุกรรมการหรือให้ส่งปัญหาไปยัง
อนุกรรมการซึ่งได้ตั้งไว้แล้ว
- ช. ผู้คดีให้ผู้ซึ่งไม่ใช่กรรมการออกไปเสียจากชุม-
มนกรรมการ
- ซ. ผู้คดีให้ปรึกษาการอันหนึ่งอันใด เป็น การด่วน
หรือก่อนเรื่องอื่น
- ญ. ผู้คดีซึ่งชุมนุมกรรมการยอมรับพิจารณาโดยไม่
ต้องบอกล่วงหน้า
- ด. ผู้คดีขอแปรญัตติซึ่งประธานนำออกให้ปรึกษา
แล้ว
- ต. ผู้คดีใดๆ ซึ่งประธานเห็นว่า เป็นปัญหาเล็กน้อย
หรือจะไม่มีผู้ใดคัดค้าน
- ข้อ ๒๒. ผู้เสนอญัตตินั้นถ้าจะเป็นญัตติประเภทที่ไม่ต้องบอก
ล่วงหน้าก็ต้องเขียนเป็นหนังสือยื่นต่อประธานเสมอ
อนึ่งญัตติต้องมีผู้รับรอง ถ้าไม่มีผู้รับรองญัตตินั้นก็
เป็นอันตกไป

- เมื่อผู้รับรองแล้วให้ประธานนำออกเป็นปัญหาให้
 ปรีกษากัน และเมื่อประธานนำออกให้ปรีกษาแล้ว
 ผู้ตัดสินจะถอนไม่ได้เว้นแต่เมื่อชุมนุมกรรมการอนุญาต
- ข้อ ๒๓. ถ้ากรรมการผู้หนึ่งผู้ใดมีความสงสัย จะขอให้
 ประธานอ่านญัตติซ้ำหลายครั้งก็ได้
- ข้อ ๒๔. ผู้เสนอญัตติจะพูดนำญัตติของตนก่อนก็ได้ แต่ใน
 ที่สุดต้องกล่าวเสนอให้เป็นการแน่นอนว่าจะขอให้ลง
 มติอย่างไร
- ข้อ ๒๕. ญัตติ จะได้รับพิจารณาตามลำดับที่ได้ลงไว้ใน
 ระเบียบวาร
- เมื่อประธานเรียกให้ผู้เสนอญัตติกล่าวญัตติของตน
 และผู้เสนอมิได้กล่าวในเวลานั้นแล้ว ผู้ตัดสินเป็น
 อันระงับไป
- ข้อ ๒๖. ถ้าบอกล่วงหน้าญัตติอื่นไม่มีสารหรือ มีข้อความอัน
 พึงรังเกียจนั้น ประธานจักไม่รับไว้ก็ได้
- ข้อ ๒๗. เมื่อญัตติใดได้ปรีกษาตกไปแล้ว ห้ามไม่ให้ผู้ใด
 นำญัตติซึ่ง มีข้อความเช่นเดียวกันนั้น ขึ้นเสนอ อีกใน
 สมัยประชุมเดียวกัน เว้นไว้แต่ชุมนุมกรรมการจะ
 ยอมให้ยกขึ้นปรีกษาอีก

- ข้อ ๒๘. ญัตติซึ่งได้ปรึกษากลางกันแล้วนั้น ชุมนุมกรรมการ
จะลงมติให้ปรึกษากันใหม่อีกก็ได้
- ข้อ ๒๙. ญัตติซึ่งได้ถอนไป หรือได้ระงับแล้วนั้น จะนำ
เสนออีกก็ได้
- ข้อ ๓๐. ญัตติขอให้เลื่อนการประชุมนั้น จะขอแปรไม่ได้
เว้นแต่จะขอเปลี่ยนกำหนดเวลา
- ข้อ ๓๑. มติของชุมนุมกรรมการนั้น ถ้ามีผู้เสนอญัตติขอให้
เลิกถอนไขรั้ ชุมนุมกรรมการจะปรึกษากลางให้เลิก
ถอนเสียก็ได้

หมวดที่ ๕

การแปรญัตติ

- ข้อ ๓๒. วิธีแปรญัตติอาจทำได้ด้วยประการเหล่านี้
- ก. ตัดคำ
  - ข. เติมคำ
  - ค. ตัดคำและไข้คำอันแทน
  - ง. ตัดคำออกทั้งหมดและไข้คำอันแทนโดยความ
อย่างเดียวกัน
- ข้อ ๓๓. เมื่อมีคำขอแปรญัตติ ประธานจักต้องเสนอคำแปร
ตามลำดับก่อนหลังแห่งคำในญัตตินั้น ถ้ามีผู้ขอแปร

คำโต้แย้งกันหลายฉบับ ประธานจักต้องเสนอคำของผู้
ขอก่อน

- ข้อ ๓๔. ผู้ติดตอนใดที่ผ่านพ้นไปจนถึงได้ปรึกษาหรือยกขึ้น
ปรึกษาดอนหลังแล้วนั้น จะย้อนไปขอแปรอีกไม่ได้
เว้นไว้แต่เมื่อปรึกษาทั้งผู้ติดอีกครึ่งหนึ่ง
- ข้อ ๓๕. คำแปรที่ได้ปรึกษากันให้ตกไปแล้วนั้น จะยกขึ้นขอ
ปรึกษาอีกมิได้ เว้นไว้แต่ขุมนุมกรรมการจะได้อนุญาต
- ข้อ ๓๖. คำแปรที่ได้ปรึกษากันไปแล้ว ขุมนุมกรรมการจะ
ตกลงให้ยกขึ้นปรึกษาใหม่อีกก็ได้
- ข้อ ๓๗. คำแปรนั้นจะขอแปรอีกชั้นหนึ่งก็ได้ และจะขอ
แปรคำแปรต่อ ๆ ไปอีกก็ได้
- ข้อ ๓๘. ถ้าขุมนุมกรรมการไม่เห็นชอบ คำแปรซึ่งเสนอขึ้น
และปรึกษาให้ตกไปไซ้ ให้ประธานนำเอาผู้ติดเดิม
ขึ้นตั้งเป็นปัญหาให้ลงมติ
- ข้อ ๓๙. ถ้าขุมนุม กรรมการ ตกลง เห็นชอบ ตามคำแปรไซ้
ให้ประธานนำผู้ติดเดิมตามที่ได้ แปรแล้ว ออกตั้งเป็น
ปัญหาให้ลงมติ
- ข้อ ๔๐. วิธีปรึกษาคำแปรให้ยกเอาบทบัญญัติแห่งการปรึกษา
ผู้ติดมาใช้ โดยอนุโลม

หมวดที่ ๖

การกล่าวอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านผู้ตัด

ข้อ ๔๑. ประธานเป็นผู้รักษาระเบียบการกล่าวอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านผู้ตัด ถ้ามีปัญหาเรื่องระเบียบแห่งการกล่าวอภิปรายไซ้ ให้ประธานชี้ขาดไปทันที

ข้อ ๔๒. ถ้ากรรมการคนใดจะคัดค้านคำชี้ขาดของประธาน จะเสนอญัตติคัดค้านคำชี้ขาดต่อชุมนุมกรรมการก็ได้

ข้อ ๔๓. ในเวลาที่กรรมการกำลังกล่าวอภิปรายอยู่นั้น ถ้าประธานยื่นขนิ ให้กรรมการผู้กำลังพูดเื้อจะขอพูดนั้น ระบุบต่อขคำแล้วนั่งลง และกรรมการทั้งหลายซึ่งอยู่ในชุมนุมนั้นต้องนั่งฟังคำที่ประธานกล่าว

ข้อ ๔๔. เมื่อประธานเตือนกรรมการคนใดให้เข้าระเบียบ ให้กรรมการคนนั้นนั่งลงทันที เว้นไว้แต่ประธานจะอนุญาตให้ขแจ้ง จึงจะพูดขแจ้งต่อไปได้

ข้อ ๔๕. กรรมการคนใดมีความประสงค์จะกล่าวความข้อหนึ่งข้อใดที่หยนขนิในท่ของตน เมื่อประธานให้สัญญาให้พูดแล้วจึงพูดได้ คำพูดนั้นต้องพูดกับประธานเสมอ

- ข้อ ๔๖. ถ้ากรรมการสองคนหรือมากกว่าสองคนยื่นข้อพร้อมกันจะขอพูดในชุมนุมกรรมการ ประธานจะได้เรียกกรรมการผู้^๑ที่ประสพตัก่อนให้เป็นผู้พูด
- ข้อ ๔๗. กรรมการคนใดจะเสนอญัตติให้ชุมนุมกรรมการฟังคำพูดของกรรมการคนหนึ่งคนใดซึ่งยื่นข้อขอพูดก็ได้ญัตตินั้นไม่ต้องบอกล่วงหน้า
- ข้อ ๔๘. การกล่าวอภิปรายนั้นชุมนุมกรรมการจะตกลงกันให้เลื่อนไปวันอันเวลาอันก็ได้
- ข้อ ๔๙. กรรมการทุกคนมีสิทธิจะพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่หรือพูดอาศัยญัตติหรือคำแปร ซึ่งตนเองจะเป็นผู้เสนอ หรือในเรื่องระเบียบแห่งการกล่าวอภิปราย แต่จะพูดในเรื่องอื่น ๆ ไม่ได้
- ข้อ ๕๐. เมื่อประธานได้ตั้งปัญหาให้ลงมติ และได้ลงมติแล้ว ห้ามมิให้กล่าวอภิปรายในเรื่องนั้นอีกต่อไป
- ข้อ ๕๑. ในเวลาที่ชุมนุมกรรมการกำลังลงคะแนนมตินั้นกรรมการจะยื่นข้อพูดได้แต่เมื่อได้รับอนุญาตของประธานและเฉพาะในเรื่องระเบียบเท่านั้น
- ข้อ ๕๒. ห้ามมิให้กรรมการกล่าวติเตียนความตกลงของชุมนุมกรรมการ เว้นไว้แต่จะกล่าวเพื่อขอให้เลิกอ้างความตกลงนั้น

ก. มีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้นซึ่งทำให้ชุมนุมกรรมการเห็นว่าควรหยุดการกล่าวอภิปรายไว้
เมื่อจะกล่าวอภิปรายเรื่องเดียวกันในคราวหน้า ก็ให้ตั้งต้นต่อจากที่หยุดนั้น

ข้อ ๕๘. การกล่าวอภิปรายต้องหยุดโดยเหตุต่อไปนี้

ก. เมื่อปรากฏว่าขาดองค์ประชุม

ข. เมื่อตกลงกันให้เลื่อนการประชุมไป

ค. เมื่อมีญัตติเป็นปัญหาสอด หรือญัตติปิด

อภิปรายและชุมนุมกรรมการตกลงตามญัตตินั้น

ปัญหาสอด

ข้อ ๕๙. ขณะซึ่งชุมนุมกรรมการกำลังปรึกษาปัญหาหนึ่ง
ปัญหาใดอยู่นั้น กรรมการคนหนึ่ง จะเสนอญัตติ
เป็นปัญหาสอดว่าอย่าเพ้อลงมติในเรื่องปัญหาซึ่งกำลัง
ปรึกษายู่นั้นก็ได้

ถ้าชุมนุมกรรมการลงมติตกลงตามปัญหาสอดไซ้
ญัตติเดิมาก็เป็นอันระงับไป

ถ้าชุมนุมกรรมการลงมติไม่เห็นชอบตามปัญหาสอด
ก็ให้ประธานนำญัตติเดิมนอกตั้งปัญหาให้ลงมติดังนี้ มิ
ให้มีผู้ขอแปรญัตติหรือกล่าวอภิปรายกันอีก

ถ้าชุมนุมกรรมการตกลงกันงดการประชุมแทนลงมติเรื่องปัญหาสอดไซร์ ปัญหาสอดนั้นก็เป็นอันไม่ต้องพิจารณา

ถ้าได้เริ่มการกล่าวอภิปรายเรื่องปัญหาสอดแล้ว การกล่าวอภิปรายนั้นเลื่อนไม่ได้

ปัญหาสอดนั้นจะเสนอในชุมนุมอนุกรรมการ หรือเสนอในเรื่องคำแปรญัตติไม่ได้

ปิดอภิปราย

ข้อ ๖๐. ในเวลาที่กล่าวอภิปรายกันอยู่นั้น กรรมการคนใดจะเสนอญัตติปิดอภิปราย มีความว่าให้ประธานนำปัญหาออกให้ลงมติโดยไม่ต้องกล่าวกันต่อไปอีกก็ได้ ญัตติเช่นนี้เมื่อมีผู้รับรองแล้วประธานต้องนำออกให้ลงมติดังที่

หมวดที่ ๗

การลงมติ

ข้อ ๖๑. เมื่อกล่าวอภิปรายจบลง ประธานพึงนำญัตติออกตั้งเป็นปัญหาให้ชุมนุมกรรมการลงมติ

ข้อ ๖๒. เมื่อประธานตั้งปัญหาให้ชุมนุมกรรมการลงมตินั้น ถ้าปัญหามีความซับซ้อนเป็นที่เข้าใจยากไซร์

ขุมนุกรมกรรมการจะขอให้แยกความออกกลมคติเป็นตอน ๆ
ก็ได้

ข้อ ๖๓. เมื่อประธานถามข้อความใดต่อขุมนุกรมกรรมการว่า
จะคัดค้านหรือไม่ ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านให้ถือว่าขุมนุกรม
กรรมการเห็นชอบด้วย

ข้อ ๖๔. วิธีลงคะแนนเพื่อลงมตินั้นมี ๒ วิธี คือลงคะแนน
เปิดเผย และลงคะแนนลับ ถ้าประธานบอกให้ลง
คะแนนเปิดเผย กรรมการผู้หนึ่งผู้ใดจะร้องขอให้
เปลี่ยนเป็นวิธีลงคะแนนลับก็ได้ เมื่อมีผู้ร้องขอจน
เช่นนั้นก็ให้ลงมติโดยวิธีลงคะแนนลับ

ข้อ ๖๕. วิธีลงคะแนนเปิดเผยนั้นคือ ให้ประธานเรียกให้
ผู้เห็นด้วยยกมือครั้งหนึ่ง แล้วเรียกให้ผู้ที่ไม่เห็น
ด้วยยกมือออกครั้งหนึ่ง

วิธีลงคะแนนลับนั้นคือ ให้ประธานเรียกให้ผู้ที่
เห็นด้วยทงเบยขาว ผู้ที่ไม่เห็นด้วยทงเบยนาเงิน ดัง
ในกัมซึ่งจัดไว้

ข้อ ๖๖. การนับคะแนนนั้นให้เป็นหน้าที่ของเลขาธิการ แต่
ประธานจะเรียกกรรมการอีกสองนายเป็นผู้ช่วยนับก็ได้

ข้อ ๖๗. เมื่อได้ลงคะแนนแล้ว ประธานจะได้ประกาศ
 คะแนนต่อชุมนุมกรรมการ เป็นอันว่าการลงมตินั้น
 เสร็จแล้ว

ข้อ ๖๘. ถ้าการลงมติยังไม่เสร็จ มีกรรมการคนหนึ่งคนใด
 เข้ามายังชุมนุมไซ้ กรรมการผู้นั้นจะลงคะแนนมติ
 ด้วยก็ได้ แต่ถ้าเข้ามาเมื่อประธานประกาศคะแนน
 แล้ว ผู้นั้นลงมติไม่ได้

หมวดที่ ๘

ระเบียบความประพฤติในชุมนุมกรรมการ

ข้อ ๖๙. กรรมการผู้ใดกระทำดังต่อไปนี้ได้ชื่อว่าประพฤติน่า
 ระเบียบ คือ

ก. ใช้ถ้อยคำอันพึงรังเกียจ และไม่ยอมถอน
 หรือขอขมาตามควร

ข. กล่าวคำหยาบคายต่อกรรมการคนอื่น

ค. จงใจกระทำการอันเป็นเหตุรบกวนกิจการใน
 ชุมนุมกรรมการ

ง. ขัดคำสั่งอันชอบด้วยระเบียบของประธาน

ข้อ ๗๐. ถ้าประธานขานชื่อกล่าวโทษกรรมการผู้ประพฤติน่า
 ระเบียบ ชุมนุมกรรมการอาจลงมติให้สั่งโทษกรรมการ
 ผู้นั้นอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- ก. ตีเตียนและภาคทัณฑ์
- ข. บังคับให้ขอขมา
- ค. จับไล่ให้ออกจากชุมนุมกรรมการ
- ง. มีหนึ่งในชุมนุมกรรมการเป็นครั้งเป็นคราว
- จ. นำความขึ้นกราบบังคมทูลขอพระราชทานให้ออกจากตำแหน่งกรรมการตามความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์มนตรี

ข้อ ๗๑. ถ้าผู้กล่าวหากรรมการว่าประพฤตินิทรระเบียบ ผู้กล่าวหาต้องแสดงคำหาให้ชัดเจนว่าประพฤตินิทรอย่างไร และต้องเสนอญัตติขึ้น กรรมการผู้ต้องหาถ้ามีประสงค์จะเสนอคำแก้ตัวก็ให้เสนอได้ เมื่อได้แก้ตัวแล้วหรือไม่ประสงค์จะแก้ตัวไซ้ ให้กรรมการผู้นั้นออกไปจากห้องประชุมและรอฟังคำตัดสินของชุมนุมกรรมการ

ข้อ ๗๒. กรรมการผู้ใดร้องเท็จคำหาขยาบคายซึ่ง กรรมการคนอื่นกล่าว กรรมการผู้นั้นอาจเสนอญัตติขึ้นว่าให้ขจัดคำหาขยาบคายนั้นลง แต่ต้องเสนอขึ้นทันทีก่อนที่กรรมการอื่นพูด ถ้าชุมนุมกรรมการลงมติเห็นชอบก็ให้ประธานสั่งให้ขจัดถ้อยคำไว้ กรรมการผู้ใดถูกขจัดคำกล่าวเช่นนั้น กรรมการผู้นั้นนับว่าประพฤตินิทรระเบียบ

หมวดที่ ๘

อนุกรรมการเต็มสภา

- ข้อ ๗๓. ชุมนุมกรรมการอาจลงมติเปลี่ยนนางแห่งการประชุมกรรมการ เป็นชุมนุมอนุกรรมการเต็มสภา
- ข้อ ๗๔. ในชุมนุมอนุกรรมการเต็มสภานั้นให้ใช้ข้อบังคับนี้ตามแต่จะใช้ได้ แต่ผู้ตติไม่ต้องมีผู้รับรองไม่ต้องบอกล่วงหน้า และกรรมการคนหนึ่งจะพูดในปัญหาเดียวกันกว่าครั้งหนึ่งก็ได้
- ข้อ ๗๕. ถ้อยคำที่กล่าวปรึกษากันในชุมนุมอนุกรรมการเต็มสภานั้นไม่ต้องจดรายงานละเอียด ให้จดแต่ข้อตกลงกัน

หมวดที่ ๑๐

อนุกรรมการ

- ข้อ ๗๖. อนุกรรมการซึ่งชุมนุมกรรมการอาจตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติองคมนตรีนั้นให้มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน และไม่มากกว่า ๕ คน
- ข้อ ๗๗. เมื่อมีผู้ตติเสนอให้ตั้งอนุกรรมการ ถ้ากรรมการ ๓ คนร้องขอให้เลือกตัวโดยวิธีลงคะแนนลับไปรษณีย์ การ

เลือกตัวนั้นจะต้องทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ถ้าคะแนน
เท่ากันให้ประธานตัดสินโดยการจับสลาก

ข้อ ๗๘. ประธานอนุกรรมการมีสิทธิลงคะแนน ความเห็น
และคะแนนชี้ขาดด้วย

ข้อ ๗๙. การประพุดิพิศาระเบียบในชุมนุมอนุกรรมการนั้น
จะต้องรายงานให้ชุมนุมกรรมการวินิจฉัย

หมวดที่ ๑๑

วิธีปรึกษาร่างกฎหมายหรือร่างอื่น ๆ

ข้อ ๘๐. ถ้าจะประชุมปรึกษาร่างกฎหมายหรือร่างอื่น ๆ ให้
พิมพ์ร่างนั้น แจกกรรมการโดยปกติไม่น้อยกว่า ๓ วัน
ก่อนวันประชุม

ข้อ ๘๑. กรรมการคนใดไม่เห็นชอบด้วยในหลักการแห่ง
ร่างนั้น ให้แจ้งแก่สภานายกเป็นหนังสือก่อนถึงเวลา
ประชุม

ข้อ ๘๒. เมื่อถึงเวลาประชุมปรึกษาร่างนั้น ถ้ามีผู้แจ้งมา
ยังสภานายกว่าไม่เห็นด้วยในเรื่องหลักการก็ให้สภานายกให้
โอกาสแก่ผู้นั้นกล่าวอภิปรายเหตุผล ถ้ามี
ผู้กล่าวแย้งประการใดก็ให้กล่าวอภิปรายต่อไปจนสิ้น
จำนวน จึงให้ชุมนุมกรรมการลงมติ

ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านในหลักการ หรือมีผู้คัดค้าน แต่ขุมนุมกรรมการลงมติไม่เห็นชอบด้วยคำคัดค้านนั้นแล้ว ก็ให้ถือว่าขุมนุมกรรมการยอมรับร่างนั้นไว้ปรึกษาและเฝ้าต่อไป การปรึกษาครั้งที่หนึ่งสิ้นสุดเพียงนี้

ข้อ ๘๓. ถ้าในการปรึกษาครั้งที่หนึ่งขุมนุมกรรมการรับร่างไว้ปรึกษาและเฝ้าต่อไปแล้ว ให้ปรึกษาลงมติว่าจะตั้งอนุกรรมการไปพิจารณาหรือจะเปลี่ยนภาวแห่งขุมนุมเป็นอนุกรรมการเต็มสภา หรือขุมนุมกรรมการจะปรึกษาครั้งที่สองตามระเบียบ

ข้อ ๘๔. ถ้าขุมนุมกรรมการตั้งอนุกรรมการไปพิจารณาไซ้เมื่ออนุกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วให้รายงานต่อขุมนุมกรรมการ ขุมนุมกรรมการจะได้พิจารณารายงานของอนุกรรมการพร้อมด้วยร่างนั้น และปรึกษากันต่อไปโดยละเอียด การปรึกษาครั้งนี้เรียกว่าการปรึกษาครั้งที่สอง

ข้อ ๘๕. ถ้าขุมนุมกรรมการตกลงว่าจะเปลี่ยนภาวเป็นอนุกรรมการเต็มสภาปรึกษากันเอง โดยรายละเอียดไซ้ก็ให้ปฏิบัติตามความตกลง และเมื่อปรึกษากันเสร็จแล้วก็ให้ถือว่า การปรึกษาในอนุกรรมการเต็มสภานั้นเป็นการปรึกษาครั้งที่สองทีเดียว

ข้อ ๘๖. การปรึกษาครั้งที่สองมีระเบียบดังนี้

ก. กรรมการคนใดเห็นควรจะแก้ไขร่างมาตราใด ให้เป็นข้อความประการใด ก็ให้เขียนคำที่ขอแก้ขึ้นส่งสภานายก สภานายกจะได้ให้พิมพ์คำขอแก้ขึ้น แจกให้กรรมการทราบก่อนวันกำหนดปรึกษาครั้งที่สอง

ข. ในการปรึกษาครั้งที่สองให้ปรึกษาเฉพาะมาตราที่คำขอแก้เท่านั้น

ค. ในระหว่างปรึกษาครั้งที่สองนั้นถ้าความปรากฏขึ้นตอนใดขั้นใดว่า สมควรจะส่งให้อนุกรรมการไปพิจารณาที่ส่งได้ ถ้าเช่นนั้นการปรึกษาครั้งที่สองตอนนี้เป็นอันระงับไว้ เมื่ออนุกรรมการได้ยื่นรายงานแล้ว สภานายกจะได้ให้พิมพ์แจกกรรมการ และกำหนดนัดประชุมครั้งที่สองต่อระเบียบเดิมที่ได้พักไว้

ข้อ ๘๗. เมื่อหมดระเบียบปรึกษาครั้งที่สองแล้ว ให้ปรึกษาครั้งที่สามต่อไปแต่ข้อเดียวว่า ร่างที่แก้ไขตกลงกันแล้วนั้นใช้ได้หรือไม่

ข้อบังคับสภากรรมการองคมนตรีนั้น ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้ได้ตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

(ราชกิจจานุเบกษาตอนพิเศษ เล่ม ๘๖ วันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๒)

กฎเสนาบดี

ตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖
แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ พ.ศ. ๒๔๖๖

ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ พ.ศ. ๒๔๖๖
ความว่า ให้สภาการแพทย์ร่างกฎเสนาบดีเสนอต่อเสนาบดี
เจ้ากระทรวงซึ่งสภาการแพทย์สังกัดอยู่ ถ้าเสนาบดีเห็นชอบ
ให้อนุมัติแล้วก็ให้ประกาศใช้ได้นั้น

บัดนี้สภาการแพทย์ได้เสนอร่างกฎเสนาบดีอันที่ประชุม
ใหญ่ได้รับรองแล้วเสนอต่อเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยผู้เป็น
เสนาบดีเจ้ากระทรวง เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบ
จึงประกาศเป็นกฎเสนาบดีตามความในมาตรา ๘ และมาตรา
๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ พุทธศักราช ๒๔๖๖ ดัง
ต่อไปนี้

หมวด ๑

ระเบียบการประชุม

ข้อ ๑ ระเบียบและวิธีดำเนินการประชุมของสภาการ
แพทย์ ให้ปฏิบัติตามระเบียบและวิธีดำเนินการประชุมของสภา
กรรมการรองคมนตรี โดยอนุโลม

หมวดที่ ๒

การเลือกกรรมการชะเลยศักต

ข้อ ๒ การเลือกกรรมการชะเลยศักตนั้น ต้องมีกรรมการคนหนึ่งเสนอนามผู้ใดชะเลยศักตเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์ในที่ประชุมสภาการแพทย์แล้วต้องมีกรรมการอีกคนหนึ่งรับรองให้เลขาธิการนายทะเบียนประกาศรายนามที่เสนอนั้นไว้ ณ ที่ทำการของสภามีกำหนด ๓๐ วัน และให้แจ้งความในหนังสือพิมพ์ด้วย

ข้อ ๓ ถ้าผู้ประกอบโรคศิลป์ผู้ใดเห็นว่า ในรายนามที่ประกาศตามข้อ ๒ นั้นมีผู้ไม่สมควรจะเป็นกรรมการชะเลยศักต ก็ให้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือขแจ้งคัดค้านต่อเลขาธิการนายทะเบียน

ข้อ ๔ เมื่อครบกำหนด ๓๐ วันแล้ว ให้เลขาธิการนายทะเบียนนำรายนามที่ประกาศแล้วเสนอต่อที่ประชุมพร้อมด้วยคำร้องคัดค้าน

ข้อ ๕ ผู้ถูกคัดค้านจะขอให้ที่ประชุมสอบสวนข้อความที่ผู้คัดค้านมานั้นก็ได้ ถ้าที่ประชุมเห็นสมควรจะสอบสวนและได้สอบสวนแล้วเห็นอันควร ก็อย่าให้รายนามผู้ถูกคัดค้านออกให้ลงคะแนนเลือก

ข้อ ๖ การลงคะแนนเลือกนั้นให้ใช้วิธีคะแนนลับ ถ้า
คะแนนเท่ากัน ให้ผู้เป็นประธานลงคะแนนตัดสินได้อีก
คะแนนหนึ่ง

ข้อ ๗ ให้เลขาธิการนายทะเบียนแจ้งให้ผู้ได้รับเลือก
ตั้งเป็นกรรมการชะเลยสักัดทราบ และประกาศนามไว้ณที่
ทำการของสภาการแพทย์และแจ้งความในหนังสือพิมพ์ด้วย

ข้อ ๘ กรรมการชะเลยสักัดมีกำหนดเวลาอยู่ในหน้าที่
คราวละ ๓ ปี แต่อาจได้รับเลือกตั้งอีก และในระหว่าง ๓ ปี
จะลาออกก็ได้

ข้อ ๙ ถ้ากรรมการชะเลยสักัดผู้ใดขาดการประชุมถึง
๓ ครั้งติด ๆ กัน ให้นับว่าขาดจากตำแหน่ง

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียน การอนุญาต และต่ออายุใบอนุญาต

ข้อ ๑๐ ผู้ใดมีความประสงค์จะขึ้นทะเบียนและรับใบ
อนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์ในสาขาใด ตามที่ได้ระบุไว้
ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ ก็ให้ทำคำร้อง
ตามแบบตัวอย่างพร้อมด้วยหลักฐานตามที่กล่าวไว้ในตอนซึ่ง
ว่าด้วยกำหนดลำดับชั้น เสนอต่อสภาการแพทย์ก่อนเริ่ม
ประกอบโรคศิลป์

คำร้องนี้ให้ยื่นต่อนายอำเภอหรือเลขาธิการนายทะเบียน
 สภากาการแพทย์ ซึ่งจะเป็นผู้ให้ใบรับและเป็นผู้นำคำร้อง
 และหลักฐานเสนอต่อสภากาการแพทย์ต่อไป

ข้อ ๑๑ เมื่อสภากาการแพทย์พิจารณาเห็นสมควรแล้ว มี
 อำนาจออกใบอนุญาตให้ผู้ยื่นคำร้องเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์
 ได้ตามสาขาและประเภทซึ่งได้บ่งไว้ในหมวด ๖ และ ๗ แห่ง
 กฎเสนาบดินนี้

สภานายกหรืออุปนายกและเลขาธิการนายทะเบียนต้อง
 ลงชื่อประทับตราของสภากาการแพทย์ไว้ในใบอนุญาตเป็น
 สำคัญ

อนึ่งให้พิมพ์กำหนดสิทธิและเขตต์จำกัดของชั้นไว้ใน
 หลังใบอนุญาตด้วย

ข้อ ๑๒ ใบอนุญาตของผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบัน
 ในสาขาแพทย์ทางยา ทางผ่าตัดและการผดุงครรภ์ชั้น ๑
 สาขาการทันตกรรมฟันชั้น ๑ สาขาการปรุงหรือจำหน่ายยา
 ชั้น ๑ สาขาหมอดำเยชั้น ๑ สาขาการพยาบาล สาขาการ
 นวด และแผนโบราณ ใบสาขานำบัตรโรคทางยาชั้น ๑ ให้
 ใช้ได้ตลอดชีวิต นอกนั้นก็ใช้ได้มีกำหนดคราวละ ๓ ปี
 เมื่อสิ้นอายุแล้วจะขอขึ้นทะเบียนต่ออายุเป็นคราว ๆ ก็ได้

ข้อ ๑๓ การขอต่ออายุใบอนุญาตนั้น ต้องยื่นคำร้อง
ตามแบบของสภาต่อนายอำเภอหรือ เลขานุการ นายทะเบียน
พร้อมด้วยใบอนุญาตเก่าเพื่อเสนอสภาการแพทย์ และให้
ยื่นก่อนใบอนุญาตเก่าสิ้นอายุ ๓ เดือน

ข้อ ๑๔ คำร้องขอต่ออายุใบอนุญาตนั้น ให้เลขานุการ
นายทะเบียน สอบกับ บัญชีตราสิน แล้วเสนอสภาการแพทย์
เพื่อรับอนุญาตขึ้นทะเบียน

หมวด ๔

การเพิกถอนใบอนุญาต และให้อนุญาตใหม่

ข้อ ๑๕ บุคคลใดมีความประสงค์จะกล่าวโทษผู้ประกอบ
โรคศิลป์ว่าประพฤติตนไม่ชอบด้วยมรรยาทในวิชาชีพ ให้
ยื่นคำร้องต่อเลขานุการนายทะเบียน พร้อมด้วยหลักฐาน
สนับสนุนกล่าวหาของตน

ให้เลขานุการนายทะเบียนนำคำร้องและหลักฐานเสนอ
ต่อที่ประชุมกรรมการ ถ้าที่ประชุมเห็นว่าเป็นเรื่องไม่มีมูล
สมควรจะพิจารณาต่อไปจะยกคำร้องนั้นเสียทีเดียวก็ได้ ถ้า
ที่ประชุมเห็นว่าเป็นเรื่องมีมูลให้พิจารณาต่อไป การพิจารณา
ในชั้นนี้ต้องให้โอกาสแก่ผู้ต้องกล่าวหาแก้ตัวและแก้หลักฐาน
มาประกอบข้อแก้ตัวของตน โทบทเต็มที่

เมื่อเสร็จการพิจารณาแล้ว ที่ประชุมกรรมการมีอำนาจ ตัดสินได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๖ ในการพิจารณาดังกล่าวในข้อ ๑๕ ที่ประชุมจะ ตั้งอนุกรรมการอย่างน้อย ๓ นายขึ้นทำการไต่สวนก่อนวินิจฉัย เสร็จขาดก็ได้

ข้อ ๑๗ ผู้ซึ่งสภาการแพทยตัดสินให้พักหรือเพิกถอน อนุญาตและคัดข้อออกจากทะเบียนแล้วนั้น ให้เลขาธิการ นายทะเบียนบันทึกไว้ในทะเบียนและประกาศในราชกิจจานุเบกษา กับแจ้งให้นายอำเภอท้องที่ซึ่งผู้นั้นตั้งภูมิลำเนาอยู่ เพื่อจำหน่ายบัญชีตราสินและเรียกใบอนุญาตส่งคืนสภาการแพทย์

ข้อ ๑๘ ผู้ซึ่งสภาการแพทย์ตัดสินให้คัดข้อออกจากทะเบียนนั้นเมื่อพ้นกำหนด ๕ ปีแล้ว จะยื่นเรื่องราวขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์อีกก็ได้ แต่ต้องมีเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองท้องที่และราษฎรในตำบลที่ตนตั้งภูมิลำเนา อยู่ไม่น้อยต่ำกว่า ๑๐ คนลงนามรับรองมาในเรื่องราวด้วยว่า ผู้นั้นเป็นผู้มีความประพฤติดี

ที่ประชุมกรรมการสภาการแพทย์มีอำนาจอนุญาตหรือไม่ อนุญาตตามแต่จะเห็นสมควร

หมวด ๕

บัญชีตราสินไบบอนุญาตตามท้องที่

ข้อ ๑๘ ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบโรคศิลป์ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องนำใบอนุญาตไปลงบัญชีตราสินไบบอนุญาตตามท้องที่ที่ตนตั้งภูมิลำเนาอยู่ภายใน ๓๐ วันตั้งแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตเป็นต้นไป เมื่อตราสินไบบอนุญาตแล้วจึงจะประกอบโรคศิลป์ได้

ข้อ ๒๐ ให้นายอำเภอส่งรายงานซึ่งรับตราสินไบบอนุญาตตามข้อ ๑๘ ต่อเลขาธิการนายทะเบียนในเดือนเมษายนทุกปี

ข้อ ๒๑ ให้นายอำเภอประกาศนามและวิทยาคุณของผู้ประกอบโรคศิลป์ตามที่ได้รับตราสินไบบอนุญาตนั้นแก่การอำเภอ ถ้ามีเปลี่ยนแปลงให้แก้ตาม

ข้อ ๒๒ ผู้ประกอบโรคศิลป์ผู้ใดเลิกทำการในวิชาชีพหรือย้ายภูมิลำเนา ต้องมีหนังสือแจ้งให้นายอำเภอในท้องที่เดิมและท้องที่จะไปอยู่ใหม่รับทราบ เพื่อตัดและเดิบบัญชีตราสินไบบอนุญาต

ข้อ ๒๓ การจดทะเบียนต่ออายุตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ต้องลงบัญชีตราสินไบบอนุญาตในท้องที่เช่นเดียวกัน

๕๗

หมวด ๖

กำหนดลำดับชั้น

ข้อ ๓๔ เพื่อการลำดับชั้นตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการแพทย์ พ.ศ. ๒๔๖๖ ให้แบ่งผู้ประกอบโรคศิลป์เป็น ๒ ประเภท คือ

ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันประเภท ๑

ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนโบราณประเภท ๑

(ก) ประเภทแผนปัจจุบัน คือผู้ประกอบโรคศิลป์โดยความรู้จากตำราอันเป็นหลักวิชาโดยสากลนิยม ซึ่งดำเนินการและจำเริญขึ้น อาศัยการศึกษาตรวจค้น และทดลองของผู้รู้ในทางวิทยาศาสตร์ทั่วโลก

ประเภทแผนโบราณและลำดับชั้นดังนี้ คือ

สาขาแพทยศาสตร์ทางยา ทางผ่าตัด ทางผดุงครรภ์ ผู้ทำและรักษาฟัน ผู้ปรุงหรือจำหน่ายยา หมอตำแย ทั้งสิ้นให้มีลำดับเป็นสองชั้น คือชั้น ๑ และชั้น ๒

สาขาการพยาบาล และสาขาการนวด ให้มีชั้นเดียว

(ข) ประเภทแผนโบราณ คือผู้ประกอบโรคศิลป์โดยอาศัยความสังเกตความชำนาญอันได้บอกเล่าสืบต่อกันมา

เป็นที่ตั้ง หรืออาศัยตำราอันมีมาแต่โบราณ มิได้ดําเนิน
ไปในทางวิทยาศาสตร์

ประเภทนี้จำแนกสาขาและลำดับชั้นดังนี้ คือ

สาขานํ้าบาดโรคทางยา ให้มีลำดับสองชั้น คือชั้น ๑ และ
ชั้น ๒

สาขาการปรุงหรือจำหน่ายยา หมอตำแยและหมอนวด
ให้มีชั้นเดียว

สาขานํ้าบาดโรคทางผ่าตัด การชะตุ้กรรม การทำและ
รักษาฟันและการพยาบาลนั้น ห้ามมิให้ ขนทะเลเบียนใน
ประเภทแผนโบราณ

ข้อ ๒๕ ผู้ซึ่งจักขนทะเลเบียนได้ในชั้นหนึ่งแห่งสาขาต่างๆ
ในประเภทแผนปัจจุบันและในสาขาการพยาบาลและการนวด
ตามความในข้อ ๒๔ (ก) นั้น จักต้องเป็นผู้ทรงวิชาคุณ
คือมีปริญญาหรือประกาศนียบัตรจากกระทรวงธรรมการ หรือ
ประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความสามารถอันได้รับจากมหา
วิทยาลัยหรือโรงเรียนหรือคนใด ซึ่งสภาการแพทย์เห็นว่า
เสมอกับประกาศนียบัตรของกระทรวงธรรมการ

ข้อ ๒๖ ผู้ซึ่งมิได้ทรงวิชาคุณต้องด้วยลักษณะดังกล่าว
ไว้ในข้อ ๒๕ แต่มีผู้ใด ขนทะเลเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์

แผนปัจจุบันชั้น ๑ สามารถลงนามรับรองว่า สามารถทำการ
ได้ในสาขาหนึ่งสาขาใดหรือหลายสาขาที่ ถ้าสภากา
แพทยเห็นสมควรก็มีอำนาจอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนในประเภท
แผนปัจจุบันชั้น ๒ ได้

ข้อ ๒๗ การอนุญาตให้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรค
ศิลป์ในประเภทแผนโบราณตามข้อ ๒๕ (ข) นั้น ให้อยู่
ในอำนาจวินิจฉัยของสภากาการแพทย์

หมวด ๗

จำกัดการประกอบโรคศิลป์

ข้อ ๒๘ ผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์แผน
ปัจจุบันมีสิทธิกระทำการได้โดยจำกัดดังต่อไปนี้

(ก) ผู้ประกอบโรคศิลป์ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นแพทย์
แผนปัจจุบันชั้น ๑ มีสิทธิที่จะทำการบำบัดโรคได้ทุก ๆ สาขา
แห่งโรคศิลป์ปราศจากจำกัด เว้นแต่ว่าจะปรุงหรือจำหน่ายยา
ให้แก่ผู้ซึ่งมิได้เป็นคนไข้ของตนหรือปรุงหรือจำหน่ายยา
ทำนอกร้านขายทั่วไปนั้นไม่ได้

(ข) ผู้ประกอบโรคศิลป์ซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นแพทย์แผน
ปัจจุบันชั้น ๒ มีสิทธิที่จะทำการบำบัดโรคได้เฉพาะแต่ในสาขา

ซึ่งกำหนดไว้ในใบอนุญาตแต่ห้ามมิให้ทำการตัดผ้าใหญ่ สั่งตั้ง หรือปรุหรือจำหน่ายยาซึ่งมียาในบัญชีท้ายกฎนี้ผสมอยู่ด้วย วางยาสลบ ใช้เครื่องมือในการกลอดบุตร ฉีดยาเข้าหลอดโลหิต นอกจากนี้จะทำอยู่ในความควบคุมของแพทย์แผนปัจจุบันชั้น ๑ หนึ่งจะปรุหรือจำหน่ายให้แก่ผู้อื่นซึ่งมิได้เป็นคนไข้ของตนหรือปรุหรือจำหน่ายทำนองร้านขายยาทั่วไปนั้นไม่ได้

(ค) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้น ๑ ในสาขาการทำและรักษาฟันมีสิทธิที่จะบำบัดโรคที่เกี่ยวข้องแก่ฟันหรือต่อเนืองจากโรคของฟันได้ทุกอย่าง

(ข) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้น ๒ ในสาขาการทำและรักษาฟันมีสิทธิที่จะกระทำการบำบัดโรคของฟัน แต่ห้ามมิให้วางยาสลบ

(ง) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้น ๑ ในสาขาปรุหรือจำหน่ายยามีสิทธิที่จะกระทำการปรุหรือจำหน่ายยาได้ปราศจากจำกัด แต่จะสั่งตั้งยาหรือบำบัดโรคให้แก่คนป่วยหรือวางยาสลบหรือฉีดยาไม่ได้

(จ) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้น ๒ ในสาขาปรุหรือจำหน่ายยามีสิทธิที่จะกระทำการปรุหรือจำหน่ายยาได้ทุก

อย่าง แต่จะปรุหรือจำหน่ายยาซึ่งมียาในบัญชีท้ายกฎนี้
ผสมอยู่ด้วยไม่ได้ นอกจากนี้จะทำอยู่ในความควบคุมของ
ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้น ๑ และจะสั่งตั้งยาหรือ
บำบัดโรคให้แก่คนป่วยหรือวางยาสลบหรือฉีดยาไม่ได้

(ฉ) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้น ๑ ในสาขา
หมอดำแยมีสิทธิระงับการกระทำในเขตต์การคลอดบุตรธรรมดา
ได้ปราศจากจำกัดทั้งในส่วนมารดาและทารก และให้ทำการ
พยาบาลในสาขาพยาบาลได้ด้วย แต่วางยาสลบไม่ได้

(ช) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันชั้น ๒ ในสาขา
หมอดำแยมีสิทธิระงับการกระทำในเขตต์การคลอดบุตรธรรมดาได้
ปราศจากจำกัดทั้งในส่วนมารดาและทารก แต่วางยาสลบ
หรือใช้เครื่องมือในการคลอดบุตรหรือฉีดยาไม่ได้เป็นอันขาด

(ซ) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันในสาขาการพยาบาล
มีสิทธิกระทำการพยาบาลปราศจากจำกัด แต่จะบำบัดโรค
โดยฉีดยาเองหรือวางยาสลบหรือช่วยเหลือการตัดผ้าที่
ต้องวางยาสลบหรือฉีดยาไม่ได้ เว้นแต่จะทำในความ
ควบคุมของแพทย์แผนปัจจุบันชั้น ๑

(ด) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนปัจจุบันในสาขาการนวด
มีสิทธิกระทำการนวดได้ทุกอย่างให้แก่เฉพาะแต่คนไม่ป่วย

เท่านั้น จะนวดคนป่วยมิได้เลย เว้นไว้แต่จะทำโดยความ
ยินยอมของแพทย์แผนปัจจุบันชั้น ๑

ข้อ ๒๕ ผู้ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลป์แผน
โบราณมีสิทธิบำบัดโรคโดยมีจำกัดดังต่อไปนี้

(ก) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนโบราณชั้น ๑ ในสาขา
บำบัดโรคทางยามีสถิตบำบัดโรคได้ทั่วไปตามแผนโบราณ แต่
ห้ามมิให้กระทำการผ่าตัดหรือการคลอดบุตร มีสิทธิปรุงหรือ
จำหน่ายยาตามแผนโบราณให้แก่คนไข้ของตน แต่จะปรุง
หรือจำหน่ายหรือสั่งตั้งหรือขายยาแผนปัจจุบันไม่ได้ เว้น
แต่ยาตามบัญชียาตำราหลวงของโอสถสภาารัฐบาล

(ข) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนโบราณชั้น ๒ ในสาขามัด
โรคทางยามีสถิตบำบัดโรคได้ทั่วไปตามแผนโบราณ แต่ห้าม
มิให้กระทำการผ่าตัดหรือการคลอดบุตร มีสิทธิปรุงหรือ
จำหน่ายยา ขยายยาตามแผนโบราณให้แก่คนไข้ของตน แต่
จะให้ยาล้างมียาในบัญชีท้ายกฎนี้ผสมอยู่ด้วยไม่ได้ และจะ
ปรุงหรือจำหน่ายหรือสั่งตั้งหรือขายยาแผนปัจจุบันไม่ได้
เว้นแต่ยาตามบัญชียาตำราหลวงของโอสถสภาารัฐบาล

(ค) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนโบราณในสาขาการปรุง
ยามีสถิตปรุงหรือ^{๑๑๑๐/๒๕๖๖}จำหน่ายยาและขยายยาแผนโบราณได้ทั่วไป

แต่ห้ามไม่ให้ป้อนหรือจำหน่ายหรือขายยาแผนปัจจุบัน และ
จะทำการบำบัดโรคไม่ได้

(ข) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนโบราณในสาขาหมอดำแย
มีสิทธิกระทำได้จะ เพราะการปฏิบัติมารดาและทารกใน เวลา
คลอดโดยธรรมชาติ จะวางยาสดับ ใช้เครื่องมือในการคลอดบุตร
หรือกระทำการตรวจภายในหรือการข่มท้องหรือฉีดยาไม่ได้

(ง) ผู้ประกอบโรคศิลป์แผนโบราณในสาขาการนวดมี
สิทธิจะทำการนวดให้แก่และเพาะคนไม่ป่วย จะนวดคนป่วย
มิได้เลย เว้นแต่จะได้กระทำโดยความยินยอมของแพทย์
แผนปัจจุบันชั้น ๑

หมวด ๘

ค่าธรรมเนียม

ข้อ ๓๐ ค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบ
โรคศิลป์แผนปัจจุบัน มีกำหนดดังต่อไปนี้

(ก) สาขาแพทย์ทางยา ทางผ่าตัด และทางพระศุนฺทรกรรม
ชั้นหนึ่ง ๕๐ บาท

ชั้นสอง ๒๐ บาท ต่ออายุครั้งละ ๕ บาท

(ข) สาขาการทำและรักษาฟัน

ชั้นหนึ่ง ๕๐ บาท

ชั้นสอง ๒๐ บาท ต่ออายุครั้งละ ๕ บาท

(ค) สาขาการปรุ้งหรือจำหน่ายยา

ชั้นหนึ่ง ๒๐ บาท

ชั้นสอง ๑๕ บาท ต่ออายุครั้งละ ๕ บาท

(ฅ) สาขาหมอตำแย

ชั้นหนึ่ง ๒๐ บาท

ชั้นสอง ๑๕ บาท ต่ออายุครั้งละ ๕ บาท

(ง) สาขาการพยาบาล

๒๐ บาท

(จ) สาขาการนวด

๒๐ บาท

ข้อ ๓๑ ค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบ
โรคศิลป์ แผนโบราณ มีกำหนดดังต่อไปนี้

(ก) สาขาการบำบัดโรคทางยา

ชั้นหนึ่ง ๔๐ บาท

ชั้นสอง ๔ บาท ต่ออายุครั้งละ ๑ บาท

(ข) สาขาการปรุ้งหรือจำหน่ายยา

๑๕ บาท ต่ออายุครั้งละ ๕ บาท

(ค) สาขาหมอตำแย

๔ บาท ต่ออายุครั้งละ ๑ บาท

(ฅ) สาขาการนวด

๔ บาท ต่ออายุครั้งละ ๑ บาท

ข้อ ๓๒ ผู้ได้ขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตไปแล้ว ถ้าต้องการสำเนาใบอนุญาตต้องเสียค่าธรรมเนียมฉบับละ ๒ บาท ทุกประเภท

ข้อ ๓๓ ค่าธรรมเนียมที่ได้กล่าวไว้ในข้อ ๓๐, ๓๑, ๓๒ นั้น ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้องในชั้นต้นเก็บในเวลาที่มอบใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอแล้วนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน

หมวด ๘

มรรยาทของผู้วิชาชีพในทางประกอบโรคศิลป์

ข้อ ๓๔ ผู้ประกอบโรคศิลป์ต้องกระทำการตามหน้าที่ในวิชาชีพของตน

๑. เต็มความสามารถ
๒. โดยความระมัดระวัง
๓. โดยความหวังดีต่อคนไข้

ข้อ ๓๕ ความประพฤติดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าผิดมรรยาท

ในวิชาชีพ 11/10/2566

๑. กระทำความผิดต้องคำพิพากษาให้ลงพระราชอาชญา ซึ่งสภาการแพทย์เห็นว่าอาจนำความเสื่อมเสียมาให้แก่คน

๒. เสพสุราเมจนครองสติไม่ได้ในที่ประชุมชน หรือ เสพยาผิดให้โทษจนติด หรือประพฤตอย่างอื่นซึ่งสภาการ แพทย์เห็นว่าอาจนำมาซึ่งการเสื่อมเสียแก่คน

๓. อาศัยวิชาชีพของตนกระทำการเป็นที่เสื่อมเสีย

๔. เปิดเผยความลับของคนไข้ซึ่งได้ทราบมาโดยวิชา ชีพของตน เว้นไว้แต่ด้วยความยินยอมของคนไข้นั้นหรือ โดยอำนาจศาล

๕. ไข้หรือช่วยเหลือผู้ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบ โรคศิลป์ให้ประกอบโรคศิลป์ เว้นไว้แต่ผู้นั้นเป็นนักเรียน แผนปัจจุบันหรือเป็นศิษย์เก่าเรียนในแผนโบราณ และ จะเพาะเมื่อเป็นการจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายแก่คนไข้

๖. อวดอ้างหรือประกาศตนเองในวิชาความรู้ หรือ ลงวงเพื่อให้มหาชนหลงว่าตนมียาวิเศษ

๗. ลงชื่อรับรองยาตำหรับลับและเครื่องมือต่อลง หรือ ให้ใบรับรองสิ่งของต่าง ๆ อันจะทำให้มหาชนเข้าใจผิดเพื่อ ประโยชน์ของผู้ขายหรือผู้รับรอง

๘. ไร่ วน หรือจ้างคนให้เป็นนายหน้าไปเที่ยวพุดจา
เพื่อให้มีมหาชนหลงเชื่อตนโดยหวังจะมีคนไข่มากขึ้น

๙. แย่งคนไข้โดยเจตนาเพื่อหาประโยชน์ใส่ตน

๑๐. เขียนใบสำคัญความเห็นเรื่องคนเกิดคนตายและอื่นๆ
อันไม่ตรงกับความจริง โดยเจตนาให้เกิดผลดีผลร้ายแก่
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

กฎให้ไว้เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

จอมพล บริพัตร

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

(ราชกิจจานุเบกษาตอนพิเศษ เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๒ มิถุนายน หน้า ๕๐)

บัญชียาต่อทำยากฎเสนาบดี

๑. กรดอย่างแรง
๒. สารหนู และยาปรุ้งซึ่งมีสารหนู
๓. แอโคไนต และยาปรุ้งซึ่งมีแอโคไนต
๔. อัลกาลอยด์ และเกลือของอัลกาลอยด์ ซึ่งมีกำหนดให้กินโดยฟาร์มาโคเปียดี ๆ ก็ดี หรือโดยผู้ทำขึ้นก็ดี ครั้งหนึ่งอย่างมา ๐.๐๑ กรัม หรือน้อยกว่านั้น เว้นแต่เอมิตินสำหรับฉีด และจำพวกอัลกาลอยด์ซึ่งอยู่ในบทบังคับแห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ
๕. กลูโคไซเดตต่าง ๆ
๖. เบลลาตอนนา และยาปรุ้งซึ่งมีเบลลาตอนนา เว้นแต่ทำเป็นพลาสติก
๗. ปรอก และยาปรุ้งซึ่งมีปรอก เว้นแต่ที่ทำเป็นยาขี้ผึ้ง และน้ำปรอกเปอร์มอลไรดแรง ๑ ใน ๑๐๐๐
๘. กรดไฮโดรไซแอนิก และยาปรุ้งซึ่งมีกรดไฮโดรไซแอนิก หรือเกลือของกรดนี้
๙. กรดบาร์บิตูริก และยาที่แปรธาตุจากกรดนี้ ยूरูโอด และยूरูแทนทั้งหลายจะเรียกว่า เวโรนัล แอดาลิน บาร์บิตอนัม หรืออื่น ๆ ก็ตาม

๑๐. คาร์คาร์เอมิติก และยาปรุ้งซึ่งมีคาร์คาร์เอมิติก
๑๑. นักขอมิกา และยาปรุ้งซึ่งมีสตรีนิน ๐.๒ เปอร์เซ็นต์ หรือมากกว่า
๑๒. แคนธาริติส หรือยาปรุ้งซึ่งมีแคนธาริติส หรือแคนธาริติน
๑๓. กรดคาร์บอริก และยาปรุ้งซึ่งมีกรดคาร์บอริกมากกว่า ๕ เปอร์เซ็นต์
๑๔. หลอรัลไฮเดรต
๑๕. หลอโรฟอร์ม และยาปรุ้งซึ่งมีหลอโรฟอร์มมากกว่า ๒๐ เปอร์เซ็นต์
๑๖. โคคา
๑๗. สโตรฟันต์ส และยาปรุ้งซึ่งมีสโตรฟันต์ส
๑๘. ซัลไฟน์ส และยาจำพวกเดียวกันเช่น ตรีโอนัลและเตโตรนัล เป็นต้น
๑๙. สตราโมเนียม และยาปรุ้งซึ่งมีสตราโมเนียม
๒๐. แร่พลวง
๒๑. น้ำมันสลอต
๒๒. แสลงใจ (โกฏฐ์กัถกัถกัถหรือกะจ้)
๒๓. สารปรุ้ง

พระราชบัญญัติอากรค่าน้ำแก๊สเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ร.ศ. ๑๒๐ (พ.ศ. ๒๔๔๔) เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยบหมมาตราก่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติอากรค่าน้ำแก๊สเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ร.ศ. ๑๒๐ เสีย และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ให้เสนาบดีที่มีอำนาจประกาศยกเว้นหรือห้ามหรือกำหนดในเรื่อง เหล่านี้ได้ คือ

๑. ยกเว้นค่าอนุญาตในที่แห่งหนึ่งแห่งใด

๒. ยกเว้นไม่ต้องให้รับอาญาบัตรคุ้มครองมืออย่างหนึ่งอย่างใดในที่แห่งหนึ่งแห่งใด

๓. ยกเว้นไม่ต้องให้เสียค่าธรรมเนียมตามตัวคนที่ใช้เครื่องมือในที่แห่งหนึ่งแห่งใด

๔. ห้ามการจับและการทำอันตรายสัตว์น้ำบางประเภทหรือทุกประเภทในที่แห่งหนึ่งแห่งใด โดยกำหนดฤดูหรือไม่กำหนดฤดู

๕. ห้ามไม่ให้ใช้เครื่องมืออย่างหนึ่งอย่างใดหรือกำหนดเครื่องมือที่ให้ใช้ได้ โดยจะเพาะทำการจับสัตว์น้ำในที่แห่งหนึ่งแห่งใดโดยกำหนดฤดูหรือไม่กำหนดฤดู

ประกาศของเสนาบดีนั้นเมื่อได้โฆษณาในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ จนกว่าจะได้มีประกาศแก้ไขเพิ่มเติมยกเลิก หรือกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยวิธีเดียวกัน "

ประกาศมาณวันที่ ๒๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๒)

ประกาศ

ตั้งกรมสุราในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมสั่งว่า

ทรงพระราชดำริเห็นว่า การเก็บภาษีสุรารั้งใน บัดนี้ ได้ขยายกิจการออกไปทั่วพระราชอาณาจักรแล้ว สมควรแยกราชการแผนกนี้ออกจากกรมศุลกากร และยกฐานะขึ้นเป็นกรมหนึ่งในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมสุราขึ้นเป็นกรมชั้นเจ้ากรมในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ สืบไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๓ มิถุนายน หน้า ๗๕)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลปราจีน

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๔๖๔ บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่มขึ้นในท้องที่มณฑลปราจีนอีก ๒ ตำบล
จึงทำบัญชีเพิ่มเติมขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พ.ศ. ๒๔๖๔ ตามท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่
วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศแต่วันที่ ๑๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
ชานันวิวัต มหาอำมาตย์เอก
เสนาบดี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปราจีน	ชลบุรี	บางละมุง	ตะเคียนเตี้ย เขาไม้แก้ว

ประกาศพระราชกฤษฎีกา

ให้ใช้พระราชบัญญัติ ว่าด้วยลักษณะฐานของวัดบาทหลวง

โรมันคาทอลิกในกรุงสยาม

ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๒

แก่vikarariaโตอาปอสตอลิกแห่งหนองแสง

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดยที่ได้มีบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยลักษณะฐานของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๕๒ ว่าจะได้มีประกาศอีกฉบับหนึ่งเพื่อกำหนดเงื่อนไขซึ่งจะให้ประโยชน์อันจะได้ และหน้าที่อันจะต้องทำตามพระบรมราชานุญาตในพระราชบัญญัตินั้น ให้ไปถึงvikarariaโตอาปอสตอลิกแห่งหนองแสง นั้นด้วย

โดยที่ทรงพระราชดำริว่า บัดนี้สมควรจะกำหนดสิทธิของมิชซังใน vikarariaโตอาปอสตอลิกแห่งหนองแสงไว้ให้แน่นอน ในการที่จะถือเอาที่ดินสำหรับสร้างวัด โรงเรียน

ศาสนา โรงเรียน โรงพยาบาล หรือโรงเรียนอื่นๆ สำหรับการ
 การศาสนาและสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชังด้วย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกา
 ไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานวัดบาทหลวง
 โรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธ
 ศักราช ๒๔๕๒ นั้น ให้ขยายและใช้แก่vikararia ไดอาปอส
 ตอลิกแห่งหนองแสง เว้นแต่ความในมาตรา ๑๓, ๑๔
 และ ๑๕

มาตรา ๒ จำนวนที่ดินซึ่งมิชชังจะครอบครองหรือถือเอา
 สำหรับทำประโยชน์นั้น ให้มีกำหนดไม่เกิน ๑,๐๐๐ ไร่ต่อ
 หนึ่งจังหวัดตามที่มีอยู่บัดนี้ ไม่ว่าสถานวัดบาทหลวงที่ตั้ง
 อยู่ในจังหวัดนั้นๆ จะมียุ๊กแห่ง และไม่ให้คิดจำนวนเนื้อที่
 ซึ่งตั้งสถานวัดบาทหลวง หรือสถานพักสอนศาสนานั้นเข้า
 มารวมด้วย

มาตรา ๓ อันการย้ายมิชชังแห่งใดแห่งหนึ่งหรือทั้งหมด
 ในvikararia ไดอาปอสตอลิกแห่งหนองแสงไปรวมกับvikararia
 ไดอาปอสตอลิกอื่นในกรุงสยามนั้น ท่านว่าไม่กระทบ

กระเทือนหรือเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกานี้
ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิของมิชซังที่จะถือที่ดินนั้น

มาตรา ๔ บัญชีซึ่งติดท้ายพระราชกฤษฎีกานี้มีรายชื่อ
จังหวัดทั้งหลาย ซึ่งวิการืออาโตะอาปอสตอดิโกแห่งหนองแสง
มีสิทธิที่จะถือที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชซังได้ในเวลา
ปัจจุบันนี้

ประกาศมาณวันที่ ๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ หน้า ๓ กรกฎาคม หน้า ๓๗)

๒๗

บัญชีที่ ๑

รายชื่อวัดบาทหลวง สถานพักและที่ตั้งสอนศาสนาของ
vikar อาโตอาปอสตอลิก แห่งหนองแสง (นครพนม)

มณฑลนครราชสีมา

จังหวัด	อำเภอ	สถานวัดบาทหลวง	สถานสอนศาสนา
อุบล ๕๑๕	เมืองอุบล	อุบล ๓๐๐ ไร่ อารามนางชี	ทัพไทย
	สุวรรณวารี เข็มราษฎร์	บ้านเอ็ด๑๕๕ ไร่	ดอนเย็น
	ลุมพุก นุ่ง	เซซัง ๓๐ ไร่	หนองคู
	ยโสธร	ซ่งแย้ ๓๕ ไร่	เหล่าเสือกุด
	วารินทร์ชำราบ	บัวท่า ๕ ไร่	นุ่งใหม่ วังคางสูง
อุษัณธ์ ๔๐	กันทรารมณธ์	สีถาน ๔๐ ไร่	หนองท่าม

จังหวัด อำเภอสถาบันวัดบาดหลวง สถานสอนศาสนา

มณฑลอุดร

นครพนม หนองบึก หนองแสง ๑๖๕ ไร่ ขามเก่า

๕๔๕ โรงเรียนพระฤทธิชัย หนองมะใส

อารามนางชี นาทม

บ้านใหม่

หนองบึก คำแกม ๓๓๕ ไร่ นามน

หนองคำ

บ้านซ่ง

โคกเคิง

ท่าอุเทน

เขียงยืน ๔๕ ไร่

นะโน

มุกดาหาร สองคอน ๔๕ ไร่

อุดร

เพ็ญ

บ้านป้อ

๒๕

หมุ่มน

หนองหาร

โพนสูง ๒๕ ไร่

จังหวัด อำเภอสถาบันวัดบาทหลวง สถานสอนศาสนา

หนองคาย มีไชย เวียงคุก ๒๐ ไร่

๒๐

บึงกาน

ห้วยเซียม

ห้วยเสียมมือ

สกลนคร ชาติเจริญชุม ท่าแร่ ๑๖๘ ไร่ ทุ่งมน

๕๐๓

สกลนคร

งานเพ็ญ ๖๘ ไร่ นาโพธิ์

ป่าวน

ดอนเชิงคุน

วานรนิวาส ดอนทอย ๓๕ ไร่ นาบัว ๖๕ ไร่

กุดจอก ๓๒ ไร่

พรรณานิคม ช่างมิ่ง ๑๓๕ ไร่ หนองเต็น

บ้านบูน

บ้านจัน

นาคำ

เลย

กุดป่อง

11/10/2566

บ้านท่าไต้

๗๐

บัญชีที่ ๒

รายชื่อจังหวัด ซึ่งวิภาวดีแอโรออสตอลิก
แห่งหนองแสง (นครพนม) มีที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่
มิชชัน มีจำนวนที่ดินประมาณ

มณฑลนครราชสีมา

อูบล	๕๑๕	ไร่
ภูซันธุ์	๔๐	ไร่

มณฑลอุดร

นครพนม	๕๕๔	ไร่
หนองคาย	๒๐	ไร่
อุดร	๒๕	ไร่
สกลนคร	๕๐๓	ไร่
รวม	๑๖๕๗	ไร่

ประกาศกระทรวงธรรมการ

เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับบางตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี มณฑลนครชัยศรี
ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลง

มณฑลนครชัยศรีแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครองได้ยุบ
และรวมตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี คือ

อำเภอศรีประจันต์ - ยุบตำบลบ้านกร่างไปรวมกับตำบล
บ้านไร่ รวมเรียกว่าตำบลบ้านไร่ และยุบตำบลกระพังไ
ไปรวมกับตำบลศรีประจันต์ รวมเรียกว่าตำบลศรีประจันต์

อำเภอเดิมบาง - ยุบตำบลท่านางเรียงไปรวมกับตำบล
นางวอช รวมเรียกว่าตำบลนางวอช และยุบตำบลท่าช้าง
ไปรวมกับตำบลเขาพระ รวมเรียกว่าตำบลเขาพระ

อำเภอบางปลาม้า - ยุบตำบลบ้านยอดไปรวมกับตำบล
สามหมื่น รวมเรียกว่าตำบลสามหมื่น ยุบตำบลบ้านแขก
ไปรวมกับตำบลโคกคราม รวมเรียกว่าตำบลโคกคราม ยุบ
ตำบลสะแกช่างหมูไปรวมกับตำบลมะขามล้ม รวมเรียกว่า
ตำบลมะขามล้ม และยุบตำบลห้องซาอย่างไปรวมกับตำบล
อครักษ์ รวมเรียกว่าตำบลอครักษ์

ตำบลที่กล่าวชื่อทั้งหมดที่ได้ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติ
 ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้ว คือ ตำบลบ้านไร่ ตำบล
 ศรีประจันต์ ตำบลท่าช้าง ตำบลโคกคราม และตำบล
 มะขามล้ม ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๔ ตำบลบ้าน
 กว้าง ตำบลกระพุง ตำบลนางบวช ตำบลบ้านแขก และ
 ตำบลองครักษ์ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ตำบล
 บ้านยอด ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๘ และ
 ตำบลท่านางเรียงกับตำบลเขาพระ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม
 พ.ศ. ๒๔๗๐

เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความนี้สำหรับการใช้พระราช
 บัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ในท้องที่ที่กล่าวทั้งนี้ คือ
 ตำบลบ้านกว้าง ตำบลกระพุง ตำบลท่านางเรียง ตำบล
 ท่าช้าง และตำบลบ้านแขก ได้รวมอยู่ในตำบลบ้านไร่
 ตำบลศรีประจันต์ ตำบลนางบวช ตำบลเขาพระ และตำบล
 โคกคราม ตามลำดับ ตรงกับทำเนียบท้องที่ของทางราชการ
 ฝ่ายปกครองซึ่งได้เปลี่ยนแปลงแล้ว และ

ตำบลสามหมื่น ซึ่งยุบตำบลบ้านขอมมารวม ตำบล
 สะแกยางหม ซึ่งยุบไปรวมในตำบลมะขามล้ม และตำบล

ห้องขោยง ซึ่งยุบไปรวมในต่าบลองครักษ์ ได้ประกาศใ้
พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้วด้วย

ประกาศแต่ณวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

ธานินทร์ มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๗ กรกฎาคม หน้า ๘๖)

สำนักหอสมุด

ประกาศเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย
เรื่องกำหนดที่ฝากศพ ผังศพ เผาศพ ในท้องที่
จังหวัดนนทบุรี และธนบุรี

ด้วยตามความในกฎเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๐ ว่า ท้องที่ตำบล อำเภอใดสมควรจะมีป่าช้า ที่ฝากศพ ผังศพ เผาศพ ก็แห่ง เสนาบดีจะได้กำหนดและประกาศให้ทราบทั่วกันนั้น

บัดนี้มีเหตุสมควรห้ามและอนุญาตให้ เผาศพ ผังศพ และฝากศพ ในบางแห่ง คือ

๑. ทางราชการได้ย้ายศาลากลางและสถานที่ในราชการต่าง ๆ ของจังหวัดนนทบุรีจากที่เดิม มาตั้งอยู่ที่ตำบลบางขวางอันใกล้ต่อวัดซึ่งได้เคยมีการเผาศพ สมควรจะงดการเผาศพผังศพ ในวัดใกล้เคียงสถานที่ราชการดังกล่าวมาแล้วนั้นเสีย จึงประกาศ

(ก) ห้ามมิให้ผังศพ เผาศพ ที่วัดบางขวาง คงให้อนุญาตแต่ฝากศพได้อย่างเดียว

(ข) ห้ามมิให้เผาศพที่วัดปากแพรก แต่อนุญาตให้ผังศพ ฝากศพได้ และ

(ก) อนุญาตให้ฝักศพ ผังศพ เเผศพ ทิวต้ายเมือง
จังหวัดนนทบุรีได้อีกแห่งหนึ่ง

๒. ทิวตนก ตำบลบางแวก อำเภอบางขุนเทียน จังหวัด
ธนบุรี ซึ่งได้รับอนุญาตให้ผังศพ เเผศพ ได้แล้วนั้น บัดนี้
เจ้าอธิการวัดนคพร้อมด้วยกำนันผู้ใหญ่บ้านและราษฎร ได้
มีสรีรทจจัดปลูกสร้างสถานที่เก็บศพขึ้น จึงอนุญาตให้รับ
ฝักศพได้อีกอย่างหนึ่ง

ประกาศมาณวันที่ ๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มหาอำมาตย์โท พระยาไพศาลศิลปศาสตร์

ลงนามแทนเสนาบดี

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๗ กรกฎาคม หน้า ๗๘)

ประกาศเรื่องขยายเขตต์
การหวงห้ามและจัดซื้อที่ดิน สำหรับสร้าง
การชลประทานแควสุพรรณบุรี พุทธศักราช ๒๔๖๖
ออกไปในบริเวณทุ่งระวางแม่น้ำมะขามเต่า
กับ แม่น้ำน้อย จังหวัดชัยนาท

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

จำเดิมแต่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงเกษตรธิการจัดสร้างการชลประทานแควสุพรรณบุรีเมื่อพุทธศักราช ๒๔๖๖ และกระทรวงเกษตรธิการได้จัดการเป็นผลลุล่วงไปเป็นส่วนใหญ่จนจะสำเร็จอยู่แล้วนั้น ทรงพระราชดำริว่า ที่ดินในบริเวณทุ่งระวางแม่น้ำมะขามเต่ากับแม่น้ำน้อย จังหวัดชัยนาท ซึ่งติดต่อกับบริเวณสร้างการชลประทานแควสุพรรณบุรีตอนเหนือ มีปริมาณกว้างขวางใหญ่โต ถ้าแม้ได้ขยายเขตต์สร้างการชลประทานแควสุพรรณบุรี ขึ้นไปถึงบริเวณทุ่งดังกล่าวนี้ด้วยแล้ว จะเป็นประโยชน์แก่การเพาะปลูก และสะดวกแก่กิจการของมหาชนเป็นอันมาก

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขยายเขตต์การหวงห้าม และจัดซื้อที่ดิน สำหรับสร้างการชลประทานแควสุพรรณบุรี ตามประกาศกระแสพระบรมราชโองการ เรื่องหวงห้ามและจัดซื้อที่ดิน สำหรับสร้างการทดน้ำเขื่อนแควสุพรรณบุรี พุทธศักราช ๒๔๖๖ ออกไปในบริเวณทุ่งระวางแม่น้ำมะขาม เติ่กับแม่น้ำน้อยจังหวัดชัยนาท โดยมีแนวเขตต์แจ้งอยู่ในแผนที่ท้ายประกาศนั้นแล้ว

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม หน้า ๕๐)

พระราชกำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือแก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า โดยที่ทรงพระราชดำริว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๖๕ ในบางมาตรา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้โดยบทมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้ให้เรียกว่า พระราชกำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชกำหนดนี้ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ ข้อ ๖ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๖๕ เสีย และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖ มีรองเท้าบุตผูกหนังดำ ถ้านอกเวลาเข้าแถว ให้ใช้รองเท้าผู้ชายวชิระนิคผูกเชือกได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ ข้อ ๓ และเพาะ
 เสืออย่างที ๔ และความในมาตรา ๗ ข้อ ๖ แห่งพระราช
 กำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๖๕ เสีย
 และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“อย่างที ๔ เสือสวมกันหนาวเป็นเสื้อสักหลาดสีขาบ
 มีคุมทองตราพระมงกุฎกับสมอ ๒ แถวๆ ละ ๔ คุม กอเปิด
 พับชายทอก ๒ ชาย ชายเสื้อเบื้องล่างเพียงกึ่งน้อง มีแถบ
 สักหลาดสีดำ หลังขั้คุมทองตราพระมงกุฎกับสมอที่ปลาย
 แถบข้างละ ๓ คุม เสือนสำหรับสวมซ้อนเสื้อทั้ง ๓ อย่าง
 ที่ว่ามาแล้วเพื่อกันหนาวเสื้ออย่างนมือนทรชนน้อย”

“ข้อ ๖ มีร่องแก้บูตผูกหนังดำ แต่ถ้านอกเวลาเข้า
 แถวให้ใช้ร่องแก้ชูขาวชูหนังดำ ชูหนังเหลืองชนิดผูกเชือก
 ไปได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราช
 กำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๖๕ ตามที่ได้
 ประกาศแก้ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ นั้น
 เสีย และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕

เครื่องแต่งกายนายทหารชั้นสัญญาบัตร

ข้อ ๑ มีหมวด ๓ อย่าง คือ

อย่างที ๑ หมวดเต็มยศ เป็นหมวดแพรขนสัตว์รูปปักอก
 แยกแข็งขลิบแพรตัดวันแต่นายทหารชั้นนายพลเรือขลิบทอง

อันนี้มีเครื่องประดับข้างหมวกข้างขวาตรงกลางเป็นเบาะผูกด้วยแถบแพรดำ มีเครื่องทองตรึงเหนือเบาะนี้ขัดในคุมตราพระมงกุฎกับสมอ ๑ คุม ต่างกันคือ ชั้นนายพลเรือตรีขึ้นไป เกลี้ยวทองใหญ่ ๑ เกลี้ยวไขว้กันอยู่กลาง และเกลี้ยวทองเล็ก ๒ ข้าง เกลี้ยวทองใหญ่นั้นอีกข้างละ ๒ เกลี้ยว นายทหารชั้นนายพลเรือจัตวา นายนาวาเอก โท มีเกลี้ยวทองใหญ่อยู่กลาง ๑ เกลี้ยว และเกลี้ยวทองเล็กข้างละ ๑ เกลี้ยว ตั้งแต่ชั้นนายนาวาตรีลงไป มีแต่เกลี้ยวทองใหญ่ ๑ เกลี้ยว

อย่างที่ ๒ หมวกเก็บ เหมือนที่ได้กล่าวไว้ในมาตรา ๗ ข้อ ๑ และข้อ ๒ เว้นแต่ตราพระมงกุฎกับสมอหน้าหมวกเป็นแผ่นก้ามหีบักดินคือ พระมงกุฎปักด้วยดินทอง สมอปักด้วยดินเงิน กรอบใบชัยพฤกษ์ ๒ ข้างสมอข้างละ ๔ ใบปักด้วยดินทองกับเพิ่มปักลายสร้อยชัยพฤกษ์ด้วยดินทองที่ขอบนอกแห่งกะบังหมวก ๑ ชั้นสำหรับผู้ซึ่งมียศชั้นนายนาวาโทถึงนายพลจัตวา ๒ ชั้นตั้งแต่นายพลเรือตรีขึ้นไป

อย่างที่ ๓ หมวกกันแดดรูปแสตเม็ตสีขาวแบบทหารเรือ มีผ้าขาวจับพันรอบ และมีชายผ้าสีขาวแลบจากผ้าจับบนที่เบ้องบนโดยรอบ

ข้อ ๒ มีเสื้อ ๑๐ อย่าง คือ

อย่างที่ ๑ “เสื้อใหญ่ประเภทเสนาหา” เป็นเสื้อสักหลาดสีน้ำเงินดำ ชั้นนายพลเรือชั้นในเป็นสีขาวรูปเสื้อหาง ออกปิดเอวรัดมีตุ่มตราพระมงกุฎกับสมอ ๒ แถว ๆ ละ ๘ ตุ่ม ชายเสื้อด้านหน้าเพียงเอว ชายเสื้อด้านหลังบากเป็นหางเสื้อรูปเสื้อแต่งเวลาเย็น คอเสื้อรูปคอตั้งพนักสักหลาดขาว ขอบล่างขลิบแถบทองขนาด ๑๖ มิลลิเมตร ขอบบนขลิบแถบทองต่างกันเป็น ๒ ขนาดคือ เสื้อนายทหารชั้นนายพลเรือขลิบแถบทองขนาด ๓๒ มิลลิเมตร เสื้อนายทหารชั้นนายนาวาและนายเรือขลิบแถบทองขนาด ๒๕ มิลลิเมตร ที่ชายแขนเสื้อทั้งสองข้างมีเครื่องหมายพรรคหรือจำพวกและหมายยศ ตัวจะได้บรรยายต่อไปในมาตรา ๑๒ และ ๑๗ กับที่ชายแขนเสื้อด้านนอกเยื้องข้างหน้ามีแผ่นผ้าเป็นชายแฉลบรองคุม แขนเสื้อทำด้วยสักหลาดสีขาวขลิบแถบทอง ต่างกันเป็น ๒ ขนาด คือ เสื้อนายทหารชั้นนายพลเรือ ขลิบแถบทองขนาด ๒๕ มิลลิเมตร เสื้อนายทหารชั้นนายนาวาและนายเรือ ขลิบแถบทองขนาด ๑๑ มิลลิเมตรบนแผ่นผ้าชายแฉลบนมีตุ่มตราพระมงกุฎกับสมอขนาดย่อมประดับตามแนว

ตั้งข้างละ ๓ คุม ที่ด้านหลังคันทางเสื่อเพียงเอว เสื่อทั้งสองข้างมีปกกะเป๋าสีน้ำเงินดำขลิบแถบทองต่างกันเป็น ๒ ขนาด คือ ชั้นนายพลเรือแถบทองขนาด ๒๕ มิลลิเมตร ชั้นนายนาวาและนายเรือแถบทองขนาด ๑๖ มิลลิเมตร และมีคุมทองตราพระมงกุฎกับสมอขนาดย่อมครึ่งที่เสื่อรับชายปกกะเป๋าคือ เป็นแนวนอน ข้างละ ๓ คุม นอกจากนี้มีคุมตราพระมงกุฎกับสมอประดับที่เอวเสื่อด้านหลัง เพื่อรับเข็มขัด ๒ คุม และที่ชายหางเสื่อเบื้องล่างอีกข้างละ ๑ คุม

อย่างที่ ๒ “เสื่อใหญ่ประเทศร้อน” ซึ่งตามปกติให้เรียกว่า “เสื่อใหญ่” เฉย ๆ เป็นเสื่อผ้าขาวชะมิดคอปัดแบบราชการเหมือนอย่างที่ไว้ไว้ในมาตรา ๙ ข้อ ๓ อย่างที่ ๒ ที่คอเสื่อมีปลอกคอพื้นสีน้ำตาลสีน้ำเงินดำ ขอบล่างขลิบแถบทองขนาด ๑๖ มิลลิเมตร ขอบบนขลิบแถบทองต่างกันเป็น ๒ ขนาด คือ ชั้นนายพลเรือ ขลิบแถบทองขนาด ๓๒ มิลลิเมตร ชั้นนายนาวาและนายเรือ ขลิบแถบทองขนาด ๒๕ มิลลิเมตร กับที่ปลายแขนเสื่อทั้ง ๒ ข้าง มีปลอกแขนพื้นสีน้ำตาลสีน้ำเงินดำ ประดับแถบทองบังหมายยศ และสอดสีตามพรรค และจำพวกที่ตั้งที่ใต้บรรยายไว้ในมาตรา

อย่างที ๓ “เสือกกลาง” เป็นเสือกสกัดส้นขาบ มีคุม
ทองตราพระมงกุฎกับสมอ ๒ แถว ๆ ละ ๔ คุม คอเปิดพับ
ชายแหวกที่อก ๒ ชาย ๆ เสือเบี่ยงล่างเพียงเข้า ที่แขนเสือ
มีเครื่องหมายพรรคหรือจำพวกและหมายยศ ตั้งจะได้อีกแล้ว
ต่อไปในมาตรา ๑๒ และ ๑๗

อย่างที ๔ “เสือน้อย” เป็นเสือกสกัดส้นขาบแบบ
ราชการ มีคุมทองตราพระมงกุฎกับสมอ ๒ แถว ๆ ละ ๔ คุม
คอเปิดพับชายแหวกที่อก ๒ ชาย ที่แขนเสือมีเครื่องหมาย
พรรคหรือจำพวก และหมายยศ ตั้งกล่าวไว้ในมาตรา ๑๒
และ ๑๗

อย่างที ๕ “เสือดำนาวชะนิตคอเปิดแบบราชการ” เหมือน
อย่างทีได้ไว้ไว้ในมาตรา ๗ ข้อ ๓ อย่างที ๒

อย่างที ๖ “เสือชะนิตผ้าหรือผ้าขนสัตว์สีทาก” เหมือน
ทีได้ไว้ไว้ในมาตรา ๗ ข้อ ๓ อย่างที ๓

อย่างที ๗ “เสือสโมสรดำ” เป็นเสือกสกัดส้นเงิน
ดำ เปิดอกชายเสือเบี่ยงล่างสั้นเพียงเอว มีคุมทองตรา
พระมงกุฎกับสมอ ๒ แถว ๆ ละ ๒ คุม กับมีคุมคู้่อย่างเดีย
วกันขัดหว่างรวงคุมบน ๑ คู้ ที่แขนเสือมีเครื่องหมายพรรค
หรือจำพวกและหมายยศ ตั้งกล่าวไว้ในมาตรา ๑๒ และ ๑๗

มีเสือกักสักหลาดสีเงินดำ หรือผ้าขาวสวมภายในเสื่อนั้น
 มีเสือกักมีดุมทองตราพระมงกุฎกับสมอขนาดข้อม ๑ แถว ๓
 หรือ ๔ ดุมตามความพอใจ

อย่างที ๘ “เสื่อสโมสรวา” เป็นเสื่อผ้าขาว มีรูป
 และลักษณะเหมือนกันกับอย่างที ๗ ทุกประการ เว้นแต่
 ไม่มีเครื่องหมายพระหรือจำพวกและหมายยศที่แขนเสื่อ มี
 เสือกักอย่างเดียวกับกับอย่างที ๗ แต่ไม่มีเสือกักสักหลาด

อย่างที ๙ “เสื่อสวมกันหนาว” เป็นเสื่อสักหลาดสีขาบ
 มีดุมทองตราพระมงกุฎกับสมอ ๒ แถวๆ ละ ๔ ดุม คอเปิด
 พับชายทอก ๒ ชายๆ เสื่อเบื้องล่างเพียงกึ่งน่อง มีแถบ
 สักหลาดรัดหลังขัดดุมทองตราพระมงกุฎกับสมอที่ปลายแถบ
 ข้างละ ๑ ดุม ถ้าเป็นเสื่อนายทหารชั้นนายพลเรือ ให้มี
 ซับในเป็นสักหลาดสีขาว เสื่ออย่างนี้มีอนทรนุ้ย

อย่างที ๑๐ “เสื่อคลุมกันหนาว” ขาวเพียงกึ่งน่อง คอ
 พับห้อยชาย กว้าง ๑๕ เซนติเมตร ที่ชายเสื่อทง ๒ ข้าง
 เพียงยอดอก มีแผ่นทองเหลืองวงกลมรูปหัวข้างลายนูน
 ข้างละ ๑ แผ่น มีห่วงคล้องสายสร้อยทองเหลืองสำหรับขัด
 เสื่อนั้นปิดไว้ทอก ถ้าเป็นเสื่อนายทหารชั้นนายพลเรือ ให้
 มีซับในเป็นสักหลาดสีขาว

ข้อ ๓ เสื้ออย่าง ที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๗ และที่ ๘ ทว่ามาใน
มาตรฐาน ต้องสวมประกอบด้วย เสื้อเชิ้ตคอเชิดและผ้าผูกคอ
คือ

ก. เสื้ออกตาง เชิดขาวอกแข็งหรืออ่อนคอเชิดแข็ง ผ้า
ผูกคอแพรดำเงอนกะลาสี แต่ถ้าประดับเครื่องราชอิสริยา
ภรณ์อย่างสวมรอบคอด้วย ให้ใช้ผ้าผูกคอเงอนหูกะต่าย

ข. เสื้อน้อย เสื้อเชิดขาวอกแข็งหรืออ่อนคอเชิดขาว
๒ ชั้นอ่อนหรือแข็งก็ได้ ผ้าผูกคอใหม่ดำเงอนกะลาสี

ค. เสื้อสโมสรทุกอย่าง ต้องใช้เสื้อเชิดอกแข็งสีขาว
คอเชิดแข็งสีขาวชั้นเดียว ผ้าผูกคอใหม่ดำเงอนหูกะต่าย

ข้อ ๔ เสื้ออย่าง ที่ ๙ ที่ ๑๐ นั้น สำหรับใช้สวมซ้อน
เสื้ออย่างอื่นที่ได้กล่าวมาแล้วเพื่อกันหนาว

ข้อ ๕ มีอินทรรณู ๒ อย่าง คือ

อย่างที่ ๑ อินทรรณูใหญ่ หลังอินทรรณูชั้นนายพลเรือ
เป็นพื้นไหมทอง ชั้นนายนาวาและนายเรือเป็นพื้นสักหลาดสี
น้ำเงินดำ ห้องอินทรรณูسابสักหลาดสีน้ำเงินดำทุกชั้น ที่
ยอดอินทรรณูมีดุมทองตราพระมงกุฎกับสมอขนาดย่อม ๑ ดุม
ขอบอินทรรณูถัดด้วยคันทอง และมีรุ่มทองแฉวนประดับใน
ส่วนที่เป็นวงกลม ที่กลางอินทรรณูตอนยาวมีรูปสมอทำด้วย

เงินเป็นเครื่องประดับ ก็มีเครื่องหมายยศต่าง ๆ กันตั้งได้
บรรยายไว้ในมาตรา ๑๗

อย่างที่ ๒ อินทรธนูน้อย มีรูปและส่วนเหมือนที่
ไว้ในมาตรา ๗ ข้อ ๔ ที่ปลายรวมมีตุ้มทองตราพระมงกุฎกับ
สมอขนาดย่อม ๑ ตุ้ม หลังและท้องอินทรธนูหุ้มสักหลาดสี
น้ำเงินดำ เว้นไว้แต่อินทรธนูนายทหารชั้นนายพลเรือ หลัง
อินทรธนูเป็นไหมทอง มีขอบสักหลาดสีน้ำเงินดำ ที่กลาง
อินทรธนูมีรูปสมอทำด้วยเงินเป็นเครื่องประดับ และมี
เครื่องหมายพรรคหรือจำพวกและหมายยศประกอบ ตั้งได้
บรรยายไว้ในมาตรา ๑๒ และ ๑๗

ข้อ ๖ มีกางเกง ๔ อย่าง คือ

อย่างที่ ๑ กางเกงสักหลาดสีน้ำเงินดำชายาว มีแถบ
ทองกว้าง ๓๒ มิลลิเมตร เว้นไว้แต่ชั้นนายพลเรือ ใช้แถบ
ทองขนาด ๕๐ มิลลิเมตร

อย่างที่ ๒ เหมือนอย่างที่ ๑ ในมาตรา ๗ ข้อ ๕

อย่างที่ ๓ เหมือนอย่างที่ ๒ ในมาตรา ๗ ข้อ ๕

อย่างที่ ๔ กางเกงชะนิดผ้าหรือผ้าขนสัตว์สีกากีเหมือน
อย่างที่ ๓ ในมาตรา ๗ ข้อ ๕

ข้อ ๗ รองเท้าชนิดใด ใ้ประกอบเครื่องแบบอย่าง
ไหนในการใด จะได้กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ ข้อ ๓ ก. และ
ข้อ ๔ แห่งพระราชกำหนดเครื่องแต่งกายทหารเรือ พุทธ-
ศักราช ๒๔๖๕ เสีย และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ ข้อ ๓ เครื่องสนาม

ก. เหมือนข้อ ๒ ก. แต่คาดกะบีนอกเสื้อ สอดของ
เข็มขัดหนังเหลืองพร้อมทั้งเครื่องประกอบสำหรับราชการสนาม
สวมรองเท้าบูตหนังดำ และมีส้นแข็งหนังดำตามแบบ
ราชการ ”

“ ข้อ ๔ เครื่องปกติ

หมวกมีปีกหรือไม่มีปีก เสื้อสักหลาดหรือเสื้อขาว
เสือกามีอินทรีขนู กางเกงสักหลาดหรือขาวหรือกาเกี ให้
ใช้รองเท้าดังนี้

ชูหนังดำชนิดผูกเชือก ประกอบกับเครื่องสักหลาด
ชูขาวหรือชูหนังดำชนิดผูกเชือก ประกอบกับเครื่องขาว
ชูหนังเหลืองชนิดผูกเชือก ประกอบกับเครื่องกาเกี
กะบีนอกคาดหรือไม่คาดก็ได้ ตามควรแก่ระเบียบราชการ

และกาลพิเศษ ”

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกข้อความในมาตรา ๒๕ ข้อ ๔ เสีย
และใช้ความตั้งต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ เครื่องปกติ

หมวกมีปลอก เสื้อกางเกงขาวหรือดำที่มีอินทรชู
รองเท้าไซโตตั้งนี้

ชูหนึ่งดำหรือชูขาวชนิดผูกเชือก ประกอบกับเครื่องขาว
ชูหนึ่งเหลืองชนิดผูกเชือก ประกอบกับเครื่องดำ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกตารางต่อท้ายพระราชกำหนดเครื่อง
แต่งกายทหารเรือ พุทธศักราช ๒๔๖๘ เสีย และใช้ตาราง
ต่อท้ายพระราชกำหนดนี้แทน

พระราชกำหนดนี้ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม
พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม หน้า ๕๒)

พระราชกำหนดเสือกฤษฎีกา^๕ ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

ทรงพระราชดำริว่า กำหนดการสวมเสือกฤษฎีกา^๕ โดยตำแหน่งสำหรับผู้พิพากษาตั้งที่บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดเสือกฤษฎีกา ร.ศ. ๑๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๔) มาตรา ๕ ข้อ ๑ ตามที่ได้แก้ไขโดยพระราชกำหนดเสือกฤษฎีกา^๕ เติบัตินัดวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๗ นั้น บัดนี้สมควรที่จะแก้ไขเสียใหม่

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกความในพระราชกำหนดเสือกฤษฎีกา^๕ ร.ศ. ๑๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๔) มาตรา ๕ ข้อ ๑ ตามที่ได้แก้ไขโดยพระราชกำหนดเสือกฤษฎีกา^๕ เติบัตินัดวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๕๗ นั้นเสีย และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑ ผู้พิพากษาทุกชั้นบรรดาศักดิ์เป็นนิติบัณฑิต ให้สวมเสือกฤษฎีกา^๕ เติบัตินัด ในเวลาขึ้นบัลลังก์พิจารณาพิพากษา

คดี และในเวลาแต่งเครื่องยศในงานที่เกี่ยวกับคนผู้พิพากษา หรือคนเนติบัณฑิต ก็พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ผู้พิพากษา และข้าราชการอื่นที่เป็นเนติบัณฑิตสวมเสื้อครุยเนติบัณฑิตในโอกาสเช่นนั้นได้เว้นแต่ถ้ามีหมายกำหนดการให้แต่งเต็มยศใหญ่สวมครุย จึงสวมเสื้อครุยตามบรรดาศักดิ์

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม หน้า ๑๐๖)

ประกาศ

ห้ามการใช้เครื่องมือบางอย่าง และกำหนดให้ใช้เครื่องมือ
 ณะเพาะบางอย่างทำการจับสัตว์น้ำตามท้องที่บางแห่ง
 ในเขตจังหวัดจันทบุรี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๓ เป็นต้นไป

ด้วยกระทรวงเกษตรราชการบอกความจำเป็นมายังกระทรวง
 พระคลังมหาสมบัติ ขอให้ประกาศห้ามการใช้เครื่องมือ
 บางอย่าง และกำหนดให้ใช้เครื่องมือณะเพาะบางอย่างทำ
 การจับสัตว์น้ำตามท้องที่บางแห่งในเขตจังหวัดจันทบุรี เพื่อ
 เป็นการบำรุงพืชพันธุ์สัตว์น้ำให้เจริญขึ้น สำหรับราษฎรหา
 บริโภคและทำนุสินค้าสืบไป

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติแก้ไข
 เพิ่มเติมพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ศก ๑๒๐ (พ.ศ. ๒๔๔๔)
 ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๒ เสนาบดีกระทรวงพระคลัง
 มหาสมบัติประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๓
 เป็นต้นไป ห้ามการใช้เครื่องมือบางอย่าง และกำหนดให้
 ใช้เครื่องมือณะเพาะบางอย่างจับสัตว์น้ำบางท้องที่ในเขต
 จังหวัดจันทบุรี ตามข้อกำหนดต่อไปนี้ คือ

๑. ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องมือใด ๆ นอกจาก เบ็ดตก เบ็ดราว สุ่ม สวิง แหวน ชะนาง ทำการจับสัตว์น้ำตั้งแต่ปากคลองน้ำใสตอนใต้ ที่ต่อลำน้ำจันทบุรีขึ้นไปตามลำน้ำจันทบุรีจนถึงลำน้ำ รวมทั้งลำคลองน้ำใสและลำน้ำต่าง ๆ อันเป็นสาขาของลำน้ำจันทบุรีจนถึงลำน้ำ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคมถึงสิ้นวันที่ ๓๑ ตุลาคมทุก ๆ ปี

๒. ห้ามมิให้ผู้ใดใช้อวนทำการจับสัตว์น้ำตั้งแต่ปากคลองอ่าวขุนไชยขึ้นไปตามลำน้ำจันทบุรี รวมทั้งคลองอ่าวขุนไชยและลำน้ำต่าง ๆ อันเป็นสาขาของลำน้ำจันทบุรีจนถึงลำน้ำตลอดทุกฤดูกาล

๓. ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ฝือกหรือสิ่งซึ่งมีลักษณะคล้ายฝือกทุกชนิดทุกขนาดลงทำการจับสัตว์น้ำ ภายในตั้งแต่ที่สุดปลายเขาแหลมสิงห์ตรงไปจรดเกาะแมว ซึ่งอยู่ริมฝั่งทางทิศตะวันออกเข้ามาตามลำน้ำจันทบุรีถึงปากคลองอ่าวขุนไชยรวมทั้งลำน้ำต่าง ๆ อันเป็นสาขาของลำน้ำจันทบุรีโดยตลอดทุกลำน้ำทุกฤดูกาล

๔. ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ฝือกหรือสิ่งซึ่งมีลักษณะคล้ายฝือกทุกชนิดทุกขนาดลงทำการจับสัตว์น้ำในลำน้ำเวน ในเขตต์

๕๓

แต่ต้นลำน้ำลงไปถึงเส้นจัดตรงระวางบ้านท่าเต๋ำตรงไปทาง
ทิศตะวันออกถึงปากคลองแหลมทองกลาง และรวมทั้งสาขา
ของลำน้ำเวนทุกสาขาตลอดลำน้ำทุกฤดูกาล

หรือรับฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

หม่อมเจ้าวิวัฒนไชย

ลงนามแทนเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม หน้า ๑๐๕)

ประกาศ
 การรักษาพระนครเวลาเสด็จประพาสประเทศชวา
 พ.ศ. ๒๔๓๒

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศ
 ทราบทั่วกันว่า มีพระราชประสงค์จะเสด็จไปประเทศชวา
 เพื่อทอดพระเนตรภูมิสถาน และการปกครองประเทศนั้น
 ตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคมจนถึงต้นเดือนตุลาคมจึงจะเสด็จ
 กลับคืนยังพระนคร รวมเวลาที่เสด็จไปครั้งนี้ ๒ เดือน
 ครั้ง ทรงพระราชดำริว่าประเพณีการรักษาพระนครในเวลา
 เสด็จไปต่างประเทศอย่างครั้งนี้ เมื่อในรัชกาลที่ ๕ สมเด็จพระ
 พระพุทธเจ้าหลวงเคยทรงตั้งพระบรมวงศ์ผู้ใหญ่พระองค์หนึ่ง
 เป็นผู้สำเร็จราชการรักษาพระนคร และให้มีที่ประชุม
 ผู้รักษาพระนครกับให้ที่ประชุมเสนาบดีเป็นที่ปรึกษาราชการ
 ด้วย เป็นราชประเพณีอันดี แต่ในบัจจุบันนี้ได้ทรงสถาปนา
 อภิรัฐมนตรีมีประจำอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องมีที่ประชุมผู้รักษา
 พระนครตั้งแต่ก่อน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้วาง
 ระเบียบการรักษาพระนครในเวลาเสด็จประพาสประเทศชวา
 ดังกล่าวต่อไปนี้

๑. โปรด ฯ ให้สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้า ฯ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต เป็นผู้สำเร็จราชการรักษาพระนคร และเป็นประธานทั้งอภิรัฐมนตรีสภา และเสนาบดีสภา

๒. โดยปกติให้มีการประชุมเสนาบดีสภาเสมอ เหมือนอย่างเสด็จอยู่ในพระนคร ถ้าเวลามีราชการจรเกิดขึ้น ผู้สำเร็จราชการรักษาพระนครจะเรียกประชุมเสนาบดีสภาเป็นการพิเศษเมื่อใดก็เรียกได้ตามเห็นสมควร

๓. การประชุมอภิรัฐมนตรีสภานั้น เมื่อมีราชการสำคัญเกิดขึ้นก็ดี หรือมีราชการประเภทซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเคยทรงปรึกษาในที่ประชุมอภิรัฐมนตรีก็ดี ก็ให้ผู้สำเร็จราชการรักษาพระนครเรียกประชุมอภิมนตรีได้ตามเห็นสมควรแก่การ

๔. ในการบังคับบัญชาราชการนั้น ถ้าผู้สำเร็จราชการรักษาพระนครเห็นว่าราชการอันใดสำคัญ ควรกราบบังคมทูล ฯ ขอเรียนพระราชปฏิบัติ ก็ให้รับกราบบังคมทูล ฯ โดยทางโทรเลข ถ้าเป็นราชการสามัญอันเคยมีแบบแผน พระราชนิยมอยู่แล้วก็ดี หรือไม่เป็นการสำคัญก็ดี ก็ให้ผู้สำเร็จราชการรักษาพระนครบังคับบัญชาให้เสร็จไปตามเห็นสมควร สุดแต่อย่าให้ราชการบ้านเมืองต้องติดขัดได้

ประกาศมาณวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษาพิเศษ เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม หน้า ๑๑๒)

ประกาศ

ให้หนังสือสัญญา ว่าด้วยการระงับกรณีทางศาล
และการประนีประนอมระวางสยามกับเนเดอร์แลนด์

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่หนังสือสัญญาระวางกรุงสยาม กับ กรุงเนเดอร์แลนด์ ว่าด้วยการระงับกรณีทางศาลและการประนีประนอมฉบับหนึ่ง ซึ่งหม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ อัครราชทูตสยามประจำกรุงเฮก ผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายสยาม และ ของกุสแตรุ ฟรันส เบลาตุส วัน บลอกกันดู เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ เนเดอร์แลนด์ ผู้มีอำนาจเต็มฝ่ายเนเดอร์แลนด์ ได้ลงนามกัน ณกรุงเฮก เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ คริสตศักราช ๑๙๒๘ นั้น มีข้อความให้เป็นอันให้หนังสือสัญญานี้ ตั้งแต่วันที่ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันต่อกันเป็นต้นสืบไป

และโดยที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระราชสัตยาบัน และสมเด็จพระนางเจ้ากรุงเนเดอร์แลนด์ ก็ได้พระราชทาน พระราชสัตยาบัน หนังสือสัญญานี้แล้ว

และพระราชสัถยาบันสารทั้งสองฝ่ายนี้ อัครราชทูตสยาม
ประจำกรุงเฮก และเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศเนเดร
ลันด์ ผู้มีอำนาจเต็มในการนี้ ได้แลกเปลี่ยนต่อกันณกรุงเฮก
เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ แล้ว ฉะนั้น
หนังสือสัญญาฉบับนี้จึงเป็นอันใช้ได้ ตั้งแต่วันที่ ๒๘
มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สั่งให้เจ้าพนักงานทุก
กระทรวงทบวงการ และบรรดาผู้ซึ่งมีการเกี่ยวข้องกับข้อความ
ที่กล่าวไว้ในหนังสือสัญญาฉบับนี้ ให้ถือตามกระทำตาม
ความในหนังสือสัญญาที่ว่านงทุกข้อทุกประการตั้งแต่วันที่ ๒๘
มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษาตอนพิเศษ ว่าง ๔๖ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๔๗๒)

คำแปล

หนังสือสัญญาว่าด้วยการระงับกรณีทางศาล
และการปรานีประนอมระวางสยามกับเนเธอร์แลนด์

สมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม และ สมเด็จพระนางเจ้ากรุง
เนเธอร์แลนด์ มีพระราชประสงค์ที่จะกระทำให้ทางพระราชไมตรี
ซึ่งผูกพันซึ่งกรุงสยามกับกรุงเนเธอร์แลนด์อยู่นั้นให้มั่นคงยิ่งขึ้น
และจะส่งเสริมการระงับ โดยสันติภาพตามคลองมุ่งหมาย
แห่งกติกาสันนิบาตชาติ ซึ่งข้อพิพาทต่าง ๆ อันจะพึงเกิด
มีขึ้นในระวางสองประเทศนี้ ฉะนั้นจึงได้ทรงตกลงที่จะกระทำ
สัญญาว่าด้วยการระงับกรณีทางศาล และการปรานีประนอม
ซึ่งฉบับหนึ่ง และต่างได้ทรงแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็ม คือ

ฝ่ายสมเด็จพระเจ้ากรุงสยามนั้น หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร
อัครราชทูตพิเศษผู้มีอำนาจเต็มของพระ องค์ประจําพระราช
สำนักสมเด็จพระนางเจ้ากรุงเนเธอร์แลนด์

ฝ่ายสมเด็จพระนางเจ้ากรุงเนเธอร์แลนด์นั้น ยองกุเฮร์
ฟรันส์ เบลาเรตส์ วัน บลอกกันด์ เสนาบดีกระทรวงการ
ต่างประเทศของพระองค์

ผู้ซึ่งเมื่อใดส่งหนังสือมอบอำนาจให้ตรวจดูซึ่งกันและกัน และได้เห็น เป็นอันถูกต้องแบบอย่างดีแล้ว ได้ตกลงกัน ทำสัญญาเป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑

อัครภาคีแห่งหนังสือสัญญานี้ ถ้อยทีถ้อยยอมรับสัญญาว่าจะ ไม่แสวงหาทางระงับข้อพิพาทหรือข้อแตกต่างกันซึ่งหากจะเกิด มีขึ้นในระวางภาคีทั้งสองนั้นในกรณีใด ๆ ก็ดี โดยทางอื่น นอกจากทางสันติภาพ

ข้อ ๒

นอกจากภาคีทั้งสองจะได้ทำความตกลง เพื่อจะระงับข้อ พิพาทอันใดอันหนึ่งโดยวิธีอย่างอื่น อัครภาคีแห่งหนังสือ สัญญานี้ยอมรับนับถือว่าในชั่วอายุของหนังสือสัญญานี้ ศาล ประจํายุติธรรมระวางประเทศมีอำนาจตามกฎหมายของศาลนั้น เป็นบังคับสำหรับบรรดาข้อพิพาทกระบวนกฎหมายทั้งปวง อันจักเกิดมีขึ้นในระวางทั้งสองฝ่าย และซึ่งไม่สามารถจะ ระงับให้เป็นที่ตกลงกันได้โดยทางทูตภายในเวลาอันสมควร และเฉพาะอย่างยิ่ง บรรดาข้อพิพาททั้งปวงอันเกี่ยวแก่

- (ก) การตีความในหนังสือสัญญาฉบับใดฉบับหนึ่ง
- (ข) ข้อความใด ๆ ในกฎหมายระวางประเทศ

- (ค) ความเป็นจริงใด ๆ ซึ่งถ้าหากพิสูจน์แล้วจักเป็นการละเมิดต่อความรับรองระหว่างประเทศอย่างใดอย่างหนึ่ง
- (ข) ลักษณะหรือความมากน้อยแห่งค่าปฏิกรรมซึ่งจักต้องใช้ ในการทำผิดต่อความรับรองระหว่างประเทศอย่างใดอย่างหนึ่ง

ถ้าเกิดมีการโต้แย้งในข้อที่ว่า ศาลที่กล่าวนั้นมีอำนาจสำหรับแก้ระงับข้อพิพาทตามความในวรรคก่อนนี้หรือไม่ใช่ศาลนั้นจะต้องตัดสินปัญหาข้อนี้

ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องจัดการให้เป็นไปตามคำตัดสินของศาลนั้นโดยเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้

บรรดาปัญหาทั้งปวงที่อัครภาคีแห่งหนึ่งส่อสัญญาณจักแตกต่างกันโดยไม่สามารถระงับได้นั้นมิตรภาพโดยทางทูตธรรมดาทั้งปัญหาที่แสวงหาทางแก้ระงับไม่ได้ โดยให้ศาลตัดสินดังที่บัญญัติไว้ในวรรคต้นแห่งสัญญาข้อนี้ และที่ไม่มีวิธีแก้ระงับบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นนั้น จะต้องนำสู่วิธตกลงโดยปรานีประนีประนอม ซึ่งภาคีทั้งสองฝ่ายจะได้อำนาจความตกลงตั้งขึ้นสำหรับเฉพาะแต่กรณี

หนังสือสัญญาฉบับนี้จะต้องได้รับสัตยาบัน และ
สัตยาบันสารทั้งสองฝ่ายนั้น จะต้องแลกเปลี่ยนกันณกรุงเฮก
โดยเร็วที่สุดที่จะเป็นได้

หนังสือสัญญาฉบับนี้ทำได้ชั่วกำหนดห้าปีนับตั้งแต่วัน
แลกเปลี่ยนสัตยาบันเป็นต้นไป ถ้ามิได้บอกเลิกกันภายใน
เวลาอย่างน้อยหกเดือนก่อนสิ้นกำหนดอายุนั้นแล้ว หนังสือ
สัญญานี้จะต้องคงเป็นอันใช้ได้ต่อไปอีกชั่วกำหนดห้าปี และ
เป็นเช่นนั้นต่อ ๆ ไป

ถ้าหากมีคดีใด ๆ พิจารณาค้างอยู่ณศาลประจํายุติธรรม
ระวางประเทศในขณะที่ยังกำหนดอายุของหนังสือสัญญานี้
บทบัญญัติของหนังสือสัญญานี้จะต้องคงเป็นอันบังคับคดีนั้นได้

เพื่อเป็นพะยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มที่ได้อภิปราย
มาแล้วข้างบนนี้ได้ลงนามและประทับตราลงไว้ในหนังสือ
สัญญานี้เป็นสำคัญ

ทำคู่กันเป็น ๒ ฉบับ ณ กรุงเฮก เมื่อวันที่ ๒๗ เดือน
ตุลาคม คริสตศักราช ๑๙๒๘

(ลงนามและประทับตรา) วรรณไวทยาการ

(ลงนามและประทับตรา) เบลารุตสุ วัน บลอกกันตุ

ประกาศกระทรวงธรรมการ

เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับตำบลหนองไขว่ ท้องที่อำเภอวัดป่า จังหวัดหล่มสัก
ซึ่งตั้งขึ้นใหม่

มณฑลพิษณุโลกแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครองได้แยกหมู่บ้านจากตำบลวัดป่า อำเภอวัดป่า จังหวัดหล่มสัก ตั้งขึ้นเป็นอีกตำบลหนึ่งเรียกว่า “ตำบลหนองไขว่” ขึ้นอยู่ในท้องที่อำเภอเดียวกัน ตำบลวัดป่า ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้ว เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความนี้ว่า ตำบลหนองไขว่ซึ่งแยกมาจากตำบลวัดป่า ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้วด้วย

ประกาศมาแต่แต่วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ธานีวัต มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๔ สิงหาคม หน้า ๑๒๑)

ประกาศตั้งตำแหน่งข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรม

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

ทรงพระราชดำริว่า บัดนี้สมควรจะตั้งตำแหน่งข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรมขึ้นไว้ประจำ เพื่อดำเนินการและตรวจตราศาลยุติธรรมทั้งหลาย ตามความในพระธรรมนูญศาลยุติธรรมให้ ได้ผลดียิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งตำแหน่งข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรมขึ้นไว้ประจำ ๓ ตำแหน่ง และจะทรงเลือกสรรจากบรรดาผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมตั้งขึ้นเป็นครั้งคราว

ข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรมซึ่งได้ตั้งขึ้นตามความในวรรคก่อนนี้ ให้มีกำหนดเวลาอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๓ ปี เมื่อครบกำหนดแล้วเป็นอันพ้นจากตำแหน่งไปเอง แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งซ้ำอีกก็ได้ ให้ข้าหลวงพิเศษศาลยุติธรรมนั้นมำนาจและหน้าที่ภายในบังคับแห่งบทพระธรรมนูญ

๑๐๕

นุญศาลยุตติธรรม ตามที่เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมจะได้
ออกห้องตราส่งไปนั้น

ให้เสนาบดีกระทรวงยุติธรรมเป็นเจ้าหน้าที่จัดการให้
สำเร็จตลอดไปตามกระแสพระบรมราชโองการนี้

ประกาศมาณวันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๑ สิงหาคม หน้า ๑๒๒)

ประกาศ

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ห้ามการค้าขายแบ่งเช่าเข้าหมัก

ในมณฑลนครราชสีมา

อาศัยอำนาจในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีชั้นใน
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๖๗ เสนาบดีกระทรวงพระคลัง
มหาสมบัติ เห็นเป็นการสมควรที่จะห้ามการค้าขายแบ่งเช่า
เข้าหมักในมณฑลนครราชสีมา ตามความหมายแห่งพระราช
บัญญัติและมาตราที่ใดกล่าวข้างต้นแล้ว จึงประกาศให้ทราบ
ทั่วกันดังต่อไปนี้

เมื่อครบกำหนดเดือนหนึ่ง นับแต่วันที่ประกาศมานี้
เป็นต้นไป ห้ามมิให้ผู้ใดค้าขายแบ่งเช่าเข้าหมักในมณฑล
นครราชสีมา นอกจากจะมีใบอนุญาตของเจ้าพนักงาน

การออกใบอนุญาตที่กล่าวนี้ ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงาน
งานภาษีสุราประจำตำบลอันเป็นภูมิลำเนาของผู้ค้าขายแบ่ง
เช่าเข้าหมักออกให้

๑๐๖

ใบอนุญาตนี้ให้ใช้ได้เฉพาะปีที่ย่อ
ค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาต ให้เรียกฉบับละ ๑๐ บาท

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๑๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

หม่อมเจ้าวิวัฒนไชย

ลงนามแทนเสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๑ สิงหาคม หน้า ๑๒๓)

ประกาศกระแสพระบรมราชโองการ

ให้ใช้หนังสือสัญญาจำกัดการสงคราม ไม่ให้ถือ
การนั้นเป็นนโยบายของชาติ ที่ได้ลงนามกันณกรุงปารีส
เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑

คริสตศักราช ๑๙๒๘

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่หนังสือสัญญาจำกัดการสงครามไม่ให้ถือเป็นนโยบายของชาติ ซึ่งได้ลงนามกันที่กรุงปารีส เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ คริสตศักราช ๑๙๒๘ ระวังรัฐบาลแห่งประเทศออสเตรเลีย เบลเยียม คานาดา เซโกสโลวาเกีย ฝรั่งเศส เยอรมนี อังกฤษ อินเดีย ไอร์แลนด์ ฟริสเดต อิตาลี ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ โปแลนด์ แอฟริกาใต้ และสหภาพรัฐอเมริกา มีข้อความให้เป็นอันใช้หนังสือสัญญานี้ ตั้งแต่วันที่ได้รับมอบสัตยาบันสารฉบับที่สุดแห่งรัฐบาลของประเทศที่ได้เช่นสัญญานั้นเป็นต้นไป

และโดยที่รัฐบาลสยามได้เข้าเป็นภาคีแห่งหนังสือสัญญานี้แล้วแล้วนี้ โดยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราช

ทานภาคยานุวัติสาร ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ ซึ่ง อัครราชทูต สยามประจำกรุงวอชิงตัน ได้เชิญไปมอบต่อ เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศสหปาลีรัฐอเมริกาไว้แต่ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ แล้ว และสัตยาบันสารฉบับที่สุดแห่งรัฐบาลของประเทศที่ได้เซ็นสัญญา ก็ได้มอบไว้ต่อ เสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศสหปาลีรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ คริสตศักราช ๑๙๒๙ แล้ว หนังสือสัญญาฉบับนี้จึงเป็นอันใช้ได้ ในระวางรัฐบาลแห่งประเทศที่ได้เซ็นหนังสือสัญญานั้น รวมทั้งรัฐบาลแห่งประเทศที่ได้เข้าเป็นภาคีแห่งหนังสือสัญญานั้น บรรดาที่ได้มอบภาคยานุวัติสารไว้ก่อนวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ คริสตศักราช ๑๙๒๙ แล้วนั้น ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า หนังสือสัญญาที่กล่าวแล้วนี้ เป็นอันเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นต้นไปแล้ว

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่

ในพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความ
ปลอดภัย หรือ ความสะดวกแห่งสาธารณชน

พ.ศ. ๒๔๗๑

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า

ตามความในพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัย หรือ ความสะดวกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ ยังมีได้กำหนดลงไว้ว่ากระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่รักษาการ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ กำหนดกระทรวงเจ้าหน้าที่ไว้ดังต่อไปนี้ คือ

(๑) ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รักษาการอันเกี่ยวกับธรรมาและประปา

(๒) ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นเจ้าหน้าที่รักษาการอันเกี่ยวกับธนาคาร ออมสิน และเครดิตฟองซ์เออร์

(๓) ให้กระทรวงเกษตราธิการเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รักษาการอันเกี่ยวกับชลประทาน

(๔) ให้กระทรวงพาณิชย์และคมนาคมเป็นเจ้าหน้าที่ผู้
รักษาการอันเกี่ยวกับ รถไฟ ขุดคลอง เติร์อากาศ โรงไฟฟ้า
และ ประกันภัย

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๘ สิงหาคม หน้า ๑๒๘)

ประกาศว่าด้วยกิจการประกันภัย

อาศัยความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกะทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑ และประกาศกระแสพระบรมราชโองการลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม เป็นเจ้าหน้าที่ผู้รักษาการอื่นเกี่ยวกับการประกันภัย เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า บุคคลผู้ใดจะเริ่มประกอบกิจการประกันภัยจำเป็นต้องขอรับอนุญาตก่อน และบุคคลที่ประกอบกิจการประกันภัยอยู่แล้ว ในวันให้พระราชบัญญัตินี้ ต้องขอรับอนุญาตภายในวันที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ก่อนที่จะได้รับอนุญาตนั้น ผู้ขออนุญาตจำเป็นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขบางอย่างซึ่งจะขอตรวจดูได้ที่กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มหาอำมาตย์ตรี พระยาสารศาสตร์ศิริลักษณ์

ผู้แทนเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

(เขาขมิ้นหมอบกษ. เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๗ สิงหาคม หน้า ๑๕๕)

๑๑๒

ประกาศกรมสาธารณสุข
เพิ่มเติมจำนวนยาเสพติดให้โทษ ซึ่งต้องใช้ใน
พ.ศ. ๒๔๗๒

ด้วยตามประกาศของกรมสาธารณสุขลงวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๑ กำหนดจำนวนยาเสพติดให้โทษ ซึ่งต้องใช้ใน พุทธศักราช ๒๔๗๒ ตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ แล้วนั้น บัดนี้ ต้องเพิ่มจำนวน โคลเดอีนฟอสเฟตผงขึ้น จากจำนวนที่ได้ประกาศไว้แล้วนั้น อีก ๑๐๑ กรัม โดยมีผู้ยื่นคำร้องขออนุญาตใช้เพิ่มขึ้น

กรมสาธารณสุข

ประกาศเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

หม่อมเจ้าสกลวรรณากร

อธิบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๘ สิงหาคม หน้า ๑๓๑)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่องกำหนดที่ ฝาก ผัง และเผาศพ
ในท้องที่จังหวัดพระนครและธนบุรี

ด้วยตามความในกฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล ลง
วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๐ ว่า ท้องที่ตำบล อำเภอใด
สมควรจะมีบ้านที่ฝากศพ ผังศพ เผาศพ กี่แห่ง เสนาบดี
จะได้กำหนดและประกาศให้ทราบทั่วกันนั้น

บัดนี้ ได้กำหนดให้

๑. วัดทอง อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร ๒. วัด
ลาว อำเภอบางขุนเทียน ๓. วัดนางชี อำเภอภาษีเจริญ
จังหวัดธนบุรี

ทั้ง ๓ วัดนี้ ทำการรับฝากศพ ผังศพ และเผาศพได้

๔. วัดยานนาวา อำเภอบ้านท้าว จังหวัดพระนคร ทำ
การรับฝากศพได้อย่างเดียว

ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศมาลงวันที่ ๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

จอมพล บริพัตร

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๕ กันยายน หน้า ๑๓๒)

๑๑๔

ประกาศ

ให้ใช้หนังสือสัญญา ว่าด้วยสากลวิทยุโทรเลข
ลงนามนครงวอชิงตัน
วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๐

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทร
มหาปราชัยปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ
สั่งว่า

โดยที่หนังสือสัญญาว่าด้วยสากลวิทยุโทรเลขฉบับหนึ่ง
ข้อบังคับทั่วไปต่อท้ายหนังสือสัญญาฉบับหนึ่ง และข้อบังคับ
เพิ่มเติมต่อท้ายหนังสือสัญญานี้ฉบับหนึ่ง รวม ๓ ฉบับ
อันอำมาตย์เอก พระยานิเทศวิรัชกิจที่ปรึกษาสถานทูตสยาม
นครงวอชิงตัน ผู้แทนฝ่ายสยามพร้อมด้วยผู้แทนนานาชาติ
ซึ่งมีอำนาจเต็มในการนี้ได้ลงนามกันไว้ ณ นครงวอชิงตัน เมื่อ
วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๐ นั้น มีความว่า หนังสือ
สัญญาและข้อบังคับทั้งสองฉบับที่ว่านี้ จะเป็นอันเริ่มใช้แต่
แต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๑ แล้ว

และโดยที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน
พระราชสัตยาบันหนังสือสัญญานี้ และนายพลตรี หม่อมเจ้า

อมรทัต กฤดากร อัครราชทูตสยามณกรุงวอชิงตัน ได้มอบ
พระราชสัตยาบันสาร แก่ท่านเสนาบดีกระทรวงการต่างประเทศ
แห่งสหปาลีรัฐอเมริกา แต่เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๒
แล้ว ฉะนั้นหนังสือสัญญาฉบับนี้และข้อบังคับทั่วไปและ
ข้อบังคับเพิ่มเติมต่อท้ายหนังสือสัญญานี้ จึงเป็นอันใช้ได้
สำหรับกรุงสยาม ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ นั้น
เป็นต้นสืบไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ สั่งให้เจ้าพนักงานทุก
กระทรวงทบวงการ และบรรดาผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ
ข้อความที่กล่าวไว้ในหนังสือสัญญา ข้อบังคับทั่วไป และ
ข้อบังคับเพิ่มเติมต่อท้ายหนังสือสัญญานี้ ให้นำไปถือตาม
กระทำตามข้อความในหนังสือสัญญา ข้อบังคับทั่วไป และ
ข้อบังคับเพิ่มเติมต่อท้ายหนังสือสัญญา ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น
จงทุกประการ

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๕๘ เมษายน พ.ศ. ๑๙๒๓)

พระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น
เพื่อสร้างป้อมบรมราชานุสรณ์และสร้างคมนาคม
เชื่อมจังหวัดพระนครกับชนบุรี

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเชื่อมพระนครกรุงเทพฯ กับกรุงชนบุรีให้เนื่องถึงกันโดยสะดวกและให้เป็นป้อมบรมราชานุสรณ์ เถลิงพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ผู้ทรงสถาปนาประดิษฐานกรุงเทพมหานครอมรรัตนโกสินทร์นี้ ให้ทันวาระที่จะได้สมโภชพระนครในการที่ได้ดำรงมาครบ ๑๕๐ ปี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินเพื่อการนี้ไว้แล้ว เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ บัดนี้ถึงเวลาอันสมควรที่จะเริ่มจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นเพื่อดำเนินการสืบไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาไว้มีข้อความดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่จัดการที่ดินเพื่อสร้างสะพานและถนนสายต่าง ๆ ในบริเวณสะพานเป็นปฐมบรมราชานุสรณ์ ฝั่งพระนครตรงบริเวณที่ตั้งกรมชลประทานเก่า ฝั่งธนบุรีตรงตำบลลาดหญ้า ซึ่งให้ขยายถนนสายจักรเพ็ชรให้กว้างได้ขนาดตั้งหมายไว้ในแผนที่ต่อท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๒ ตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศพระราชกฤษฎีกานี้เป็นต้นไป ให้กรรมสิทธิ์ที่ดินตั้งระบุไว้ในมาตรา ๑ กลับคืนมาเป็นของรัฐบาล ให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการสร้างสะพานปฐมบรมราชานุสรณ์และถนนสายต่าง ๆ นั้นเข้ายึดถือปกครองจัดการสร้างสะพานและถนนได้

มาตรา ๓ บุคคลผู้ที่ชอบที่จะขอร้องให้เจ้าพนักงานพิจารณากำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้ เนื่องแต่การที่รัฐบาลสร้างสะพานและถนนไปในที่ดินภายในเขตต์ที่กำหนดไว้ นั้นคือ เจ้าของที่ดินกับผู้ถือกรรมสิทธิ์ในสิ่งที่ก่อสร้างในที่ดินและผู้เช่า แต่ห้ามมิให้ยกเอาข้อโต้แย้งในเรื่องกำหนดราคาหรือค่าทดแทนมาเป็นเหตุขัดขวางต่อการสร้างสะพานและถนนนั้น ๆ ส่วนผู้ใดควรจะได้รับราคาหรือค่าทดแทนเพียงไรหรือไม่นั้น ให้เป็นไปตามลักษณะดังนี้ คือ

(๑) ที่ดินของผู้ใดที่ต้องถูกสร้างสะพานหรือถนนนั้น ยังมีเนื้อที่เหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของเนื้อที่ดินที่อยู่กับสะพานหรือถนนทั้งสองข้าง หรือแต่ข้างใดข้างหนึ่ง และเนื้อที่เหลืออยู่นั้นไม่เป็นที่ขงยาวตามสะพานหรือถนนต่ำกว่า ๘ เมตรหรือ ๔ วา กว้างยื่นแต่สะพานหรือถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตรหรือ ๕ วา หรือรวมเนื้อที่ดินทั้งสองด้านต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรหรือ ๒๐ ตารางวาแล้ว รัฐบาลจะไม่ต้องใช้ราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น เพราะเหตุว่าการสร้างสะพานหรือถนนเข้าไปในเนื้อที่ของผู้ใด เจ้าของที่ดินอาจจะได้รับผลจากการสร้างสะพานหรือถนน อยู่ด้วย เช่นกระทำที่ดินให้มีราคาสูงขึ้น โดยทำการก่อสร้างตึก บ้าน โรงเรือน ก่อขุด หรือให้พัก ให้เช่าเก็บผลประโยชน์ได้มาก เป็นต้น ซึ่งเป็นการทดแทนกันอยู่แล้ว

(๒) ที่ดินผู้ใดต้องถูกสร้างสะพานหรือถนนเสียหายหมดจำนวนเนื้อที่อย่างหนึ่ง หรือที่ดินเหลือน้อยกว่ากึ่งจำนวนเนื้อที่ที่ถูกทำถนนอย่างหนึ่ง หรือที่ดินชั้นใดที่เหลือติดต่อสะพานหรือถนน ยาวตามสะพานหรือถนนต่ำกว่า ๘ เมตรหรือ ๔ วา กว้างยื่นแต่สะพานหรือถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตรหรือ ๕ วา หรือรวมเนื้อที่ทั้งสองด้านต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรหรือ

๒๐ ตารางวาอย่างหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานรับซื้อที่ดินที่ต้องถูกสร้างสะพาน หรือ ถนน รวมทั้งที่ดินที่เหลืออยู่นั้น ตามราคาธรรมดาที่ซื้อขายกันในตลาดเคียงในครั้งที่สุดท้ายก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินเพื่อสร้างปฏิมบรมราชานุสรณ์และสร้างคมนาคมเชื่อมจังหวัดพระนครกับชนบทตั้งแต่วันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ เว้นไว้แต่ถ้าเจ้าของเห็นว่าถ้าจะยึดถือกรรมสิทธิ์ที่ดินที่เหลืออยู่ไว้ จะได้ประโยชน์คุ้มแก่การที่ต้องเสียหายไปในการสร้างสะพานหรือถนนแล้ว จะไม่ขายที่ดินที่เหลืออยู่นั้นให้แก่เจ้าพนักงานก็ได้ เมื่อเจ้าของได้เลือกเอาทางที่ไม่ขายแทนที่จะได้รับราคาหรือค่าทดแทนสำหรับที่ดินที่เจ้าพนักงานจะซื้อเช่นนั้นแล้ว รัฐบาลก็ไม่ต้องจ่ายราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น

(๓) ที่ดินที่ต้องถูกสร้างสะพานหรือถนนนั้น จะแยกเป็นกี่โฉนดก็แปลงก็ตาม ถ้าเนื้อที่นั้นติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันไปรวมอยู่ในกรรมสิทธิ์ของเจ้าของเดี่ยว ห้ามมิให้แยกวินิจฉัยเป็นรายแปลง เว้นแต่ที่ที่ไม่ได้ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันได้ จึงให้แยกวินิจฉัยเฉพาะแปลงที่ต้องถูกสร้างสะพานหรือถนนเสียหายเท่านั้น ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้วินิจฉัยเด็ดขาดในข้อโต้เถียงทั้งหลายเกี่ยวกับเรื่องนี้

และที่เกี่ยวกับเรื่องที่ดินในข้อ (๑) (๒) ข้างต้นบรรดา
ที่มีได้กำหนดลงไว้ชัดเจนด้วย

(๔) สิ่งก่อสร้างลงในแนวเขตต์ที่จะสร้างสะพานหรือ
ถนนก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตต์ที่ดินลง
วันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ หรือสิ่งก่อสร้าง
ลงภายหลังวันประกาศ แต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์
อักษรจากกรรมการจัดการที่ดินโดยปราศจากเงื่อนไขนั้น ถ้า
เป็นสิ่งถาวรซึ่งหากหรือลงจะเสียหายเกินควรและไม่อาจทำให้
คืนคงสภาพเดิมได้แล้ว ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้
แก่เจ้าของพอสมควรแก่ราคาตามอายุของสิ่งก่อสร้างซึ่ง
ปรากฏอยู่ในเวลานั้น เจ้าของต้องออกจากที่ไปภายในกำหนด
ซึ่งเจ้าพนักงานจะบอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างน้อย ๖๐ วัน
เว้นแต่ส่วน ที่ก่อสร้างลงในแนวเขตต์ เขียงสะพาน หรือถนน
สายตรงเขียงสะพานทั้งฝั่งพระนคร และฝั่งธนบุรีจะต้องจัดไป
ให้ทันความประสงค์ของผู้รับเหมาสร้างสะพาน จึงกำหนด
บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างน้อยเพียง ๓๐ วัน

ส่วนสิ่งก่อสร้างไม่เป็นสิ่งถาวรตั้งกล่าวไว้ในวรรคก่อน
นั้น เจ้าของต้องรื้อถอนไปให้เสร็จภายในกำหนดเวลาซึ่ง
เจ้าพนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างเดียวกัน ให้

เจ้าพนักงานกีดค่าทดแทนให้เฉพาะการรอลงและค่าที่จะ
ต้องก่อสร้างขึ้นใหม่พอสมควร

การกำหนดราคาหรือค่าทดแทน ให้เป็นหน้าที่นายช่าง
กรมนคราทรเป็นผู้ตรวจตราและกำหนด

แต่สิ่งที่ก่อสร้างลงภายหลังวันประกาศพระราชกฤษฎีกา
กำหนดเขตต์ที่ดินลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑
โดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกรมการจัตการ
ที่ดิน เจ้าของจะเรียกร้อราคาหรือค่าทดแทนอย่างใดอย่าง
หนึ่งไม่ได้เลย เจ้าพนักงานจะสั่งให้ย้ายถอนไปให้เสร็จ
ในเวลาอันสมควรได้

(๕) ผู้เช่าต้องนำหนังสือสัญญาเช่าที่ทำกันไว้โดยชอบ
ด้วย กฎหมาย เป็นลาย ลักษณ์ อักษรมาแสดง เป็น หลักฐาน
สัญญาเช่านั้น ต้องปรากฏว่าได้ทำกันก่อนวันประกาศพระราช
กฤษฎีกากำหนดเขตต์ที่ดิน ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธ
ศักราช ๒๔๗๑ หรือได้ทำขึ้นภายหลังแต่ได้รับอนุญาตเป็น
ลายลักษณ์อักษรจากกรมการจัตการที่ดินโดยปราศจากเงื่อน
ไข ค่าทดแทนนั้นพึงกำหนดให้เฉพาะเท่าที่ผู้เช่าได้เสีย

หายไปจริง ๆ เมื่อแต่เหตุที่ต้องออกจากที่เช่าก่อนครบกำหนดตามสัญญาเช่านั้น

(๖) การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนนั้น ให้เจ้าพนักงานแจ้งความเป็นลายลักษณ์อักษรแก่เจ้าของที่ดิน หรือ ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในสิ่งก่อสร้างหรือผู้เช่าโดยชอบ ด้วยกฎหมายอันจะต้อง เสียหาย เพราะ การ สร้าง สะพาน หรือ ถนน ให้ ไป ทำความตกลงกับเจ้าพนักงานโดยมีเวลาอันแน่นอนที่ใดที่หนึ่งแล้วแต่เจ้าพนักงานจะกำหนดตามสมควร และเพื่อการนี้ จะแต่งตั้งผู้แทนโดยมีหนังสือมอบฉันทะ เป็นหลักฐาน ไป ทำความตกลงแทนก็ได้

ถ้าเจ้าพนักงานได้แจ้งความไปแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งไม่มาตามกำหนดนัด ก็ให้เจ้าพนักงานแจ้งความบอกกำหนดไปอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้ายให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วัน และให้บอกไปด้วยว่าถ้าไม่มาเองหรือตั้งผู้แทนมาเพื่อทำความตกลงตั้งกล่าวข้างต้นแล้ว เจ้าพนักงานจะเป็นผู้กำหนดราคาหรือค่าทดแทนแต่ฝ่ายเดียว

ถ้าอีก ฝ่ายหนึ่ง ละเลย ไม่มา หรือ ไม่ตั้ง ผู้ใดมา แทนตามกำหนดครั้งหลังนี้แล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานกำหนดราคาหรือค่าทดแทนตามที่เห็นสมควรได้ เมื่อเจ้าพนักงานได้กำหนด

เป็นจำนวนเงินเท่าใดให้ถือเป็นยুক্তีเพียงเท่านั้น แล้วให้
เจ้าพนักงานแจ้งความให้อีกฝ่ายหนึ่งมารับเงินนั้น ๆ ไป

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งมาตามกำหนด ก็ให้เจ้าพนักงานใกล้เคียง
ให้ตกลงราคากัน เมื่อปรองดองตกลงกันได้ก็ให้จัดบันทึก
ข้อตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ให้สองฝ่ายลงลายมือชื่อ
มีพระยานรุเห็นเป็นสำคัญ ถ้าไม่ตกลงกันก็ให้ตัดสินโดยวิธี
อนุญาโตตุลาการ คือให้เจ้าพนักงาน กับ อีกฝ่ายหนึ่งตั้ง
อนุญาโตตุลาการฝ่ายละคน ถ้าและอนุญาโตตุลาการไม่ตกลง
กันก็ให้อนุญาโตตุลาการนั้นเลือกตั้งผู้ช้ขาดคนหนึ่ง ถ้าฝ่ายใด
ฝ่ายหนึ่งไม่ตั้งอนุญาโตตุลาการก็ดี หรืออนุญาโตตุลาการ
ไม่ตกลงกันตั้งผู้ช้ขาดก็ดี ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย
มีสิทธิร้องขอให้ศาลตั้งอนุญาโตตุลาการหรือผู้ช้ขาดได้ ถ้า
หากว่า จะมีการใช้ จ่าย หรือ เสียค่าธรรมเนียม เนื่องใน การนี้
ฝ่ายใด ที่กำหนดราคา หรือค่าทดแทนไกล จาก ค่าช้ขาด ของ
อนุญาโตตุลาการแล้ว ก็ให้ฝ่ายนั้นเป็นผู้เสีย ถ้าก้างกัน
ให้เสียฝ่ายละกึ่ง

มาตรา ๔ บรรดาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่รับ
ซื้อไว้ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ถ้าเหลือจากที่ใดสร้างสะพาน
หรือถนนแล้วให้เจ้าพนักงานจัดการจำหน่ายขายเสีย เมื่อ

๑๒๔

ได้เงินมกน้อยเท่าใดให้สมทบเข้าไว้ในจำนวนเงินใช้จ่ายใน
การสร้างสะพานและถนนตามพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕ ให้ถือว่าแผนที่ตั้งถ่ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็น
ส่วนหนึ่งแห่งพระราชกฤษฎีกา

ประกาศมาณวันที่ ๑๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๒ กันยายน หน้า ๑๓๕)

สำนักหอสมุด

กฎเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม
กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจดทะเบียนออกใบอนุญาต
สำหรับล้อเลื่อนในจังหวัดเชียงใหม่

โดยอาศัยอำนาจตามตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไข
เพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถลาก รถจ้าง รถยนต์ ขนาด
เกวียนและล้อเลื่อน พ.ศ. ๒๔๖๕ เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์
และคมนาคม ผู้บัญชาการกรมทาง ขอประกาศให้ทราบทั่ว
กันว่า ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม
พ.ศ. ๒๔๖๕ ว่าด้วยการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ
ล้อเลื่อนในจังหวัดเชียงใหม่ และลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๔๖๕ แก้ไขอัตราค่าธรรมเนียมจดทะเบียนตามพระราช
บัญญัติล้อเลื่อนในจังหวัดเชียงใหม่ บัดนี้เห็นว่าไม่เหมาะ
แก่ทางการ เพราะฉะนั้น ให้ยกเลิกประกาศฉบับที่กล่าวแล้วเสีย
และให้ใช้กฎเสนาบดีฉบับนี้แทนตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๔๖๕ ผู้ใดจะใช้ล้อเลื่อนชนิดใด หรือกระทำการเป็น
คนขับคนลากเข็น คนควบคุม ให้ไปจดทะเบียนรับใบ
อนุญาตก่อนนายทะเบียนไปละครั้ง เริ่มแต่วันที่ ๑ เมษายน
ทุกปีไป ใบอนุญาตนั้นมิกำหนดอายุใช้ได้จนถึงสิ้นเดือน
มีนาคม ของปีที่จดทะเบียน

ข้อ ๒ ให้เรียกค่าธรรมเนียมจดทะเบียนและออกใบอนุญาตสำหรับล้อเลื่อนและคนขับ คนลากเข็น คนควบคุมตามอัตราดังต่อไปนี้ คือ

รถเข็มด้วยม้า

รถม้า ๔ ล้อ สำหรับใช้เอง	๖ บาท
รถม้า ๒ ล้อ สำหรับใช้เอง	๔ บาท
รถม้าบรรทุกสำหรับใช้เอง	๔ บาท

รถจักรยาน

รถจักรยานทุกชนิด	๑ บาท
------------------	-------

เกวียน

เกวียนเข็มด้วยสัตว์พาหนะ	๒ บาท
ล้อเลื่อนลากหรือเข็นด้วยกำลังคนกว่าคนหนึ่งขึ้นไป	๔ บาท

ล้อเลื่อนลากหรือเข็นด้วยกำลังคน ๆ เดียว	๒ บาท
---	-------

คนขับ คนลากเข็น คนควบคุม

ใบอนุญาตสำหรับคนขับ คนลากเข็น คนควบคุม (ยกเว้นคนขับเกวียน) ฉบับละ ๑ บาท

ข้อ ๓ ถ้าใบอนุญาตสำหรับล้อเลื่อนอย่างใด ๆ หนึ่งกล่าวมาในข้อ ๒ หรือใบอนุญาตสำหรับคนขับ คนลากเข็น คน

๑๒๗

ควบคุม เป็นอันตรายสูญหายไป เจ้าของหรือคนเหล่านั้นมีความประสงค์จะรับใบอนุญาตใหม่ เพื่อให้ใช้ล้อเลื่อนหรือทำการขั้มลากเข็นควบคุมต่อไปนั้นจนถึงสิ้นปี ให้ไปขอใบอนุญาตต่อนายทะเบียน ให้นำทะเบียนออกใบอนุญาตให้ใบอนุญาตที่ออกใหม่นี้ให้ใช้ได้เพียงเท่ากำหนดเวลาที่ใบอนุญาตซึ่งเป็นอันตรายสูญหายไปในนั้นพึงใช้ได้ กับให้เรียกค่าธรรมเนียมตั้งต่อไปนี้ คือ

ใบอนุญาตสำหรับรถม้า รถจักรยาน เกวียน หรือล้อเลื่อน จะบับละ ๑ ใน ๔ ของอัตราที่กำหนดไว้ในข้อ ๒

ใบอนุญาตสำหรับคนขับ คนลากเข็น คนควบคุม จะบับละ ๕๐ สตางค์

กฎให้ไว้ณวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

มหาอำมาตย์ตรี พระยาสารศาสตรศิริวิฤกษ์

ผู้แทนเสนาบดี

(เวชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๕ กันยายน หน้า ๑๔๖)

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
ว่าด้วยธนาคาร ออมสิน และเครดิตฟองซิเอร์

อาศัยความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการ
ค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน
พุทธศักราช ๒๔๗๑ และประกาศกระแสพระบรมราชโองการ
ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นเจ้าหน้าที่ผู้
รักษาการอันเกี่ยวกับธนาคาร ออมสิน และเครดิตฟองซิเอร์
นั้น เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติขอประกาศให้
ทราบทั่วกันว่า การที่จะเริ่มประกอบกิจการธนาคารหรือ
เครดิตฟองซิเอร์นั้น จำเป็นต้องขอรับอนุญาตก่อน และ
กิจการธนาคารหรือเครดิตฟองซิเอร์ที่ได้เกิดขึ้นอยู่แล้วในวันใช้
พระราชบัญญัตินี้ ต้องขอรับอนุญาตภายในวันที่ ๑๓ ตุลาคม
พุทธศักราช ๒๔๗๒

ก่อนที่จะได้รับอนุญาตนั้น ผู้ขออนุญาตจำเป็นต้องปฏิบัติตาม
เงื่อนไขบางอย่างซึ่งจะขอตรวจดูได้ที่กระทรวงพระคลังมหา
สมบัติ

ส่วนกิจการออมสินนั้น จะได้ประกาศภายหลัง
หรือรักษาการพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

11/10/2566

สุภโยคเกษม

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๖ ตุลาคม หน้า ๑๕๑)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลนครสวรรค์

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บังคับสมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลนครสวรรค์ เพิ่มขึ้นอีกตำบลหนึ่ง จึงทำบัญชี
เพิ่มเติมขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
ตามท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
ธานินทร์ มหาอำมาตย์เอก
เสนาบดี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
นครสวรรค์	ตาก	บ้านตาก	ท้องฟ้า

(เฉพาะฉบับสมบูรณ์ฉบับที่ ๑๖ วันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๑)

ประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
ว่าด้วยการออมสิน

เนื่องจากประกาศกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วย
ธนาคาร ออมสิน และ เครดิตฟองซิเออร์ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม
พุทธศักราช ๒๔๗๒ นั้น บัดนี้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า การที่จะเริ่มประกอบกิจการ
ออมสินนั้น จำเป็นต้องขอรับอนุญาตก่อน และกิจการ
ออมสินที่ได้เกิดขึ้นอยู่แล้วในวันให้พระราชบัญญัติควบคุมกิจการ
ค้าขาย อันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน
พุทธศักราช ๒๔๗๑ ต้องขอรับอนุญาตภายในวันที่ ๑๓ ตุลาคม
พุทธศักราช ๒๔๗๒

ก่อนที่จะได้รับอนุญาตนั้น ผู้ขออนุญาตจำต้องปฏิบัติ
ตามเงื่อนไขบางอย่าง ซึ่งจะขอ ตรวจดูได้ที่ กระทรวงพระคลัง
มหาสมบัติ

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ศุภโยคเกษม

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

พระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น
เพื่อตัดและขยายถนนจากถนนจักรเพ็ชร
ไปถึงคลองผดุงกรุงเกษม

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปก
เกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดยที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างสะพานปฐม
บรมราชานุสรณ์ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาเชื่อมกรุงเทพมหานคร
กับธนบุรีแล้วนั้น บัดนี้ทรงพระราชดำริเห็นสมควรให้ตัด
ถนนเชื่อมถนนบางสายที่มีอยู่แล้ว และขยายถนนเก่าบาง
ถนนให้กว้างขึ้นตามโอกาส เพื่อสะดวกแก่คมนาคมและ
ขวยทยานที่จะไปมาสู่สะพานนั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกา
ไว้มีข้อความดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่จัดการ
ที่ดินเพื่อตัดและขยายถนนสายหนึ่ง ตอนต้นตัดถนนแต่ร่วม
ถนนจักรเพ็ชรไปออกถนนราชวงศ์ ตอนกลางขยายถนน

ทรงวาดและถนนประทุมคงคาไปออกถนนเจริญกรุง ตอนปลายตัดถนน แต่ถนนเจริญกรุงถึงคลองผดุงกรุงเกษมข้ามคลองไปร่วมถนนสายที่ตัดมาจากวัดมหาพฤฒาราม มีขนาดกว้าง ๒๐ เมตรหรือ ๑๐ วา ยาวประมาณ ๒,๐๐๐ เมตรหรือ ๕๐ เส้น ตามซึ่งเจ้าพนักงานจะได้ปักกรุยและหมายไว้ในแผนที่ต่อท้ายพระราชกฤษฎีกานี้

การขยายถนนทรงวาดและถนนประทุมคงคานี้ เจ้าพนักงานจะได้จัดการขยายตอนใดตอนหนึ่งก่อนให้ได้ขนาดดังกล่าวไว้ในวรรคบน ในเวลาใดก็ได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๒ ตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศพระราชกฤษฎีกานี้เป็นต้นไป ให้กรรมสิทธิ์ที่ดินตั้งระบุไว้ในมาตรา ๑ กลับคืนมาเป็นของรัฐบาล ให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในการนี้เข้ายึดถือปกครองจัดการทำและขยายถนนได้ ห้ามมิให้ผู้ใดผู้หนึ่งทำการก่อสร้างขึ้นใหม่ เปลี่ยนแปลง แก้ไขเพิ่มเติมของเดิม หรือทำการซ่อมอย่างขนาดใหญ่อย่างหนึ่งอย่างใดลงในที่ดิน หรือให้เช่าที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างในที่ดินภายในเขตซึ่งได้ขีดเส้นเครื่องหมายไว้ในแผนที่ต่อท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็นอันขาด นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากอธิบดีกรมนครบาลเสียก่อน

มาตรา ๓ บุคคลผู้ที่ชอบที่จะร้องขอให้เจ้าพนักงานพิจารณากำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้ เนื่องแต่การที่รัฐบาลตัดหรือขยายถนนไปในที่ดินภายในเขตที่กำหนดไว้ นั้น คือ เจ้าของที่ดินกับผู้ที่ถือกรรมสิทธิ์ในสิ่งที่ก่อสร้างในที่ดินและผู้เช่า แต่ห้ามมิให้ยกเอาข้อโต้แย้งในเรื่องกำหนดราคาหรือค่าทดแทนมาเป็นเหตุขัดขวางต่อการทำหรือขยายถนนนั้น ส่วนผู้ใดควรจะได้รับราคาหรือค่าทดแทนเพียงไรหรือไม่นั้น ให้เป็นไปตามลักษณะดังนี้ คือ

(๑) ถ้าที่ดินของผู้ใดที่ต่อมุกทำหรือขยายถนนนั้นยังมีเนื้อที่เหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของเนื้อที่ดินติดต่อยกกับถนนทั้งสองข้างหรือแต่ข้างใดข้างหนึ่ง และเนื้อที่เหลืออยู่นั้นไม่เป็นที่ซึ่งยาวตามถนนต่ำกว่า ๘ เมตรหรือ ๔ วา กว้างขึ้นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตรหรือ ๕ วา หรือรวมเนื้อที่ดินทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรหรือ ๒๐ ตารางวาแล้ว รัฐบาลจะไม่ต้องใช้ราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น เพราะเหตุว่าการทำหรือขยายถนนเข้าไปในเนื้อของผู้ใดเจ้าของที่ดินอาจได้รับผลจากการทำหรือขยายถนนอยู่ด้วย เช่น กระทำในที่ดินมีราคาสูงขึ้น โดยทำการก่อสร้างตึก บ้าน โรงเรือน ก่อขุด หรือให้พัก ให้เช่าเก็บผลประโยชน์ได้มาก เป็นต้น ซึ่งเป็นการทดแทนกันอยู่แล้ว

(๒) ที่ดินของผู้ใดต้องถูกทำหรือขยายถนนเสียหาย
 หมดจำนวนเนื้อที่อย่างหนึ่ง หรือที่ดินเหลือน้อยกว่ากึ่ง
 จำนวนเนื้อที่ที่ถูกทำหรือขยายถนนอย่างหนึ่ง หรือที่ดิน
 ชิ้นใดที่เหลือนติดต่อกันยาวตามถนนต่ำกว่า ๘ เมตรหรือ
 ๔ วา กว้างยื่นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตรหรือ ๔ วา
 หรือรวมเนื้อที่ทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรหรือ ๒๐ ตารางวา
 อย่างหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานรับซื้อที่ดินที่ต้องถูกทำหรือขยาย
 ถนนรวมทั้งที่ดินที่เหลืออยู่ในตอนต้นคือตั้งแต่ถนน
 จักรเพชรถึงถนนราชวงศ์ตามราคาธรรมเนียมตาที่ซื้อขายกันในที่
 โกลีเลี้ยงครั้งที่สุดก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนด
 เขตที่ดิน เพื่อสร้างป้อมบรมราชานุสรณ์และสร้างคมนาคม
 เชื่อมจังหวัดพระนครกับธนบุรี ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม
 พุทธศักราช ๒๔๗๑ ส่วนตอนกลางและตอนปลายตั้งแต่
 ถนนราชวงศ์ถึงคลองผดุงกรุงเกษมนั้น ให้เจ้าพนักงานรับ
 ซื้อที่ดินที่ต้องถูกทำหรือขยายถนนรวมทั้งที่ดินที่เหลืออยู่นั้น
 ตามราคาธรรมเนียมตาที่ซื้อขายกันในที่โกลีเลี้ยงในครั้งที่สุดก่อนวัน
 ประกาศพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ เว้นไว้แต่ถ้าเจ้าของเห็น
 ว่าจะยึดถือกรรมสิทธิ์ที่ดินที่เหลืออยู่ไว้จะได้ประโยชน์คุ้มแก่
 การที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายไปในการทำหรือขยายถนนแล้ว จะไม่ขาย

ที่ดินที่เหลือนั้นให้แก่เจ้าพนักงานก็ได้ เมื่อเจ้าของได้เลือก
เอาทางที่ไม่ขายแทนที่จะได้รับราคาหรือค่าทดแทนสำหรับที่
ดินที่เจ้าพนักงานจะขอเช่นนั้นแล้ว รัฐบาลก็ไม่ต้องจ่ายราคา
หรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น

(๓) ที่ดินที่ต้องถูกทำหรือขยายถนนนั้น จะแยกเป็น
กิโลดกแปลงก็ตาม ถ้าเนื้อที่นั้นติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันไป
รวมอยู่ในกรรมสิทธิ์ของเจ้าของเดียว ห้ามมิให้แยกวินิจฉัย
เป็นรายแปลง เว้นแต่ที่ไม่ได้ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันได้
จึงให้แยกวินิจฉัย ละแวกแปลงที่ต้องถูกทำหรือขยายถนน
เสียหายเท่านั้น ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้
วินิจฉัยเด็ดขาดในข้อโต้แย้งทั้งหลายเกี่ยวกับเรื่องนี้และที่
เกี่ยวกับเรื่องค่าธรรมเนียมในข้อ (๑) (๒) ข้างต้น บรรดาที่มิ
ได้กำหนดลงไว้ชัดแจ้งด้วย

(๔) สิ่งก่อสร้างลงในแนวเขตที่จะทำหรือขยายถนน
ตอนต้นก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน
ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ หรือสิ่งก่อสร้าง
ลงในตอนกลางหรือตอนปลายก่อนวันประกาศพระราช
กฤษฎีกาฉบับนี้ หรือสิ่งก่อสร้างภายหลังวันประกาศ
นั้น ๆ แต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกรรมการ

จัดการที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์โดยปราศจากเงื่อนไข ถ้า
เป็นสังหารซึ่งหากหรือลงจะเสียหายเกินควร และไม่อาจทำ
ให้คนคงสภาพเดิมได้แล้ว ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทน
ให้แก่เจ้าของพอสมควรแก่ราคาตามอายุของสิ่งก่อสร้างซึ่ง
ปรากฏอยู่ในเวลานั้น เจ้าของต้องออกไปจากที่ภายในกำหนด
ซึ่งเจ้าพนักงานจะบอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างน้อย ๖๐ วัน

ส่วนสิ่งก่อสร้างไม่เป็นสังหารดังกล่าวไว้ในวรรคก่อน
นั้น เจ้าของต้องรื้อถอนไปให้เสร็จภายในกำหนดเวลาซึ่งเจ้า
พนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างเดียวกัน ให้เจ้า
พนักงานคิดค่าทดแทนให้เฉพาะการรื้อถอนและค่าที่จะต้อง
ก่อสร้างขึ้นใหม่พอสมควร

การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้เป็นหน้าที่นายช่างกรม
นคราทรเป็นผู้ตรวจตราและกำหนด

แต่สิ่งก่อสร้างลงในแนวเขตใดที่จะทำหรือขยายถนน
ตอนต้น ภายหลังจากวันประกาศพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขต
ที่ดิน ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๑ หรือสิ่ง
ก่อสร้างลงในตอนกลางหรือตอนปลายภายหลังจากวันประกาศ
พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ โดยมีได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์
อักษรจากกรมการจัดการที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ หรือ

สิ่งที่ก่อสร้างใดชำรุดอย่างมากเหลือซ่อมซึ่งหากให้คงดำรงอยู่
อาจจะเป็นภัยต่อประชาชน เจ้าของจะเรียกหรือรกราคาหรือ
ค่าทดแทนอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้เลย เจ้าพนักงานจะสั่งให้
ย้ายถอนไปให้เสร็จในเวลาอันสมควรได้

(๕) ผู้เช่าต้องนำหนังสือสัญญาเช่าที่ทำกันไว้โดยชอบ
ด้วยกฎหมายมาแสดงเป็นหลักฐาน ถ้าเป็นสัญญาเช่าที่หรือ
สิ่งก่อสร้างภายในแนวเขตที่ดินที่จะทำหรือขยายถนนตอนต้น
สัญญาเช่านั้นต้องปรากฏว่าได้ทำกัน ก่อนวันประกาศพระราช
กฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พุทธศักราช
๒๔๗๑ ถ้าเป็นสัญญาเช่าที่หรือสิ่งก่อสร้างภายในที่ดินตอน
กลางและตอนปลาย สัญญาเช่านั้นต้องปรากฏว่าได้ทำกัน
ไว้ก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ หรือเป็นสัญญา
เช่าที่ได้ทำขึ้นภายหลังจากวันประกาศนั้น ๆ แต่ได้รับอนุญาต
เป็นลายลักษณ์อักษรจากกรมการจัดการที่ดินหรืออธิบดีกรม
นคราทรโดยปราศจากเงื่อนไข ค่าทดแทนนั้นพึงกำหนดให้
เฉพาะเท่าที่ผู้เช่าได้เสียหายไปจริง ๆ เนื่องจากเหตุที่ต้องออก
จากที่เช่าก่อนครบกำหนดตามสัญญาเช่านั้น

(๖) การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนนั้น ให้เจ้าพนักงาน
 แจ้งความเป็นตายลักษณะอักษรแก่เจ้าของที่ดินหรือผู้ถือกรรม
 สิทธิในสิ่งก่อสร้างหรือผู้เช่าโดยชอบด้วยกฎหมาย อันจะต้อง
 เสียหายเพราะการทำหรือขยายถนนนั้นให้ไปทำความตกลงกับ
 เจ้าพนักงาน โดยมีเวลาอันแน่นอนณที่ใดที่หนึ่งแล้วแต่
 เจ้าพนักงานจะกำหนดตามสมควร และเพื่อการนี้จะแต่งตั้ง
 ผู้แทนโดยมีหนังสือมอบฉันทะเป็นหลักฐานไปทำความตกลง
 แทนก็ได้

ถ้าเจ้าพนักงานได้แจ้งความไปแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งไม่มา
 ตามกำหนดนัด ก็ให้เจ้าพนักงานแจ้งความบอกกำหนดไป
 อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งที่สุดให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วัน
 และให้บอกไปด้วยว่า ถ้าไม่มาเองหรือตั้งผู้แทนมาเพื่อทำ
 ความตกลงดังกล่าวข้างต้นแล้ว เจ้าพนักงานจะเป็นผู้กำหนด
 ราคาหรือค่าทดแทนแต่ฝ่ายเดียว

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งทะเลาะไม่มาหรือไม่ตั้งผู้ใดมาแทนตาม
 กำหนดครั้งหลังนี้แล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานกำหนดราคาหรือค่า
 ทดแทนตามที่เห็นสมควรได้ เมื่อเจ้าพนักงานได้กำหนด
 เป็นจำนวนเงินเท่าใดให้ถือเป็นยติเพียงนั้น แล้วให้
 เจ้าพนักงานแจ้งความให้อีกฝ่ายหนึ่งมารับเงินนั้น ๆ ไป

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งมาตามกำหนดก็ให้เจ้าพนักงานใกล้เกลยให้
 ตกลงราคากัน เมื่อปรองดองตกลงกันได้ก็ให้จัดบันทึกข้อ
 ตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้สองฝ่ายลงลายมือชื่อ มี
 พระยานรู้เห็นเป็นสำคัญ ถ้าไม่ตกลงกันก็ให้ตัดสินโดยวิธี
 อนุญาตตุลาการ คือให้เจ้าพนักงานจับอีกฝ่ายหนึ่งตั้งอนุญาต
 ตุลาการฝ่ายละคน ถ้าและอนุญาตตุลาการไม่ตกลงกัน
 ก็ให้อนุญาตตุลาการนั้นเลือกตั้งผู้ช้ขาดคนหนึ่ง ถ้าฝ่ายใด
 ฝ่ายหนึ่งไม่ตั้งอนุญาตตุลาการก็ตี หรืออนุญาตตุลาการไม่
 ตกลงกันตั้งผู้ช้ขาดก็ตี ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมีสิทธิ
 ร้องขอให้ศาลตั้งอนุญาตตุลาการหรือผู้ช้ขาดได้ ถ้าหากว่า
 จะมีการใช้จ่ายหรือเสียค่าธรรมเนียมเนื่องในการนี้ ฝ่ายใด
 ที่กำหนดราคาหรือค่าทดแทนใกล้จากค่าช้ขาดของอนุญาต
 ตุลาการแล้วก็ให้ฝ่ายนั้นเป็นผู้เสีย ถ้าก้ำกึ่งกันให้เสีย
 ฝ่ายละกึ่ง

มาตรา ๔ บรรดาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่รับ
 ชื้อไว้ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ถ้าเหลือจากที่ไต่ทำและขยาย
 ถนนแล้ว ให้เจ้าพนักงานจำหน่ายขายเสีย เมื่อได้เงิน
 มากน้อยเท่าใดให้นำส่งกระทรวงพระคลังมหาสมบัติหักใช้ราย
 จ่ายในการทำและขยายถนน หรือจะส่งที่ดินนั้นต่อกระทรวง

พระคลังมหาสมบัติให้จัดการจำหน่ายหักไข้อย่างใน การทำและ ขยายถนนนื้ออย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้สุดแล้วแต่เสนาบดีกระทรวง มหาตไทยกับ เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ จะเห็น สมควร

มาตรา ๕ ให้ถือว่าแผนที่ตั้งต่อท้ายพระราชกฤษฎีกานี้เป็น ส่วนหนึ่งแห่งพระราชกฤษฎีกา

ประกาศมาณวันที่ ๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๔๗๒)

พระราชบัญญัติคลังออมสินแก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า โดยที่ทรงพระราชดำริว่า ถึงกาลอันสมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคลังออมสิน พุทธศักราช ๒๔๕๖ เปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินการให้ประชาชนได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยชอบด้วยตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติคลังออมสินแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ คำว่า “เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ” ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคลังออมสิน พุทธศักราช ๒๔๕๖ นั้น ให้เปลี่ยนเป็น “เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคลังออมสิน พุทธศักราช ๒๔๕๖ เสีย และให้บรรจุความในสามมาตราข้างล่างนี้ต่อจากมาตรา ๘ เดิม คือ

“ มาตรา ๘ ให้กระทรวงพาณิชย์และคมนาคมยื่นงบเดือนต่อกระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นรายเดือน งบเดือนนั้นต้องแสดง ๑. จำนวนเงินที่ได้รับฝากทั้งสิ้นในเดือนนั้น ๒. จำนวนเงินที่ได้ถอนคืนในเดือนนั้น และ ๓. เงินคงเหลือในวันสิ้นเดือน

มาตรา ๑๐ เมื่อฉบับัญชีประจำปีเสร็จลงแล้วทุกปี ให้เจ้าพนักงาน กรมบัญชีกลาง เป็นผู้ตรวจบรรดาศักดิ์บัญชีคลังออมสินตามวิธีการของกรมบัญชีกลาง รายงานการตรวจและความเห็นของอธิบดีกรมบัญชีกลางนั้น ให้ส่งไปยังกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม และให้กระทรวงพาณิชย์และคมนาคมประกาศงบดุลย์ซึ่งอธิบดีกรมบัญชีกลางได้รับรองแล้วว่าถูกต้องพร้อมด้วยรายการละเอียดแห่งสมบัติของคลังออมสินและลักษณะที่ถือสมบัตินั้นไว้

มาตรา ๑๑ ให้เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมเป็นเจ้าหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ และเพื่อการนี้ ให้มีอำนาจออกกฎข้อบังคับ กฎข้อบังคับนี้ เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

กฎข้อบังคับคลังออมสิน ฉบับที่ ๓

พ.ศ. ๒๔๗๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติคลังออมสิน พุทธศักราช ๒๔๕๖ ตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคลังออมสิน พ.ศ. ๒๔๗๒ เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคมออกกฎข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎข้อบังคับคลังออมสินฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๖ กับกฎข้อบังคับคลังออมสินฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๖ ทุกแห่งที่มีคำว่า “เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ” ให้เปลี่ยนเป็น “เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม” คำว่า “กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ” ให้เปลี่ยนเป็น “กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม” คำว่า “อธิบดีกรมพระคลังมหาสมบัติ” ให้เปลี่ยนเป็น “อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข” และคำว่า “กรมพระคลังมหาสมบัติ” ให้เปลี่ยนเป็น “กรมไปรษณีย์โทรเลข”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งกฎข้อบังคับคลังออมสินฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๖ นั้นเสีย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

๑๔๔

“สถานที่ทำการคลังออมสินนั้น จะเปลี่ยนจากที่ทำการ
รับฝากเงินเดิมเมื่อใด หรือจะตั้งขึ้นใหม่ณที่แห่งหนึ่งแห่งใด
เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม จะประกาศให้ทราบ
เป็นครั้งคราว”

กฎให้ไว้แต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

บรรณัติไชยากร

เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๐ ตุลาคม หน้า ๑๖๖)

ชำนาญกหอสมุด

๑๔๕

ประกาศ

กำหนดอัตราเงินอากรค่านาฟางลอย
และเงินรัชชูปการในตำบลห้วยน้ำหอม ท้องที่อำเภอลาดยาว
จังหวัดนครสวรรค์

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติรับพระบรมราชโองการ
เหนือเกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบ
ทั่วกันว่า หมู่บ้านทุ่งแคหวาน บ้านสะเดาซ้าย ในตำบลลาดยาว
หมู่บ้านห้วยน้ำหอม บ้านใหม่ และบ้านหนองจิก ในตำบล
มาบแก ท้องที่อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ รวม ๕
หมู่บ้าน ทางฝ่ายปกครองได้แยกออกมาตั้งเป็นตำบลขึ้นใหม่
เรียกว่า ตำบลห้วยน้ำหอม ขึ้นอำเภอเดียวกัน สมควร
จะได้กำหนดอัตราเงินอากรค่านา และเงินรัชชูปการขึ้นให้
เหมาะแก่ท้องที่นี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้กำหนด
เก็บเงินค่านาในตำบลห้วยน้ำหอม ท้องที่อำเภอลาดยาว
จังหวัดนครสวรรค์ เป็นนาฟางลอยชั้นเบญจ ไร่ละ ๔๐ สตางค์
เงินรัชชูปการอัตราปีหนึ่งคนละ ๖ บาท ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๒
เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ศกโยคเกษม

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา: เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๗ ตุลาคม หน้า ๑๗๐)

ประกาศ

ยกเลิกกฎหมายห้ามการจับและทำอันตรายต่อกระอาน
ในทะเลสาบมณฑลนครศรีธรรมราช

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ สั่งว่ากฎหมายว่าด้วยการห้ามมิให้จับ และทำอันตรายต่อกระอานในทะเลสาบเขตต์แขวงมณฑลนครศรีธรรมราช เพื่อรักษาพืชพันธุ์ ซึ่งได้ตราขึ้นเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ นั้น ทรงพระราชดำริเห็นว่า ต่อทะเลและกระทะเลตามหัวเมืองชายทะเลในพระราชอาณาเขตต์มีทั่วไป และปรากฏว่ามีผู้จับและทำอันตรายอยู่เสมอ เป็นเหตุให้พืชพันธุ์เสื่อมถอยน้อยลงเป็นลำดับ สมควรจัดการป้องกันเพื่อบำรุงไว้เจริญต่อไป โดยทั่วกันทุก ชนิด และได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติอากรถ่านน้ำแก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช ๒๔๗๒ ให้อำนาจเสนาบดที่จะประกาศห้ามการจับ และ การทำ อันตราย สัตว์น้ำได้ ทุกประเภทแต่วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๒ แล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ

๑๔๗

ให้ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการห้ามมิให้จับและทำอันตรายเต่า
กระอันในทะเลสาบแขวงมณฑลนครศรีธรรมราช ลงวันที่ ๕
พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ นั้นเสียแต่บัดนี้ไป

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน หน้า ๒๐๗)

สำนักหอสมุด

ประกาศ
ห้ามการจับหรือทำอันตรายเต่าทะเล
และกระพะเลทุกชนิด

อาศัยอำนาจในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติอากรก่าน้ำ
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๒ ซึ่งให้เสนาบดีมีอำนาจที่จะ
ห้ามการจับและการทำอันตรายสัตว์น้ำบางประเภทหรือทุก
ประเภท ในที่แห่งหนึ่งแห่งใดโดยกำหนดฤดู หรือไม่
กำหนดฤดูนั้น

บัดนี้ ปรากฏว่าได้มีผู้จับกระและเต่าทะเลชนิดต่าง ๆ
มาเป็นอาหารและทำอันตรายเสียมาก เป็นเหตุให้พหุพันธุ์
สัตว์น้ำ ๒ ชนิดนี้เสื่อมถอยน้อยลงโดยลำดับ กระทำให้ฟอง
และกระที่เคยมีจำหน่ายเป็นสินค้าเสื่อมทรามลงมาก เห็น
สมควรจักต้องบำรุงพันธุ์กระและเต่าทะเลให้เจริญขึ้น

เพราะฉะนั้น ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปห้ามมิให้ผู้ใดจับหรือ
ทำอันตรายตัวกระและเต่าทะเลทุกชนิด ตามท้องมณฑล
ชายทะเลในพระราชอาณาเขตสยาม แม้กระหรือเต่าบังเอิญ
ติดหรือถูกจับขึ้นมาด้วยเครื่องมือหรือวิธีใด ๆ โดยไม่มีความ
เจตนาให้ปล่อยลงทะเลไปตามเดิมทันที

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระยาโกมารกุลมนตรี

ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน หน้า ๒๐๘)

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
วิธีพิจารณาความอาชญา พ.ศ. ๒๔๗๒

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริว่า ราชการในกระทรวงมหาดไทย ได้เปลี่ยนแปลงไปบางตำแหน่ง สมควรที่จะกำหนดอำนาจ เจ้าหน้าที่ในการออกหมายเรียก หมายจับ หมายค้น เสียใหม่ เพื่อให้ตรงกับตำแหน่งที่ได้เปลี่ยนแปลง และสะดวกแก่การปราบปรามผู้กระทำความผิดในทางอาชญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยหม่อมมาตราดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความอาชญา พ.ศ. ๒๔๗๒

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันที่ใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความอาชญา ร.ศ. ๑๒๐ มาตรา ๓ ประกาศเพิ่มเติมวิธีพิจารณาความอาชญา

ร.ศ. ๑๒๗ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๗ และประกาศ
แก้ไขตำแหน่งเจ้าพนักงานในกรมตำรวจ ฯ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๔๕๕ เสีย และให้ใช้ความในมาตราต่อไปนี้แทน

มาตรา ๔ ในเขตต์กรุงเทพมหานครไว้ปัดบัญญัติ
การ ผู้รักษาพระนคร ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ อธิบดี
กรมตำรวจภูธร ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บังคับการหรือ
ผู้กำกับการตำรวจนครบาล ผู้บังคับการตำรวจภูธรกลาง ผู้
บังคับการหรือผู้กำกับการตำรวจภูธรประจำจังหวัด ผู้บังคับ
กองตำรวจภูธรประจำจังหวัดหรืออำเภอ มีอำนาจออกหมาย
จับหมายค้นบ้านเรือน และหมายเรียกพะยานได้

ในหัวเมืองนอกเขตต์กรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการ
จังหวัด นายอำเภอ อธิบดีกรมตำรวจภูธร ผู้บังคับการ
หรือผู้กำกับการตำรวจภูธรประจำมณฑล ผู้บังคับการตำรวจ
ภูธรกลาง ผู้บังคับกองตำรวจภูธรประจำจังหวัดหรืออำเภอ
มีอำนาจออกหมายตั้งว่ามาในวรรคต้นทุกประการ

ถ้าผู้มีอำนาจออกหมายตั้งว่ามาแล้วไปกระทำการด้วยตนเอง
ก็ให้มีอำนาจจับ ค้นบ้านเรือน และเรียกพะยาน
ได้ส่วนได้โดยไม่ต้องมีหมาย

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระราชบัญญัติ

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแก่พระราชบัญญัติปีน พ.ศ. ๒๔๖๔ เพื่อถ่ายโอนอันจะปรามการเสฟปีน ให้ลดลงเป็นลำดับจนหมดสิ้นไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้โดยบทมาตราดังต่อไปนี้

หมวด ๑

นามและกำหนดใช้พระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติปีน พุทธศักราช ๒๔๗๒” ให้ใช้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๒ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติปีน พ.ศ. ๒๔๖๔ และกฎเสนาบดีซึ่งออกโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าในที่ใดมิได้มีคำ
ประกอบให้เข้าใจเป็นอย่างอื่นแล้ว พึงเข้าใจความหมาย
แห่งศัพท์ดังนี้

“ ฝืน ” หมายความว่า (๑) ฝืนติบ ซึ่งจะเป็นฝืนบริสุทธิตี
กัตติ หรือมีสิ่งอื่นพะสมอยู่ด้วยเป็นรูปหรือของปรุงรใด ๆ กัตติ
(๒) ฝืนสุก

“ มุตฝืน ” หมายความว่า มุตที่เหลืออยู่ภายหลังที่ได้สูบ
ฝืนสุกแล้ว

“ ตำลึง ” หมายความว่า ตำลึงมีน้ำหนักสิบสลึง กือ
๓๗.๕ กรัม

“ เสพฝืน ” “ เสพมุตฝืน ” หมายความว่า สูบ กิน
หรือบริโภคด้วยวิธีอื่น ๆ ซึ่งฝืนหรือมุตฝืน

“ กล้องสูบฝืน ” หมายความว่า หัวกล้องหรือต้ามกล้อง
หรือทั้งหัวกล้องและต้ามกล้องรวมกัน หรือเครื่องมืออย่าง
อื่นอันทำไว้เพื่อสูบฝืน

“ เจ้าพนักงาน ” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐบาลตั้ง
ให้มีอำนาจปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ ร้านฝืน ” หมายความว่า สถานที่ซึ่งรัฐบาลจำหน่ายฝืน
แก่ผู้สูบเพื่อสูบในที่นั้น หรือสถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานได้ออก
ใบอนุญาตให้คนหนึ่งผู้ใดจำหน่ายฝืนแก่ผู้สูบเพื่อสูบในที่นั้น

มาตรา ๔ กิจกรรมทั้งหลายอันเกี่ยวข้องกับยานั้น ท่านให้
บังคับตามบทแห่งพระราชบัญญัติยานสพตติให้ โทษพ.ศ. ๒๔๖๕

หมวด ๒

การมีไว้ซึ่งฝืนและมูลฝืน

มาตรา ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกฝืน หรือมีไว้ซึ่งพันธุ์ฝืน
เว้นไว้แต่จะมีใบอนุญาตซึ่งเจ้าพนักงานออกให้

มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) พาฝืนเข้ามาในพระราชอาณาจักร เว้นไว้แต่จะมี
ใบอนุญาตซึ่งเจ้าพนักงานออกให้

(๒) พามูลฝืนเข้ามาในพระราชอาณาจักร

(๓) ส่งฝืนหรือมูลฝืนออกไปนอกพระราชอาณาจักร

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใด

(๑) จัดส่ง หรือพาฝืนสุกหรือมูลฝืนผ่านพระราช
อาณาจักร หรือถ่ายจากยานพาหนะหนึ่งไปลงยานพาหนะ
อื่นเพื่อกลับส่งออกไปจากพระราชอาณาจักร

(๒) จัดส่ง หรือพาผ่าน หรือถ่ายยานพาหนะในพระราช
อาณาจักรซึ่งฝืนติดอันตรายส่งไปนอกพระราชอาณาจักร เว้น
ไว้แต่จะมีใบอนุญาตพาฝืนเข้าเมืองของรัฐบาลประเทศที่ส่ง

ฝืนนั้นมาแสดงต่อเจ้าพนักงานและเจ้าพนักงานได้ยอมรับแล้ว การส่งฝืนตีบผ่าน หรือถ่ายยานพาหนะในพระราชอาณาจักร ดังกล่าวมานี้ ต้องปฏิบัติตามข้อบังคับซึ่งจะได้ออกโดยได้รับ อนุมัติของเสนาบดีผู้บังคับการให้ดำเนินไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘ ห้ามมิให้ผู้ใดมีฝืนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตซึ่ง ออกให้ตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ มุลฝืนอันเกิดแต่ฝืนที่ซื้อมาจากเจ้าพนักงาน นั้น ท่านว่าผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝืน และผู้รับใบอนุญาต พิเศษต้องรวมเก็บและขายให้แก่เจ้าพนักงานตามความใน มาตรา ๒๘ ถึง ๓๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายเสนาบดี

มาตรา ๑๐ ท่านว่าให้ผู้รับใบอนุญาตซื้อมุลฝืน ซื่อ เก็บไว้ และใช้ได้ซึ่งมุลฝืนตามบทบัญญัติในหมวด ๖ แห่ง พระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายเสนาบดี

มาตรา ๑๑ ภายในบังคับแห่งมาตรา ๘. ๑๐ ท่านห้าม มิให้ ขาย ซื่อ แลกเปลี่ยน ให้ มีไว้ใช้ซึ่งมุลฝืน

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เสพฝืน หรือมุลฝืน และห้ามมิให้ซื้อฝืน มุลฝืน หรือกล่องสูบฝืน

มาตรา ๑๓ ภายในบังคับแห่งมาตรา ๔ ห้ามมิให้ผู้ใด โอน^{11/10/256๕}ฝืน มุลฝืน หรือกล่องสูบฝืนให้แก่ผู้มีอายุต่ำกว่าสิบ

แปดปี ด้วยวิธี ขาย แลกเปลี่ยน หรือมอบให้แก่กันโดย
 วรรณ

หมวด ๓

การขาย ซ้อ และเสฟฝิ่นและมูลฝิ่น

มาตรา ๑๔ ภายในบังคับแห่งมาตรา ๑๕ ผู้มีประสงค์
 จะสูบฝิ่น ต้องสูบในบ้านฝิ่น และต้องไขก่องสูบฝิ่นซึ่ง
 ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้ทรงรัฐบาลมอบให้ดูแลร้านฝิ่น
 นั้นจัดหาให้ และก่อนออกไปจากร้านฝิ่นต้องคืนภาชนะ
 บรรจุฝิ่นซึ่งตนได้ซ้อและมูลฝิ่นที่ค้างอยู่ใน ก่องสูบฝิ่นให้
 แก่ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นหรือผู้ทรงรัฐบาลมอบให้ดูแลร้าน
 ฝิ่นนั้น

ห้ามมิให้พาฝิ่นออกไปนอกร้านฝิ่น หรือสูบฝิ่นนอก
 ร้านฝิ่น

มาตรา ๑๕ คนเสฟฝิ่นผู้ใดไม่สามารถจะสูบฝิ่นในบ้าน
 ฝิ่น หรือมีเหตุสมควรอย่างอื่น จะขอใบอนุญาตสูบฝิ่นนอก
 ร้านฝิ่นจากเจ้าพนักงานก็ได้ ถ้าเจ้าพนักงานเห็นชอบ จะออก
 ใบอนุญาตพิเศษให้ซ้อฝิ่นจากเจ้าพนักงานผู้นั้นไปสูบยังที่อยู่
 ของผู้ขอหรือที่อื่นก็ได้ ใบอนุญาตพิเศษเพื่อสูบฝิ่นเช่นกล่าว
 นี้ให้เรียกว่า "ใบอนุญาตพิเศษ"

มาตรา ๑๖ ใบอนุญาตพิเศษให้ใช้ได้เฉพาะตัวผู้รับเท่านั้น แต่ผู้รับใบอนุญาตจะให้ผู้อื่นนำใบอนุญาตนั้นไปซื้อฝิ่นมาให้ตนเพื่อเสพก็ได้

มาตรา ๑๗ ผู้รับใบอนุญาตพิเศษต้องมีฝิ่นอยู่ทุก ๆ วัน โดยปริมาณตรงกับที่ควรเหลืออยู่เมื่อหักปริมาณอันลงไว้ในใบอนุญาตว่าให้เสพได้ในวันหนึ่ง ๆ คำนวณแต่วันซึ่งซื้อครั้งหลัง

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตพิเศษจากเจ้าพนักงานต่องที่หนึ่งแล้วร้องขอรับใบอนุญาตชนิดเดียวกันจากเจ้าพนักงานต่องที่เดียวกัน หรือต่องที่อื่นอีกครั้งหนึ่ง โดยประสงค์จะมีใบอนุญาตพิเศษกว่าฉบับหนึ่งในปีเดียวกัน

มาตรา ๑๙ ท่านว่าเจ้าพนักงานตรฐบาลตั้งให้เป็นผู้ขายฝิ่นกับผู้รับใบอนุญาตจากรัฐบาลให้ขายฝิ่นเท่านั้น เป็นผู้ขายฝิ่นได้

มาตรา ๒๐ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น จำหน่ายฝิ่นให้ใช้ได้เฉพาะผู้สูบในร้านของตน จำหน่ายให้ผู้อื่นไม่ได้

มาตรา ๒๑ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น

(๑) จะมีฝิ่นไว้จำหน่ายได้เฉพาะแต่ฝิ่นที่ซื้อจากเจ้าพนักงานผู้ขายซึ่งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตกำหนดให้เป็น

ผู้ขาย แก่คน การมีฝิ่นอื่นท่านว่าเป็น การละเมิดพระราชบัญญัติ

(๒) ต้องทำบัญชีขอและจำหน่ายฝิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตกำหนดให้ และเมื่อหักปริมาณที่จำหน่ายจากปริมาณที่ขอแล้วฝิ่นคงเหลือต้องตรงกับบัญชี

(๓) ต้องซื้อฝิ่นจากเจ้าพนักงานและจำหน่ายให้แก่ผู้สูบตามข้อความในหนังสือสัญญาซึ่งทำไว้กับเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น

(๑) โอนฝิ่นให้แก่ผู้ใดด้วยวิธีขาย แลกเปลี่ยน หรือมอบให้แก่กันด้วยวิธีใดๆ เพื่อพาออกไปนอกร้าน หรือตนเองพาฝิ่นไปนอกร้าน

(๒) ไซสิ่งใดเจอปันฝิ่นไว้จำหน่ายแก่ผู้สูบ

(๓) ขายฝิ่นแก่ผู้สูบโดยวิธีขายเชื่อ หรือวิธีใดนอกจากรับเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย

มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นหรือผู้รับใบอนุญาตพิเศษมีฝิ่นอื่นไว้ นอกจากที่ขอจากเจ้าพนักงาน

มาตรา ๒๔ ฝิ่นซึ่งรัฐบาลบรรจุนาขณะจำหน่ายไปนั้น ห้ามมิให้ถ่ายใส่ในภาชนะอื่น ผู้ใดมีฝิ่นที่ถ่ายออกใส่ภาชนะอื่น ท่านว่าผู้นั้นละเมิดพระราชบัญญัติ

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เข้าไป หรืออยู่ในร้านฝิ่นโดยไม่มีกิจจำเป็น เว้นไว้แต่เป็นบุตรหรือ ภริยา หรือผู้อยู่ในอนุบาลของผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นร้าน นั้น หรือของผู้รับหน้าที่จัดร้านฝิ่นของรัฐบาลร้านนั้น

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือ ผู้รับหน้าที่จัดร้านฝิ่นของรัฐบาล ยอมให้ผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เข้าไป หรืออยู่ในร้านฝิ่นนั้น เว้นแต่เป็นบุตรหรือ ภริยา หรือผู้อยู่ในอนุบาลของตน ถ้าผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีอยู่ในร้านฝิ่นร้านใด ทำให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ได้ เข้าไปหรืออยู่โดยความยินยอมของผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้รับหน้าที่จัดร้านฝิ่นของรัฐบาลร้านนั้น

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นมีหญิง หรือ มีบุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ไว้รับใช้ ในร้านของตน

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้รับ ใบอนุญาตพิเศษ มีมูลฝิ่นอื่น นอกจากมูลฝิ่นซึ่งได้จากฝิ่น รัฐบาลที่ซื่อไปจากเจ้าพนักงานตามใบอนุญาตของตน

ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นต้องเก็บรวมมูลฝิ่นทั้งหมดที่ได้ จากฝิ่นซึ่งจำหน่ายให้แก่ผู้สูบ ผู้รับใบอนุญาตพิเศษต้องเก็บ รวมมูลฝิ่นทั้งหมดที่ได้จากฝิ่นซึ่งตนได้สูบแล้ว มูลฝิ่น

ซึ่งกล่าวว่าจะต้องนำออกไปให้เจ้าพนักงานตรวจทุกคราวที่ต้อง
การตรวจ

มาตรา ๒๕ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้รับใบ
อนุญาตพิเศษต้องขายมูลฝิ่นที่ได้จากฝิ่นของตนได้เข้าไปนั้นให้
แก่เจ้าพนักงานทั้งหมดตามเงื่อนไขอันจะได้กำหนดไว้ในกฎ
เสนาบดี

มาตรา ๓๐ ให้เจ้าพนักงานขอมูลฝิ่นโดยเวลาซึ่งกำหนด
เป็นอัตราไว้ในเมื่อออกไปอนุญาต

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือ
ผู้รับใบอนุญาตพิเศษหาหรือยินยอมให้ผู้อื่นใดพามูลฝิ่นที่ตนมี
อยู่ออกจากร้านฝิ่นหรือออกจากสถานที่ซึ่งได้รับอนุญาตให้
สูบ เว้นไว้แต่เมื่อขายให้แก่เจ้าพนักงานตั้งบัญญัติไว้ใน

มาตรา ๒๕

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือ
ผู้รับใบอนุญาตพิเศษใช้สิ่งใดเจือปนมูลฝิ่นที่ตนมีอยู่ หรือ
ผสมมูลฝิ่นนั้นกับสิ่งใด ๆ หรือกระทำโดยวิธีใดเพื่อจะ
ปรุงรมูลฝิ่นนั้นขึ้นใหม่

ห้ามมิให้ผู้อื่นใดรับใบอนุญาตตั้งกล่าวแล้วนั้นมีมูลฝิ่นเจือ
ปนหรือผสมหรือปรุงขึ้นใหม่

มาตรา ๓๓ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้าน ฝิ่น หรือผู้รับใบอนุญาตพิเศษมีมูลฝิ่นในวันใดวันหนึ่งเกินกว่าหรือขาดไปจากปริมาณที่ควรมีไว้ตามมาตรา ๒๘, ๒๙ ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้นั้นมีหรือจำหน่ายมูลฝิ่นผิดพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๔

การมีไว้ ขาย และซื้อซังกลองสุบฝิ่น

มาตรา ๓๔ ภายในบังคับแห่งมาตรา ๓๕, ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ ทำ ขายหรือพาซังกลองสุบฝิ่นเข้ามาในพระราชอาณาจักร เว้นแต่

- (๑) ผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) ผู้เดินทางมาจากต่างประเทศมีกลองสุบฝิ่น มาด้วยผู้เดินทางเหล่านี้ต้องแสดงให้เจ้าพนักงานศุลกากรทราบทันที และมอบกลองสุบฝิ่นให้เจ้าพนักงานเก็บประจำตราไว้เป็นสำคัญ จนกว่าจะพากลองนั้นออกไปจากพระราชอาณาจักร ผู้มีกลองสุบฝิ่นไม่แจ้งความต่อเจ้าพนักงาน หรือไม่ปฏิบัติตามดังกล่าวมาไซ้ ท่านให้ถือว่าได้พากลองสุบฝิ่นเข้ามาในพระราชอาณาจักร ผิดพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๕ บุคคลตั้งต่อไปนี้ ท่านว่าให้ มีกลองสุบฝิ่นไว้ได้

(๑) ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นอาจมีกล่องสูบฝิ่นไว้สำหรับให้คนสูบฝิ่นในร้านของตนใช้ไม่เกินจำนวนที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตกำหนดให้

(๒) ผู้รับใบอนุญาตพิเศษอาจมีกล่องสูบฝิ่นไว้ใช้ไม่เกินจำนวนที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตกำหนดให้

(๓) ผู้มีกล่องสูบฝิ่นไว้เป็นเครื่องพิพิธภัณฑ์ เมื่อรับรองว่าจะไม่ใช้กล่องนั้นเพื่อการสูบฝิ่น และเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรให้มี

มาตรา ๓๖ ผู้ได้รับอนุญาตให้มีไว้ซึ่งกล่องสูบฝิ่นตามมาตรา ๓๕ นั้นห้ามมิให้

(๑) ขายกล่องสูบฝิ่นให้แก่ผู้ใดซึ่งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตไม่ได้อนุญาตให้ มีกล่องสูบฝิ่น

(๒) ให้ผู้อื่นมีกล่องสูบฝิ่นของตน แต่ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นจะจัดกล่องให้คนสูบฝิ่นใช้ในร้านของตนได้ตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๕

การจดทะเบียนคนเสฟฝิ่น

มาตรา ๓๗ ภายในเวลาอันจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ท่านให้บรรดาคนคิดฝิ่น รวมทั้งผู้รับใบอนุญาตพิเศษอยู่แล้วไปขึ้นทะเบียนเจ้าพนักงานเป็นคนเสฟฝิ่น

เมื่อคนเสฟผ่นมาขอขึ้นทะเบียน ถ้ามิใช่เป็นผู้รับใบอนุญาตพิเศษอยู่แล้วให้เจ้าพนักงานออกใบอนุญาต เรียกว่า ใบอนุญาตสามัญ เพื่อสูบผ่นได้ในร้านผ่นแห่งหนึ่งใกล้ที่อยู่ของตน

มาตรา ๓๘ ใบอนุญาตสามัญนั้น ท่านว่าใช้ได้เฉพาะตัวผู้รับ

ผู้นั้นจะสูบผ่นได้แต่ในร้านผ่นที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และต้องปฏิบัติตามความในมาตรา ๑๔

มาตรา ๓๙ ผู้รับใบอนุญาตสามัญ ถ้าจากที่อยู่ไปชั่วคราว และจะสูบผ่นในร้านผ่นที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตไม่ได้ ท่านว่าให้นำใบอนุญาตไปแสดงต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตในท้องที่ซึ่งตนไปพักอยู่ และขอใบอนุญาตชั่วคราวให้เจ้าพนักงานออกใบอนุญาตชั่วคราวให้ผู้นั้นสูบผ่นสูบในร้านผ่นร้านหนึ่งในท้องที่นั้นได้ และให้กำหนดปริมาณผ่นในใบอนุญาตชั่วคราวเท่าปริมาณที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตสามัญของผู้นั้น ใบอนุญาตชั่วคราวนี้ให้กำหนดอายุตามที่ขอ แต่ไม่เกินกว่าสิบห้าวัน เมื่อสิ้นอายุแล้ว จะต่ออายุได้เป็นคราว ๆ คราวหนึ่งไม่เกินสิบห้าวัน

ผู้รับใบอนุญาตชั่วคราวต้องปฏิบัติตามความในมาตรา ๑๔

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ผู้ใดขึ้นทะเบียนเป็นคนเสฟฝิ่นในปีเดียวกันเกินกว่าแห่งเดียว หรือกว่าครั้งหนึ่งในแห่งเดียว โดยประสงค์จะรับใบอนุญาตสุบฝิ่นมากกว่าฉบับหนึ่ง

มาตรา ๔๑ เมื่อพ้นกำหนดวันรับจดทะเบียนคนเสฟฝิ่นซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามความในมาตรา ๓๗ แล้ว

(๑) ห้ามมิให้ผู้ใดเสฟฝิ่น นอกจากผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นคนเสฟฝิ่นและได้รับใบอนุญาตสุบฝิ่น

(๒) ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นจำหน่ายฝิ่นให้แก่ผู้ใด นอกจากผู้ได้รับใบอนุญาตสามัญกำหนดให้สุบฝิ่นได้ในร้านของตน

(๓) ห้ามมิให้เจ้าพนักงานรับผู้ใดขึ้นทะเบียนเป็นคนเสฟฝิ่นอีก เว้นแต่ถ้ามีคนเสฟฝิ่นเข้ามาใหม่จากต่างประเทศมาขอขึ้นทะเบียนและขอรับใบอนุญาตไซร้ ท่านว่าถ้าเป็นที่พอใจเจ้าพนักงานว่าเป็นผู้ดีฝิ่น และมาอยู่ในพระราชอาณาจักรั้งไม่ถึงสามสัปดาห์ ก็ให้เจ้าพนักงานรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตสามัญหรือพิเศษให้ตามที่เห็นสมควร ถ้าคนที่เข้ามาใหม่นั้นมาจากประเทศที่มีกฎหมายจดทะเบียนผู้สุบฝิ่นแล้ว ผู้นั้นต้องแสดงใบสำคัญ หรือใบอนุญาตสุบฝิ่นของตนซึ่งเจ้าพนักงานในประเทศนั้นได้ออกให้ ถ้าไม่มีใบ

สำคัญหรือใบอนุญาตสุบ่ฝึนมาแสดงไซ้ร่ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานรับช่นทะเลเบี่ยน

(๔) ห้ามมิให้ผู้นใดเข้าไปในร้านฝึนโดยไมจ่าเป็น นอกจากผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝึนและลูกจ้างผู้ขายของผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝึน ผู้รับใบอนุญาตสามัญ และเจ้าพนักงานใด ๆ ผู้ทำการตามหน้าที่

หมวด ๖

การช้อ ขาย เก็บไว้ และไซ้ช่งมูลฝึน

มาตรา ๔๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ช้อมูลฝึนบริโภคได้นั้น ให้ช้อมูลฝึนได้จากเจ้าพนักงานช่งรัฐบาลตั้งให้เป็นผู้ขาย ใบอนุญาตช่นนี้ให้เรียกว่า “ใบอนุญาตช้อมูลฝึน”

มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตช้อมูลฝึนตามพระราชบัญญัตินี้ให้ใคร เว้นแต่ผู้มีใบอนุญาตช้อมูลฝึนอยู่แล้ว ในเวลาที่ไซ้พระราชบัญญัตินี้ โดยที่แพทยักรมสาธารณสุขได้รับรองว่าเป็นผู้ติคมูลฝึน

มาตรา ๔๔ ภายในบังคับแห่งกฎเสนาบดี ซึ่งจะได้ออกค้อไป ท่านให้ถือว่าใบอนุญาตช้อมูลฝึน ซึ่งได้ออกก่อนไซ้พระราชบัญญัตินี้ เป็นใบอนุญาตช้อมูลฝึนตามความหมายแห่งมาตรา ๕๒

มาตรา ๔๕ ใบอนุญาตข้อมูลฝิ่นนั้น ท่านว่าเป็นใบ
อนุญาตเฉพาะตัว

มาตรา ๔๖ ข้อความในมาตรา ๑๗ ว่าด้วยปริมาณแห่ง
ฝิ่น ซึ่งผู้รับใบอนุญาตพิเศษมีอยู่ทุก ๆ วันนั้น ให้ใช้แก่
ผู้รับใบอนุญาตข้อมูลฝิ่นโดยอนุโลม

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตข้อมูลฝิ่น

(๑) มีมูลฝิ่นใด ๆ นอกจากมูลฝิ่นซึ่งซื้อจากเจ้าพนักงาน
โดยใบอนุญาตของตน

(๒) ใช้สิ่งใดเจือปนมูลฝิ่นที่ซื้อจากเจ้าพนักงาน หรือ
ผสมมูลฝิ่นนั้นกับสิ่งใด ๆ หรือกระทำด้วยวิธีใดเพื่อจะปรุง
มูลฝิ่นนั้นขึ้นใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงลักษณะของมูลฝิ่นให้ผิดจาก
ที่เจ้าพนักงานขายให้ เว้นไว้แต่กระทำเพื่อบริโภคและใน
ขณะที่จะบริโภค

(๓) มีมูลฝิ่นที่มีสิ่งอื่นเจือปนหรือผสม หรือที่ปรุง
ขึ้นใหม่ หรือมูลฝิ่นที่มีลักษณะผิดจากที่เจ้าพนักงานขายให้

(๔) ใช้มูลฝิ่นที่ซื้อจากเจ้าพนักงาน จะเป็นมูลฝิ่น
บริสุทธิ์ก็ดี หรือผสมกับสิ่งอื่นก็ดี ผิดไปจากที่บันทึกไว้
ในใบอนุญาตข้อมูลฝิ่นของตน

หมวด ๗

อำนาจตรวจค้น

มาตรา ๔๘ เพื่อให้ปฏิบัติถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้
 สมุหเทศาภิบาล หรือเจ้าพนักงานที่สมุหเทศาภิบาลตั้งให้
 รักษาการแทนในเวลาที่สมุหเทศาภิบาลไม่อยู่ชั่วคราว และ
 อธิบดีกรมฝิ่นมีอำนาจออกหนังสือตั้งผู้ตรวจเพื่อกำกับการใน
 ร้านฝิ่น มีอำนาจเข้าตรวจค้นร้านฝิ่นและที่อยู่ของผู้รับใบ
 อนุญาตพิเศษ หรือที่อยู่ของผู้รับใบอนุญาตขอมูลฝิ่น

อำนาจตรวจค้นดังกล่าวนี้ ท่านว่าถ้าจำเป็นต้องใช้กำลัง
 ก็ให้ใช้ได้

หมวด ๘

บทลงโทษ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดปลูกฝิ่น หรือมีไว้ซึ่งพันธุ์ฝิ่นโดย
 ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้อง
 ระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน
 หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๕๐ ในหมู่บ้านใดมีการปลูกฝิ่นละเมิดพระราช
 บัญญัตินี้ ให้สมุหเทศาภิบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ทำ
 ลายค้นฝิ่นนั้น^{๕๑} ในการนี้สมุหเทศาภิบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัด

อาจส่งผู้ใหญ่บ้านประจำท้องที่โดยส่งคำสั่งให้ หรือเปิดไว้ที่บ้านว่า ให้เรียกชายหญิงทั้งหลายในหมู่บ้านนั้นที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป ให้ช่วยกันปราบปรามการปลุกผีในหมู่บ้านนั้น ภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งซึ่งไม่ให้เกินกว่าสามสัปดาห์ เมื่อพ้นกำหนดนั้นแล้ว ถ้ายังมีการปลุกผีอยู่ในหมู่บ้านนั้นไซ้ ท่านว่าผู้ใหญ่บ้าน และคนทั้งหลายมีความผิดตามกฎหมายลักษณะอาชญามาตรา ๓๓๔ ข้อ ๒ ฐานขัดขืนไม่กระทำตามคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมาย

การปราบปรามการปลุกผีดังกล่าวแล้วนั้นผู้ใหญ่บ้านหรือเจ้าพนักงานมีอำนาจจะเข้าไปในที่ ๆ ปลุกผี เพื่อทำลายต้นผี ถ้าจำเป็นจะเข้าไปโดยใช้กำลังก็ใช้ได้ ราษฎรซึ่งต้องเข้าช่วยนั้นก็มีอำนาจดุจเดียวกัน แต่ต้องใช้อำนาจนั้นพร้อมกับหรือต่อหน้าผู้ใหญ่บ้าน หรือเจ้าพนักงานซึ่งควบคุมอยู่ และให้ทำในระวางเวลาตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก

มาตรา ๕๑ ผู้ใดโดยละเมิดต่อพระราชบัญญัตินี้

(๑) พาผี หรือมูลผี เข้ามาในพระราชอาณาจักรหรือส่งออกไปนอกพระราชอาณาจักร หรือ

(๒) จัดส่ง หรือพาผ่าน หรือถ่ายยานพาหนะ ซึ่งผีหรือมูลผี อันส่งผ่านพระราชอาณาจักร

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับสี่เท่าราคาฝิ่น หรือมูลฝิ่นนั้น แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าสิบบาท หรือจำคุก ไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

ราคาฝิ่นอันจะตั้งเป็นเกณฑ์คำนวณค่าปรับนั้น ให้ถือเอา ราคาฝิ่นซึ่งรัฐบาลขายในท้องที่และเวลาซึ่งเกิดเหตุ

ราคามูลฝิ่นอันจะตั้งเป็นเกณฑ์คำนวณค่าปรับตามมาตรฐาน ท่านว่าคือราคาฝิ่นตามวรรคก่อน

มาตรา ๕๒ ผู้ใดอยู่ในประเทศสยามเพื่อประโยชน์ตน หรือประโยชน์ผู้อื่นกระทำการค้า หรือช่วยเหลือการค้าฝิ่น ในเมืองต่างประเทศ ซึ่งผิดต่อกฎหมายฝิ่นแห่งประเทศนั้น ถ้าแม้ไม่ผิดกติการณมีลักษณะต้องด้วยข้อ (๑) (๒) (๓) (๔) ในอนุมาตรา ๔ แห่งมาตรา ๑๐ แห่งกฎหมายลักษณะอาชญา ไซร์ ท่านว่าผู้นั้นกระทำความผิดมีโทษในประเทศสยาม

มาตรา ๕๓ ผู้ใดโดยละเมิดต่อพระราชบัญญัตินี้

(๑) มีไร่ซึ่งฝิ่น หรือมูลฝิ่น

(๒) พาฝิ่นออกไปนอกบ้านฝิ่น

(๓) พามูลฝิ่นออกไปนอกบ้านฝิ่น หรือนอกสถานที่ซึ่ง

ผู้รับใบอนุญาตพิเศษได้รับอนุญาตให้สูบฝิ่น

(๕) ไซร์ ขายเป็น หรือ เสพฝิ่น หรือมูลฝิ่น

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับสี่เท่าราคาฝิ่น หรือมูลค่าฝิ่นนั้น แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าสิบบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

ราคาฝิ่นอันจะตั้งเป็นเกณฑ์คำนวณค่าปรับนั้น ให้ถือเอาราคาฝิ่นซึ่งรัฐบาลขายในท้องที่และเวลาซึ่งเกิดเหตุ

ราคามูลฝิ่นอันจะตั้งเป็นเกณฑ์คำนวณค่าปรับตามมาตรานี้ ท่านว่าคือราคาฝิ่นตามวรรคก่อน

มาตรา ๕๔ ผู้สูบบุหรี่ในร้านไม่กินภาชนะที่บรรจุฝิ่น หรือส่งมูลฝิ่นที่ค้างอยู่ในกล่องก่อนออกไปจากร้านฝิ่นโดยละเมิดต่อมาตรา ๓๔ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสองเดือน

มาตรา ๕๕ ผู้รับใบอนุญาตพิเศษหรือใบอนุญาตสามัญ ขอมให้ผู้อื่นใช้ ใบอนุญาตของตน หรือเอาฝิ่นซึ่งตนมีอยู่ โดยใบอนุญาตให้แก่ผู้อื่น หรือขอมให้ผู้อื่นสูบบุหรี่นั้น ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน

มาตรา ๕๖ ผู้ใด

(๑) ได้รับใบอนุญาตพิเศษจากเจ้าพนักงานตมท้องที่หนึ่งแล้ว ร้องขอรับใบอนุญาตชนิดเดียวกันจากเจ้าพนักงาน

ณท้องที่เดียวกัน หรือณท้องที่อื่นสำหรับใช้ในปีเดียวกัน หรือรับใบอนุญาตพิเศษสำหรับใช้ในปีเดียวกันมากกว่าฉบับ เดียวโดยละเมิดต่อมาตรา ๑๘

(๒) ขันตะเบียชนเจ้าพนักงาน เป็นคนเสพฝิ่นเกินกว่า ท้องที่เดียว หรือกว่าครึ่งหนึ่งในท้องที่เดียวกัน โดยประสงค์ รัยใบอนุญาตสูบฝิ่นมากกว่าฉบับเดียวโดยละเมิดต่อมาตรา ๔๐

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน

มาตรา ๕๗ ผู้ใด

(๑) เป็นผู้รับใบอนุญาตพิเศษหรือใบอนุญาตซอมูลฝิ่น มีฝิ่นหรือมุลฝิ่นในวันใด ๆ เกินไปกว่า หรือขาดไปจาก ปริมาณซึ่งควรมีไว้ในวันนั้นตามใบอนุญาต หรือตามความใน มาตรา ๑๗, ๓๓ และมาตรา ๔๖

(๒) เป็นผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น มีฝิ่นหรือมุลฝิ่น เกินไปกว่าหรือขาดไปจากปริมาณซึ่งควรมีไว้ตามบัญชีของตน หรือตามความในมาตรา ๓๓

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษในส่วนปริมาณฝิ่น หรือมุลฝิ่นที่เกินหรือขาดนั้น อย่างเดียวกันกับที่บัญญัติไว้ใน

มาตรา ๕๘

มาตรา ๕๔ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น ผู้ใด

(๑) ขายหรือให้ ฝิ่นแก่ผู้อื่นเพื่อพาออกไปนอกร้านฝิ่น หรือตนเองพาฝิ่นออกไปนอกร้านฝิ่น หรือ

(๒) เอาสิ่งใดเจือปนฝิ่นซึ่งมีไว้สำหรับจำหน่ายแก่ผู้สูบบุหรี่ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษ อย่างเดียวกัน กับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๓

มาตรา ๕๕ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้รับใบอนุญาตพิเศษ ผู้ใด

(๑) พา หรือยอมให้ผู้อื่นพามูลฝิ่นออกจากร้านฝิ่น หรือออกจากที่ซึ่งได้รับอนุญาตให้สูบบุหรี่ โดยประการอันผิดต่อ มาตรา ๓๑

(๒) ขาย หรือบอกขายมูลฝิ่นให้แก่ผู้ใดนอกจากเจ้าพนักงาน

(๓) เอาสิ่งใดเจือปน หรือผสมมูลฝิ่นที่เก็บรวมไว้ หรือกระทำอย่างใด ๆ เพื่อปรุงมูลฝิ่นนั้นขึ้นใหม่

(๔) มีมูลฝิ่นที่เจือปน หรือผสมสิ่งอื่น หรือที่ปรุงขึ้นใหม่

(๕) เสพมูลฝิ่นที่เก็บรวมไว้ หรือขาย แลกเปลี่ยน มอบให้หรือยอมให้ผู้อื่นเสพมูลฝิ่นนั้น จะเป็นมูลฝิ่นบริสุทธิ์หรือผสมสิ่งอื่นแล้วก็ตาม

(๖) บอกขายมูลฝิ่นที่มีสิ่งอื่นเจือปน หรือผสม หรือที่ปรุงขึ้นใหม่ให้แก่เจ้าพนักงาน

(๗) ไม่พามูลฝิ่นทั้งหมดที่เก็บรวมไว้ได้ตามความใน มาตรา ๒๘ นั้น มาขายให้แก่เจ้าพนักงาน

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษอย่างเดียวกันกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๓

มาตรา ๖๐ ผู้รับใบอนุญาตซอมูลฝิ่น ผู้ใด

(๑) ยอมให้ผู้อื่นใช้ใบอนุญาตของตน

(๒) ให้มูลฝิ่นที่มีอยู่ตามใบอนุญาตของตนแก่ผู้อื่น

(๓) ยอมให้ผู้อื่นเสพมูลฝิ่นที่มีอยู่ตามใบอนุญาตของตน จะเป็นมูลฝิ่นบริสุทธิ์ หรือผสมสิ่งอื่นแล้วก็ตาม

ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน

มาตรา ๖๑ ผู้รับใบอนุญาตซอมูลฝิ่นละเมิดบทบัญญัติ มาตรา ๕๗ ข้อ (๒) (๓) (๔) แห่งพระราชบัญญัตินี้ ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาทหรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๖๒ ภายในบังคับแห่งกฎหมายลักษณะอาชญา
 มาตรา ๕๖, ๕๗, ๕๘ ผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เสพฝิ่น

หรือมูลฝิ่น ซ้อฝิ่น มูลฝิ่นหรือกล่องสูบฝิ่น หรือเข้าไป
หรืออยู่ในร้านฝิ่นโดยประการอันผิดต่อมาตรา ๒๕ ท่านว่า
มีความผิดฐานลหุโทษ ชั้น ๑ ต้องระวางโทษที่กำหนดไว้ใน
กฎหมายลักษณะอาชญามาตรา ๓๓๒

มาตรา ๖๓ ผู้ใดโอนฝิ่น มูลฝิ่นหรือกล่องสูบฝิ่นให้
แก่ผู้มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี ด้วยวิธีขาย หรือแลกเปลี่ยน
หรือมอบให้ด้วยวิธีอื่นโดยประการอันผิดต่อบทแห่งพระราช
บัญญัตินี้ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
ห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๖๔ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นยอมให้ผู้มีอายุต่ำ
กว่าสิบแปดปีเข้าไป หรืออยู่ในร้านฝิ่นโดยประการอันผิด
ต่อมาตรา ๒๖, ๒๗ หรือมีหญิงเกี๊ยะ หรือผู้มีอายุต่ำกว่า
สิบแปดปีเกี๊ยะ ไว้รับใช้ในร้านของตน ท่านว่ามีความผิด
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกิน
สามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดเข้าไปในร้านฝิ่นโดยประการอันผิดต่อ
มาตรา ๔๑ ข้อ (๔) ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินห้าสิบบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าวัน

มาตรา ๖๖ ผู้ใด

(๑) มี ทำ ชาย หรือพาเข้ามาในพระราชอาณาจักร^๑ ซึ่ง
กล้องสูบฝิ่น โดยประการอันผิดต่อพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้ผู้อื่นยืม หรือให้กล้องสูบฝิ่นอันตนมียู่ตาม
บทแห่งพระราชบัญญัตินี้

ท่านว่าผู้นั้น มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ห้าร้อย
บาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน

มาตรา ๖๗ ผู้ใดรับหน้าที่ดูแลร้านฝิ่นของรัฐบาล กระทำ
การอันใดซึ่งถ้าผู้รับอนุญาตตั้งร้านฝิ่น เป็นผู้กระทำย่อมเป็น
ความผิดต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัตินี้ไซ้^๒ ท่านว่าผู้นั้น
ต้องระวางโทษอย่างเดียวกัน

มาตรา ๖๘ ผู้ใดกระทำผิดต้องระวางโทษตามพระราช
บัญญัตินี้ เมื่อพ้นโทษแล้ว ยังไม่ครบกำหนดสามปี กระทำ
ผิดต่อพระราชบัญญัตินี้อีก

(๑) ถ้าโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดที่กระทำครั้ง
หลังเป็นโทษปรับหรือจำคุก ก็ให้วางโทษทั้งปรับทั้งจำ

(๒) ถ้าโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดที่กระทำครั้ง
หลังเป็นแค่เพียงโทษปรับก็ให้ปรับครั้ง

มาตรา ๖๕ ฝืน มุขฝืน พันธุ์ฝืน กล้องสุบฝืน อัน
เป็นเครื่องให้เกิดการกระทำผิดพระราชบัญญัตินี้ จะต้องมีคำ
พิพากษาว่า ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้กระทำผิดหรือไม่ก็ตาม ให้ศาล
สั่งริบส่งแก่กรมฝืนทั้งสิ้น ของกลางอย่างอื่น อันได้ใช้ใน
การกระทำผิดพระราชบัญญัตินี้ เมื่อศาลพิพากษาว่าจำเลย
มีความผิดแล้ว ให้ศาลสั่งริบส่งกรมฝืนคู่กัน

หมวด ๘

อำนาจออกกฎข้อบังคับ

มาตรา ๗๐ ให้เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
เป็นเจ้าหน้าที่บังคับการให้ดำเนินไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้
มีอำนาจออกกฎข้อบังคับกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
และวางระเบียบการปฏิบัติพระราชบัญญัตินี้ กฎข้อบังคับนั้น
เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน หน้า ๒๑๕)

กฎเสนาบดี

กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ออกตามความในมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติฝิ่น

พุทธศักราช ๒๔๗๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติ
ฝิ่น พุทธศักราช ๒๔๗๒ เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
ออกกฎเสนาบดีไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

การพาฝิ่นเข้ามา การส่งฝิ่นผ่าน และถ่ายยานพาหนะ

ข้อ ๑ โบอนุญาตสำหรับการพาฝิ่นเข้ามาในพระราช
อาณาจักรนั้น เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นผู้
ออกให้

ข้อ ๒ การส่งผ่าน หรือถ่ายยานพาหนะในพระราช
อาณาจักร ซึ่งฝิ่นดินอันตราส่งไปยังที่อื่นนอกพระราชอาณาจักร
นั้น จะต้องนำใบอนุญาตพาฝิ่นเข้าเมือง ซึ่งรัฐบาลประเทศ
ที่ส่งฝิ่นนั้นออกให้ มาแสดงต่ออธิบดีกรมฝิ่นเพื่อขอให้

ข้อ ๓ ข้อบังคับว่าด้วยการส่งผ่านหรือถ่ายยานพาหนะในพระราชอาณาจักรซึ่งมีขึ้นสืบมา ให้อธิบดีกรมศุลกากรเป็นผู้ออกโดยอนุมัติของเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

หมวด ๒

เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

ข้อ ๔ การออกใบอนุญาตพิเศษ การรับจดทะเบียนคนเสฟฝิ่น การออกใบอนุญาตสามัญ และการออกใบอนุญาตข้อมูลฝิ่นนั้น ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานต่อไปนี้ หรือผู้ซึ่งมีอำนาจทำการแทน เป็นผู้ออกให้ คือ

(๑) ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานในกรมฝิ่น

(๒) ในจังหวัดอื่นๆ ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานฝิ่นซึ่งประจำอยู่ ณ จังหวัดที่ผู้ขออนุญาตอาศัยอยู่ แต่ถ้าในท้องที่ใดมีการขายฝิ่นที่อำเภอ ก็ให้นายอำเภอเป็นผู้ออกใบอนุญาตข้อมูลฝิ่นให้แก่ผู้ขออนุญาตซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอนั้น

ข้อ ๕ การออกใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น ใบอนุญาตให้มีกล่องสูบฝิ่น เพื่อให้คนสูบฝิ่นใช้ในบ้านฝิ่น และใบอนุญาตให้มีกล่องสูบฝิ่นเป็นเครื่องพิพิธภัณฑ์ ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานต่อไปนี้ หรือผู้ซึ่งมีอำนาจทำการแทนเป็นผู้ออกให้ คือ

(๑) ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ให้เป็นหน้าที่ของ
เจ้าพนักงานกรมฝิ่น

(๒) ในจังหวัดอื่นๆ ให้เป็นหน้าที่ของสมุหพระนครบาล
หรือสมุหเทศาภิบาล

ข้อ ๖ เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตพิเศษ เป็นเจ้าหน้าที่
ที่จะส่งอนุญาตให้ผู้ถือใบอนุญาตนั้นซอลงสูบฝิ่นด้วย

หมวด ๓

เจ้าพนักงานผู้ตรวจ

ข้อ ๗ เจ้าพนักงานต่อไปนี้ หรือผู้ซึ่งมีอำนาจทำการแทน
มีอำนาจทำการตรวจค้นตามความในมาตรา ๔๘ แห่งพระราช
บัญญัติฝิ่น พุทธศักราช ๒๔๗๒

(๑) ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ผู้ตรวจในกรมฝิ่น
ซึ่งได้รับอำนาจเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมฝิ่น

(๒) ในจังหวัดอื่นๆ ผู้ตรวจซึ่งได้รับอำนาจเป็นหนังสือ
จากสมุหพระนครบาลหรือสมุหเทศาภิบาล

หมวด ๕

ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น

ข้อ ๘ อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นนั้น ให้
กำหนดโดยอาศัยปริมาณฝิ่นที่จะมอบให้กับผู้ถือใบอนุญาต

และให้ลงอัตราไว้ในหนังสือสัญญา ซึ่งจะได้อำนาจระวาง
ผู้ถือใบอนุญาตกับเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

ข้อ ๕ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นต้องทำบัญชีจำนวนมูล
ฝิ่นซึ่งอยู่ในความครอบครองของตน ตามแบบซึ่งเจ้าพนักงาน
ผู้ออกใบอนุญาตได้กำหนดไว้

ข้อ ๑๐ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นผู้ใด

(๑) ละเลยไม่ทำบัญชีข้อและจำหน่ายฝิ่นตามความใน
มาตรา ๒๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติฝิ่น พุทธศักราช ๒๔๗๒
หรือละเลยไม่ทำบัญชีมูลฝิ่นซึ่งอยู่ในครอบครองของตนตั้ง
บัญชีไว้ ข้อ ๕ ข้างต้นนี้ หรือ

(๒) จำหน่ายฝิ่นโดยรับเอาวัตถุอื่นแทนเงินซึ่งชำระหนี้
ได้ตามกฎหมาย หรือจำหน่ายฝิ่นเป็นเงินเชื่อ หรือ

(๓) ให้นึ่งหรือมีบุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีทำการงาน
ในร้านของตน

เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตจะถอนใบอนุญาตของผู้นั้น
เสียก็ได้

ข้อ ๑๑ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นต้องเก็บมูลฝิ่นทั้งสิ้น
ที่เกิดจากฝิ่นซึ่งตนได้รับไปนั้นไว้ในภาชนะส่วนหนึ่งต่างหาก
ตามที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตได้อนุมัติ

ข้อ ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการซื้อขายตั้งระบุไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติเงิน พุทธศักราช ๒๔๗๒ ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นต้องส่งมอบมูลฝิ่นซึ่งรวบรวมไว้นั้นต่อเจ้าพนักงานที่ตั้งให้เป็นผู้ขายฝิ่นให้แก่ตน

ข้อ ๑๓ ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่ใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นสิ้นอายุแล้ว ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ต้องขายฝิ่นที่เหลืออยู่ให้แก่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นคนใหม่ แก่ราคาทุนที่ขอจากเจ้าพนักงาน ผู้รับใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่นคนใหม่ต้องรับซื้อฝิ่นนั้น และแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ตั้งให้เป็นผู้ขายฝิ่นให้แก่ตนนั้นทราบ แล้วให้เจ้าพนักงานนั้นจดจำนวนฝิ่นที่ซอลงในบัญชี

(๒) ต้องขายมูลฝิ่นที่เหลืออยู่ให้แก่เจ้าพนักงาน

หมวด ๕

ผู้ถือใบอนุญาตพิเศษหรือใบอนุญาตสามัญ

ข้อ ๑๔ ใบอนุญาตพิเศษให้แบ่งเป็นสองประเภท คือ ประเภทที่ ๑ ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตแก่ราคาฝิ่นกำลังหนึ่งทศขายให้แก่ผู้ถือใบอนุญาต และประเภทที่ ๒ ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหนึ่งบาท

ใบอนุญาตที่กล่าวมาทั้งนี้ จะออกให้แก่บุคคลต่อไปนี้ก็ได้

(๑) ผู้ที่มีเหตุสมควรอย่างอื่นนอกจากความไม่สามารถสูบบุหรี่ในร้านฝิ่น และวันหนึ่งจะสูบบุหรี่ฝิ่นมากน้อยเท่าใดก็ตาม ให้ออกใบอนุญาตประเภทที่ ๑

(๒) ผู้ที่จะเข้าไปสูบบุหรี่ในร้านฝิ่นไม่ได้สะดวก เนื่องแต่ความเป็นอยู่หรือการทำมาหาเลี้ยงชีพอยู่ห่างไกลจากร้านฝิ่น หรือมีความจำเป็นอย่างอื่น ถ้าในวันหนึ่งสูบบุหรี่ฝิ่นเกินกว่าส่วน ๑ ใน ๓๐ ของตำลึง ก็ให้ออกใบอนุญาตประเภทที่ ๑ ถ้าในวันหนึ่งสูบบุหรี่ฝิ่นไม่เกินส่วน ๑ ใน ๓๐ ของตำลึง ก็ให้ออกใบอนุญาตประเภทที่ ๒

(๓) ผู้ที่มีอาการเจ็บป่วยหรือทุพพลภาพ ซึ่งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นสมควรอนุญาตให้สูบบุหรี่นอกร้านฝิ่นเพื่อประโยชน์แห่งการสาธารณสุขหรือการอื่น ให้ออกใบอนุญาตประเภทที่ ๑ หรือประเภทที่ ๒ แล้วแต่จำนวนฝิ่นซึ่งผู้นั้นสูบบุหรี่ในวันหนึ่ง ๆ ตามที่กล่าวในวรรค (๒)

ส่วนคนอนาถา เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตจะยกเว้นไม่เรียกค่าธรรมเนียมใบอนุญาตก็ได้

ข้อ ๑๕ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสามัญให้เรียกยี่สิบห้า

ข้อ ๑๖ เมื่อมีการร้องขอรับใบอนุญาตพิเศษ หรือขอขนา
 ทะเบียนเป็นคนเสฟฝน เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตต้อง
 กำหนดจำนวนฝนตามสมควรอนุญาตให้ผู้ร้องเสฟในวันหนึ่ง ๆ
 และบอกให้รู้ว่าจะต้องซื้อฝนจากเจ้าพนักงานคนใด หรือ
 ให้สู้บฝนในร้านใดแล้วแต่กรณี

ข้อเหล่านี้ให้จัดลงไว้ในใบอนุญาตด้วย

ข้อ ๑๗ เมื่อฝนกำหนดเวลารับจดทะเบียนคนเสฟ ฝน
 ตามความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติฝืน พุทธศักราช
 ๒๔๗๒ แล้ว บุคคลผู้ผิดฝืนซึ่งเป็นคนเต็รทางมาจากต่าง
 ประเทศจะขอใบอนุญาตชั่วคราวจากเจ้าพนักงานภายในเจ็ดวัน
 นับแต่วันที่มาถึงก็ได้ ถ้าเจ้าพนักงานเห็นสมควร จะออก
 ใบอนุญาตสามัญ หรือใบอนุญาตพิเศษชั่วคราวมีกำหนดไม่
 เกินสิบห้าวันก็ได้แล้วแต่กรณี ถ้าผู้ร้องมาแต่ประเทศ ซึ่ง
 มีกฎหมายจดทะเบียนคนเสฟฝนแล้ว ต้องแสดงใบสำคัญ
 หรือใบอนุญาตซึ่งเจ้าหน้าที่ในประเทศนั้นได้ออกให้ ถ้า
 แสดงไม่ได้ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานออกใบอนุญาตชั่วคราว

ใบอนุญาตชั่วคราวนี้ ให้เรียกค่าธรรมเนียมหนึ่งบาท
 และจะต่ออายุให้ เป็นระยะ ๆ ก็ได้ ระยะหนึ่งไม่ให้เกิน
 สิบห้าวัน การต่ออายุใบอนุญาตต้องเสียค่าธรรมเนียม

ข้อ ๑๘ ผู้ถือใบอนุญาตพิเศษ

(๑) ต้องขอคืนจากเจ้าพนักงานซึ่งผู้ออกใบอนุญาตได้ตั้งไว้ให้เป็นผู้ขายคืนให้แก่ตน

(๒) ต้องนำหลอดฝืนเปล่าที่ได้ขอไปนั้นมาคืนแก่เจ้าพนักงานทุกครั้งที่มาขอฝืน

(๓) ต้องส่งมอบมูลฝืนที่รวบรวมได้ให้แก่เจ้าพนักงานผู้ซึ่งขายคืนให้แก่ตนตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติฝืน พุทธศักราช ๒๔๗๒ ว่าด้วยขายมูลฝืน

ข้อ ๑๙ ผู้ถือใบอนุญาตพิเศษหรือใบอนุญาตสามัญ เมื่อจะขอฝืนสูบ และผู้ถือใบอนุญาตพิเศษ เมื่อจะส่งมอบมูลฝืนต้องนำใบอนุญาตของตนไปแสดงต่อเจ้าพนักงาน หรือผู้จำหน่ายฝืนแล้วแต่กรณี เจ้าพนักงานหรือผู้จำหน่ายฝืนต้องจดจำนวนฝืนที่ขายหรือมูลฝืนที่ได้รับ และจดวันที่รับและจำหน่ายไว้ กับหึ่งลงนามไว้ในใบอนุญาตด้วย ถ้าผู้ถือใบอนุญาตทะเลาะไม่นำใบอนุญาตมาแสดงก็ดี หรือไม่ยอมให้จดข้อความลงในใบอนุญาตก็ดี ห้ามมิให้เจ้าพนักงานหรือผู้จำหน่ายฝืน ขายฝืนหรือรับมอบมูลฝืนไว้จากผู้นั้น

ข้อ ๒๐ ผู้ถือใบอนุญาตสามัญ หรือใบอนุญาตพิเศษจะร้องขอให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตประจำตำบลที่ตนอยู่

เปลี่ยนใบอนุญาตของตนจากประเภทหนึ่งเป็นอีกประเภทหนึ่ง
ก็ได้ ถ้าเจ้าพนักงานเห็นสมควรก็ให้เปลี่ยนได้ เมื่อผู้ร้องได้
เสียเงินค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาตใหม่ตามที่ได้กำหนด
ไว้แล้ว ให้ออกใบอนุญาตใหม่ตามที่ร้องขอขึ้น แล้ว
ให้เจ้าพนักงานจดทะเบียนการเปลี่ยนแปลงตามระเบียบ

หมวด ๖

ว่าด้วยการที่เจ้าพนักงานรับข้อมูลผิด

ข้อ ๒๑ ผู้ถือใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น หรือผู้ถือใบอนุญาต
พิเศษ ต้องขายมูลฝิ่นให้แก่เจ้าพนักงานตามอัตราซึ่งเจ้า
พนักงานผู้ออกใบอนุญาตได้กำหนดไว้ และตามเงื่อนไขที่
เจ้าพนักงานกำหนดเป็นครั้งคราวนั้นด้วย

ข้อ ๒๒ อธิบดีกรมฝิ่นต้องรับข้อมูลผิดที่ผู้ถือใบอนุญาต
ได้ส่งมอบให้ตามความในข้อ ๑๒ และข้อ ๑๘ (๓) นั้น

ถ้าภายในกำหนดเก้าเดือนนับแต่วันที่ได้ส่งมอบมูลฝิ่น
อธิบดีกรมฝิ่นมิได้บอกขัดไม่รับข้อมูลผิดโดยเหตุที่เป็นมูล
ฝิ่นที่ไม่ตรงตามความในพระราชบัญญัติฝิ่นแล้ว ให้ถือว่า
เป็นอันได้รับข้อมูลผิดนั้นไว้

หมวด ๗

ใบอนุญาตข้อมูลฝัน

ข้อ ๒๓ บุคคลซึ่งแพทยกรรมการสาธารณสุขได้ตรวจลงความเห็นว่า เป็นคนเสพติดมุลฝิ่น และเป็นผู้ถือใบอนุญาตชั่วคราว (ใบคู่มือ) สำหรับข้อมูลฝันอยู่แล้วในเวลาที่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติฝิ่น พุทธศักราช ๒๔๗๒ นั้น ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ออกใบอนุญาตข้อมูลฝันเพื่อเปลี่ยนกับใบอนุญาตชั่วคราวนั้น

แต่ถ้าปรากฏว่าผู้ถือใบอนุญาตชั่วคราวนั้น ใต้งดไม่ข้อมูลฝิ่นมีกำหนดสามสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ตนควรจะกินมุลฝิ่นที่ขอไปครั้งหลังนั้นหมดสิ้น เมื่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นเป็นที่พอใจว่า ผู้ถือใบอนุญาตนั้น ไม่เป็นคนเสพติดมุลฝิ่นแล้ว ต้องบอกปิดไม่ออกใบอนุญาตข้อมูลฝันเพื่อเปลี่ยนกับใบอนุญาตชั่วคราวให้แก่ผู้นั้น

ข้อ ๒๔ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่อธิบดีกรมฝิ่นได้ประกาศในจังหวัดพระนคร และธนบุรี และสมุทรพระนครบาลหรือสมุหเทศาภิบาลได้ประกาศในจังหวัดอื่น ๆ แล้ว ใบอนุญาตชั่วคราวสำหรับข้อมูลฝิ่นนั้นจะไม่ว่าว่าเป็นใบอนุญาตข้อมูลฝิ่นตามความหมายในมาตรา ๔๒ และ

มาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติเงิน พุทธศักราช ๒๔๗๒ อีกต่อไป และให้เจ้าพนักงานขายมูลฝิ่นให้แก่ผู้ถือใบอนุญาตชื้อมูลฝิ่นเท่านั้น

ข้อ ๒๕ เมื่อออกใบอนุญาตชื้อมูลฝิ่นให้แก่ผู้ใด เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตต้องกำหนดจำนวนมูลฝิ่นซึ่งสมควรให้ผู้ถือใบอนุญาตเสฟในวันหนึ่ง ๆ และบอกให้รู้ว่าจะต้องชื้อมูลฝิ่นจากเจ้าพนักงานผู้ใด

ข้อเหล่านี้ให้จัดลงไว้ในใบอนุญาตด้วย

ข้อ ๒๖ ผู้ถือใบอนุญาตชื้อมูลฝิ่นจะชื้อมูลฝิ่นได้ก็แต่เฉพาะจากเจ้าพนักงานที่ใดตั้งไว้ ให้เป็นผู้ขายมูลฝิ่นให้แก่ตน เมื่อมาชื้อมูลฝิ่น ผู้ชื้อต้องนำใบอนุญาตไปแสดงต่อเจ้าพนักงาน ให้เจ้าพนักงานจดจำนวนมูลฝิ่นที่ชื้อ และจดวันที่ชื้อกับลงนามไว้ในใบอนุญาต ถ้าผู้ถือใบอนุญาตละเลยไม่นำใบอนุญาตมาแสดงก็ดี หรือไม่ยอมให้จดข้อความลงในใบอนุญาตก็ดี ห้ามมิให้เจ้าพนักงานขายมูลฝิ่นให้

หมวด ๘

บทเบ็ดเสร็จทั่วไป

ข้อ ๒๗ ใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น ใบอนุญาตพิเศษ และสามัญ ใบอนุญาตชื้อมูลฝิ่นนั้น ให้สิ้นอายุในวันที่ ๓๑ มีนาคม ทุกๆ ปีไป

ข้อ ๒๘ ผู้ถือใบอนุญาตพิเศษหรือใบอนุญาตสามัญ หรือ ใบอนุญาตซ่อมมูลฝิ่น ซึ่งมีความประสงค์จะขอใบอนุญาต สำหรับปีใหม่ต่อไปนั้น ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ออกใบอนุญาตใหม่ให้เพื่อเปลี่ยนกับใบอนุญาตที่สิ้นอายุ

แต่ถ้าปรากฏว่า ผู้ถือใบอนุญาตที่สิ้นอายุนั้น ได้ขัง ไม่ซื้อฝิ่นหรือมูลฝิ่นมีกำหนดสามสิบวัน นับตั้งแต่วันที่พ้น ภาวะจะสุบฝิ่นหรือกินมูลฝิ่นที่ซื้อไปครั้งถึงนั้นหมดสิ้น เมื่อ เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเห็นเป็นที่พอใจว่า ผู้ถือใบ อนุญาตนั้นไม่เป็นคนเสพติดต่อไปอีกแล้ว ต้องบอกบัตร ไม่ออกใบอนุญาตใหม่เพื่อเปลี่ยนกับใบอนุญาตที่สิ้นอายุ

ข้อ ๒๙ เมื่อพ้นวันที่ ๓๐ เมษายน ทุกๆปีไปแล้ว ให้ ข่ายฝิ่นหรือมูลฝิ่นให้แต่ละเพาะผู้ถือใบอนุญาตที่ออกให้ สำหรับปีนั้น ๆ

ข้อ ๓๐ ถ้าผู้ถือใบอนุญาตพิเศษ หรือใบอนุญาตสามัญ หรือใบอนุญาตซ่อมมูลฝิ่น ย้ายที่อยู่อาศัย และจะซื้อฝิ่นหรือ มูลฝิ่นตามที่ใดกำหนดไว้ในใบอนุญาตนั้นไม่ได้ ก็ให้แจ้ง ความขอ เปลี่ยน ใบ อนุญาต ใหม่ ต่อ เจ้าพนักงาน ผู้ออกใบ อนุญาตประจำท้องที่ที่ตนไปอยู่ใหม่ภายในสามสิบวัน นับ ตั้งแต่วันที่ย้ายไปอยู่ในท้องที่ใหม่นั้น

เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันแล้ว ห้ามไม่ให้เจ้าพนักงาน ออกใบอนุญาตใหม่ให้ เว้นแต่ผู้นั้นจะแสดงเหตุขอล่าช้า ไปนั้นให้เป็นที่พอใจเจ้าพนักงาน

ข้อ ๓๑ เมื่อผู้ถือใบอนุญาตพิเศษ หรือใบอนุญาตสามัญ หรือใบอนุญาตซอมูล์ฟัน มาแจ้งความขอเปลี่ยนใบอนุญาต ตามความในข้อ ๓๐ แล้ว

(๑) เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตต้องเรียกใบอนุญาต เดิมคืนและชั่งน้ำหนัก แล้วจึงออกใบอนุญาตใหม่ประเภท เดียวกัน เปลี่ยนให้แก่ผู้นั้นไป โดยกำหนดให้ข้อฟันหรือ มุล์ฟันได้ไม่เกินจำนวนที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตเดิม

(๒) ถ้าใบอนุญาตเดิมเป็นใบอนุญาตที่เจ้าพนักงานผู้นั้น ได้ออกให้ ก็ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตแก่ทะเบียน เสียใหม่ให้ถูกต้อง และระบุที่อยู่ใหม่ของผู้ถือใบอนุญาตนั้น

(๓) ถ้าใบอนุญาตเดิมเป็นใบอนุญาตที่เจ้าพนักงานแห่ง อื่นได้ออกให้ ก็ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตรับผู้นั้นขึ้น ทะเบียนในท้องที่ของตน แล้วให้บอกกล่าวไปยังเจ้าพนักงาน แห่งเดิมทันที เมื่อเจ้าพนักงานแห่งเดิมนั้นได้รับคำ บอกกล่าวแล้ว ให้จำหน่ายข้อผู้ถือใบอนุญาตนั้นออกจาก ทะเบียนทันที และให้บันทึกที่อยู่ใหม่ของผู้ถือใบอนุญาตลงไว้

ข้อ ๓๒ เมื่อใบอนุญาตพิเศษ หรือใบอนุญาตสามัญ หรือใบอนุญาตข้อมูลอื่น ใดๆ ใดอย่างหนึ่งสูญหาย ผู้ถือใบอนุญาตนั้น ๆ จะแจ้งพฤติการณ์ตามที่ได้สูญหายนั้นแก่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตประจำท้องที่ที่ตนอาศัยอยู่ และขอใบอนุญาตใหม่ก็ได้ เมื่อเจ้าพนักงานเห็นเป็นที่พอใจว่าใบอนุญาตนั้นได้สูญหายไปจริง ก็ให้ออกใบอนุญาตใหม่ให้ไปโดยเรียกค่าธรรมเนียมตามอัตรา ในส่วนใบอนุญาตข้อมูลอื่นนั้นให้เรียกค่าธรรมเนียมตามความในข้อนี้สืบหาสถานที่

ข้อ ๓๓ ถ้าผู้ถือใบอนุญาตพิเศษ หรือใบอนุญาตสามัญ หรือใบอนุญาตข้อมูลอื่น สามารถลดจำนวนวันหรือมูลฝิ่นที่เสพตามรายวันให้น้อยกว่าเดิมก่อนอนุญาตไว้ในใบอนุญาตของตนได้ ก็ควรร้องขอต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตประจำท้องที่ที่ตนอาศัยอยู่ให้แก่ใบอนุญาตลดจำนวนวันหรือมูลฝิ่นที่กำหนดให้เสพเป็นรายวันให้น้อยลง เจ้าพนักงานต้องให้โอกาสแก่ผู้ถือใบอนุญาตที่จะร้องขอเช่นนั้นเสมอ

หมวด ๕

แบบใบอนุญาต

ข้อ ๓๔ ให้กรมฝิ่นออกแบบเพื่อใช้ตลอดพระราชอาณาจักร คือ

- (๑) ใบอนุญาตพิเศษและสำเนา
- (๒) ใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น
- (๓) สัญญาระวางเจ้าพนักงานและผู้ถือใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น
- (๔) ใบอนุญาตขอกล่องสูบฝิ่น
- (๕) บัญชีรายการสำหรับผู้ถือใบอนุญาตตั้งร้านฝิ่น
- (๖) ใบอนุญาตขอมูลฝิ่น

กฏให้ไว้ณวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระยาโกมารกุลมนตรี

ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๒

ชำนาญหอสมุด

ประกาศกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม
แผนกไปรษณีย์

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างซองไปรษณียากรสำหรับใช้ในการไปรษณีย์ระหว่างประเทศสยามกับประเทศจีนเป็นพิเศษ และนอกจากนี้ยังจะใช้สำหรับส่งไปประเทศอื่นได้ด้วย กระทรวงพาณิชย์และคมนาคมจึงได้สั่งให้กรมไปรษณีย์โทรเลขสร้างซองไปรษณียากรชนิดราคา ๑๕ สตางค์ขึ้นแล้วเสร็จ

ของไปรษณียากรชนิดนี้สร้างขึ้น มีลักษณะโดยสังเขป ดังนี้

- (ก) ขนาดกว้าง ๔ เซ็นติเมตร ยาว ๑๕.๗ เซ็นติเมตร
- (ข) มีตราไปรษณียากรราคา ๑๕ สตางค์สีน้ำเงินพิมพ์ไว้ที่มุมขวาเบื้องบน
- (ค) มีเครื่องหมายพระครุฑาสีแดงพิมพ์ไว้ที่มุมซ้ายเบื้องบน

และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้กรมไปรษณีย์โทรเลขจำหน่ายใช้ซองตราไปรษณียากรนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๒
นายพลเอก บวรจักรไชยภกร

ประกาศ

งดการเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนเกี่ยว
ในมณฑลนครราชสีมาและมณฑลอุดร

ด้วยตามกฎหมายเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ลงวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๑ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจดทะเบียนออกใบอนุญาตสำหรับล้อเลื่อนในมณฑลนครราชสีมาและมณฑลอุดรนั้น

บัดนี้ ทรงพระราชดำริว่า ทางเกี่ยวในมณฑลนครราชสีมา และมณฑลอุดร โดยมากราษฎรในท้องที่และเจ้าของเกี่ยวนี้ได้เป็นผู้จัดทำขึ้น เพื่อความสะดวกแก่การขนส่งสินค้าในพื้นเมืองตลอดถึงการไปมาของประชาชนที่จะเชื่อมต่อทางรถไฟ สมควรที่จะงดการเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนและออกใบอนุญาตสำหรับเกี่ยว เพื่อบำรุงการคมนาคมในทางเหล่านี้ให้มหาชนได้รับความสะดวกเป็นประโยชน์แก่การค้าขายให้เจริญยิ่งขึ้น อาศัยพระมหากรุณาธิคุณอันมีแก่ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน และความหวังพระราชหฤทัยในความเจริญของพระราชอาณาจักร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้งดการเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียน และออกใบอนุญาตสำหรับเกี่ยวในมณฑลนครราชสีมา และมณฑลอุดร ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๒

11/10/2566

นายพลเอก บรูจันทรไชยากร

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑ ธันวาคม หน้า ๒๕๓)

ประกาศ

ใช้พระราชบัญญัติรถจ้าง ร.ศ. ๑๒๔
 ในมณฑลอยุธยาและเพาะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า ตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัติรถจ้าง ร.ศ. ๑๒๔ ในหัวเมืองนั้น

บัดนี้ทรงพระราชดำริว่า การใช้รถจ้างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้เจริญแพร่หลายมากกว่าแต่ก่อน ถึงเวลาสมควรจะใช้พระราชบัญญัติรถจ้าง เพื่อควบคุมการสัญจรไปตามทางหลวง รักษาความปลอดภัยของประชาชน ทั้งให้การบังคับบัญชาเป็นระเบียบเรียบร้อยตามกฎหมายข้อบังคับของทางว่าด้วยระเบียบการใช้รถยนต์พาหนะบนทางหลวงของแผ่นดิน และมณฑลลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๖

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัติรถจ้าง ร.ศ. ๑๒๔ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๓ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
 เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๕ ธันวาคม หน้า ๒๕๘)

๑๕๔

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ให้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลปราจีน

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรให้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่ม
ขึ้นในท้องที่มณฑลปราจีนอีก ๓ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่มเติม
ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตาม
ท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศแต่วันที่ ๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
ธานินทร์ มหาอำมาตย์เอก
เสนาบดี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ปราจีน	ชลบุรี	บางปลาสร้อย	นาเขื่อน หนองไม้แดง คลองตำหรุ

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลอยุธยา

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลอยุธยา เพิ่มขึ้นอีก ๑ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่มเติม
ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาตามท้ายประกาศนี้
และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้น
ต่อไป

ประกาศแต่วันที่ ๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
ธานินทร์ มหาอำมาตย์เอก
เสนาบดี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	สิงห์บุรี	พรหมบุรี	ไผ่ดำ

กฎเสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม
กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจดทะเบียนนอกใบอนุญาต
และอัตราค่าเช่ารถจ้างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติรถลาก รถจ้าง รถยนต์ ขนาดเกวียน และล้อเลื่อน พ.ศ. ๒๔๖๕ เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ผู้บัญชาการกรมทางจึงออกกฎเสนาบดี กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจดทะเบียนนอกใบอนุญาตและอัตราค่าเช่าตามความในพระราชบัญญัติรถจ้าง ร.ศ. ๑๒๔ มาตรา ๒, ๘, ๑๕ และ ๑๕ ดังต่อไปนี้ คือ

ข้อ ๑ ผู้ใดจะใช้รถเพื่อรับจ้างหรือจะทำการเป็นคนขับรถจ้าง ให้ไปจดทะเบียนรับใบอนุญาตก่อนนายทะเบียนในปี ๑ รวม ๒ งวด งวดที่ ๑ เริ่มแต่วันที่ ๑ มิถุนายน งวดที่ ๒ เริ่มแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ใบอนุญาตนั้นมีกำหนดอายุใช้ได้งวดละ ๖ เดือน คือ งวดที่ ๑ ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายนถึงวัน ๓๐ พฤศจิกายน งวดที่ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคมถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม

ข้อ ๒ ให้เรียกค่าธรรมเนียมจดทะเบียนและออกใบอนุญาตสำหรับรถจ้างและคนขับณะเพาะงวตหนึ่ง ๆ ตามอัตราดังต่อไปนี้ คือ

รถเห่ยมด้วยม้า

รถชั้นที่ ๑ รถกูปเห่ยมมำค้	๖ บาท
รถชั้นที่ ๒ รถกูปเห่ยมมำเด่ยว	๔ บาท
รถชั้นที่ ๓ รถเก่งเห่ยมมำเด่ยว	๓ บาท
รถชั้นที่ ๔ รถเห่ยมมำค้ไ้สำหรับบรรหุกของอ่ยงเด่ยว ไม่ไ้สำหรับคนโดยสาร์	๓ บาท

คนขับ

ใบอนุญาตสำหรับคนขับณะบับละ ๑ บาท

ข้อ ๓ อัตราค่าเช่ารถจ้างนั้น ให้เจ้าของหรือคนขับกับผู้เช่าปฏิบัติกรเรียกร่องและให้ค่าเช่าแก่กันดังต่อไปนี้ คือ

รถชั้นที่ ๑

ค่าเช่าชั่วโมงแรกหรือภายในชั่วโมงแรก ๒ บาท ชั่วโมงต่อไปหรือเศษของชั่วโมง ๑ บาท

รถชั้นที่ ๒

ค่าเช่าชั่วโมงแรกหรือภายในชั่วโมงแรก ๑ บาท ๕๐ สตางค์ ชั่วโมงต่อไปหรือเศษของชั่วโมง ๓๕ สตางค์

รถชั้นที่ ๓

ค่าเช่าชั่วโมงแรกหรือภายในชั่วโมงแรก ๑ บาท ชั่วโมงต่อไปหรือเศษของชั่วโมง ๕๐ สตางค์

รถชั้นที่ ๔

ค่าเช่าระยะทาง ๒ กิโลเมตรหรือภายใน ๒ กิโลเมตร (๕๐ เส้นหรือภายใน ๕๐ เส้น) ระยะแรก ๒ บาท ทุกระยะ ๒ กิโลเมตรต่อไปหรือเศษภายใน ๒ กิโลเมตร ๕๐ สตางค์

อนึ่ง อัตราค่าเช่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ นี้หาขัดขวางต่อการที่เจ้าของรถหรือคนขับจะถือและกระทำตามสัญญาใด ๆ ที่ตนยินยอมรับค่าเช่าต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ไม่

ข้อ ๔ ถ้าใบอนุญาตสำหรับรถจ้างหรือคนขับผู้ใดเป็นอันตรายสูญหายไป เจ้าของรถหรือคนขับมีความประสงค์จะรับใบอนุญาตใหม่ เพื่อได้ใช้รถรับจ้างหรือทำการขับต่อไปจนกว่าจะสิ้นงวดที่จดทะเบียนไว้ให้ไปขอใบอนุญาตต่อนายทะเบียน ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตให้ ใบอนุญาตที่ออกให้ใหม่นี้ให้มีอายุใช้ได้เพียงกำหนดเวลาซึ่งใบอนุญาตที่เป็นอันตรายสูญหายไปนั้นจะพึงใช้ได้ กับให้เรียกค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้ คือ

๑๕๕

ใบอนุญาตสำหรับรถจักรยานยนต์ ๑ ใน ๔ ของอัตราที่
กำหนดไว้ในข้อ ๒

ใบอนุญาตสำหรับคนขับระดับละ ๕๖ สี่ตัว

กฏให้ไว้เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

นายพลเอก บุรฉัตรไชยากร

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๕ ธันวาคม หน้า ๒๖๕)

๒๐๐

ข้อบังคับศาลฎีกาชั้นต้นฉบับที่ ๕

พ.ศ. ๒๔๗๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติ
ศาลฎีกาชั้นต้น พุทธศักราช ๒๔๕๖ ตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติศาลฎีกาชั้นต้น พ.ศ. ๒๔๗๒ เสนาบดี
กระทรวงพาณิชย์และคมนาคมออกกฎข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๕ แห่งกฎข้อบังคับศาลฎีกาชั้นต้น
ฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๖ นั้นเสีย และ
ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

เวลาทำการศาลฎีกาชั้นต้นนั้น ให้เริ่มและเลิกตามกำหนด
เวลาของการธนาคาร

กฎให้ไว้แต่วันที่ ๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

นายพลเอก บุรฉัตรไชยากร

เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๕ ธันวาคม หน้า ๒๖๕)

พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ สั่งว่า โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร แสดงสิทธิของรัฐบาลสยามในการที่จะส่งตัวบุคคลที่ต้องการ หรือที่พิจารณาเป็นสำคัญว่ากระทำผิดมีโทษอาชญากรรมในเขตอำนาจศาลของต่างประเทศให้แก่ประเทศนั้น ๆ แม้จะไม่มีสัญญาทางพระราชไมตรีกำหนดให้ส่งก็ได้ และทั้งสมควรจะกำหนดวิธีการอันจะพึงปฏิบัติในเรื่องส่งผู้ร้ายข้ามแดนทั้งหลายให้ดำเนินเป็นระเบียบเดียวกันสืบไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยบทมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พุทธศักราช ๒๔๗๒”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดาการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในกรุงสยาม เท่าที่ไม่แย้งกับข้อความในหนังสือสัญญา อนุสัญญา หรือความตกลงกับรัฐบาลต่างประเทศ หรือในประกาศกระแสพระบรมราชโองการที่ได้ออกเกี่ยวกับหนังสือสัญญา อนุสัญญาและความตกลงนั้น ๆ

มาตรา ๔ แม้จะไม่มีสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็ดี ถ้ารัฐบาลสยามพิจารณาเห็นเป็นการสมควร ก็อาจส่งตัวบุคคลผู้ต้องหา หรือที่พิจารณาเป็นสัจย์ว่ากระทำผิดมีโทษอาชญาภายในเขตอำนาจศาลของต่างประเทศใด ๆ ให้แก่ประเทศนั้น ๆ ได้แต่การกระทำผิดเช่นนั้น ต้องเป็นความผิดซึ่งกฎหมายสยามกำหนดโทษจำคุกไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา ๕ เมื่อมีการร้องขอให้ส่งบุคคลใดข้ามแดน ถ้าปรากฏว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ซึ่งศาลของประเทศใดได้พิจารณาและพิพากษาให้ปล่อย หรือได้รับโทษในความผิดที่ร้องขอให้ส่งข้ามแดนแล้ว ท่านว่าจะไม่ส่งตัวบุคคลนั้นให้ไป

มาตรา ๖ การส่งผู้ร้ายข้ามแดนย่อมเริ่มด้วยมีคำร้องขอจากรัฐบาลต่างประเทศโดยทางทูตของรัฐบาลนั้นมายังรัฐบาลสยามให้ส่งบุคคลผู้ใดผู้หนึ่งข้ามแดน หรือถ้าไม่มีทูตก็โดยทางเจ้าพนักงานกงสุลผู้หนึ่ง

มาตรา ๓ คำร้องขอให้ส่งบุคคลข้ามแดนนั้น ต้องมีหลักฐานส่งมาประกอบ คือ

(ก) ในกรณีขอให้ส่งบุคคลที่ได้พิจารณาเป็นสัตย์ว่า ใต้กระทำความผิดมีโทษอาชญา ต้องมีสำเนาคำพิพากษาของศาลที่ได้พิจารณาคดีนั้น ซึ่งมีเจ้าหน้าที่รับรองโดยชอบ

(ข) ในกรณีขอให้ส่งบุคคลผู้ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดมีโทษอาชญา ต้องมีหมายสั่งจับของเจ้าพนักงานผู้ทำหน้าที่ในประเทศที่ร้องขอ หรือสำเนาหมายสั่งจับนั้น ซึ่งมีเจ้าหน้าที่รับรองโดยชอบ กับต้องมีพะยานหลักฐานเพียงพอ เช่นที่จะสั่งซึ่งผู้ต้องหาเพื่อส่งไปให้ศาลพิจารณาได้ หากว่าความผิดนั้นได้กระทำในกรุงเทพฯ

มาตรา ๔ นอกจากรัฐบาลสยามจะวินิจฉัยเป็นอย่างอื่น คำร้องขอกับทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่ส่งมาด้วยนั้น ให้จัดส่งต่อไปยังกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้พนักงานอัยการนำคดีขึ้นสู่ศาล กระทรวงมหาดไทยจะสั่งให้จับจำเลย หรือจะขอให้ศาลออกหมายสั่งจับก็ได้

มาตรา ๕ เมื่อมีคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนมาสู่ศาล ๆ ต้องแจ้งมายังเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม และดำเนินการได้ส่วนต่อไป

มาตรา ๑๐ ถ้าเป็นการเร่งร้อน รัฐบาลต่างประเทศ จะขอให้จับและกุมขังจำเลยไว้พลางก่อนก็ได้ คำร้องขอ นั้นต้องแถลงประเภทความผิดให้ชัดเจนและว่าได้ออกหมายสั่งจับแล้วด้วย เมื่อได้รับคำร้องขอตั้งวัน นอกจากรัฐบาลสยามจะวินิจฉัยเป็นอย่างอื่น ให้กระทรวงการต่างประเทศ แจ้งให้กระทรวงมหาดไทยทราบ กระทรวงมหาดไทยจะสั่งให้จับจำเลย หรือจะขอให้ศาลออกหมายสั่งจับก็ได้ และต้องนำตัวจำเลยขึ้นสู่ศาลซึ่งมีหน้าที่โดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

ในระหว่างที่คำร้องขอตามระเบียบกับหนังสือหลักฐานอันจำเป็นนั้นยังมีได้มาถึงให้ศาลสั่งขังจำเลยไว้ ถ้าหากว่า (ก) มีพยานหลักฐาน (ซึ่งอาจมีอยู่ในหนังสือ ของกระทรวงการต่างประเทศก็ได้) ว่าได้ออกหมายสั่งจับแล้ว กับทั้งประเภทความผิดที่กล่าวหาเป็นฐานใดก็ได้แถลงไว้โดยชัดเจนด้วยแล้ว (ข) ความผิดที่กล่าวหานั้นอยู่ในประเภทที่จะส่งตัวจำเลยข้ามแดนได้ และ (ค) ความผิดนั้นไม่ใช่เป็นความผิดอันมีลักษณะในทางการเมือง

ถ้าศาลมิได้รับคำร้องขอตามระเบียบกับหนังสือหลักฐานอันจำเป็นนั้นภายในเวลาสองเดือนนับตั้งแต่วันที่ศาลได้สั่งขังจำเลยไว้ หรือภายในกำหนดเวลากว่านั้นตามที่ศาลจะเห็นมีเหตุพอสมควรส่งต่อไปแล้ว ให้ปล่อยตัวจำเลยไป

มาตรา ๑๑ เมื่อจับจำเลยได้แล้ว ต้องนำตัวขึ้นสู่ศาลโดยมิชักช้าเกินจำเป็นและต้องดำเนินการไต่สวนตามวิธีพิจารณาความอาชญาในกฎหมายสยามเท่าที่สุจริตจะเป็นได้ ศาลจะสั่งให้เลื่อนการไต่สวนไปเป็นครั้งคราวตามคำขอของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยมีเหตุอันสมควรและเพียงพอก็ได้ แต่ในคดีเหล่านี้ ศาลไม่ควรอนุญาตให้จำเลยมีประกัน

มาตรา ๑๒ ศาลจะต้องเป็นที่พอใจว่า

(๑) จำเลยเป็นตัวบุคคลที่ถูกร้องขอให้ส่งข้ามแดนแน่แล้ว

(๒) มีพะยานหลักฐานเพียงพอที่จะส่งขังผู้ต้องหาเพื่อส่งไปให้ศาลพิจารณาได้ หากว่าความผิดนั้นได้กระทำในกรุงสยาม

(๓) ความผิดนั้นอยู่ในประเภทที่จะส่งตัวจำเลยข้ามแดนได้ และไม่ใช่เป็นความผิดอันมีลักษณะในทางการเมือง

พะยานหลักฐานนั้นจะเป็นพะยานบุคคลมาเบิกความต่อศาล หรือจะเป็นถ้อยคำพะยานที่ได้จัดบันทึกส่งมา (ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้รับรองว่าถูกต้อง) ก็ได้

มาตรา ๑๓ ศาลไม่จำเป็นต้องฟังพะยานหลักฐานข้อต่อสู้ฝ่ายจำเลย นอกจากในข้อต่อไปนี้ คือ

(๑) จำเลยไม่ใช่ตัวบุคคลที่ถูกร้องขอให้ส่งข้ามแดน

(๒) ความผิดนั้นไม่อยู่ในประเภทที่จะส่งข้ามแดนได้ หรือว่าเป็นความผิด อันมีลักษณะในทางการเมือง

(๓) การที่ขอให้ส่งข้ามแดนนั้น ความจริงเพื่อประสงค์ จะเอาตัวไปลงโทษ สำหรับความผิดอย่างอื่นอันมีลักษณะในทางการเมือง

(๔) สัญชาติของจำเลย

มาตรา ๑๔ ถ้าศาลพิเคราะห์เห็นว่าพยานหลักฐานไม่เพียงพอ ก็ให้ส่งปล่อยจำเลยไปในเมื่อสิ้นระยะเวลาสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่ได้อ่านคำสั่งปล่อยนั้น เว้นแต่ภายในกำหนดสี่สิบแปดชั่วโมงนั้น พนักงานอัยการจะได้แจ้งความจำนงว่าจะอุทธรณ์ ส่วนฟ้องอุทธรณ์จะต้องยื่นภายในกำหนดสี่สิบห้าวัน และในระหว่างอุทธรณ์ให้ศาลสั่งขังจำเลยไว้

มาตรา ๑๕ ถ้าศาลเป็นที่พอใจว่าคดีมีพยานหลักฐานเพียงพอก็ให้ออกคำสั่งอนุญาตให้ขังจำเลยไว้เพื่อส่งตัวข้ามแดนต่อไป แต่มิให้ส่งตัวจำเลยออกไปนอกประเทศก่อนครบกำหนดสี่สิบห้าวัน และภายในกำหนดนั้น จำเลยมีสิทธิที่จะอุทธรณ์ได้

ถ้ามิได้ส่งตัวจำเลยข้ามแดนภายในเวลาสามเดือนนับแต่วันที่คำสั่งของศาลถึงที่สุด หรือภายในกำหนดเวลากว่านั้น ตามที่ศาลจะเห็นมีเหตุพอสมควรส่งต่อไปแล้วให้ปล่อยตัวจำเลยไป

มาตรา ๑๖ เมื่อใดศาลพิเคราะห์เห็นว่าจำเลยเป็น คนในบังคับสยามก็ดี หรือมีข้อสงสัย หรือมีความยุ่งยากในเรื่องระเบียบอันเกี่ยวกับการรับรองเอกสาร หรือวิธีการทำคำขอให้ส่งข้ามแดนก็ดี ให้ศาลรายงานหรือเสนาคณะทรวงยุติธรรมก่อนที่จะออกคำสั่งให้ปล่อยตัวจำเลย

มาตรา ๑๗ คดีอุทธรณ์ในเรื่องส่งผู้ร้ายข้ามแดน ตกเป็นหน้าที่ศาลอุทธรณ์พิจารณาพิพากษา และเมื่อศาลอุทธรณ์ตัดสินแล้วให้เป็นอันถึงที่สุดทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

แต่ถ้าหากว่าข้อเท็จจริงตามที่ศาลล่างได้วินิจฉัยไว้มีพยานหลักฐานสนับสนุนเพียงพอที่จะออกคำสั่งนั้นแล้ว ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจที่จะแก้ไข ศาลอุทธรณ์พึงพิจารณาแต่เพียงว่าศาลล่างมีพยานหลักฐานพอที่จะให้อำนาจออกคำสั่งเช่นนั้น และเพื่อการนี้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจตรวจพิจารณาพยานหลักฐานและวินิจฉัยคำโต้เถียงในข้อเหล่านี้ คือ

(๑) ^{11/10/256๕} เรื่องสัญชาติของจำเลย

(๒) ความผิดที่กล่าวหานั้นไม่อยู่ในประเภทที่จะส่งข้ามแดนได้

(๓) ความผิดนั้นมีลักษณะในทางการเมือง หรือว่าการที่ขอให้ส่งข้ามแดนนั้น แท้จริงเป็นไปเพื่อประสงค์จะเอาตัวจำเลยไปลงโทษสำหรับความผิดอย่างอื่น อันมีลักษณะในทางการเมือง หรือ

(๔) ไม่มีพยานหลักฐาน แสดงต่อศาลล่างพอที่จะให้ศาลนั้นใช้ดุลพินิจได้ว่าควรจะออกคำสั่งนั้นหรือไม่

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๒ ธันวาคม ปีที่ ๒๔๗๒

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลราชบุรี

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ในท้องที่มณฑลราชบุรีเพิ่มขึ้นอีก ๖ ตำบล จึงทำ บัญชีเพิ่มเติมขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาตามท้าย ประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศแต่วันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
ธำมณีวัต มหาอำมาตย์เอก
เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๕ ธันวาคม หน้า ๒๙๒)

๒๑๐

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ไ้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
ราชบุรี	ราชบุรี	กิ่งจอมบึง เกาะหลัก บางสะพาน	จอมบึง ปากช่อง เขาเตง สังกระทาย กำมะเสน ปากนแพรก

ประกาศกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม
กำหนดการรับจดทะเบียนสหกรณ์

อาศัยความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พุทธศักราช ๒๔๗๑ เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ขอประกาศว่า ในเวลานี้ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนสหกรณ์ชนิดที่ห้ามมิให้เฉลี่ยกำไร ประเภทหาทุนให้สมาชิก กุ้ย้มเพื่อใช้ในการเพาะปลูก และบุคคลที่จะรวบรวมกันตั้ง เป็นสหกรณ์นั้นจะต้องเป็นบุคคลจำพวกที่มิอาชีพในการทำ เป็นส่วนใหญ่ ทั้งจะต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตที่ตั้งที่ตั้ง ต่อไปนี้ คือ

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ
๑. พิษณุโลก	๑. พิษณุโลก	๑. ป่าหมาก
	๒. อุตรดิตถ์	๑. บางโพ
		๒. ลับแล
๒. อยุรยา	๓. พิจิตร	๑. บางมูลนาก
	๑. อ่างทอง	๑. บางแก้ว
	๒. สระบุรี	๒. ป่าโมกข์
		๑. ปากเพรียว
		๒. เสาไห้

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มหาอำมาตย์ตรี พระยาพิพิธสมบัติ

ลงนามแทนเสนาบดี

พระราชกฤษฎีกา

ขยายเขตที่ดินรถไฟเพื่อทำการก่อสร้างสถานีรถไฟ
โคราชในทางสายโคราชและสายตะวันออกเฉียงเหนือ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

สถานีโคราชเป็นสถานีรวมการงานสำหรับทางรถไฟหลวงที่จะแยกไปสายตะวันออกเฉียงเหนือ สายอุบลราชธานีและสายขอนแก่น เขตที่ดินรถไฟเท่าที่มีอยู่แล้วแต่เดิมยังไม่พอที่จะขยายการก่อสร้างให้เหมาะกับการเป็นอยู่แห่งการงานทรงพระราชดำริเห็นสมควรที่จะต้องขยายเขตที่ดินรถไฟให้มากออกไปอีก เพื่อประโยชน์การรถไฟหลวงจะได้ทำการก่อสร้างสถานที่ต่าง ๆ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกา มาให้ทราบทั่วกันว่า

๑) ที่ดินในแนวเขตซึ่งกำหนดไว้เป็นเขตที่ดินรถไฟตามแผนที่ท้ายประกาศพระราชกฤษฎีกานี้ เป็นแผนที่อย่างเดียวกับที่มีอยู่ในกระทรวงเกษตรธิการและที่ว่าการกรมรถไฟหลวงฯ กับที่ศาลารัฐบาลมณฑลนครราชสีมาอัน

ก. ที่ใดซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าโดยไม่มีเจ้าของที่ขอ
ด้วยกฎหมาย ให้ตกเป็นที่หลวงหวงห้ามไว้สำหรับใช้ใน
ราชการกรมรถไฟหลวง นับตั้งแต่วันที่ได้ประกาศพระราช
กฤษฎีกานี้เป็นต้นไป

ข. ที่ดินใดอยู่ในเขตที่จะขยายการก่อสร้างตามแผนที่
ที่กล่าวแล้ว เป็นที่ซึ่งมีเจ้าของหวงห้ามอยู่ก่อนโดยขอ
ด้วยกฎหมาย ห้ามมิให้เจ้าของนำที่ดินของตนไป ขาย ให้ปัน
แลกเปลี่ยน จำนอง ขายฝากและให้เช่าแก่ผู้หนึ่งผู้ใด และ
ห้ามมิให้ปลูกสร้างบ้านเรือนหรือ ทำไร่ ทำสวน ถ้าผู้หนึ่ง
ผู้ใดฝ่าฝืนโดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกรม
การแล้ว กรมรถไฟจะต้องชดใช้ค่าเสียหายหรือค่ารถถอน
สำหรับสิ่งนั้น ๆ เลย แม้จะต้องใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์แก่
การนี้

๒) กรรมการหรือเจ้าพนักงานของกรมรถไฟหลวงมีสิทธิ
ที่จะเข้าไปในเขตต์ตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ได้ใน
เวลาอันสมควรเพื่อประโยชน์แก่การขยายเขตต์และก่อสร้าง

๓) ให้กรมรถไฟหลวง ฯ เป็นเจ้าหน้าที่จัดซื้อที่ดินและ
อสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นตามที่เห็นว่าจำเป็นจากผู้เป็นเจ้าของ
ที่ดินอันขอด้วยกฎหมาย ส่วนที่จะพิจารณาถึงเรื่องสิทธิค่า

ทำขวัญที่จะพึงคิดให้ขึ้น ให้ใช้ข้อความทั้งปวงที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พุทธศักราช ๒๔๖๔ ส่วนที่ ๒ ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดิน

๔) เพื่อสะดวกแก่การจัดซื้อที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์ตามที่จำเป็นสำหรับการที่จะกำหนดเงินค่าทำขวัญ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้ ๑. มหาอำมาตย์โท พระยาเพชรดา สมุหเทศาภิบาลสำเร็จราชการมณฑลนครราชสีมา ๒. อำมาตย์โท พระประกาศกลศิลป์ แทนนายช่างด้านก่อสร้างสายตะวันออกเฉียงเหนือแห่งกรมรถไฟหลวง ๓. มหาอำมาตย์ตรี พระยาสุรเกษตรโรจน กะทรวงเกษตรราธิการเป็นกรรมการจัดซื้อที่ดิน

ประกาศมาณวันที่ ๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๕ มกราคม หน้า ๒๔๕)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลพิษณุโลก

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาเพิ่มขึ้น ในท้องที่มณฑลพิษณุโลกอีก ๓ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่มเติม ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตาม ท้ายประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศแต่วันที่ ๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
 สถานีวัด มหาอำมาตย์เอก
 เสนาบดี

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา
 พุทธศักราช ๒๔๖๔

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
พิษณุโลก	พิษณุโลก	พรมพิราม	บ้านยาง หินลาด พันช้าง

ประกาศกระทรวงธรรมการ

ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔

สำหรับตำบลบ้านดง อำเภอเมืองพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์
ซึ่งยุบไปรวมขึ้นกับตำบลพญาแมน ท้องที่อำเภอเดียวกัน

ด้วยมณฑลพิษณุโลกแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครองได้
ยุบตำบลบ้านดง อำเภอเมืองพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ไป
รวมขึ้นกับตำบลพญาแมน ในท้องที่อำเภอเดียวกัน เพื่อ
สะดวกแก่การปกครอง ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน ศกนี้แล้ว

ทั้งสองตำบลนี้ได้ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติประถม
ศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๕
ในคราวเดียวกันแล้ว เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความ
สำหรับการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ตำบลบ้านดงเดิม ได้ไปรวมอยู่กับตำบลพญาแมน ตรงกับ
ทำเนียบท้องที่ของทางราชการฝ่ายปกครองแล้วด้วย

ประกาศแต่วันที่ ๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ธานินทร์ มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับท้องที่บางแห่งในจังหวัดสุพรรณบุรี
ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลง

ด้วยมณฑลเทศาภิบาลชัยศรีแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครอง
ได้แก้ไขเขตต์ท้องที่บางแห่งในจังหวัดสุพรรณบุรี คือ

๑. ยุบตำบลกัมมะเขียน อำเภอเดิมบาง ซึ่งมี ๑๑ หมู่
บ้าน โดยแยกหมู่ที่ ๑, ๒ และ ๓ ของตำบลกัมมะเขียน ไป
รวมกับหมู่ที่ ๑, ๒ และ ๑๐ ของตำบลเดิมบาง แยกตั้งขึ้นเป็น
อีกตำบลหนึ่ง เรียกว่าตำบลปากน้ำ ขึ้นอยู่ในท้องที่อำเภอ
เดียวกัน แยกหมู่ที่ ๔, ๕, ๖, ๗ และ ๑๑ ไปรวมกับตำบลเดิม
บาง และแยกหมู่ที่ ๘, ๙, ๑๐ ของตำบลกัมมะเขียน กับหมู่
ที่ ๕ ของตำบลเดิมบางไปรวมกับตำบลเขาพระ ในท้องที่
อำเภอเดียวกัน

๒. ยุบตำบลพันตำลึง อำเภอท่าพี่เลี้ยง ไปรวมกับ
ตำบลดอนก่ายาน ท้องที่อำเภอเดียวกัน รวมเรียกว่าตำบล
ดอนก่ายาน

ตำบลที่กล่าวชื่อนี้ได้ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติ
ประถมศึกษาแล้ว คือ ตำบลเดิมบาง ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม
พ.ศ. ๒๔๖๔ ตำบลก้ามะเขิน วันที่ ๒๕ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๔๖๕ ตำบลเขาพระ วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๐
และตำบลดอนกำยาน วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๑
เหตุผลนี้จึงประกาศยืนยันความนี้สำหรับการใช้พระราชบัญญัติ
ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ในท้องที่กล่าวชื่อนี้ คือ

๑. ตำบลปากน้ำ อำเภอดเดิมบาง ซึ่งได้แยกมาจากหมู่บ้าน
ของตำบลก้ามะเขิน และตำบลเดิมบางเดิมมาตั้งขึ้น
ใหม่นี้ ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
แล้ว

๒. การใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับในท้องที่ของตำบลก้ามะเขินที่คงเหลือจากแยกไปตั้ง
ตำบลปากน้ำ ได้รวมอยู่ในตำบลเดิมบาง กับตำบลบางพระ
ตรงกับตำแหน่งของทางราชการฝ่ายปกครอง และ

๓. สำหรับตำบลพันด้ายเดิม ซึ่งไปรวมขึ้นตำบลดอน
กำยาน ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาแล้วด้วย

ประกาศแต่วันที่ ๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ธานีวัต มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี

กฎข้อบังคับว่าด้วยการสอบไล่
เข้าเป็นข้าราชการพลเรือน ชั้นราชบุรุษ

พ. ศ. ๒๔๗๓

อาศัยอำนาจอันได้ให้ไว้ในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๑ กรรมการ
รักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ประกาศกฎ
ข้อบังคับดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กรรมการรักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือนจะตั้งหลักสูตร และ กรรมการสอบไล่ขึ้น เพื่อทำ
การสอบวิชาความรู้ผู้สมัครเข้าเป็นข้าราชการพลเรือน ซึ่ง
จะได้ประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ

ข้อ ๒ ให้กรรมการสอบไล่ที่ตั้งขึ้นนั้น เป็นเจ้าหน้าที่
วางระเบียบการสอบไล่ กำหนดเวลา และสถานที่ที่จะสอบไล่
และเมื่อได้รับอนุมัติของกรรมการรักษาพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือนแล้ว ให้กรรมการสอบไล่แจ้งความ

ข้อ ๓ การสอบไล่นั้น ให้กำหนดมีปีละ ๑ ครั้ง เว้นแต่
เมื่อมีความจำเป็น จะให้มีการสอบไล่มากกว่าครั้งหนึ่งก็ได้

ข้อ ๔ ค่าธรรมเนียมการสอบไล่นั้น กำหนดอัตราคนละ ๑๐ บาท ผู้สมัครต้องส่งค่าธรรมเนียมนี้ ในคราวยื่นใบสมัครเข้าสอบไล่ต่อกรรมการสอบไล่ ณ สถานที่และวันตามแต่กรรมการสอบไล่จะได้กำหนดและแจ้งให้ทราบ

เงินค่าธรรมเนียมนี้จะไม่คืนให้ไม่ว่าสอบได้หรือตก หรือขาดสอบด้วยเหตุใด ๆ นอกจากกรรมการสอบไล่จะไม่รับผู้สมัครให้เข้าสอบด้วยเหตุบกพร่องในลักษณะของผู้เข้าสอบไล่ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๑

ข้อ ๕ วิชาที่จะสอบไล่นั้นแบ่งเป็น ๒ หมวด คือ

หมวด ๑ สอบเขาวิน

หมวด ๒ ๑. ภาษาไทย

๒. ความรู้รอบตัว

๓. ท่วงทีและวาจา

๔. วิชาสมัครสอบ ๒ อย่าง

วิชาสมัครสอบได้แก่

๑. การเลขานุการ

๒. การบัญชี

๑๑/10/2566 ๓. กฎหมายปกครองท้องถิ่น

๔. ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์สยาม
๕. ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์สากล
๖. วรรณคดีไทย
๗. ภาษาบาลี
๘. ภาษาอังกฤษ
๙. ภาษาฝรั่งเศส
๑๐. ภาษาเยอรมัน
๑๑. ภาษาจีน
๑๒. ภาษามะลายู
๑๓. ภาษาเขมร
๑๔. เลขและพีชคณิต
๑๕. ย่อเมตรและตรีโกณมิติ
๑๖. สรีรวิทยา และสุขวิทยา
๑๗. เหมิสตรี
๑๘. ฟิสิกส์
๑๙. พฤกษศาสตร์

ข้อ ๖ การสอบไล่นั้น กรรมการจะได้จัดการสอบในคราวเดียวให้เสร็จทุกอย่าง แต่จะตรวจให้คะแนนการสอบเขavnั้เป็นกวงฐิต์ เดือกก่อน ผู้ใดได้คะแนนถึงขีดใน

หมวด ๑ แล้ว จึงจะตรวจสอบในหมวด ๒ ต่อไป ผู้ได้คะแนนรวมยอดทั้ง ๒ หมวด ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของคะแนนเต็มทั้งสิ้นในการสอบได้ ให้นำเป็นสอบไล่ได้

ข้อ ๗ กรรมการรักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนจะทำบัญชีประกาศนามผู้สอบไล่ได้เรียงตัวตามลำดับคะแนนรวมยอดตกไปหาน้อย และจะได้นำหนังสือแสดงการสอบไล่ได้ทั้งนี้ไว้เป็นสำคัญ

ถ้ามีตำแหน่งว่างตามกระทรวงทบวงกรมเท่าใด จะได้บรรจุตามลำดับในบัญชี และตามความตกลงของเจ้ากระทรวง ผู้ที่สอบไล่ได้ที่เหลือจากการบรรจุ ถ้ามีตำแหน่งว่างลงในเวลาต่อไป และทางราชการประสงค์จะบรรจุแล้ว ก็อาจบรรจุเข้ารับราชการตามลำดับในบัญชานั้นต่อไปได้

แต่เมื่อใดมีการสอบไล่ใหม่อีกแล้ว บัญชีผู้สอบไล่ได้คราวก่อนเป็นอันลบล้าง

ข้อ ๘ ผู้ที่สอบไล่ตก ๓ ครั้งติดกัน ห้ามมิให้รับเข้าสอบไล่อีก

ประกาศมาณวันที่ ๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

๒๒๓

หลักสตรการสอบไล่เข้าเป็นข้าราชการพลเรือน
ชั้นราชบุรุษ พ.ศ. ๒๔๗๓

กรรมการรักษาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พุทธศักราช ๒๔๗๑ ประกาศหลักสตรที่จะสอบไล่ผู้สมัคร
เข้าเป็นข้าราชการพลเรือนตามความในกฎข้อบังคับข้อ ๑ ดัง
ต่อไปนี้

๑. สอบเขาวน (๑๐๐ คะแนน)

จะตั้งคำถามให้เขานตอบ เพื่อตรวจความไหวพริบอัน
เป็นลักษณะของจิตต์ใจตามหลักอธยาตมวิทยา เวลาสอบ
แล้วแต่กรรมการสอบไล่จะกำหนด

๒. ภาษาไทย (๑๕๐ คะแนน)

จะสอบความรู้ในการเรียงความ บรรยายเรื่องตามกระทู้
ที่จะตั้งให้ เพื่อพิเคราะห์ว่าผู้สอบจะมีความรู้ในวิชาภาษา
ไทยเพียงไร เวลาสอบ ๑ โมง ๓๐ นาที

๓. ความรู้รอบตัว (๕๐ คะแนน)

จะตั้งคำถามให้เขานตอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ของเมืองไทย
และเมืองต่างประเทศที่สำคัญอันบุคคลสามัญผู้เอาใจใส่เสาะ
แสวงจะพึงรู้ เวลาสอบ ๔๕ นาที

๔. ท่วงทีและวาทา (๑๐๐ คะแนน)

จะถามให้ตอบปากเปล่าในที่ประชุมกรรมการผู้สอบได้ ๓ นาย เพื่อพิจารณาที่ท่วงทีและวาทา กับที่จะตรวจความรู้ทั่ว ๆ ไปอีกด้วย กรรมการต่างให้คะแนนโดยไม่รู้กัน เมื่อสอบเสร็จ บวกแล้วเอา ๓ หาร เป็นคะแนนเฉลี่ยที่ผู้สอบจะพึงได้

๕. วิชาสมัครสอบ (อย่างละ ๑๐๐ คะแนน)

ให้เลือกแต่ ๒ อย่าง เวลาสอบอย่างละ ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที

๑. การเลขานุการ

ให้รู้จักการเลขานุการแผนกต่าง ๆ เช่น คัด บันทึกร่างแต่งรายงาน และการติดต่อพิมพ์ เป็นต้น

๒. การบัญชี

ความรู้เบื้องต้นของวิชาบัญชี ให้รู้อธิบายประโยชน์อย่างสังเขปของบัญชีต่าง ๆ ให้รู้จักบัญชีซึ่งกรรมการจะให้รายการคละปนกัน ผู้สมัครจะต้องเก็บรายการเหล่านั้นลงบัญชีให้ถูก ให้อธิบายความหมายของคำที่ใช้ในบัญชีทั่ว ๆ ไป

๓. กฎหมายปกครองท้องถิ่น

ให้รู้จักหน้าที่ฝ่ายราชการและฝ่ายตุลาการ หน้าที่และความเกี่ยวข้องของระวางกระทรวงต่าง ๆ ระเบียบการปกครองหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดและมณฑล ความเกี่ยวข้องของระวางเจ้าหน้าที่และพลเมือง การสืบสวน ใต้สวนจับกุม เปรียบเทียบความ อาชัฎ ฆัณสูตร ตราสิน รายงานการฟ้องร้อง, และอำนาจโรงศาล ทำหะเบี่ยนต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในหน้าที่ปกครอง

๔. ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์สยาม

ให้รู้ภูมิศาสตร์ประเทศสยามโดยละเอียด และให้รู้ประวัติศาสตร์ของชาติไทยว่า เดิมสืบมาแต่ไหน รวบรวมกันเข้าอย่างไร ต้องแข่งขันสู้รบกับใครบ้าง แล้วเปลี่ยนมาโดยลำดับเวลาจนถึงลงเป็นหลักฐานตั้งปรากฏในทุกวันนี้

๕. ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์สากล

ให้รู้ภูมิศาสตร์ประเทศใกล้เคียงกับสยาม และประเทศสำคัญอื่น ๆ ทั่วโลกโดยสังเขป กับให้รู้ประวัติศาสตร์สากล ทั้งโบราณประวัติ มัธยมประวัติและปัจจุบันประวัติโดยย่อ เพียงให้รู้ว่าประเทศและชาติที่สำคัญได้ตั้งตัวชนกัับเสื่อมลงหรือคงอยู่ หรือมีอำนาจยิ่งขึ้นได้อย่างไรบ้าง

๖. วรรณคดีไทย

ผู้สอบจะต้องแสดงว่า มีความรู้ทั้งในข้อความตำนาน และหลักประพันธ์ อีกทั้งจะต้องรู้ประวัติการบรรดาที่อ้างถึง ในหนังสือตามแต่กรรมการสอบได้จะประกาศล่วงหน้าเป็น ครั้งคราว

๗. ภาษาบาลี

สอบตามหลักสูตรของเปรียญ ๓ ประโยค มีกรรมบท สัมพันธ์ และบาลีไวยากรณ์

๘. ภาษาอังกฤษ

๙. ภาษาฝรั่งเศส

๑๐. ภาษาเยอรมัน

๑๑. ภาษาจีน

๑๒. ภาษามะลายู

๑๓. ภาษาเขมร

จะสอบความรู้ในการเรียงความ กับทั้งจะให้แปลภาษาไทยเป็นภาษานั้น ๆ และให้แปลภาษานั้น ๆ เป็นภาษาไทย ข้อสอบขาง่าย เสมอหลักสูตรของกระทรวงธรรมการ สำหรับมัธยมสามัญ (ชาย) ตอนกลาง ภาษาที่ไม่มีในหลัก สูตรให้อ่านโลมตามนั้น

๑๔. เลขและพีชคณิต

เลข จะสอบเศษสิบบ เศษส่วน มาตราสิบ วิธีแลกเปลี่ยนเงินต่างประเทศกับสยาม เฉลี่ยส่วนร้อย ดอกเบี้ยชั้นเดียวและสองชั้น กำไรขาดทุน วิธีประกันอย่างง่าย บัญญัติไตรยางค์ทั้ง ๒ วิธี เรซิโอ โปรปอร์ตัน กรณฑ์ เมิน สุเรชัน รูปกลมและลูกบาศก์

พีชคณิต จะสอบแฟกเตอร์ ค.ร.น. ห.ร.ม. อีควชัน ถึงควอดระตีก แก้เศษส่วนอย่างยากให้เป็นง่าย กรณฑ์

๑๕. ยีออเมตรีและตรีโกนอเมตรี

यीออเมตรี ให้ทำโจทย์ที่วัดด้วยเส้นตรง รูปสามเหลี่ยม ระวังเส้นขนาน รูปสี่เหลี่ยมด้านขนาน รูปกลม โจทย์แปรกตัตถิล ยีออเมตรีที่วัดด้วยเส้นและมุม ใช้หนังสือ "ฮอลล แอนด์ สตีเวนส์" ตั้งแต่เล่ม ๑ ถึงเล่ม ๓

ตรีโกนอเมตรี ให้สามารถสร้างมุมได้ เมื่อให้ตรีโกนอเมตรีคัลเรซิโอ พิสุงน์ไอเตนติตั้งง่าย ๆ ได้ ตรีโกนอเมตรีคัลเรซิโอของมุม ๔๕, ๖๐ และ ๓๐ องศา ตรีโกนอเมตรีคัลเรซิโอของมุมประกอบหนึ่งมุมฉาก ทำโจทย์อย่างง่าย ๆ ซึ่งเกี่ยวกับรูปสามเหลี่ยมมุมฉากได้ เรเดียน ตรีโกนอเมตรีคัลเรซิโอของมุมฉากทุกขนาด การเปลี่ยนแปลงค่าของตรี

โกนอเมตรีกำลังฟังก์ชัน เซอร์คิวลาร์ฟังก์ชัน ของมุมที่เกี่ยวข้องกัน ฟังก์ชันของมุมรวม

๑๖. สรีรวิทยา และ สุขวิทยา

ให้รู้อวัยวะต่างๆ และหน้าที่ของอวัยวะนั้นๆ รู้จักปฏิบัติตนให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และสามารถช่วยผู้อื่นที่เป็นอันตรายในบัจจุบันทันด่วนได้ด้วย ข้อสอบยากง่ายเสมอด้วยหลักสูตรของกระทรวงธรรมการสำหรับชั้นมัธยม (ชาย) ตอนกลาง

๑๗. เวมิสตรี

ให้มีความรู้เบื้องต้นของเวมิสตรี เช่น วัตถุ (แมตเตอร์) ความเปลี่ยนแปลงอย่างเวมิสตรี ความเปลี่ยนแปลงอย่างฟิสิกส์ ความไม่รู้จักสันดานของธาตุวัตถุ วัตถุปน วัตถุผสม การแปรธาตุชนิดต่างๆ ธาตุแท้ อักษรย่อของธาตุแท้ น้ำหนักของแอตอม ฟอร์มูลาของธาตุ อีเกวชั่นของธาตุ วาเลนซ์ของธาตุแท้ อีคิววาเลนต์ ส่วนของธาตุผสม มอลิคิวล กรด ต่างเกลือ ออกซิเดชั่น รีดักชั่น แยกธาตุน้ำด้วยไฟฟ้า กฎต่างๆ แห่งการผสมธาตุ ความเกี่ยวเนื่องในระวางเดนสิตี กับ น้ำหนักแห่งมอลิคิวลและแอตอม การหาน้ำหนักมอลิคิวลและแอตอม การวัดแก๊สต่างๆ วิธีทำ

และคุณสมบัติของธาตุแท้ต่างๆ คือ ไฮโดรเจน ออกซิเจน ไนโตรเจน คลอรีน ไอโอดีน กำมะถัน ถ่าน ฟอสฟอรัส ตะกั่วดำ เหล็ก สังกะสี ทองแดง โซเดียม โพแทสเซียม วิธีทำและคุณสมบัติแห่งออกไซด์ของธาตุแท้ต่างๆ คือ ไฮโดรเจน ไนโตรเจน กำมะถัน ถ่าน ฟอสฟอรัส ตะกั่วดำ เหล็ก โซเดียม โพแทสเซียม แคลเซียม วิธีทำและคุณสมบัติของอัมโมเนีย กรดไฮโดรคลอริก กรดคาบอนิก กรดไนตริก กรดซัลฟูริก กรดซัลฟิวรัส และ กรดฟอสฟอริก

๑๘. ฟิสิกส์

ให้มีความรู้เบื้องต้นของวิทยาศาสตร์แผนกนี้ คือ ผู้สมัครสอบต้องแสดงให้เห็นที่พอใจว่า ได้ศึกษามาแล้วด้วยเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้ กับเข้าใจหลักตามทางวิทยาศาสตร์อันเกี่ยวข้องกับวัตถุสามัญ

อากาศ น้ำค้าง หมอก เมฆ ความกดของอากาศ ความชื้นของอากาศ การระเหย

ความร้อน การทำน้ำแข็ง ลักษณะของขวดเก็บความร้อน (เทอร์มอส) ความร้อนความเย็นทำให้วัตถุยืดหดได้ เฮอร์มอมิเตอร์ 11/10/2566

แสง เงา ประโยชน์ของกระจกและแผ่นซี เครื่องฉาย
ภาพยนตร์ แว่นตา กล้องส่อง การวัดความสว่าง จันทร์
คราส สุริยคราส

แม่เหล็กและไฟฟ้า เข็มชี้ทิศ เครื่องวัดกำลังไฟฟ้า ฟ้า
ร้อง และฟ้าผ่า ฟิวส์ การกาไหล่ กะดิ่งไฟฟ้า โทรเลข
เสียง กำเนิดของเสียง เสียงดนตรีผลิตกับเสียงสามัญ
อย่างไร ความกระหือ่นของเสียง

ปฏิณณก เครื่องวัดน้ำหนัก เครื่องวัดยาว เครื่องวัด
เวลา ความดูดของโลกล (คราวีเตชั่น)

๑๕. พฤษศาสตร์

ให้มีความรู้โดยสังเขปว่า พืชสามัญทั้งหลายที่เรารู้จัก
คุ้นเคยดีนั้นแบ่งออกเป็นกี่ส่วน ติดต่อเกี่ยวข้องกันอย่างไร
ส่วนไหนมีหน้าที่และงอกเจริญขึ้นได้อย่างไร นอกจากนี้ให้
ทราบถึงความเกี่ยวข้องของระวางพืชกับสัตว์ ดังที่เป็นอยู่ตาม
ธรรมดาให้มากที่สุดที่จะทราบได้ จำแนกหัวข้อที่จะต้อง
เรียนดังนี้

พืช ขนาด ชนิด ส่วนต่าง ๆ

ราก ชนิด หน้าที่ ลักษณะภายนอก รากดูดน้ำ เยื่อ
หุ้มปลายราก ความงอก และ ความเจริญ หน้าที่พิเศษ

ต้น หน้ที่ ลักษณะภายนอก ความงอกและความเจริญ
หน้าพิเศษ

ใบ ชนิด ลักษณะภายนอก กำเนิด ความเกี่ยวข้องกับระวาง
ใบกับแสงสว่างและอากาศ การปรุงอาหาร การหายใจ การ
คายน้ำ หน้าพิเศษ

ดอก ชนิด ส่วนต่าง ๆ การถ่ายละอองเกสร การ
ผสมเกสร

เมล็ดและผล ลักษณะภายนอก การกระจายเมล็ด การ
งอกและสิ่งจำเป็นที่ทำให้งอก ลักษณะของต้นอ่อน

ความเกี่ยวข้องกับระวางพืชกับสัตว์ พืชให้คุณให้โทษแก่
สัตว์อย่างไร

ประกาศมาณวันที่ ๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๕ มกราคม หน้า ๓๐๕)

๒๓๒

ประกาศ
เรื่องยาเสพติดให้โทษ

ขอประกาศโฆษณาจำนวนยาเสพติดให้โทษ ตามความ
ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ ซึ่งได้
นำเข้ามา ได้ขายไป และที่ยังคงเหลืออยู่เมื่อสิ้นปี ตามที่
ได้รายงานไปยังสันนิบาตชาติสำหรับปีคฤศตศักราช ๑๙๒๘
(พ.ศ. ๒๔๗๐-๒๔๗๑) ตั้งแจ้งอยู่ในบัญชีต่อไปนี้

กรมสาธารณสุข

ประกาศมาณวันที่ ๑๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๘ มกราคม หน้า ๓๑๗)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลอยุธยา

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บังคับสมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ เพิ่ม
ขึ้นในท้องที่มณฑลอยุธยาอีก ๒๕ ตำบล จึงทำบัญชีขยายการ
ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาตามท้ายประกาศนี้ และ
กำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็น
ต้นไป

ประกาศแต่วันที่ ๑๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
ฉานินวัต มหาอำมาตย์เอก
เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๘ มกราคม หน้า ๓๕๐)

๒๓๔

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา

พุทธศักราช ๒๔๖๕

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	พระนครศรีอยุธยา	มหาราช บางปะหัน บางบาล	คลองน้อย บางโรงช้าง กระช่อง ท่าตอ บ้านขวาง น้ำเต้า บ้านใหม่วันม บางปะหัน ทางกลาง บ้านโพสามต้น บางเดื่อ บางเพลิง วัดตะกู บางหลวงเมือง บางหลวงโตด บางหลวงเอียง บางหัก

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
อยุธยา	สระบุรี รัษฎะบุรี	หนองแค ลำลูกกา คลองหลวง	หนองตาเต็ง ลำลูกกา กกด บึงคำพร้อย บึงทองหลวง คลองหกวาฝั่งใต้ บางหวาย ท่าไชหลง

ประกาศ

ห้ามมิให้ใช้เครื่องมือบางอย่างทำการจับสัตว์น้ำ
บางท้องถิ่น ในมณฑลกรุงเทพฯ ฯ ออยุธยา และปราจีน

อาศัยความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๒ ซึ่งกำหนดให้เสนาคำนับ
อำนาจที่จะห้ามมิให้ใช้เครื่องมืออย่างหนึ่งอย่างใด หรือจะ
กำหนดเครื่องมือที่จะให้ใช้ โดยฉะเพาะทำการจับสัตว์น้ำใน
ที่แห่งหนึ่งแห่งใด โดยกำหนดฤดูหรือไม่กำหนดฤดูนั้น

บัดนี้ กระทรวงเกษตรธิการชี้แจงว่า ตามประกาศ
กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ลงวันที่ ๑๐ และวันที่ ๒๘
สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ ห้ามการใช้เครื่องมือบางอย่าง
ตามลำคลองบางคลองในท้องที่บางจังหวัด มณฑลอยุธยา
ปราจีน และกรุงเทพฯ ฯ นั้น เห็นว่าเขตต์และเครื่องมือที่
ห้ามนั้น ยังหาพอความต้องการไม่ สมควรจะขยายเขตต์
และเพิ่มห้ามการใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำที่เรียกว่าซั้งหรือถ้ำ
ขุ่นอีกด้วย โดยลำคลองเหล่านี้เล็กและแคบ สมควรต้อง
ป้องกันอันตรายแก่พืชพันธุ์สัตว์น้ำ

เพราะฉะนั้น จึงประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ๑. คลอง
รังสิต คลอง ๖ วาสายบนและสายล่าง คลอง ๒๖ และคลอง
ชอยต่างๆ ซึ่งงัดมีกุนาสยามได้ขุดไว้ ในเขตต์ท้องที่จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ชัยภูมิ ปทุมธานี ฉะเชิงเทรา นครนายก มินบุรี ทั้งสิ้น ๒. ในลำคลองตั้งแต่แยก คลอง ๒ กับคลอง ๖ วนสายล่างบรรจบกันไปทางทิศใต้ซึ่ง เรียกว่า คลองถนน คลองวังบัว คลองลาดพร้าว แยกลง คลองแสนแสบ คลองตัน คลองพระโขนง เขตจังหวัด พระนครจนจดฝั่งตะวันออกลำน้ำเจ้าพระยา ๓. คลองบางเขน คลองบางซื่อ คลองสามเสน คลองบางกะปิ คลองบ้านใหม่ คลองบางตลาดและคลองเปรมประชากร ตลอดลำคลอง ทุกคลองในเขตตำบลนครกรุงเทพ ฯ และอยุธยา ห้ามมิให้ ผู้หนึ่งผู้ใดใช้เครื่องมืออวนชนิดต่าง ๆ ซ่อนใหญ่ แห การ บักซังหรือเทียบหลังก่อและเครื่องกางกันทุกชนิดลงทำการ จับสัตว์น้ำตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ส่วนประกาศห้ามการใช้เครื่องมือบางอย่างทำการจับสัตว์น้ำ ฉบับลงวันที่ ๑๐ และวันที่ ๒๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ ซึ่งได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ให้ยกเลิกเสีย

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๑๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระยาโกมารกุลมนตรี

ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

ประกาศกรมสาธารณสุข

กำหนดจำนวนยาเสพติดให้โทษซึ่งจะต้องใช้ใน

พุทธศักราช ๒๔๗๓

ตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พุทธศักราช ๒๔๖๕ อธิบดีกรมสาธารณสุขขอประกาศโดยอนุมัติของเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย กำหนดจำนวนยาเสพติดให้โทษซึ่งเห็นว่าจะต้องใช้ใน พ.ศ. ๒๔๗๓ ดังต่อไปนี้

มอร์ฟีน (Morphine) ๕๐๐ กรัม

ในของปรุ้งต่อไปนี้

ซัลเฟต (Sulphate)

ผง (Powder)

เม็ดแบนสำหรับฉีด (Hypodermic Tablets)

แรงเม็ดละ ๐.๐๐๘ กรัม ๐.๐๑ กรัม ๐.๐๑๖ กรัม ๐.๐๒ กรัม และ ๐.๐๓ กรัม

กัษอะโทรปีน ซัลเฟต (Atropine Sulphate)

แรงเม็ดละ ๐.๐๐๘ + ๐.๐๐๐๓ กรัม ๐.๐๑ + ๐.๐๐๐๓ กรัม และ ๐.๐๑๖ + ๐.๐๐๐๕ กรัม

น้ำบรรจุอัมพูลส์ (Solution in Ampoules)

แรงอัมพูลละ ๐.๐๑๕ กรัม และ ๐.๐๓ กรัม

กับอะโทรปีน ซัลเฟต (Atropine Sulphate)

แรงอัมพูลละ ๐.๐๑+๐.๐๐๐๓ กรัม ๐.๐๑๕+๐.๐๐๐๔ กรัม

และ ๐.๐๑๖+๐.๐๐๐๔ กรัม

กับดิจิแทลิน (Digitalin)

แรงอัมพูลละ ๐.๐๑๖+๐.๐๐๐๖๕ กรัม

ไฮโดรโคลไรด์ (Hydrochloride)

เม็ดสำหรับกิน (Oral)

แรงเม็ดละ ๐.๐๑๖ กรัม

เม็ดแบนสำหรับฉีดยากับอะโทรปีนซัลเฟต (Hypodermic
Tablets with Atropine Sulphate)

แรงเม็ดละ ๐.๐๑๖+๐.๐๐๐๔ กรัม

น้ำบรรจุอัมพูลส์ (Solution in Ampoules)

แรงอัมพูลละ ๐.๐๑๖ กรัม และ ๐.๐๒ กรัม

กับอะโทรปีนซัลเฟต (Atropine Sulphate) แรงอัมพูล

ละ ๐.๐๑๕+๐.๐๐๐๔ กรัม และ ๐.๐๒+๐.๐๐๐๖ กรัม

โคเคอีนไฮโดรโคลไรด์ (Cocaine Hydrochloride)

๒๐๐ กรัม ในของปรุ๋งต่อไปนี้

ผง (Powders)

เม็ดแบนสำหรับฉีด (Hypodermic Tablets) แรงแม็ดละ
๐.๐๓ กรัม

ยาแก้หืด (Tucker's Asthma Cure) แรงแขวดละ
๐.๓๒๔ กรัม

แอ็กสแตร์กโคคา (Extract Coca)

เฮโรอิน ไฮโดรโคลไรด์ (Heroin Hydrochloride)
๓๐๐ กรัม ในของปรุ้งต่อไปนี้

ผง (Powder)

เม็ดสำหรับกิน (Oral) แรงแม็ดละ ๐.๐๐๒๗ กรัม
๐.๐๐๕๔ กรัม ๐.๐๐๖๕ กรัม ๐.๐๐๘ กรัม ๐.๐๑ กรัม
๐.๐๑๖ กรัม และ ๐.๐๒ กรัม

เม็ดแบนสำหรับฉีด (Hypodermic Tablets) แรงแม็ดละ
๐.๐๑ กรัม และ ๐.๐๑๖ กรัม

น้ำบรรจุอัมพูลส์ (Solution in Ampoules) แรงแอัมพูลส์
๐.๐๐๘ กรัม

ฝิ่นยา (Medicinal Opium) ๕.๐๐๐ กรัม ในของ
ปรุ้งต่อไปนี้

ผง (Powder)

๔1/10/25๔6
ติงเจอร์ (Tincture)

โคเดอีน (Codeine) ๓๐๐ กรัม ในของปรุงต่อไป

ซัลเฟต (Sulphate)

เม็ดสำหรับกิน (Oral) แรงเม็ดละ ๐.๐๓ กรัม

ไฮโดรโคโลไรด์ (Hydrochloride)

ผง (Powder)

ฟอสเฟต (Phosphate)

ผง (Powder)

เม็ดสำหรับกิน (Oral) แรงเม็ดละ ๐.๐๐๘ กรัม และ
๐.๐๓๒ กรัม

เม็ดแบนสำหรับฉีดยา (Hypodermic Tablets) แรงเม็ดละ
๐.๐๑๖ กรัม และ ๐.๐๓ กรัม

ปุลโมเซรัม (Pulmoserum) แรงขวดละ ๐.๑๘ กรัม

กัญชา (Cannabis Indica) ๓๐๐ กรัม ในของปรุง
ต่อไป

ติงเจอร์ (Tincture)

เอ็กสแทรกต์ (Extract)

บันโตปอน (Pantopon) ๕๐๐ กรัม ในของปรุงต่อไป

ผง (Powder)

เม็ดแบนสำหรับฉีดยา (Hypodermic Tablets) แรงเม็ด
ละ ๐.๐๑๕ กรัม

น้ำบรรจุอัมพูลส์ (Solution in Ampoules) แรงอัมพูลละ
๐.๐๒ กรัม และ ๐.๐๓ กรัม

ปะปัวเวรีน (Papaverine) ๑๕๐ กรัม ในของปรุ่งต่อ
ไปน

ผง (Powder)

เม็ดแบนสำหรับฉีด (Hypodermic Tablets) แรงเม็ด
ละ ๐.๐๔ กรัม

เฟรนิกซ์ (Frenix) แรงอัมพูลละ ๐.๐๔ กรัม

ยูโคดัล (Eukodal) ๑๐๐ กรัม

ผง (Powder)

เม็ดสำหรับกิน (Ond) แรงเม็ดละ ๐.๐๐๕ กรัม

น้ำบรรจุอัมพูลส์ (Solution in Ampoules) แรงอัมพูลละ
๐.๐๑ กรัม ๐.๐๑๕ กรัม และ ๐.๐๒ กรัม

ปาราโคดีน (Paracodin) ๑๐ กรัม ในของปรุ่งต่อไปน

ซีรัป (Syrup) แรงขวดละ ๐.๒ กรัม

กรมสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย

ประกาศมาณวันที่ ๒๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

หม่อมเจ้าสกลวรรณการ

อธิบดี

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่องกำหนดที่ฝากศพ ผังศพ เผาศพ
ในท้องที่จังหวัดพระนครและธนบุรี

ด้วยตามความในกฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล ลงวันที่
๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๐ ว่า ท้องที่ตำบล อำเภอใด
สมควรจะมีบ้านที่ฝากศพ ผังศพ เผาศพ ก็แห่ง เสนาบดี
จะได้กำหนดและประกาศให้ทราบทั่วกัน

บัดนี้ มีเหตุสมควรอนุญาตให้รับฝากศพ ผังศพ เผาศพ
ในบางแห่ง คือ

๑. วัดนางนอง อำเภอบางขุนเทียน
  ๒. วัดบางบำหรุ อำเภอดลิ่งชัน
  ๓. วัดคลองเตยนอก อำเภอพระโขนง
- ทั้ง ๓ วัดนี้^๕ อนุญาตให้รับฝากศพ ผังศพ เผาศพ ได้
๔. วัดหน้าพระธาตุ อำเภอพระโขนง อนุญาตให้ทำการ
แต่เพียงเผาศพ และเก็บศพได้
  ๕. วัดเปาโรหิตย์ อำเภอบางพลัด อนุญาตให้ทำแต่
เพียงเผาศพได้อย่างเดียว

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

จอมพล บริพัตร

เสนาบดี

ประกาศกระทรวงธรรมการ
 เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
 สำหรับตำบลบ้านขอม ซึ่งเปลี่ยนชื่อจากตำบลบางกระดี่
 ในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร

มณฑลนครชัยศรีแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครองได้
 เปลี่ยนชื่อตำบลบางกระดี่ ในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร
 จังหวัดสมุทรสาคร เป็นตำบลบ้านขอม เพื่อให้เข้ากับตำบล
 บางกระดี่ ในท้องที่อำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี ตำบล
 บางกระดี่ ในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร ได้ประกาศใช้
 พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตั้งแต่วันที่ ๒๔
 มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ แล้ว เหตุฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความ
 นี้สำหรับการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาว่า ตำบลบาง
 กระดี่ ในท้องที่อำเภอเมืองสมุทรสาครได้เปลี่ยนเป็นตำบล
 บ้านขอม ตรงกับทำเนียบท้องที่ของทางราชการฝ่ายปกครอง
 แล้วด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๒๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

เสนาบดีเสด็จราชการหัวเมือง

มหาอำมาตย์ตรี พระยาวิทยาปริชามาตย์

ผู้รั้งตำแหน่งปลัดทูลฉลองลงนามแทน

๒๔๕'

ประกาศกระทรวงธรรมการ

ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔

เพิ่มเติมในท้องที่มณฑลจันทบุรี

โดยมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
บัดนี้สมควรใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ใน
ท้องที่มณฑลจันทบุรี เพิ่มขึ้นอีก ๘ ตำบล จึงทำบัญชีเพิ่มเติม
ขยายการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ตามท้าย
ประกาศนี้ และกำหนดให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์
พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๒

ธานินทร์ มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ หน้า ๓๓๕)

๒๕๖

บัญชีเพิ่มเติมท้องที่ที่ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา

พุทธศักราช ๒๕๖๕

มณฑล	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
จันทบุรี	จันทบุรี	ท่าใหม่	วังโขม่ง ท่าศาลา สนามไชย กระแจะ ช้างข้าม
		ขลุง	มาบไพโร วังสรรพรส ตึกพรม

๒๕๓

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่องกำหนดที่ฝังศพสำหรับตระกูลสุนทรตระกูล
และจันทรตระกูล ในท้องที่จังหวัดพระนคร

ด้วยตามความในกฎเสนาบดีกระทรวงนครบาล ลง
วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๐ ว่า ท้องที่ตำบล อำเภอใด
สมควรจะมีป่าช้าที่ฝังศพ ฝังศพ เผาศพ ก็แห่ง เสนาบดี
จะได้กำหนดและประกาศให้ทราบทั่วกันนั้น

บัดนี้ นายกิมฮวด สุนทรตระกูล ได้ยื่นคำร้องขออนุญาต
ตั้งป่าช้าที่ฝังศพและเผาครอบครัวยุคในสกุล สุนทรตระกูล และ
จันทรสกุล ขึ้นในที่ดินส่วนตัว ซึ่งอยู่ติดต่อกับบริเวณป่าช้า
ชนชาติต่างๆ ในตำบลถนนสีลม อำเภอบางรัก จังหวัดพระ
นคร จึงได้อนุญาตให้นายกิมฮวด สุนทรตระกูล ตั้งป่าช้าฝังศพ
และเผาครอบครัวยุคในสกุล สุนทรตระกูล และจันทรตระกูลได้อีก
แห่งหนึ่ง

ประกาศมาลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๓๒

จอมพล บริพัตร

เสนาบดี

๒๔๘

พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๒)

พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระ
ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแก้ไขสถิติพยากรณ์
ศุลกากร ซึ่งมีอยู่เวลานี้ให้ดีขึ้น เพื่อแสดงเมืองกำเนิดของ
สินค้าขาเข้าที่ส่งเข้ามาจากสิงคโปร์และฮ่องกง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนแปลงแบบใบขนสินค้า
ขาเข้า อันได้กำหนดไว้ในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติ
ศุลกากรพุทธศักราช ๒๔๖๔ เป็นต้นแบบที่ต่อท้ายพระราช
บัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นต้น
ต่อไป

ประกาศมาณวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ หน้า ๓๖๕)

(๒๔๘ ก.)

ใบขนสินค้าขาเข้า

ต้นฉบับ

พนักงานศุลกากรเป็นผู้เขียนในช่องนี้.

ท่า.....

ใบคู่

ใบขนสินค้า

เลขที่.....

วันที่.....

เงินประกัน		ราคา		ค่าภาษี	
บาท	สต.	บาท	สต.	บาท	สต.

ชื่อเรือนำของเข้า

วันเรือเข้า

มาจาก

ชื่อผู้นำของเข้า

ข้าพเจ้าขอทำใบขนเพื่อนำของเข้า และข้าพเจ้าขอแสดงว่ารายการที่ยื่นนั้นครบถ้วนและแท้จริง

การตรวจของพนักงาน	เครื่องหมาย และเลขหมาย	จำนวนและ ลักษณะหีบห่อ	ปริมาณ	น้ำหนัก	ชนิดของ	ท้องสำหรับ สถิติพาณิชย์	เมืองกำเนิด ที่มา	ราคา		หมายเหตุ
								บาท	สต.	

ลายมือผู้นำของเข้าหรือตัวแทน

วันที่.....

(ก) ต้องแยกแสดงปริมาณและราคาของชนิดหนึ่ง ๆ ไม่ใช่เฉพาะสำหรับหีบห่อเท่านั้น
ต้องบอกยี่ห้อของทุกอย่าง กับทั้งรายละเอียดตามบัญชีสินค้าขาเข้า

หมายเหตุ:-

11/10/2566

(ข) ให้แสดงชื่อเมืองกำเนิดที่มาเฉพาะของที่มาเข้ามาจากเมืองสิงคโปร์และเมืองฮ่องกงเท่านั้น

ประกาศ

รวมศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนแพ่ง
ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนอาชญา
ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ศาลจังหวัดราชบุรี และ ศาล
จังหวัดฉะเชิงเทรา เข้าในศาลมณฑล

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ว่า ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนแพ่ง ศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนอาชญา ในมณฑลอยุธยา ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ในมณฑลพายัพ ศาลจังหวัดราชบุรี ในมณฑลราชบุรี และศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา ในมณฑลปราจีน ซึ่งได้ตั้งอยู่ในจังหวัดเดียวกับศาลมณฑลนั้น ก็เพื่อความสะดวกแก่การงานและการบังคับบัญชาในสมัยหนึ่ง ทรงพระราชดำริว่า บัดนี้ราชการได้เปลี่ยนแปลงไป สมควรจะรวมศาลจังหวัดเหล่านี้เข้าในศาลมณฑลนั้น ๆ เพื่อให้เป็นระเบียบเดียวกันกับศาลมณฑลอื่นทั่วไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้รวมศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาส่วนแพ่ง และศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ส่วนอาชญา เข้าในศาลมณฑลอยุธยา รวมศาลจังหวัด
 เชียงใหม่ เข้าในศาลมณฑลพายัพ รวมศาลจังหวัดราชบุรี
 เข้าในศาลมณฑลราชบุรี รวมศาลจังหวัดละโว้ เข้า
 ในศาลมณฑลปราจีน กับให้รวมการงานและสมทบข้าราชการ
 เสมียนพนักงานทั้งหมดของ ศาลจังหวัดที่ยกไปพร้อมกับศาล
 มณฑลนั้น เข้าอยู่ในศาลมณฑลนั้น ๆ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน
 พ.ศ. ๒๔๗๓ เป็นต้นไป

ส่วนคดีที่ค้างพิจารณาและบังคับบัญชาอยู่ในศาลจังหวัด
 ที่ได้ยกไปพร้อมกับศาลมณฑลนั้น ให้เป็นหน้าที่ศาลมณฑล
 นั้น ๆ ดำเนินการต่อไปตามกระบวนการ

ประกาศมาณวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๒
 เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ หน้า ๓๑๒)

๒๕๑

พระราชบัญญัติ

จัดการป้องกันไข้ทรพิษแก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๒

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร เจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแก้ไขพระราชบัญญัติจัดการป้องกันไข้ทรพิษ พุทธศักราช ๒๔๕๖ เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่าพระราชบัญญัติจัดการป้องกันไข้ทรพิษแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ คำว่า “ปลุกไข้ทรพิษ” ในพระราชบัญญัติจัดการป้องกันไข้ทรพิษ พ.ศ. ๒๔๕๖ ให้ยกเลิกเสียทุกแห่ง และให้ใช้คำว่า “ปลุกฝี” แทน

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดการป้องกันไข้ทรพิษ พุทธศักราช ๒๔๕๖ เลี้ยว และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ เมื่อบุคคลผู้ใดได้รับปลูกฝีจากเจ้าพนักงานแล้ว แต่ไม่ขัน ให้เจ้าพนักงานผู้ปลูกฝันั้นออกใบสำคัญให้ ตามแบบที่เสนาบดีจะประกาศใช้ มีวันเดือนปีที่ได้ปลูกฝันั้นเป็นหลักฐาน เมื่อผู้ใดไม่มีใบสำคัญดังว่ามานักดี หรือไม่มีรอยแผลเป็นหรือรอยปลูกฝีปรากฏอยู่ก็ดี ให้ถือว่า เป็นผู้ที่ยังไม่ได้ปลูกฝีตามพระราชบัญญัตินี้”

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(รวมใจจากอนุกรมฯ อดม ๔๖ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ หน้า ๓๔๖)

พระวาทกฤษฏีกา

ว่าด้วยการจัดซื้อที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น
เพื่อตัดถนนซอยจากถนนสุริวงส์ไปจดคลองสี่ลม ๓ สาย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระ
ปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ
ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดย ที่ ถนน เจริญกรุง ตอน บางรัก คับแคบไม่พอแก่การ
จราจรของขบวนยานพาหนะในสมัยนี้ ควรจะเพิ่มถนนซอย
เส้นขนานขึ้นอีกเพื่อเพิ่มความสะดวกในการคมนาคมประการ
หนึ่ง และเพื่อให้มีทางระบายน้ำดีขึ้นในระแวกตำบลถนน
สุริวงส์เป็นคุณประโยชน์แก่การบำรุงอนามัยในระแวกนั้นอีก
ประการหนึ่ง สมควรจะตัดถนนจักซอยถนนสุริวงส์อันเป็น
ถนนยาวมาทเข้าเชื่อมกับถนนสี่ลมอีก ๓ สาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกา
ไว้มีข้อความดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่จัดการตัด
ถนน ๓ สาย มีเขตต์แนวทางตั้งจะกล่าวต่อไปนี้

สายที่ ๑ ตั้งต้นแต่ถนนสุริวงส์ไปออกคลองสี่ลมตรง
ถนนสุริวงส์ข้าม เป็นถนนขนาดกว้าง ๑๕ เมตร ยาว
ประมาณ ๓๑๒ เมตร

สายที่ ๒ ตั้งต้น แต่ถนนสุริวงส์ไปออกคลองสี่ลมตรง
ถนนประมวฒข้าม เป็นถนนขนาดกว้าง ๑๒ เมตร ยาว
ประมาณ ๒๕๖ เมตร

สายที่ ๓ ตั้งต้น แต่ถนนสุริวงส์ไปออก คลองสี่ลมราว
ถนนบ้านข้าม เป็นถนนขนาดกว้าง ๑๒ เมตร ยาวประมาณ
๒๕๒ เมตร

มาตรา ๒ เมื่อได้ประกาศพระราชกฤษฎีกาแล้ว ให้
เจ้าพนักงาน ผู้มีหน้าที่ทำถนน จัดการ บักรุกถนน เหล่านี้ตาม
เขตต์แนวทางซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา ๑ และตามแนวประเมิน
ตั้งได้หมายไว้ในแผนที่ต่อท้ายพระราชกฤษฎีกา และห้าม
มิให้ผู้หนึ่งผู้ใด ปลุกสร้างโรงเรือน หรืออาคาร อย่างหนึ่งอย่าง
ใดลงในที่ดิน ภายในเขตต์นั้น นอกจาก จะได้รับอนุญาตเป็น
ลายลักษณ์อักษรจากเจ้าพนักงาน

เมื่อ เจ้าพนักงาน ผู้มีหน้าที่ ได้ ลงมือ จัดการ บักรุกแล้ว
ให้กรรมสิทธิ์ใน ที่ดินภายในเขตต์ที่ได้ บักรุกไว้ แล้วกลับ
คืนมาเป็นของรัฐบาล และเจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะเข้ายึด
ถือปกครองจัดการทำถนนได้ทันที

มาตรา ๓ บุคคลผู้ชอบที่จะขอร้องให้เจ้าพนักงานพิจารณา กำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้ เนื่องแต่การที่รัฐบาลตัด ถอนไปในที่ดินตั้งที่กล่าวไว้ข้างนี้ เจ้าของที่ดินกับผู้ถือ กรรมสิทธิ์ในสิ่งที่ก่อสร้างในที่ดินและผู้เช่า แต่ห้ามมิให้ยก เอาข้อโต้เถียงในเรื่องกำหนดราคาหรือค่าทดแทนมาเป็นเหตุ ขัดขวางต่อการทำถนนนี้ ส่วนผู้ใดควรจะได้รับราคาหรือ ค่าทดแทนเพียงไรหรือไม่นั้น ให้เป็นไปตามลักษณะ ดังนี้ คือ

(๑) ถ้าที่ดินของผู้ใดที่ต้องถูกถอนนั้นยังมีเนื้อที่เหลือ อยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของเนื้อที่ตัดต่ออยู่กับถนนทั้ง ๒ ข้าง หรือแต่ข้างใดข้างหนึ่ง และเนื้อที่เหลือนั้นไม่เป็นทางยาว ตามถนนต่ำกว่า ๘ เมตร กว้างยื่นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตร หรือรวมเนื้อที่ดินทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตร แล้ว รัฐบาลจะไม่ต้องใช้ราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดิน แปลงนั้น เพราะเหตุว่าการทำถนนเข้าไปในเนื้อที่ของผู้ใด เจ้าของที่ดิน อาจได้รับผล จากการทำถนน อยู่ด้วย เช่น กระทำให้ที่ดินมีราคาสูงขึ้นโดยทำการก่อสร้างตึก บ้าน โรง เรือน ที่อยู่ หรือให้พัก ให้เช่าเก็บผลประโยชน์ได้มาก เป็นต้น ซึ่งเป็นการทดแทนกันอยู่แล้ว

(๒) ที่ดินของผู้ใดถูกทำถนนเสียหายหมดจำนวนเนื้อที่อย่างหนึ่ง หรือที่ดินเหลือน้อยกว่ากึ่งจำนวนเนื้อที่ที่ถูกทำถนนอย่างหนึ่ง หรือที่ดินซึ่งใดที่เหลือติดต่อกันยาวตามถนนต่ำกว่า ๘ เมตร กว้างยื่นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๑๐ เมตร หรือรวมเนื้อที่ทั้งสิ้นต่ำกว่า ๘๐ ตารางเมตรอย่างหนึ่ง ให้เจ้าพนักงาน รับซื้อที่ดิน ที่ต้องถูกทำ ถนนรวม ทั้งที่ดิน ที่เหลืออยู่นั้นตามราคาธรรมดาที่ซื้อขายกันในที่ใกล้เคียงในครั้งที่สุดก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ เว้นไว้แต่ถ้าเจ้าของเห็นว่าจะยึดถือกรรมสิทธิ์ที่ดินที่เหลืออยู่ไว้จะได้ประโยชน์คุ้มแก่การที่ต้องเสียหายไปในการทำถนนแล้ว จะไม่ขายที่ดินที่เหลือนั้นให้เจ้าพนักงานก็ได้ เมื่อเจ้าของได้เลือกเอาทางที่ไม่ขายแทนที่จะได้รับราคาหรือ ค่าทดแทน สำหรับที่ดินที่เจ้าพนักงานจะซื้อ เช่นนี้แล้ว รัฐบาลก็ไม่ต้องจ่ายราคาหรือค่าทดแทนให้สำหรับที่ดินแปลงนั้น

(๓) ที่ดิน ที่ต้องถูก ทำถนน นั้น จะแยก เป็นกี่ โฉนด กี่แปลงก็ตาม ถ้าเนื้อที่นั้นติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันไปรวมอยู่ในกรรมสิทธิ์ของเจ้าของเดียว ห้ามมิให้แยกวินิจฉัยเป็นรายแปลง เว้นแต่ที่ที่ไม่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันได้ จึงให้วินิจฉัยเฉพาะแปลงที่ต้องถูกทำถนนเสียหายเท่านั้น ให้

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้วินิจฉัย เต็ดขาดในข้อโต้เถียงทั้งหลายเกี่ยวกับเรื่องนี้ และที่เกี่ยวกับเรื่องทะลุไว้ในข้อ (๑) - (๒) ข้างต้น บรรดาที่มาได้กำหนดลงไว้ชัดเจนด้วย

(๔) สิ่งที่กำลังสร้าง ลงในแนวเขตต์ที่จะทำถนนก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกานี้ หรือสิ่งที่ก่อสร้าง ลงภายหลังวันประกาศ แต่ได้รับอนุญาต เป็นลายลักษณ์อักษร จากเจ้าพนักงานโดยปราศจากเงื่อนไขนั้น ถ้าเป็นสิ่งถาวร ซึ่งหากหรือลงจะเสียหาย เกินควร และไม่อาจทำให้คืน คงสภาพเดิมได้แล้ว ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้แก่เจ้าของพอสมควร แก่ราคา ตาม อายุของ สิ่งที่กำลัง สร้าง ซึ่ง ปรากฏ อยู่ในเวลานี้ เจ้าของต้องออกจากที่ไปภายในกำหนดซึ่งเจ้าพนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างน้อยหกสัปดาห์

ส่วนสิ่งที่ก่อสร้างไม่เป็นสิ่งถาวรดังกล่าวไว้ในวรรคก่อนนั้น เจ้าของต้องรื้อถอนไปให้เสร็จภายในกำหนดเวลาซึ่งเจ้าพนักงานจะได้บอกล่วงหน้าให้ทราบอย่างเดียวกัน ให้เจ้าพนักงานคิดค่าทดแทนให้ ฉะเพาะการรื้อถอน และค่าที่จะต้องก่อสร้างขึ้นใหม่พอสมควร

การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนให้เป็นที่นายช่างกรม
นคราทรเป็นผู้ตรวจตราและกำหนด

แต่สิ่งที่ก่อสร้างลงภายหลังวันประกาศพระราชกฤษฎีกานี้
โดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าพนักงาน เจ้า
ของจะเรียกร้อยราคาหรือค่าทดแทนอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้
เลย เจ้าพนักงานจะสั่งให้ย้ายถอนไปให้เสร็จในเวลาอัน
สมควรได้

(๕) ผู้เช่าต้องนำหนังสือสัญญาเช่าที่ได้ทำไว้โดยชอบ
ด้วยกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษรมาแสดงเป็นหลักฐาน
สัญญาเช่านั้นต้องปรากฏว่าได้ทำไว้ก่อนวันประกาศพระราช
กฤษฎีกานี้ หรือได้ทำขึ้นภายหลัง แต่ได้รับอนุญาตเป็นลาย
ลักษณ์อักษรจากเจ้าพนักงานโดยปราศจากเงื่อนไข ค่าทด
แทนนั้นพึงกำหนดให้ ฉะเพาะเท่าที่ผู้เช่าได้เสียหายไปจริง ๆ
เนื่องแต่เหตุที่ต้องออกจากที่เช่าก่อนครบกำหนดตามสัญญา
เช่านั้น

(๖) การกำหนดราคาหรือค่าทดแทนนั้นให้เจ้าพนักงาน
แจ้งความเป็นลายลักษณ์อักษรแก่เจ้าของที่ดิน หรือผู้ถือ
กรรมสิทธิ์ในสิ่งก่อสร้าง หรือผู้เช่าโดยชอบด้วยกฎหมาย
อันจะต้องเสียหายเพราะการทำถนนนี้ ให้ไปทำความตกลง

กับเจ้าพนักงานโดยมีเวลาอันแน่นอนที่ใดที่หนึ่งแล้วแต่เจ้าพนักงานจะกำหนดตามสมควร และเพื่อการนี้ จะแต่งตั้งผู้แทนโดยมีหนังสือมอบฉันทะเป็นหลักฐานไปทำความตกลงแทนก็ได้

ถ้าเจ้าพนักงานได้แจ้งความไปแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งไม่มาตามกำหนดนั้น ก็ให้เจ้าพนักงานแจ้งความบอกกำหนดไปอีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งที่สองให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้บอกไปด้วยว่า ถ้าไม่มาเองหรือตั้งผู้แทนมาเพื่อทำความตกลงตั้งกล่าวข้างต้นแล้ว เจ้าพนักงานจะเป็นผู้กำหนดราคาหรือค่าทดแทนแต่ฝ่ายเดียว

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งละเลยไม่มา หรือไม่ตั้งผู้ใดมาแทนตามกำหนดครั้งหลังแล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานกำหนดราคาหรือค่าทดแทนตามที่เห็นสมควรได้ เมื่อเจ้าพนักงานได้กำหนดเป็นจำนวนเงินเท่าใดให้ถือเป็นยุติเพียงเท่านั้น แล้วให้เจ้าพนักงานแจ้งความให้อีกฝ่ายหนึ่งมารับเงินนั้น ๆ ไป

ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งมาตามกำหนด ก็ให้เจ้าพนักงานใกล้เกลี่ยให้ตกลงราคากัน เมื่อปรองดองตกลงกันได้ก็ให้จัดบันทึกข้อตกลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ให้ทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อมพะยานให้เห็นเป็นสำคัญ ถ้าไม่ตกลงกันก็ให้ตัดสินโดย

มาตรา ๕ ให้ถือว่าแผนที่ต่อท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ เป็นแต่เขตต์แนวทางถนนโดยประเมินเท่านั้น เมื่อเจ้าพนักงานได้ปักกรวยแน่นอนแล้ว จะได้หมายลงไว้เป็นหลักฐานในแผนที่ ๒ ฉะบับซึ่งจะเก็บไว้ณกรมนคราทรฉะบับหนึ่ง และกรมทะเบียนที่ดินอีกฉะบับหนึ่ง

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ หน้า ๓๔๘)

ประกาศ

ถอนพระบรมราชานุญาตพิเศษซึ่งได้พระราชทาน
แก่บริษัทธรรางพระพุทธรูปหินจำกัศ

พระเจ้าพี่ยาเธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสนาบดี
กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม รับพระบรมราชโองการใส่
เกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามที่ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้า ๆ พระราชทานพระบรมราชานุญาตพิเศษให้
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ พระ
อภิรักษ์ราชอุทยาน เจ้าหมื่นเสมอใจราช พระนรสาตร์
สารกรรม หลวงดำรงธรรมสาร หลวงอุดรภัณฑพานิช
และ จันทน์ รวม ๗ คน ตั้งบริษัทอันมีนามว่า บริษัทธรราง
พระพุทธรูปหินจำกัศ ตามประกาศพระราชทานพระบรม
ราชานุญาตพิเศษ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน รัตนโกสินทรศก
๑๒๐ (พ.ศ. ๒๔๔๔) นั้น

บัดนี้การปรากฏว่าบริษัทนี้ได้เพิกเฉยละเลยไม่ปฏิบัติตาม
ให้เป็นไปตามกฎหมายและประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษ
หลายข้อหลายคราว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ถอน
พระบรมราชานุญาตพิเศษซึ่งได้พระราชทานแก่บริษัทธรราง

๒๖๓

พระพุทธบาททูนจำกัด ตามประกาศลงวันที่ ๒๕ กันยายน
รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ (พ.ศ. ๒๔๔๔) นั้นเสีย ตั้งแต่
วันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ประกาศมาณวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๒
นายพลเอก บรูณ์ตรีไชยากร
เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และคมนาคม

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒ มีนาคม หน้า ๓๖๗)

ประกาศ

ให้เก็บเงินอากรค่าน้ำในเขตท้องที่ตำบลเกวียนหัก
อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน

พ.ศ. ๒๔๗๓

เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติรับพระบรมราชโองการ
เหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า ตามประกาศลงวันที่ ๓
กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๗ ให้ยกเว้นการเก็บเงินอากรค่าน้ำใน
เขตท้องที่มณฑลจันทบุรี รวม ๘๑ ตำบลไว้เพื่อเป็นการ
บำรุงสัตว์น้ำนั้น

บัดนี้ ปรากฏว่าการหาสัตว์น้ำในตำบลเกวียนหักสมบูรณ์
ขึ้นกว่าแต่ก่อน ราษฎรอาศัยจับสัตว์น้ำเป็นอาชีพมากขึ้น
สมควรจะจัดเก็บเงินอากรค่าน้ำแก่ผู้กระทำการจับสัตว์น้ำได้
แล้ว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้จัดการเก็บเงินอากร
ค่าน้ำแก่ผู้กระทำการจับสัตว์น้ำเฉพาะในท้องที่ตำบลเกวียนหัก
อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ตามอัตราในกฎเสนาบดีว่าด้วย
วิธีจัดการและตั้งอัตราเก็บเงินอากรค่าน้ำตามความในพระ
ราชบัญญัติอากรค่าน้ำ ศก ๑๒๐ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์

๒๖๕

พ.ศ. ๒๕๕๖ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๓
เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๒

พระยาโกมารกุลมนตรี

ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๖ วันที่ ๕ มีนาคม หน้า ๓๗๓)

ประกาศกระทรวงธรรมการ
เรื่องการใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔
สำหรับตำบลบางกระท่อม ตำบลวังอู่ทก และ
ตำบลทุ่งพันเสา ซึ่งแยกตั้งขึ้นใหม่

มณฑลพิษณุโลกแจ้งว่า ทางราชการฝ่ายปกครองได้แยก
ท้องที่ในจังหวัดพิษณุโลกบางแห่งตั้งขึ้นเป็นตำบลใหม่ คือ

๑. แยกหมู่บ้านที่ ๘, ๙, ๑๐ ของตำบลนครป่าหมาก
กับหมู่บ้านที่ ๑, ๒ ของตำบลสนามคลี่ ในท้องที่อำเภอบาง
กระท่อม รวมตั้งขึ้นเป็นอีกตำบลหนึ่ง เรียกว่าตำบลบาง
กระท่อม ขึ้นท้องที่อำเภอเดียวกัน

๒. แยกหมู่บ้านที่ ๘, ๙, ๑๓ ของตำบลกำแพงดิน กับ
หมู่บ้านที่ ๑ ของตำบลบางระกำ รวมตั้งขึ้นเป็นอีกตำบลหนึ่ง
เรียกว่าตำบลวังอู่ทก ขึ้นท้องที่อำเภอบางระกำ และ

๓. แยกหมู่บ้านที่ ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑ ของตำบล
บ้านบึงกอก ในท้องที่อำเภอบางระกำ มาตั้งขึ้นเป็นอีก
ตำบลหนึ่ง เรียกว่าตำบลทุ่งพันเสา ขึ้นท้องที่อำเภอเดียวกัน

ทั้ง ๕ ตำบลที่ถูกแยกหมู่บ้านไปนี้ได้ประกาศให้ใช้พระ
ราชบัญญัติประถมศึกษาแล้ว คือ ตำบลบางระกำ ตั้งแต่

๒๖๓

วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๔ ตำบลกำแพงดิน ตั้งแต่
วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๔ ตำบลนครป่าหมาก ตั้งแต่
วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๕ ตำบลสนามเกลือและตำบล
บ้านบึงกอก ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๗ เหตุ
ฉะนั้นจึงประกาศยืนยันความสำหรับตำบลบางกระทู้ ตำบล
วังอู่ทกและตำบลทุ่งพันเสา ซึ่งแยกมาตั้งขึ้นใหม่นี้ ได้
ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ แล้วด้วย

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ธานีวัต มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๓ มีนาคม หน้า ๓๗๗)

พระราชกฤษฎีกา

กำหนดเขตก่อสร้างทางรถไฟหลวงต่อจากขอนแก่น
ไปจังหวัดหนองคายและนครพนม

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้ทราบทั่วกันว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริว่า การเดินทางไปหนองคายและนครพนม ในมณฑลอุดรตามที่เป็นอยู่ในเวลานี้ยังกันดารเพราะ ขาด การคมนาคม ที่จะ ติด ต่อ ถึง กันโดยสะดวกและรวดเร็วทุกฤดู และโดยที่มีพระราชหฤทัยประสงค์จะทรงทำนุบำรุง การคมนาคมในพระราชอาณาจักรให้ ต่อ เชื่อม ไป มา ถึง กัน สะดวก ยิ่ง ขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้กรมรถไฟหลวงสร้างทางรถไฟต่อจากสายขอนแก่นไปจังหวัดหนองคาย และจังหวัดนครพนมอีกตอนหนึ่ง แต่ในเวลา que เจ้าพนักงานกรมรถไฟหลวงยังมิได้สำรวจวางแผนทางรถไฟอันแน่นอนได้นั้น ให้กำหนดแนวทางรถไฟดังกล่าวนี้ ตั้งต้นต่อจากสายขอนแก่นผ่านเข้าเขตอำเภอพอง อำเภอกุมภวาปีไปทางบ้านลึง

ส่ง ผ่านจังหวัดอุดร บ้านน้ำสรวย ไปถึงจังหวัดหนองคาย และแยกจากบ้านลิ่งส่อง อำเภอกุมภวาปี ผ่านเขตต์อำเภอหนองหาร อำเภอบ้านหิน อำเภอพรรณานิคม และบ้านโพนสวรรค์ ไปจังหวัดนครพนม มีเขตต์แนวทางกว้างยาวตั้งได้ประมาณไว้ในแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ และในแผนที่อย่างเดียวกัน ซึ่งมีอยู่ที่หอทะเบียนที่ดินกระทรวงเกษตรธิการกับที่ว่าการกรมรถไฟหลวง และที่ศาลารัฐบาลมณฑลอุดร ศาลากลางจังหวัดหนองคาย ศาลากลางจังหวัดนครพนมด้วยแล้ว

ให้กรมรถไฟหลวงสำรวจแนวทางรถไฟ อันแน่นอนให้แล้วเสร็จภายในกำหนด ๒ ปี นับแต่วันประกาศพระราชกฤษฎีกานี้เป็นต้นไป

ในระวางเวลา ๒ ปีที่ได้กำหนดไว้นี้ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดจับจองหรือเช่า ปกครองที่ดิน ซึ่งเป็น ทว่างเปล่าไม่มีเจ้าของภายในแนวเขตต์ทางรถไฟ ดังปรากฏอยู่ในแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ ส่วนที่ที่มีเจ้าของอยู่ก่อนวันที่ออกประกาศพระราชกฤษฎีกานี้ก็ห้ามมิให้เจ้าของที่ตั้งอยู่ในแนวเขตต์ทางรถไฟตามแผนที่ที่กล่าวมานั้นนำเอาที่ดินของตนไปขาย ยกให้ แลกเปลี่ยน จำนอง และขายฝากแก่ผู้ใด กับห้าม

มิให้ ๆ เช่า และทั้งห้ามไม่ให้ปลูกสร้างบ้านเรือน หรือ
ปลูกสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือปลูกต้นไม้ หรือทำอะไรทำสวน
ขึ้นใหม่ลงในที่เหล่านั้นก่อนได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร
จากเจ้าหน้าที่ผู้สำรวจแนวทางของกรมรถไฟหลวง ถ้าผู้ใด
ฝ่าฝืนข้อห้ามนี้ จะต้องถือว่าที่ดินนั้นยังเป็นของเจ้าของเดิม
อยู่โดยปราศจากภาระติดพัน และส่วนสิ่งซึ่งปลูกสร้างขึ้น
ใหม่เมื่อกรมรถไฟหลวงต้องการที่นั้น กรมรถไฟหลวงจะไม่
ต้องใช้สินไหมทดแทนอย่างหนึ่งอย่างใดให้เลย

อนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ผู้สำรวจแนวทางของกรมรถไฟหลวง
พยายามผ่อนผันเป็นอย่างดีที่สุดอย่าให้เจ้าของที่ดินต้องได้
รับความเดือดร้อนเกินสมควรเนื่องในการสำรวจแนวทางรถ
ไฟ และถ้าแห่งใดตำบลใดได้ทราบเป็นที่แน่นอนว่าไม่จำเป็นต้อง
ต้องหวงห้ามไว้สำหรับใช้ในราชการรถไฟแล้ว ก็ให้รับแจ้ง
ความเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่
นั้น ๆ ให้ทราบว่าเป็นที่ซึ่งไม่ต้องการแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัด
จะได้แจ้งให้เจ้าของทราบและอนุญาตให้ทำการซื้อขาย ยกให้
แลกเปลี่ยน จำนอง ขายฝาก และให้เช่าได้ตามความประสงค์

ในระยะเวลา ๒ ปีที่ได้กำหนดไว้นี้ เจ้าพนักงานของ
กรมรถไฟหลวงหรือผู้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการทำทางรถไฟมี

สิทธิที่จะเข้าไปในเขตต์แนวทางรถไฟ ซึ่งกำหนดไว้ได้ทุกเมื่อ เพื่อประโยชน์อันเกี่ยวข้องกับการสำรวจแผนที่กะวางแนวทางรถไฟและหมายแนวทางที่แน่นอน เป็นต้นว่าทำการวัดระยะปักกรุย เก็บตัวอย่างศิลาดินทราย และวัตถุต่าง ๆ หรือเข้าไปโดยฐานะอื่นเพื่อที่จะอนุวรรตน์การกะวางแนวทางที่แน่นอนให้ลุล่วงไป แต่ทั้งนี้ให้พึงเข้าใจว่า ผู้ที่อยู่ในที่ดินนั้นโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นผู้เสียหายมีสิทธิที่จะได้รับสินไหมทดแทนความเสียหายอันเกิดจากการที่เข้าไปนั้นโดยสมควร

ประกาศพระราชกฤษฎีกาเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๓ มีนาคม หน้า ๓๘๑)

พระราชบัญญัติงบประมาณ
ประจำปีพุทธศักราช ๒๔๗๓

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร เจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ๆ สั่งว่า ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พุทธศักราช ๒๔๕๖ มีความว่า “เมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตงบประมาณประจำปีไปยังกระทรวงพระคลังมหาสมบัติแล้ว ให้ยื่นรายการในงบประมาณอันได้รวบรวมแล้วตราเป็นพระราชบัญญัติประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา” นั้น

บัดนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีพุทธศักราช ๒๔๗๓” ให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายนตลอดไปถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๓

มาตรา ๒ งบประมาณรายได้และรายจ่ายอันได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว ให้ตั้งรับและจ่ายในพุทธศักราช ๒๔๗๓ นั้น มีรายการและจำนวนเงินดังนี้

๒๓๓

เงินรายได้	๑๐๖,๕๙๓,๑๓๕ บาท
เงินรายจ่าย	๑๐๖,๕๓๔,๓๓๗ บาท
เงินรายได้สูงกว่ารายจ่าย	๕๘,๗๙๘ บาท

เงินลงทุน

จ่ายจากเงินคงพระคลัง ๖,๙๖๑,๔๗๗ บาท

มาตรา ๓ ให้เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ รักษา
ราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมาณวันที่ ๒๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๒๓ มีนาคม หน้า ๓๘๕)

ประกาศ

พระราชทานทุนเล่าเรียนสำหรับศึกษาวิทยาศาสตร์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชปรารภว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญซึ่งอาจส่งเสริมความเจริญให้กุลบุตรบรรดุกุมิอารยธรรม ได้ทรงใฝ่พระราชหฤทัยอยู่เป็นนิตย์ที่จะอุปถัมภ์บำรุงประชาชนชาวไทยให้ถึงความสมบูรณ์ทุกอย่างบรรดามี ก็และในเวลาวิเศษอันเป็นหลักที่ตั้งส่วนใหญ่แห่งความเจริญทั้งมวลปรากฏว่าวิทยาศาสตร์มีคุณสมบัติสามารถช่วยเหลือในการตรวจค้นมูลเหตุได้ตระหนักแล้วประกอบหาผลจนสำเร็จกิจที่พึงประสงค์ เป็นวิชาที่กำลังรุ่งเรืองก้าวหน้าไปโดยรวดเร็วทำประโยชน์แก่มานุษยชาติเห็นประจักษ์โดยอเนกประการ ถ้าชาติใดล้าหลังในวิชาสำคัญนี้ ก็หาหน้บว่ามี ความเจริญอันแท้จริงไม่ สมควรจะทรงทะนุบำรุงวิชาแผนกนี้แก่ประชาชนชาวสยาม เพื่อได้มีความรู้ความสามารถเทียบทันสมัยนิยมด้วยพระราชปรารภดังกล่าวแล้ว จึงมีพระราชประสงค์จะพระราชทานพระราชทรัพย์เป็นทุนเล่าเรียนแก่กุลบุตรเพื่อได้

๒๗๕

ศึกษาวิทยาศาสตร์ปีละหนึ่งคน ให้มีโอกาสดำเนินการ
ศึกษาตลอดเวลา ๕ ปีเป็นกำหนด โปรดเกล้าฯ ให้กระทรวง
ธรรมการเป็นเจ้าหน้าที่จะสอบคัดเลือกตามวิธีการ ทั้งนี้เป็น
ส่วนพระองค์ที่ไม่เกี่ยวข้องแก่ทางการของรัฐบาล และแม้รัฐบาล
จะตั้งทุนศึกษาสำหรับนักเรียนแผนกวิทยาศาสตร์ขึ้นเมื่อไร
หรือมีจำนวนบุคคลเท่าไรก็ตาม ก็คงพระราชทานทุนเล่าเรียน
ส่วนพระองค์นี้แผนกหนึ่งต่างหากเป็นนิตยใไป

ประกาศพระบรมราชูทิศไว้แต่แต่วันที่ ๒๕ มีนาคม
พุทธศักราช ๒๔๗๒ เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๓๐ มีนาคม หน้า ๓๘๗)

๒๗๖

ประกาศ

เปลี่ยนแปลงชนิด ขนาด อัตรา
ค่าภาคหลวงไม้ในประเภทหวงห้าม และเพิ่มเติมไม้ใน
ประเภทหวงห้ามในมณฑลปราจีน

อาศัยความในมาตรา ๘ และ ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
รักษาป่า พุทธศักราช ๒๔๕๖ เสนาบดีกระทรวงเกษตรราชการ
รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประกาศเปลี่ยนแปลง
ชนิด ขนาด อัตราค่าภาคหลวง ไม้กับเพิ่มเติมไม้บางอย่าง
เป็นไม้ในประเภทหวงห้าม ในมณฑลปราจีนตามบัญชีท้าย
ประกาศนี้ แต่บัดนี้เป็นต้นไป

กระทรวงเกษตรราชการ

ประกาศมาณวันที่ ๑๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

เจ้าพระยาพลเทพ

เสนาบดีกระทรวงเกษตรราชการ

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๓๐ มีนาคม หน้า ๓๘๕)

(๓๗๖ ก.)

บัญชีเปลี่ยนแปลงชนิด,ขนาด อัตราค่าภาคหลวง
และ เพิ่มเติมไม้ในประเภทหวงห้าม ในมณฑลปรจัน

ไม้ประเภท หวงห้าม ชนิดที่		ชื่อไม้	ขนาดเล็กที่สุด วัดโดยรอบลำต้น ตรงสูงจากพื้นดิน ๑๕๐ เซ็นติเมตร เป็นเซ็นติเมตร		อัตราค่าภาคหลวง เมเตอร์ลูกบาศก์ละ				หมายเหตุ
เดิม	แก้ไข		เดิม	แก้ไข	เดิม		แก้ไข		
					บาท	ส.ต	บาท	ส.ต	
๑	๒	ไม้ชิงชัน (หรืออี่เม้ง)	-	๑๗๕	-	-	๗	-	แก้ไขประเภทไม้
๒	-	ไม้เข้ถึง	๑๕๐	-	๖	-	๕	-	แก้ไขอัตราค่าภาคหลวง
๒	-	ไม้อินทนิล	๒๐๐	-	๒	-	๓	-	" "
๒	-	ไม้ตะเคียน	๒๐๐	-	๒	-	๒	๕๐	" "
๒	-	ไม้แดง	๑๗๕ ๑๐๐	-	๒	-	๒	๕๐	" "
๒	-	ไม้กั้นเกรา	๑๕๐	-	๑	๕๐	๒	๕๐	" "
๒	-	ไม้เคี่ยม (หรือกะนอง)	๑๗๕	-	๑	๕๐	๒	-	" "
๒	-	ไม้มะค่า (หรือ เต้)	๑๕๐	-	๑	๕๐	๒	-	" "
๒	-	ไม้ยาว	๒๕๐	-	๑	๒๕	๑	๗๕	" "
๓	๒	ไม้สัทิด	๑๕๐	-	๑	-	๑	๗๕	แก้ไขชนิดและอัตรา ภาคหลวง
๓	๒	ไม้ตานหก	๑๕๐	-	๑	-	๑	๕๐	" "
๓	๒	ไม้กะท้อน	๑๕๐	-	๑	-	๑	๕๐	" "
๓	๒	ไม้เต็ง	๑๒๕ ๕๐	๑๒๕ ๗๕	๑	-	๑	๕๐	แก้ไขชนิดขนาด และอัตราค่าภาคหลวง
๓	๒	ไม้รัง	๑๒๕ ๕๐	๑๒๕ ๗๕	๑	-	๑	๕๐	" "
๓	๒	ไม้เหียง	๑๒๕	-	๑	-	๑	๕๐	แก้ไขชนิดและอัตรา ภาคหลวง
๓	-	ไม้พะว	๑๐๐	-	๑	-	๑	๕๐	แก้ไขอัตราค่าภาคหลวง
๓	-	ไม้ โคนสมอ	๗๕	-	๑	-	๑	๕๐	" "
-	-	ถ่าน	-	-	-	๕๐	-	๗๐	" "

ไม้ประเภท - หวงห้าม ชนิดที่		ชื่อไม้	ขนาดเล็กที่สุด วัดโดยรอบลำต้น ตรงสูงจากพื้นดิน ๑๕๐ เซนติเมตร เป็นเซนติเมตร		อัตราค่าภาคหลวง เมตรลูกลบเปลือก				หมายเหตุ
เดิม	แก้ไขใหม่		เดิม	แก้ไขใหม่	เดิม		แก้ไขใหม่		
					บาท	ส.ต	บาท	ส.ต	
-	๒	ไม้ยมหอม	-	๑๗๕	-	-	๓	-	เพิ่มเติมขึ้นใหม่
-	๒	ไม้มะหาด	-	๑๕๐ ๗๕	-	-	๒	-	" "
-	๒	ไม้เรียง	-	๑๕๐ ๗๕	-	-	๒	-	" "
-	๒	ไม้สารภี	-	๑๒๕	-	-	๒	-	" "
-	๒	ไม้โมกมัน	-	๗๕	-	-	๒	-	" "
-	๒	ไม้มะม่วงป่า	-	๑๗๕	-	-	๒	-	" "
-	๒	ไม้สะตือ	-	๑๗๕	-	-	๒	-	" "
-	๒	ไม้มะค่าดง	-	๑๗๕	-	-	๒	-	" "
-	๒	ไม้ขนุนป่า	-	๑๕๐	-	-	๑	๕๐	" "
-	๒	ไม้ชาด	-	๑๒๕	-	-	๑	๕๐	" "
-	๒	ไม้โอโลก	-	๑๕๐	-	-	๑	๕๐	" "
-	๒	ไม้สุกรม	-	๑๕๐	-	-	๑	๕๐	" "
-	๓	ไม้มะปริง	-	๑๗๕	-	-	๑	-	" "
-	๓	ไม้สองสลึง (หรือยาขม)	-	๑๗๕	-	-	๑	-	" "
-	๓	ไม้พลวง	-	๑๒๕	-	-	๑	-	" "
-	๓	ไม้ขานาง	-	๑๒๕	-	-	๑	-	" "
-	๓	ไม้มะกอกฟัน	-	๑๕๐	-	-	๑	-	" "
-	๓	ไม้มะขมป่า	-	๑๕๐	-	-	๑	-	" "

๒๗๓

ประกาศ

ห้ามมิให้ ไซ้เครื่องมือบางอย่างจับสัตว์น้ำในหนองหาร
จังหวัดสกลนคร

อาศัยความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติอากรค่าน้ำ
แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๒ ซึ่งกำหนดให้เสนาบดีมีอำนาจ
ที่จะห้ามมิให้ ไซ้เครื่องมืออย่างหนึ่งอย่างใด หรือกำหนด
เครื่องมือที่จะให้ ไซ้ได้ โดยจำเพาะทำการจับสัตว์น้ำในที่แห่ง
หนึ่งแห่งใด โดยกำหนดฤดูหรือไม่กำหนดฤดูนั้น

บัดนี้ มณฑลอุดรมีไบบอกเข้ามาว่า ในหนองหาร
ตำบลธาตุเชิงชุม ท้องที่อำเภอธาตุเชิงชุม จังหวัดสกลนคร
แต่ก่อนมามีสัตว์น้ำชุกชุม ครั้นต่อมามีผู้นำอวนและมองไซ้
ทำการจับสัตว์น้ำในหนองหารมากขึ้น กระทำให้สัตว์น้ำลด
น้อยลอยลงไปเป็นลำดับ จึงขอให้ห้ามมิให้ ไซ้เครื่องมืออวน
และมองกับเฟือกและเครื่องกางกัน หรือเครื่องมืออันมี
ลักษณะ คล้ายคลึงกัน ลงกระทำการจับสัตว์น้ำใน หนองหาร
กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติได้ หารือ กระทรวงเกษตรราชการ
เห็นชอบด้วยแล้ว

๒๗๘

เพราะฉะนั้น ห้ามมิให้พนักงานผู้ใดใช้เครื่องมืออวนและ
มองกับเฟือกและเครื่องกางกัน หรือเครื่องมืออันมีลักษณะ
คล้ายคลึงกันกับเครื่องมือที่กล่าวมาแล้ว ลงทำการ จับสัตว์น้ำ
ในหนองหาร ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอธาตุเชิงชุม จังหวัด
สกลนคร มณฑลอุดร ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช
๒๔๗๓ เป็นต้นไป

หอรัษฎากรพิพัฒน์

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

พระยาโกมารกุลมนตรี

ผู้รั้งตำแหน่งเสนาบดี

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๓๐ มีนาคม หน้า ๓๕๒)

๒๗๕

ประกาศ

ให้ใช้ออนสัญญาณด้วยไฟ และโปรโตคอล
และข้อกำหนดครั้งสุดท้าย ฉบับเมืองเยนีวา
ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๕

(พ.ศ. ๒๔๖๗)

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร เจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่อนสัญญาณฉบับ ๑ โปรโตคอลฉบับ ๑ และข้อกำหนดครั้งสุดท้ายฉบับ ๑ ซึ่งหม่อมเจ้าดำรงศดิรังค์ เทวกุล ผู้แทนรัฐบาลสยามในการประชุมไฟครั้งที่ ๒ ที่เมืองเยนีวา ได้ลงนามไว้พร้อมด้วยผู้แทนนานาประเทศ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๕ (พ.ศ. ๒๔๖๗) และทำปฏิญญาสงวนข้อความในหมวด ๓,๔ และ ๕ ว่าด้วยกัญชาไว้นั้น ได้เป็นอันเริ่มใช้ได้แต่วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๑ แล้ว และตามบทบัญญัติแห่งอนสัญญาณนี้ อนสัญญาณและโปรโตคอลและข้อกำหนดครั้งสุดท้ายทั้ง ๓ ฉบับนี้ จะเป็นอันใช้แก่ประเทศที่ให้สัตยาบันภายหลัง วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๑^๕ นั้น ก็ต่อเมื่อครบเก้าสิบวัน ภายหลังวัน

ที่ประเทศนั้น ได้มอบสัตยาบันสารณสำนักงานเลขาธิการ
สันนิบาตชาติ

โดยที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราช
สัตยาบันและให้ถอนข้อสงวน ซึ่งผู้แทนรัฐบาลสยามได้ทำ
ไว้นั้นแล้ว และหม่อมเจ้าวรรณไวทยากร วรวรรณ ผู้แทน
รัฐบาลประจําฉันทนิบาตชาติ ได้เชิญพระราชสัตยาบันสาร
ไปมอบแก่สำนักงานเลขาธิการสันนิบาตชาติ และถอนข้อ
สงวนที่ได้ทำไว้นั้น แต่วันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ แล้ว
ฉันทนั้น อนุสัญญาและโปรโตคอลและข้อกำหนดสุดท้ายที่วัน
จึงเป็นอันใช้แก่กรุงสยามทุกข้อทุกกะทง ตั้งแต่วันที่ ๕
มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นสืบไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแก่เจ้าพนักงาน
ทุกกระทรวงทบวงกรม และบรรดาผู้ซึ่งมีการเกี่ยวข้องกับ
ข้อความที่กล่าวไว้ในอนุสัญญาและโปรโตคอลและข้อกำหนด
ครั้งสุดท้ายที่วัน ให้ถือตามกระทำตามความในอนุสัญญา
และโปรโตคอล และข้อกำหนดครั้งสุดท้ายนี้จนทุกประการ
ตั้งแต่วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป

ประกาศมาณวันที่ ๑๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒
เป็นปีที่ ๕ ในรัชชกาลปัจจุบัน

11/10/2566

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ วันที่ ๓๑ มีนาคม หน้า ๓๕๔)

๒๘๑

คำแปล

(ฉบับที่ขึ้นแก่สภา และ สมาชิกสันนิบาตชาติ)

สันนิบาตชาติ

เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๕

การประชุมเรื่องี่ ๒

อนุสัญญา

โปรโตคอล

ข้อกำหนดครั้งสุดท้าย

ลงชื่อกันที่เมืองเฮนัว เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๕

๒๘๒

สนธิบาตชาติ
การประชุมเรื่องฝิ่นครั้งที่ ๒

อนุสัญญา

โดยที่สังเกตเห็นว่า การที่บรรดาภาคีได้ดำเนินการตาม
บทบัญญัติแห่งอนุสัญญากรุงเฮก ลงวันที่ ๒๓ มกราคม
ค.ศ. ๑๙๑๒ นั้น ได้นำมาซึ่งผลอันดียิ่ง แต่ถึงกระนั้นก็
คงยังมีการลอบค้า และการบังอาจใช้บรรดาวัตถุซึ่งอนุสัญญา
นั้นได้บัญญัติห้ามไว้นั้น อยู่อย่างมากมาย

โดยมีความแน่ใจว่าการลอบค้า และการบังอาจใช้วัตถุ
เหล่านี้จะปรวนให้สำเร็จไม่ได้ นอกจากจะยังการจำกัดการ
ทำให้บังเกิด หรือการประดิษฐ์วัตถุเหล่านั้นให้เป็นผลสำเร็จ
ยิ่งขึ้น และโดยใช้ความควบคุมและตรวจตราการค้ำระวาง
ประเทศให้กวดขันยิ่งขึ้นกว่าที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาที่ว่ามาแล้ว

โดยมีความจำนงเพราะเหตุฉะนั้นที่จะจัดการต่อไป เพื่อ
ดำเนินการให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของอนุสัญญาที่ว่ามา
แล้ว และเพื่อกระทำให้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานั้น มีความ
บริบูรณ์และแข็งแรงยิ่งขึ้น

โดยรู้สึกว่าการจำกัดและการควบคุมตั้งวันนี้ จำต้องมีความร่วมมือกันอย่างสันนิทรวางบรรดาภาคีแห่งอนุสัญญา

และโดยมีความมั่นใจว่า ความพยายามอันเป็นกรรณาธรรมต่อมนุษยชาตินี้คง จะได้รับความพร้อมใจเห็นชอบด้วยจากชาติทั้งหลายที่เกี่ยวข้อง

เพราะฉะนั้น อัครภาคีแห่งอนุสัญญาจึงได้ตกลงกันจะทำอนุสัญญาฉบับหนึ่งเพื่อการนี้ และได้แต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็ม คือ

(รายชื่อประมุขของประเทศ และผู้แทนที่มีอำนาจเต็ม) ผู้ซึ่ง เมื่อได้ยื่นหนังสือมอบอำนาจของตน และเห็นเป็นการถูกต้องตามแบบอย่างดีแล้ว ได้ตกลงทำสัญญากันตั้งต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยวิเคราะหส์ัพท์

ข้อ ๑

ภาคีแห่งอนุสัญญานี้ ตกลงยอมรับใช้การวิเคราะหส์ัพท์ดังต่อไปนี้ เพื่อประโยชน์แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ คือ

ฝิ่นดิบ- "Raw Opium" หมายถึงยางที่ขั่นตัวพร้อมกันอันได้จากผล *Papaver Somniferum* L. ซึ่งหากจะถูกต้องการ

กระทำด้วยมือ ก็เพื่อการบรรจุหีบและการบรรจุทุกสิ่งเท่านั้น
จะมีจำนวนมอร์ฟีนอยู่เท่าใดก็ตาม

ฝิ่นยา- “Medicinal Opium” หมายถึงฝิ่นดิบซึ่งได้รับการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นจนใช้เป็นยาได้ตามความต้องการของตำราผสมยาตำรับของพื้นเมือง ไม่ว่าจะเป็ผง หรือเป็นเม็ด หรือเป็นอย่างอื่น หรือผสมกับวัตถุกลาง (neutral materials) อื่น

มอร์ฟีน- “Morphine” หมายถึงอาลกาลอยด์ส่วนใหญ่ของฝิ่น ซึ่งมีสูตรทางเคมี ดังนี้ $C_{17}H_{19}NO_3$.

ไดอะเซทิลมอร์ฟีน- “Diacetylmorphine” หมายถึง diacetylmorphine (diamorphine, heroin) มีสูตรทางเคมี ดังนี้ $C_{21}H_{23}NO_5$.

ใบโคคา- “Coca Leaf” หมายถึงใบของต้น Erythroxylon Coca Lamarek และต้น Erythroxylon novo-granatense (Morris) Hieronymus และต้นอื่น ๆ อันนับเข้าอยู่ในพันธุ์ Erythroxylaceae และใบของต้นไม้ชนิดอื่น ๆ ในจำพวกเดียวกันนี้ ซึ่งพึงแยกเอาโคคาอินออกได้โดยตรง หรือโดยการแปรรูปทางเคมี

โคคาอินหยาบ- "Crude Cocaine" หมายถึง extract อย่างหนึ่งอย่างใดจากใบโคคา ซึ่งใช้ทำโคคาอินได้ โดยตรง หรือ โดยทางอ้อม

โคคาอิน- "Cocaine" หมายถึง methyl-benzoyl levoecgonine ($^{(a)}D_{20}^0 = -16^{\circ}4$) ปนน้ำคลอโรฟอร์ม ๒๐ เปอร์เซ็นต์ และมีสูตรโมเลกุลดังนี้ $C_{17}H_{21}NO_4$

เอคโกนิน- "Egonine" หมายถึง levo-ecgonine ($^{(a)}D_{20}^0 = -15^{\circ}6$ ปนน้ำ ๕ เปอร์เซ็นต์) มีสูตรโมเลกุล ดังนี้ $C_9H_{15}NO_3 \cdot H_2O$ และบรรดาวัตถุที่แปรสภาพจาก levo-ecgonine ซึ่งอาจใช้เป็นประโยชน์ตามทางอุตสาหกรรมเพื่อแยกหา levo-ecgonine ได้

กัญชา- "Indian Hemp" หมายถึงยอดแห้งที่มีดอก หรือผลของต้น pistillate plant Cannabis sativa L. ซึ่งยังมีได้ แยกเอายางออก ไม่ว่าจะเรียกชื่อกันในทางค้าขายว่าอย่างไร ก็ตาม

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยการควบคุมฝิ่นดิบและใบโคคาภายในเมือง

ข้อ ๒

ภาคแห่งอนุสัญญาฯ รับว่าจะตราบทกฎหมายและข้อ บังคับ เพื่อยังการควบคุมการทำให้บังเกิด การจำหน่าย และ

๒๘๖

การส่งฝืนดิบออกนอกเมือง ให้เป็นผลสำเร็จ ถ้าหากว่ายังไม่มียกกฎหมายและข้อบังคับในเรื่องนี้ใช้อยู่แล้ว และรับด้วยว่าจะพิจารณาแก้ไขเป็นครั้งคราวไป ซึ่งยกกฎหมายและข้อบังคับในเรื่องนี้ได้บัญญัติขึ้นไว้แล้ว ตามความในข้อ ๑ แห่งอนุสัญญากรุงเฮกปี ค.ศ. ๑๙๑๒ หรือตามความแห่งอนุสัญญาระดับนี้ และจัดให้ยกกฎหมายและข้อบังคับนั้นมั่นคงยิ่งขึ้นตามความต้องการ

ข้อ ๓

เมื่อได้เอาความแตกต่างระหว่างสภาพการค้าในถิ่นต่าง ๆ ขึ้นดำริด้วยตามสมควรแล้ว ภาครัฐแห่งอนุสัญญานี้จะต้องจำกัดจำนวนเมือง เมืองท่าหรือท้องที่อื่น ๆ ที่ควรอนุญาตให้นำฝืนดิบหรือใบโคคาเข้าออกได้

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยการควบคุมการประติษฐ์ทำยาเสพติดติดภายในเมือง

ข้อ ๔

บทบัญญัติในหมวดนี้ เป็นอันใช้สำหรับวัตถุต่างๆ ดังต่อไปนี้

- (ก) ฝิ่นยา
- (ข) โคคาอินหยาบและเอคโกนิน
- (ค) มอร์ฟิน ไดอาเซทิลมอร์ฟิน โคคาอินและเกลือแห่งวัตถุนั้น ๆ
- (ฅ) บรรดาของปรุ้งอันพึงใช้เป็่นยาโดยมิต้องปรุ้งแต่งขึ้นอีกเป็่นพิเศษ หรือต้องปรุ้งแต่งขึ้นอีกก็ดี (รวมทั้งที่เรียกว่าฮาอดฝิ่นนั้นด้วย) ซึ่งมีมอร์ฟินอยู่มากกว่า ๐.๒ เปอรเซ็นต์ หรือมีโคคาอินอยู่มากกว่า ๐.๑ เปอรเซ็นต์
- (ง) บรรดาของปรุ้งอันมีไดอาเซทิลมอร์ฟินอยู่
- (จ) ยาที่ปรุ้ง (เอกซแทรกต์และทิงเจอร์) จากกัญชาตามวิธีของกาเลน
- (ฉ) ยาเสพย์มีนเมาใด ๆ อื่น ซึ่งอนุสัญญาฉบับนี้พึงใช้บังคับได้ตามความในข้อ ๑๐

ข้อ ๕

ภาคี่แห่งอนุสัญญานี้ จะต้องตราบทกฎหมายหรือกฎข้อบังคับอย่างเคร่งครัด เพื่อจำกัดการทำ การนำเข้าเมือง การขาย การจำหน่าย การนำออกนอกเมือง และการใช้บรรดาวัตถุซึ่งต้องด้วยหมวดนี้ให้เป็่นไปโดยฉะเพาะสำหรับ

ประโยชน์ในการแพทย์ และการวิทยาศาสตร์เท่านั้น และจะต้องร่วมมือซึ่งกัน และกัน บังคับกันมิให้มีการใช้วัตถุเหล่านี้สำหรับการอย่างอื่น ๆ

ข้อ ๖

ภาคีแห่งอนุสัญญาจะต้องควบคุมบรรดาบุคคล ซึ่งทำ นำเข้าเมือง ขาย จำหน่าย หรือนำออกนอกเมือง ซึ่งวัตถุที่ ต้องด้วยหมวดนี้ ตลอดทั้งสถานที่บุคคลเหล่านี้ใช้ในการ อุตสาหกรรมหรือการค้าเช่นนี้ด้วย

และเพื่อการนี้ ภาคีแห่งอนุสัญญาจะต้อง

(ก) จำกัดการทำวัตถุที่กล่าวถึงในข้อ ๔ (ข) (ค) และ (ฉ) ให้อยู่แต่ภายในสถานที่ซึ่งได้รับอนุญาตสำหรับการนี้

(ข) บังคับให้บรรดาบุคคลที่ประกอบการทำ การ นำเข้าเมือง การขาย การจำหน่าย หรือการนำออกนอก เมือง ซึ่งวัตถุที่วานี้ ขอรับใบอนุญาตสำหรับการนี้ การนี้ ๆ

(ค) บังคับให้บุคคลเช่นว่านี้จดจำนวนวัตถุที่วานี ที่ได้ทำขึ้น หรือนำเข้า หรือออกนอกเมือง หรือขาย หรือจำหน่ายอย่างใด ๆ ลงไว้ในสมุดบัญชีของตน การ

บังคับนี้ไม่จำเป็นต้องใช้แก่จำนวนชาติพวกแพทยเจ้าหน้าที่
อยู่ หรือแก่วัตถุซึ่งผู้ผสมยาที่ได้รับอนุญาตแล้วขายอยู่
ตามใบสั่งผสมยาของแพทย์ หากในกรณีทั้งสองนี้
แพทย์หรือผู้ผสมยาจะต้องเก็บรักษาใบสั่งผสมยานั้น
ไว้เป็นสำคัญ

ข้อ ๗

ภาคแห่งอนุสัญญาจะต้องจัดการในส่วนที่เกี่ยวกับการ
ค้าขายภายในของตน เพื่อห้ามมิให้มีการส่งวัตถุ ซึ่งต้อง
ด้วยหมวดต้นแก่บุคคลที่มีได้รับอนุญาตหรือให้บุคคลเหล่านั้น
มีวัตถุเช่นนั้น

ข้อ ๘

ถ้าหากกรรมการแผนกอนามัยแห่งสันนิบาตชาติ ภาย
หลังเมื่อได้เสนอปัญหาขอคำแนะนำ และรายงานจากกรรมการ
ประจำของสำนักงานสาธารณสุขระวางประเทศนครุงปารีสแล้ว
ได้ความปรากฏว่ายาปรุขนานใด ซึ่งมียาเมาที่กล่าวไว้ใน
หมวดนี้เป็นอยู่ด้วย ไม่อาจทำให้เกิดการเสพยาติดขึ้นได้ เนื่อง
ด้วยเครื่องยานั้นผสมอยู่ด้วย ซึ่งตามธรรมดาทำให้แยก
ขามาขึ้นออกไม่ได้ กรรมการแผนกอนามัยจะต้องรายงาน
ความปรากฏนี้ต่อสภาสันนิบาตชาติ สภาจะได้แจ้งต่อไปยัง
บรรดาระภาคแห่งอนุสัญญา และตั้งแต่นั้นไป บทบัญญัติแห่ง
อนุสัญญานี้จะไม่เป็นอันใช้แก่ยานานกว่านั้น

ภาคีใดๆ แห่งอนุสัญญาจะอนุญาตให้ผู้ผสมยาจำหน่าย ยาผสมด้วยโอเปียมออฟฟิซึนัล (opiate official) คือขานาน ชื่อ ดิงเจอร์ออฟโอเปียม (tincture of opium) สีดัมมลดานัม (Sydenham laudanum) และโดเวอร์เปาเตอร์ (Dover Powder) แก่สาธารณชนตามที่เห็นสมควรอย่างเป็นทางการเป็นยาบำบัดโรคสำหรับใช้โดยพลันในเหตุด่วนก็ได้ แต่ยาที่จะจำหน่ายอย่างนี้ สำหรับมือหนึ่งจะต้องมีส่วนออฟฟิซึนัลโอเปียม (official opium) ไม่เกินกว่า ๒๕ เซนติกรัมเป็นอย่างมากที่สุด และผู้ผสมยาต้องจดจำนวนที่ได้จำหน่ายไปนั้น ลงไว้ในสมุดบัญชีของตนตั้งที่บัญญัติไว้ในข้อ ๖ (ก) นั้นด้วย

ข้อ ๑๐

ถ้าหากกรรมการแผนกอนามัยของสันนิบาตชาติ ภายหลังเมื่อได้เสนอปัญหาขอคำแนะนำ และรายงานจากกรรมการประจำสำนักงาน สาธารณสุขระหว่างประเทศนครกรุงปารีสแล้ว ได้แสดงความปรากฏว่ายาเผาอย่างใดซึ่งอนุสัญญาระบับนั้นไม่บังคับถึงเป็นยาที่อาจใช้กันได้ในทางมิชอบ และกระทำให้เกิดผลร้ายเหมือนกันกับวัตถุที่อนุสัญญาหมวดนี้บังคับอยู่แล้ว กรรมการแผนกอนามัยจะต้องแจ้งความที่ปรากฏนั้นให้สภาสันนิบาต

ชาติทราบ และแนะนำให้ทบัตัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้
เป็นอันใช้ได้แก่เขาเช่นนี้ด้วย

สภาสันนิบาตชาติต้องแจ้งข้อแนะนำนั้นแก่ภาคีแห่ง
อนุสัญญา และภาคีใดที่พร้อมจะรับเอาซึ่งข้อแนะนำนั้นต้อง
แจ้งความไปยังเลขาธิการแห่งสันนิบาตชาติ และเลขาธิการ
จะได้แจ้งให้ภาคีอื่น ๆ ทราบต่อไป

เมื่อได้ทำดังนี้แล้วทบัตัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ เป็น
อันใช้ได้โดยพลันสำหรับยาที่วานั้น ในระวางภาคีที่ให้เห็น
ชอบตามข้อแนะนำที่กล่าวมาแล้วข้างบนนี้

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยอินเดียนเฮมพ์ (Indian Hemp) หรือกัญชา

ข้อ ๑๑

๑. เป็นการเพิ่มเติมข้อความในหมวด ๕ แห่งอนุสัญญา
ฉบับนี้ที่จะต้องใช้สำหรับอินเดียนเฮมพ์ (Indian Hemp)
และยาที่ประกอบขึ้นจากอินเดียนเฮมพ์นั้น ภาคีแห่ง
อนุสัญญานี้ตกลงรับว่า

(ก) จะห้ามมิให้มีการส่งยาที่ประกอบจากอินเดียนเฮมพ์
และของปรุงรรมดา ซึ่งมียางนั้นผสมอยู่ด้วยเป็นพื้น เช่น
ฮาซีซ (hashish) เอสรา (esrar) จีวาส (chibas) และยัมบา

(djanaba) ออกไปยังบรรดาประเทศ ที่ห้ามไม่ให้ใช้สิ่งเหล่านี้ และในกรณีที่พึงอนุญาตให้ส่งออกนอกเมืองได้ ก็จะต้องบังคับให้มีการแสดงใบอนุญาตพิเศษสำหรับนำของนั้นเข้าเมือง ซึ่งรัฐบาลของประเทศที่จะนำเข้าไปนั้นได้ออกให้ และแสดงว่าเห็นชอบด้วยการที่จะนำเข้าไป สำหรับใช้การตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตนั้น และว่ายางหรือยานนั้นจะไม่ส่งออกนอกเมืองต่อไปอีก

(ข) ก่อนที่จะออกใบอนุญาตตามข้อ ๑๓ แห่งอนุสัญญาฯ เพื่อส่งอินเดียนเฮมปี (หรือกัญชา) ออกนอกเมืองนั้น จะต้องบังคับให้มีการแสดงใบอนุญาตพิเศษสำหรับนำเข้าเมือง ซึ่งรัฐบาลของประเทศที่จะให้นำของนั้นเข้าเมืองนั้นได้ออกให้ และแสดงว่าได้เห็นชอบด้วยการที่จะนำเข้าเมือง และของนั้นต้องการใช้เฉพาะในการแพทย์ หรือการวิทยาเท่านั้น

๒. ภาควิชาแห่งอนุสัญญาฯ ต้องจัดการควบคุมอย่างเคร่งครัดพอเพียงที่จะป้องกันการค้าอินเดียนเฮมปี และละเพาะอย่างปึงยางจากสิ่งนั้น อันผิดต่อกฎหมาย

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยการควบคุมการค้าระหว่างประเทศ

ข้อ ๑๒

ภาคีแห่งอนุสัญญาแต่ละฝ่าย จะต้องบังคับให้มีการร้องขอและได้รับใบอนุญาต สำหรับการที่จะนำวัตถุอย่างใด ๆ อันต้องด้วยความในอนุสัญญาระบับนเข้าเมืองทุก ๆ ราย ในใบอนุญาตนั้นจะต้องแจ้งจำนวนวัตถุที่จะนำเข้ามา ชื่อและที่อยู่ของผู้นำเข้า และชื่อและที่อยู่ของผู้ส่งวัตถุนั้น ออกนอกเมืองจากประเทศอีกฝ่ายหนึ่ง

ใบอนุญาตให้นำวัตถุเข้ามานั้น จะต้องแจ้งกำหนดเวลาที่จะต้องนำของเข้ามา และจะยอมให้แบ่งนำเข้ามามากกว่าในคราวเดียวกันได้

ข้อ ๑๓

๑. ภาคีแห่งอนุสัญญาแต่ละฝ่าย จะต้องบังคับให้มีการร้องขอและได้รับใบอนุญาต สำหรับการส่งวัตถุอย่างใด ๆ อันต้องด้วยความในอนุสัญญาระบับนออกนอกเมืองทุก ๆ ราย ในใบอนุญาตนั้นจะต้องแจ้งจำนวนวัตถุที่จะส่งออกไป ชื่อและที่อยู่ของผู้ส่งวัตถุออกไป และชื่อและที่อยู่ของผู้ที่จะนำวัตถุนั้นเข้าเมือง

๒. ภาคีแห่งอนุสัญญา^๕ ก่อนที่จะออกใบอนุญาตให้ส่ง
วัตถุออกนอกเมืองตั้งว่ามาแล้วนั้น จะต้องบังคับให้บุคคล
หรือสำนักงานที่ขออนุญาตแสดงใบอนุญาตสำหรับนำวัตถุ
เข้าเมือง ซึ่งรัฐบาลของประเทศที่จะให้นำเข้าไปนั้นออกให้
และแถลงว่าได้ยินยอมให้นำวัตถุนั้นเข้าเมืองแล้ว

ภาคีแห่งอนุสัญญา^๕ แต่ละฝ่ายยอมตกลงที่จะใช้แบบ
ใบอนุญาตให้นำวัตถุเข้าเมืองนั้น ตามแบบที่แนบไว้ท้าย
อนุสัญญา^๕ เท่าที่จะพึงทำได้

๓. ใบอนุญาตให้ส่งวัตถุออกนอกเมืองนั้น จะต้องระบุ
กำหนดเวลาที่จะต้องส่งวัตถุนั้นออกนอกเมือง และแสดง
เลขหมายและวันออกใบอนุญาตให้นำวัตถุนั้นเข้าเมือง และ
เจ้าหน้าที่ได้ออกใบอนุญาตนั้นลงไว้ด้วย

๔. ให้มีสำเนาใบอนุญาตให้นำวัตถุออกนอกเมืองนั้น
กำกับไปกับกระบวนวัตถุที่ส่งนั้น และรัฐบาลที่ได้ออกใบ
อนุญาตให้นำวัตถุออกนอกเมืองนั้นจะต้องส่งสำเนาใบอนุญาต
นั้นให้แก่รัฐบาลของประเทศที่จะให้นำวัตถุนั้นเข้าเมืองด้วย

๕. เมื่อการนำวัตถุนั้นเข้าเมืองเสร็จแล้วก็ดี หรือกำหนด
เวลาที่จะต้องนำเข้าเมืองนั้นหมดเขตตั้งแล้วก็ดี รัฐบาลของ

ประเทศที่ให้นำเข้าเมืองนั้น จะต้องส่งใบอนุญาตสำหรับ
ส่งวัตถุนั้นออกนอกเมืองคืนไปยังรัฐบาลของประเทศที่ส่งวัตถุ
นั้นออกนอกเมือง พร้อมทั้งสลักหลังไว้ในใบอนุญาตนั้นว่า
การได้เป็นไปได้อย่างไร ข้อความที่สลักลงไว้จะต้องระบุ
จำนวนวัตถุที่ได้ส่งเข้าไปจริงนั้นด้วย

๖. ถ้าจำนวนวัตถุที่ได้ส่งออกนอกเมืองจริงนั้น น้อย
กว่าจำนวนที่ได้ระบุไว้ในใบอนุญาตให้ส่งออกนอกเมือง เจ้า
หน้าที่ตรวจอำนาจจะต้องจดจำนวนที่ได้ส่งออกไปจริงนั้นลงไว้
ในใบอนุญาต และในสำเนาทางราชการของใบอนุญาตนั้น

๗. เมื่อมีการร้องขออนุญาตส่งวัตถุจำนวนหนึ่งออกนอก
เมืองไปยังประเทศใดเพื่อส่งเข้าไว้ในคลังสินค้ามีทัณฑ์บน
ในประเทศนั้น ถ้ามีใบสำคัญของรัฐบาลของประเทศนั้น
แสดงว่าได้เห็นชอบในการที่จะนำวัตถุนั้นเข้าเมืองสำหรับการ
ที่วานั้นแล้ว รัฐบาลของประเทศที่ส่งวัตถุออกนอกเมืองนั้น
จะยอมรับใบสำคัญนั้นแทนใบอนุญาตนำเข้าเมือง ดังที่วาม
แล้วข้างบนนี้ได้ ในกรณีเช่นนั้น ใบใบอนุญาตให้ส่งวัตถุ
ออกนอกเมืองนั้นจะต้องระบุว่าวัตถุนั้นได้ส่งออกไป เพื่อส่ง
เข้าไว้ในคลังสินค้ามีทัณฑ์บน

ข้อ ๑๔

เพื่อให้การไว้และการบังคับตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญา
นี้เป็นไปโดยบริบูรณ์ในบรรดาเมืองท่าและเขตต์ที่ไม่เก็บภาษี
สินค้านั้น ภาคแห่งอนุสัญญานี้ตกลงรับว่า ภายในเมืองท่า
และเขตต์ของตนเช่นนั้น จะใช้กฎหมายและข้อบังคับและ
ความตรวจตราและควบคุมในส่วนวัตถุที่ต้องด้วยอนุสัญญานี้
นั้นเหมือนกันกับในที่อื่น ๆ ในอาณาเขตต์ของตน

แต่ทว่าความในข้อนี้จะไม่เป็นเครื่องห้ามมิให้ภาคใดแห่ง
อนุสัญญานี้ใช้บทบัญญัติอันเข้มงวดยิ่งกว่าในที่อื่น ๆ ในอาณา
เขตต์ของตนสำหรับวัตถุที่เข้ามาใน เมืองท่าและเขตต์ที่ไม่มี
ภาษีนั้นได้

ข้อ ๑๕

๑. จำนวนวัตถุใด ๆ อันต้องด้วยอนุสัญญานี้ ซึ่งส่งจาก
ประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งนั้น ห้ามมิให้ส่งผ่าน
ประเทศอื่น ไม่ว่าจะ เป็นโดยถ่ายจากเรือหรือจากพาหนะ
ที่บรรทุกมานั้นหรือไม่ก็ตาม เว้นไว้แต่จะได้แสดงสำเนา
ใบอนุญาตให้นำวัตถุนั้นออกนอกเมือง (หรือใบอนุญาตให้
เปลี่ยนทางขนส่ง ถ้าแม้มีใบอนุญาตเช่นนั้นได้ออกให้ตาม
ความในวรรคต่อไป) แก่เจ้าหน้าที่ทรงอำนาจของประเทศ
นั้น

๒. เจ้าหน้าที่ทรงอำนาจของประเทศ ซึ่งยอมให้ส่งจำนวนวัตถุดิบต้องด้วยอนุสัญญาฉบับผ่านเมืองนั้น จะต้องจัดการทุกอย่างตามควร เพื่อป้องกันมิให้มีการเปลี่ยนทางส่งจำนวนวัตถุดิบไปยังตำบลอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในสำเนาใบอนุญาตให้ส่งวัตถุดิบออกนอกเมือง (หรือใบอนุญาตให้เปลี่ยนทางขนส่ง) ซึ่งกำกับมาด้วย เว้นไว้แต่รัฐบาลของประเทศนั้นได้อนุญาตการเปลี่ยนทางส่งนั้น โดยให้ใบอนุญาตพิเศษ ใบอนุญาตให้เปลี่ยนทางส่งนี้จะออกให้ได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตให้นำวัตถุดิบเข้าเมือง ตามความในข้อ ๑๓ จากรัฐบาลของประเทศซึ่งจะได้รับวัตถุดิบที่จะเปลี่ยนทางส่งไปนั้น และจะต้องมีข้อความเช่นเดียวกับที่บังคับไว้ในข้อ ๑๓ ให้แสดงไว้ในใบอนุญาตให้ขนวัตถุดิบออกนอกเมือง พร้อมทั้งชื่อของประเทศซึ่งได้ส่งวัตถุดิบออกไปแต่เดิม บรรดาบทบัญญัติในข้อ ๑๓ ซึ่งใช้สำหรับใบอนุญาตให้ส่งวัตถุดิบออกนอกเมืองนั้น ต้องเป็นอันใช้สำหรับใบอนุญาตเปลี่ยนทางส่งนี้ด้วยเหมือนกัน

อนึ่ง รัฐบาลของประเทศซึ่งอนุญาตให้เปลี่ยนทางส่งจำนวนวัตถุดิบ จะต้องปิดสำเนาใบอนุญาตให้ส่งวัตถุดิบออกนอกเมือง (หรือสำเนาใบอนุญาตให้เปลี่ยนทางส่ง) ซึ่งกำกับ

มากับจำนวนวัตถุเมื่อแรกมาถึงอาณาเขตต์ของตนนั้น แล้วต้องส่งต้นฉบับคืนไปยังรัฐบาลที่ออกใบอนุญาตนั้น และแจ้งชื่อประเทศที่ตนได้อนุญาตให้เปลี่ยนทางส่งจำนวนวัตถุไปนั้นให้ทราบด้วย

๓. ในกรณีที่มีการส่งวัตถุนั้นกระทำไปโดยทางอากาศ ถ้าอากาศยานนั้นผ่านอาณาเขตต์ของประเทศอื่นโดยไม่ได้แวะลงแล้ว เป็นอันไม่ต้องใช้บทบัญญัติที่ว่ามาแล้วข้างบนในข้อนี้ แต่ถ้าอากาศยานนั้นแวะลงในอาณาเขตต์ของประเทศที่ผ่าน ให้ใช้บทบัญญัตินั้นบังคับตามแต่จะเป็นได้ตามเหตุการณ์

๔. ข้อความในวรรคที่ ๑ ถึงที่ ๓ แห่งข้อนี้ ไม่พึงเป็นเครื่องลบล้างบทบัญญัติแห่งความตกลงระหว่างประเทศฉบับใด ๆ ซึ่งจำกัดความควบคุม ที่ภาคีแห่งอนุสัญญาฯ จะพึงดำเนินอยู่สำหรับวัตถุนั้นต้องด้วยอนุสัญญาฉบับนี้ในเวลาส่งวัตถุนั้นผ่านแดนโดยตรง

๕. บทบัญญัติในข้อนี้จะต้องไม่ใช่สำหรับการส่งวัตถุเหล่านั้นโดยทางไปรษณีย์

ข้อ ๑๖

วัตถุจำนวนใดอันต้องด้วยอนุสัญญาฉบับนี้ ซึ่งได้ส่งไป
ถึงอาณาเขตต์ของภาคใดแห่งอนุสัญญานี้ และส่งเข้าไว้ใน
คลังสินค้ามีทัณฑ์บนนั้น จะเอาไปจากคลังสินค้านั้นไม่ได้
นอกจากมีใบอนุญาตให้นำวัตถุเข้าเมือง ซึ่งรัฐบาลของประเทศ
ปลายทางได้ออกให้ และแถลงว่าเห็นชอบในการที่จะนำวัตถุ
นั้นเข้าเมือง มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจเหนือคลังสินค้านั้น
มีทัณฑ์บนนั้น และเจ้าหน้าที่ทวนจะต้องออกใบอนุญาต
พิเศษสำหรับวัตถุจำนวนที่ได้เอาออกไปจากคลังสินค้านั้นเป็น
ราย ๆ และใบอนุญาตพิเศษนี้จะต้องใช้แทนใบอนุญาตให้ส่ง
วัตถุออกนอกเมืองตามความในข้อ ๑๓, ๑๔ และ ๑๕ ข้างบนนี้

ข้อ ๑๗

ในระหว่างที่จำนวนวัตถุอันต้องด้วยอนุสัญญาฉบับนี้ ผ่าน
อาณาเขตต์ของภาคใด ๆ แห่งอนุสัญญานี้ หรือส่งเข้าไว้ใน
คลังสินค้ามีทัณฑ์บนในอาณาเขตต์นั้น ๆ ก็ดี ห้ามมิให้ใช้
วิธีอย่างใดแก่วัตถุนั้น ซึ่งอาจทำให้ลักษณะของวัตถุนั้น
ผันแปรเป็นอย่างอื่น หรือ เปลี่ยนเครื่องหุ้มห่อโดยไม่ได้
รับอนุญาตของเจ้าหน้าที่

ข้อ ๑๘

ถ้าภาคใดแห่งอนุสัญญา^๕ เห็นเป็นการพ้นวิสัยที่จะใช้
บทบัญญัติใดของหมวดนี้^๕ สำหรับการค้ากับประเทศอื่นใด ๆ
โดยเหตุที่ประเทศนั้นมีได้เป็นภาคแห่งอนุสัญญาระบบ^๕ แล้ว
ภาคที่^๕ จะจำเป็นต้องใช้บทบัญญัติของหมวดนี้^๕ ก็เท่าที่
พฤติการณ์อันควรให้ทำได้เท่านั้น

หมวดที่ ๖

ว่าด้วยการกรรมการกลางประจำ

ข้อ ๑๕

ภายในสามเดือนนับตั้งแต่วันที่^๕ ให้อนุสัญญาระบบ^๕ เป็น
ต้นไป จะต้องตั้งกรรมการกลางประจำ^๕ ขึ้นคนหนึ่ง

คณะกรรมการกลาง^๕ นี้ จะต้องมียศกรรมการ ๘ นาย^๕ ซึ่ง
เป็นผู้ที่ควรไว้วางใจได้ทั่วไป โดยเหตุที่มีความปรึษา
สามารถในทางวิชาการ มีความไม่ลำเอียง และไม่มีประโยชน์
เกี่ยวข้องเป็นส่วนตัว

สภาสันนิบาตชาติจะเป็นผู้^๕ เลือกตั้งสมาชิกแห่งกรรมการ
กลาง^๕

ในการเลือกตั้งนี้ จะต้องเชิญประเทศสหภาพสหรัฐอเมริกา และประเทศเยอรมนีแสดงข้อบุคคลประเทศละหนึ่งนายให้มีส่วนด้วย

ในการตั้งนี้ จะต้องดำรงถึงความสำคัญที่จะบรรจุในคณะกรรมการกลางตามส่วนอันสมควร บุคคลที่มีความรู้ในสภาพของยาเสพติดทั้งในประเทศที่ทำให้บังเกิดและที่ประดิษฐ์ยานั้นฝ่ายหนึ่ง และในประเทศที่ใช้ยาเสพติดนั้นบริโลกอีกฝ่ายหนึ่ง และเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเทศนั้น ๆ ด้วย

สมาชิกแห่งกรรมการกลางนี้ จะต้องไม่เป็นผู้ครองตำแหน่งอย่างใด ซึ่งทำให้ตนตกอยู่ในฐานะต้องขึ้นต่อรัฐบาลของตนโดยตรง

สมาชิกแห่งกรรมการกลางนี้จะได้รับแต่งตั้งเป็นกำหนดเวลา ๕ ปี และจะได้รับการแต่งตั้งซ้ำอีกก็ได้

กรรมการกลางนี้จะต้องเลือกตั้งประธานกรรมการ และตั้งข้อบังคับกับวิปฏิบัติการณ์ของตนเอง

ในเวลาประชุมกรรมการนั้น ถ้ามีสมาชิกมาประชุม ๔ นายให้นับว่าเป็นองค์ประชุมได้

คำวินิจฉัยของกรรมการในบรรดาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความใน
ข้อ ๒๔ และข้อ ๒๖ นั้น จะเป็นไปได้แต่ตามความเห็นของ
ฝ่ายมากที่สุดในเวลาที่มีกรรมการมาประชุมบริบูรณ์ทั้งคน

ข้อ ๒๐

สภาพสันนิบาตชาติ โดยปรึกษากันกับกรรมการนี้ จะต้อง
จัดการอันจำเป็นสำหรับประกอบคนและดำเนินกิจการของ
กรรมการ ด้วยความมุ่งหมายที่จะให้กรรมการมีอิสระเต็มที่
ในทางวิชาการ ในอันจะดำเนินหน้าที่ให้เป็นไปตามอนุสัญญา
ฉบับนี้ และเพื่อจัดให้พนักงานฝ่ายธุรการนั้นอยู่ในความ
ควบคุมของเลขาธิการ

เลขาธิการ จะต้องเป็นผู้ตั้ง เลขานุการ และพนักงานของ
กรรมการกลางนี้ตามที่กรรมการเลือก และโดยได้รับความ
เห็นชอบของสภาพสันนิบาตชาติ

ข้อ ๒๑

ภาคีแห่งอนุสัญญานี้ตกลงว่า ก่อนวันที่ ๓๑ ธันวาคม
ทุก ๆ ปี จะส่งรายการประมาณจำนวนวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่ต้องด้วย
อนุสัญญาฉบับนี้ ซึ่งจะนำเข้าไปในอาณาเขตต์ของตนเพื่อ
ใช้ในการแพทย์ การวิชา และกรอย่างอื่น ๆ ในระวางปี
ต่อไปนั้น ไปยังกรรมการกลางประจำที่ใดตั้งขึ้นตามข้อ ๑๕

รายการที่ว่านี้จะต้องไม่นับว่าเป็นเครื่องผูกมัดแก่รัฐบาล
ที่เกี่ยวข้องหากแต่จะมีไว้เพื่อเป็นเครื่องชี้ทางสำหรับกรรมการ
กลางในการดำเนินการตามหน้าที่

ถ้าประเทศใดมีเหตุจำเป็นในระหว่างปี ที่จะต้องแก้ไข
รายการที่ยื่นไว้ นั้น ประเทศนั้นจะต้องแจ้งตัวเลขที่ได้แก้ไข
ไปให้กรรมการกลางทราบ

ข้อ ๒๒

๑. ภาคีแห่งอนุสัญญาฯตกลงว่า ภายในเวลา ๓ เดือน
(หรือตามวรรค (ค) ห้าเดือน) จากวันสิ้นปีทุกๆปี จะจัดส่ง
ไปยังกรรมการกลาง ตามแบบที่กรรมการนั้นจะกำหนดสถิติ
อย่างบริบูรณ์และต้องแท้ที่สุดที่จะเป็นไปได้ สำหรับปีที่แล้ว
มานั้น ว่าด้วย

(ก) การทำให้บังเกิดซึ่งฝืนดิบและใบโคคา

(ข) การทำวัตถุที่ต้องด้วยความในหมวด ๓ ข้อ ๔ (ข)

(ค) และ (ฉ) แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ และวัตถุที่ใช้ใน
การนั้น จำนวนวัตถุที่ใช้ในการทำของแปรธาตุอื่น ๆ อันไม่
อยู่ในความครอบงำแห่งอนุสัญญาฯนั้น จะต้องแยกแจ้งไว้
ต่างหาก

(ค) จำนวนวัตถุที่ต้องด้วยความในหมวด ๒ และ ๓ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ที่อยู่ในมือของพวกผู้ขายส่งหรือของรัฐบาล เพื่อใช้ภายในบ้านเมือง ในการอื่น ๆ ที่มิใช่สำหรับรัฐบาล

(ข) การใช้วัตถุอื่นต้องด้วยความในหมวด ๒ และ ๓ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ในทางอื่น ที่มิใช่สำหรับรัฐบาล

(ง) จำนวนวัตถุชนิดต่าง ๆ ที่ต้องด้วยอนุสัญญาฉบับนี้ ซึ่งได้ริบไว้โดยเหตุที่ได้นำเข้ามาหรือออกนอกเมืองโดยผิดต่อกฎหมาย จะต้องแถลงวิธีที่ได้จัดการจำหน่ายวัตถุที่ต้องริบไปอย่างใด กับข้อความอย่างอื่น ๆ เกี่ยวกับการริบและการจำหน่ายนั้น ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ด้วย

สถิติตามที่ว่าในวรรค (ก) ถึง (ง) ข้างต้นนี้ กรรมการกลางจะต้องส่งไปให้บรรดาภาคีแห่งอนุสัญญานี้ทราบ

๒. ภาคีแห่งอนุสัญญานี้ตกลงว่าภายใน ๔ สัปดาห์ภายหลังจากวันสิ้นกำหนดทุกระยะเวลาสามเดือน จะส่งสถิติตามแบบที่กรรมการกลางจะกำหนดไปยังกรรมการนั้น ว่าด้วยวัตถุต่าง ๆ ที่ต้องด้วยอนุสัญญานี้ ซึ่งได้นำเข้ามาและออกไปกับประเทศต่าง ๆ เป็นราย ๆ ในระหว่างระยะเวลาสามเดือนที่ล่วงมา ในบางกรณีที่กรรมการจะกำหนดนั้น สถิตินี้จะต้องส่งยังกรรมการโดยทางโทรเลข เว้นไว้แต่เมื่อจำนวนต่าง ๆ

ต่ำกว่าจำนวนอย่างน้อยที่กรรมการได้กำหนดไว้สำหรับวัตถุแต่ละประเทศนั้น

๓. ในการยื่นสถิติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ รัฐบาลต่างๆ จะต้องแยกจำนวนวัตถุซึ่งได้นำเข้าเมืองหรือชอมาเพื่อการของรัฐบาลไว้ต่างหาก เพื่อให้เป็นที่ทราบได้ว่าจำนวนที่ต้องการใช้ในประเทศ สำหรับการแพทย์และวิชาการทั่วไปนั้นมีเพียงใด กรรมการกลางย่อมไม่มีอำนาจที่จะตั้งปัญหาหรือออกความเห็นในเรื่องจำนวนวัตถุที่ได้นำเข้าเมืองหรือชอมาเพื่อการของรัฐบาล หรือในเรื่องการใช้วัตถุนั้นอย่างไร

๔. สำหรับความที่ไว้ในข้อ ๕ บรรดาวัตถุซึ่งรัฐบาลมีอยู่ หรือนำเข้าเมือง หรือชอไว้ เพื่อขายต่อไปนั้น ไม่นับว่าเป็นของที่มีไว้ หรือนำเข้าเมือง หรือชอไว้เพื่อการของรัฐบาล

ข้อ ๒๓

เพื่อให้กรรมการได้ทราบข้อความอย่างบริบูรณ์ ในเรื่องการจัดจำหน่ายฝิ่นดิบที่มีขึ้นทั่วโลก รัฐบาลของประเทศที่ยังอนุญาตให้มีการใช้ ฝิ่นสุกอยู่พลางนั้น นอกจากสถิติที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๒ จะต้องส่งสถิติตามแบบอย่างที่กรรมการจะได้กำหนดไว้ และโดยบริบูรณ์และถ่องแท้ที่สุดที่จะเป็นไปได้ไป

ยังกรรมการภายในสามเดือนภายหลังจากวันสิ้นปีทุก ๆ ปี แสดง
การดำรงต่อไปนี้ ที่ได้มีในระหว่างปีที่ผ่านมา นั้น คือ

- (๑) การทำฝิ่นสุก และวัตถุดิบที่ใช้ในการนั้น
- (๒) การบริโภคน้ำมันและใช้ ฝิ่นสุก

อนึ่งเป็นที่เข้าใจว่า กรรมการไม่มีอำนาจที่จะตั้งปัญหา
หรือออกความเห็นอย่างใดในเรื่องสถิติเหล่านี้ และบท
บัญญัติในข้อ ๒๔ เป็นอันไม่ใช่แก่ข้อความต่าง ๆ ที่กล่าวใน
ข้อนี้ เว้นไว้แต่ในกรณีที่กรรมการจะพึงเห็นปรากฏว่า การ
จำหน่ายขายกันในระหว่างประเทศโดยผิดกฎหมายได้มีขึ้นจน
พอสังเกตได้

ข้อ ๒๔

๓. กรรมการกลางนี้จะคอยสังเกตดูความดำเนินของการ
ค้าระหว่างประเทศอยู่เป็นเนืองนิจ ถ้าข่าวที่ได้รับนั้นกระทำ
ให้กรรมการมีความเห็นได้ว่ามีวัตถุอย่างใดที่ต้องด้วยอนุสัญญา
ฉบับนี้สะสมอยู่มากเหลือเกินในประเทศใด หรือว่าประเทศ
นั้นอาจจะเกิดเป็นศูนย์กลางของการค้าที่ผิดกฎหมายก็ดี กรรมการ
พึงมีสิทธิ์ที่จะขอคำสั่งจากประเทศที่ว่าเป็น โดยทาง
เลขาธิการของสันนิบาตชาติ

๒. ถ้าแม่ไม่ส่งคำชี้แจงอย่างใดมาภายในเวลาอันสมควร หรือคำชี้แจงที่ส่งมานั้นไม่เป็นที่พอใจก็ดี กรรมการกลางพึงมีสิทธิที่จะแจ้งเรื่องให้บรรดารัฐบาลของภาคแห่งอนุสัญญา และสภาสันนิบาตชาติทราบไว้ และแนะนำให้มีการนำส่งวัตถุที่ต้องด้วยอนุสัญญานั้นทั้งหมดหรือแต่เฉพาะอย่างหนึ่งอย่างใดเข้าไปในประเทศนั้นอีก จนกว่ากรรมการจะได้รายงานว่ามีความพอใจในสภาพที่เกี่ยวกับวัตถุเช่นนั้นในประเทศนั้นแล้ว กรรมการจะต้องแจ้งคำแนะนำที่ตนทำขึ้นให้รัฐบาลของประเทศที่เกี่ยวข้องนั้นทราบไว้ด้วยในคราวเดียวกัน

๓. ประเทศที่เกี่ยวข้องซึ่งมีสิทธิที่จะนำเรื่องเสนอต่อสภาสันนิบาตชาติได้

๔. เมื่อรัฐบาลของประเทศใดที่ส่งวัตถุออกนอกเมืองนั้น ไม่พร้อมที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำของกรรมการกลางซึ่งมีสิทธิที่จะเสนอความต่อสภาสันนิบาตชาติได้ด้วย

ถ้าหากไม่ทำดังนั้น ก็ต้องแจ้งโดยพลันให้กรรมการทราบไว้ ไม่พร้อมที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำนั้น และถ้าหากสามารถทำได้ ก็ให้ชี้แจงด้วยว่า เพราะเหตุใดจึงไม่พร้อมที่จะปฏิบัติเช่นนั้น

๕. กรรมการกลางพึงมีสิทธิที่จะพิมพ์เผยแพร่รายงานในเรื่องนี้ และส่งแก่สภาสันนิบาตชาติ ซึ่งจะได้ส่งต่อไปยังรัฐบาลของบรรดาภาคีแห่งอนุสัญญาขึ้นทันที

๖. ถ้าในเรื่องใด ความคัดค้านของกรรมการกลางไม่เป็นที่พอใจโดยเอกฉันท์ที่จะต้องแสดงความเห็นของฝ่ายข้างน้อยนั้นลงไว้ด้วย

๗. เมื่อกรรมการกลางมีการประชุมพิจารณาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประเทศหนึ่งประเทศใดโดยตรง จะเชิญประเทศนั้นให้ส่งผู้แทนมาในการประชุมขึ้นด้วยก็ได้

ข้อ ๒๕

ภาคีใด ๆ แห่งอนุสัญญานี้ พึงมีสิทธิอย่างฐานไม่ตรีที่จะชักชวนให้กรรมการทราบเรื่องใด ๆ ซึ่งเห็นว่าควรจะมีการได้สวน แต่ทว่าความในข้อนี้ จะไม่พึงแปลว่าเป็นการขยายอำนาจของกรรมการนั้นแต่อย่างหนึ่งอย่างใดเลย

ข้อ ๒๖

ถ้าหากตามข่าวที่กรรมการกลางทราบได้นั้น ทำให้กรรมการเชื่อแน่ว่าประเทศใด ซึ่งมีได้เป็นภาคีแห่งอนุสัญญานี้ น่ากลัวจะเกิดเป็นศูนย์กลางสำหรับการค้าที่ผิดต่อกฎหมาย กรรมการกลางจะจัดการอย่างใดที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๔ ก็ได้ และถ้าเช่นนั้น

กรรมการต้องปฏิบัติตามกระฎุวิธีในข้อนี้ในการแจ้งความแก่ประเทศที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีเช่นนี้จะต้องใช้ความในวรรคที่ ๓, ๔ และ ๗ แห่งข้อ ๒๔ นั้น

ข้อ ๒๗

กรรมการกลางจะต้องทำรายงานประจำปีว่าด้วยกิจการที่ได้กระทำไปแล้วนั้นเสนอต่อสภาสันนิบาตชาติ รายงานนั้นจะต้องพิมพ์ขึ้นและส่งให้บรรดาภาคีแห่งอนุสัญญาทราบ

กรรมการกลางจะต้องจัดการอันจำเป็นทุกอย่าง เพื่อให้เป็นที่แน่นอนได้ว่า บรรดารายการประมาณ สถิติ ข้อความ และคำชี้แจงซึ่งตนได้รับความความในข้อ ๒๑, ๒๒, ๒๓, ๒๔, ๒๕, ๒๖ แห่งอนุสัญญาฉบับนั้น จะไม่ถูกเปิดเผย เป็นทางที่จะให้ความสะดวกแก่การกระทำของพวกบุคคลที่ซึ่งลงทุนค้าล่วงหน้าหาทำไร หรือเป็นเหตุร้ายแก่การค้าขายอันชอบธรรมของภาคีใด ๆ แห่งอนุสัญญา

หมวดที่ ๗

บทบัญญัติทั่วไป

ข้อ ๒๘

ภาคีแห่งอนุสัญญาแต่ละฝ่าย ตกลงว่า การละเมิดกฎหมายหรือกฎข้อบังคับของตน ซึ่งได้ตั้งขึ้นเพื่อบังคับให้

การเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญา^{๕๕}นั้น จะต้องได้รับ
โทษเพียงพอแก่การละเมิด^{๕๖}นั้น รวมทั้งการริบวัตถุ^{๕๗}ที่เกี่ยวข้อง
ในกรณี^{๕๘}ที่สมควร^{๕๙}นั้นด้วย

ข้อ ๒๕

ภาคีแห่งอนุสัญญา^{๕๕} จะพิจารณาด้วยเจตนาอันดี^{๖๐}ทาง
หนทางปราบปรามกฎหมายเพื่อวางโทษ การกระทำภายในเขตต์
อำนาจของตน^{๖๑} ที่เป็นการส่งเสริมหรือช่วยให้มีการกระทำ
อย่างใดขึ้นในที่แห่งหนึ่งแห่งใด นอกเขตต์อำนาจของตน
อันเป็นการกระทำผิดต่อกฎหมายในที่นั้น ว่าด้วยเรื่อง^{๖๒}ที่ปวง
ที่กล่าวไว้ในอนุสัญญาฉบับ^{๕๕}

ข้อ ๓๐

ภาคีแห่งอนุสัญญา^{๕๕}จะต้อง^{๖๓}แจ้ง^{๖๔}แก่กันและกันให้ทราบ
โดยทางเลขาธิการของสันนิบาตชาติ บรรดาบทกฎหมายและ
กฎข้อบังคับ^{๖๕}ที่ใช้อยู่^{๖๖}ว่าด้วยเรื่อง^{๖๗}ที่ปวงที่กล่าวไว้ในอนุสัญญา
ฉบับ^{๕๕} ซึ่งยังไม่ได้แจ้งให้ทราบ^{๖๘}นั้น กับทั้งบทกฎหมาย
และกฎข้อบังคับ^{๖๕}ที่ได้ประกาศ^{๖๙} เพื่อให้อนุสัญญาฉบับ^{๕๕}นี้
เป็นอันใช้^{๗๐}โดย^{๗๑}นั้นด้วย

ข้อ ๓๑

ในระวางภาคีแห่งอนุสัญญา^{นี้} อนุสัญญาฉบับ^{นี้}เป็นอัน
ใช้แทนบทบัญญัติในหมวดที่ ๑ ที่ ๓ และที่ ๕ แห่งอนุสัญญา^{นี้}
ที่ได้ลงชื่อกันณกรุงเฮก เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ค.ศ. ๑๙๑๒
ซึ่งเป็นอันยังคงใช้อยู่ต่อไปในระวางภาคีแห่งอนุสัญญา^{นี้} กับ
ประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาฉบับ^{นี้}ที่ว่านั้น แต่มิได้เป็น
ภาคีแห่งอนุสัญญาฉบับ^{นี้}

ข้อ ๓๒

๑. เพื่อระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระวางภาคีแห่งอนุสัญญา^{นี้}
นี้ ในเรื่องแปลความหรือการใช้อนุสัญญาฉบับ^{นี้} ซึ่งไม่
สามารถระงับกันได้โดยทางทูตนั้น ให้เป็นอันตกลงกันโดย
ทางไมตรีให้มากที่สุดที่จะพึงทำได้ ก่อนที่จะหันหาวิธีการ
ระงับกรณีทางศาลหรือทางอนุญาโตตุลาการอย่างใด คู่พิพาท
จะเสนอข้อพิพาทนั้นขึ้นขอความเห็นแนะนำของคณะฝ่ายวิชาการ
ซึ่งสภาสันนิบาตชาติจะได้แต่งตั้งขึ้นสำหรับการนั้นก็ได้

๒. ความเห็นแนะนำนั้น จะต้องออกให้ภายใน ๖ เดือน
นับตั้งแต่วันที่ได้เสนอข้อพิพาทนั้นต่อคณะฝ่ายวิชาการ เว้น
ไว้แต่คู่พิพาทจะตกลงกันเองให้ยุติกำหนดเวลานั้นออกไปอีก

อนึ่งฝ่ายคุณวิชาการจะต้องกำหนดระยะเวลาที่คู่พิพาทจะต้องตกลงว่า จะยอมถือตามความเห็นแนะนำนั้นหรือไม่

๓. ความเห็นแนะนำนั้นจะไม่เป็นเครื่องผูกมัดแก่คู่พิพาท เว้นไว้แต่คู่พิพาทแต่ละฝ่ายได้ยินยอมถือตามนั้น

๔. บรรดาข้อพิพาท ซึ่งไม่สามารถระงับกันได้โดยตรง หรือโดยอาศัยความแนะนำของคุณฝ่ายวิชาการที่ว่ามาแล้วข้างบนนี้เป็นมูลฐานนั้น ถ้าคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ จะต้องนำเสนอต่อศาลประจำยุติธรรมระวางประเทศ เว้นไว้แต่จะตกลงระงับกันได้แล้วโดยทางอนุญาโตตุลาการ หรือโดยอาศัยใช้ความอนุสัญญาใดๆ ที่มีอยู่ หรือโดยความตกลงอย่างใดที่ทำกันขึ้นเป็นพิเศษ

๕. การพิจารณาข้อพิพาททั้งหลายต่อหน้าศาลประจำยุติธรรมระวางประเทศนั้น ต้องเริ่มตามวิธีการซึ่งวางไว้ในข้อ ๔๐ แห่งกฎข้อบังคับของศาลนั้น

๖. เมื่อคู่พิพาทตกลงจะเสนอเรื่อง เพื่อขอความเห็นแนะนำของคุณฝ่ายวิชาการ ซึ่งสภาสันนิบาตชาติได้ตั้งขึ้นนั้นก็ดี หรือจะให้อนุญาโตตุลาการวินิจฉัยก็ดีจะต้องแจ้งความให้เลขาธิการของสันนิบาตชาติทราบ และเลขาธิการจะต้องแจ้งความต่อไปยังบรรดาภาคีอื่นๆ แห่งอนุสัญญานี้ ซึ่งมีสิทธิที่จะเข้าเกี่ยวข้องกับคดีนั้นก็ได้

๗. ถ้าในระวางการพิจารณาข้อพิพาทต่อหน้าคณะฝ่ายวิชาการ หรือต่อหน้าคณะอนุญาโตตุลาการนั้น ได้เกิดมีปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายระวางประเทศ หรือเกี่ยวกับการแปลความในอนุสัญญาฯ ซึ่งเมื่อคู่พิพาทฝ่ายใดได้ร้องขอขึ้น คณะฝ่ายวิชาการหรือคณะอนุญาโตตุลาการนั้น แสดงว่าคำตัดสินของศาลประจำยุติธรรมระวางประเทศในปัญหานั้น เป็นการจำเป็นแก่การที่จะให้คดีพิพาทนั้น เป็นอันตกลงแล้วเสร็จไปก็ให้เสนอปัญหานั้น ๆ ต่อศาลประจำยุติธรรมระวางประเทศ

ข้อ ๓๓

อนุสัญญาฯ ซึ่งทั้งฉบับภาษาฝรั่งเศสและฉบับภาษาอังกฤษ เป็นอันใช้ได้เหมือนกันนั้น จะต้องลงวัน ๆ นี้ และจะเป็นอันเปิดให้บรรดาประเทศที่มีผู้แทนในการประชุมคราวที่เรียบเรียงอนุสัญญาฯ หรือสมาชิกของสันนิบาตชาติ หรือประเทศใด ๆ ซึ่งสภาสันนิบาตชาติได้ส่งสำเนาอนุสัญญาฯ ไปให้ทราบเพื่อการนั้นนั้น ลงชื่อได้ จนวันที่ ๓๐ กันยายน ค.ศ. ๑๙๒๕

ข้อ ๓๔

อนุสัญญาฉบับนี้ จะต้องได้รับสัตยาบัน สัตยาบันสารนั้น จะต้องมอบไว้แก่เลขาธิการของสันนิบาตชาติ เลขาธิการ

สันนิบาตชาติจะต้องแจ้งข่าวการรับสัตยาบันสารนั้นยังบรรดาสมาชิกของสันนิบาตชาติ ที่ลงชื่อในอนุสัญญา^{นี้} และยังประเทศอื่นๆ ที่ได้ลงชื่อยินยอมให้ทราบ

ข้อ ๓๕

ภายหลังจากวันที่ ๓๐ กันยายน ค.ศ. ๑๙๒๕ ไปแล้ว ประเทศที่มีผู้แทนในการประชุมคราวเรียบเรียงอนุสัญญา^{นี้} แต่ยังไม่ได้ลงชื่อในอนุสัญญาก็ดี หรือสมาชิกใดๆ ของสันนิบาตชาติ หรือประเทศใด ๆ ที่สภาสันนิบาตชาติได้ส่งสำเนาอนุสัญญา^{นี้} ไปให้ทราบเพื่อการนั้นก็ จะเข้าด้วยในอนุสัญญาระดับนี้ก็ได้

การเข้าด้วยในอนุสัญญา^{นี้} นั้น จะต้องเป็นไปได้โดยมีภาคยานุวัติสาร ส่งไปยังเลขาธิการของสันนิบาตชาติ เพื่อเก็บไว้ในห้องสมุดของสำนักเลขาธิการ และเลขาธิการจะต้องแจ้งการมอบภาคยานุวัติสารเช่นว่านี้ ให้บรรดาสมาชิกสันนิบาตชาติที่ได้ลงชื่อในอนุสัญญา และประเทศอื่นๆ ที่ได้ลงชื่อยินยอมให้ทราบโดยพลัน

ข้อ ๓๖

อนุสัญญาระดับนี้จะใช้ได้ต่อเมื่อได้รับสัตยาบันของสิบประเทศ รวมทั้งประเทศที่จะได้ตั้งกรรมการกลาง ตาม

ความในข้อ ๑๘ นั้น เจ็ดประเทศ ซึ่งจะต้องมีสมาชิกประจำ
ของสหประชาชาติรวมอยู่ด้วยสองประเทศเป็นอย่างน้อย
วันที่ลงมือใช้นั้นต้องเป็นวันที่เก้าสิบ ภายหลังจากเลขาธิการ
ของสหประชาชาติได้รับสัตยาบันสารที่จำเป็นเพื่อการนี้ฉบับ
ที่สุด ต่อเนื่องไปอนุสัญญาจะเป็นอันใช้ได้สำหรับภาคีแต่
ละราย ก็เมื่อครบเก้าสิบวันภายหลังจากที่ได้รับสัตยาบัน หรือ
หนังสือแจ้งความขอเข้าด้วยของภาคีนั้น ๆ

โดยปฏิบัติตามความในข้อ ๑๘ แห่งกติกาสหประชาชาติ
เลขาธิการจะต้องลงทะเบียนอนุสัญญาฉบับนี้ ณ วันที่ลงมือ
ใช้ได้

ข้อ ๓๗

เลขาธิการของสหประชาชาติ จะต้องมีการบพิเศษ
แสดงว่าภาคีประเทศใด ได้ลงชื่อ ได้สัตยาบัน ได้เข้าด้วย
หรือได้บอกเลิกอนุสัญญาฉบับนี้ และต้องให้ภาคีแห่ง
อนุสัญญา และสมาชิกของสหประชาชาติได้ตลอดเวลา และ
จะต้องพิมพ์ข้อความนั้นเพื่อเผยแพร่มาครั้งที่สุดที่จะเป็นได้
ตามคำสั่งของสภาของสหประชาชาติ

ข้อ ๓๘

ภาคีใดจะบอกเลิกจากอนุสัญญาฉบับนี้ได้ โดยแจ้งความ
เป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเลขาธิการของสหประชาชาติ การ

บอกเลิกจะเป็นอันใช้ได้เมื่อครบหนึ่งปีภายหลังจากวันที่เลขาราชการได้รับคำสั่งแจ้งความบอกเลิกนั้น และจะใช้ได้แต่เฉพาะสำหรับภาคที่ได้บอกเลิกนั้น

เลขาราชการของสันนิบาตชาติ จะต้องแจ้งข่าวการรับคำสั่งแจ้งความบอกเลิกเช่นนั้นไปยังบรรดาสมาชิกสันนิบาตชาติที่ไต่ลงชื่อ หรือที่ไต่เข้าด้วยอนุสัญญา และแก่ประเทศอื่น ๆ ที่ไต่ลงชื่อหรือเข้าด้วยเหมือนกัน

ข้อ ๓๕

ประเทศใดที่ลงชื่อหรือเข้าด้วยอนุสัญญาระดับนี้ในขณะลงชื่อหรือสัตยาบัน หรือเข้าด้วยนั้น อาจแถลงว่าการที่ตนรับเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาระดับนี้ หาได้รวมถึงการรับเช่นกันของเมืองขึ้น ดินแดนที่อยู่พ้นทะเล ประเทศที่อยู่ในความอารักขา หรืออาณาเขตต์พื้นทะเลอันอยู่ใต้รัฐาธิปัตย์หรืออำนาจของตน หรือที่ตนรับอนุมัติปกครองแทนสันนิบาตชาติ แห่งใดหรือทั้งหมดด้วยไม่ แต่ต่อไปในภายหลังกประเทศที่วันจะขอเข้าด้วยอนุสัญญา ในนามของเมืองขึ้น ดินแดนอยู่พ้นทะเล ประเทศที่อยู่ในความอารักขา หรืออาณาเขตต์ใด ๆ ในจำพวกที่ตนได้ทำคำแถลงยกเว้นไว้จะนี้โดยปฏิบัติตามบทบัญญัติในข้อ ๓๕ ก็ได้

การบอกเลิกให้อนุสัญญา^{๕๕}นั้น จะบอกเลิกสำหรับเมือง
ขึ้นดินแดนที่อยู่บนทะเล ประเทศที่อยู่ในความอารักขา หรือ
อาณาเขตใด ๆ เช่นว่ามาแล้วจะเพาะรายต่างหากกัน ก็ได้
และบทบัญญัติในข้อ ๓๘ ต้องเป็นอันใช้แก่การบอกเลิกเช่นนี้

เพื่อให้เป็นหลักฐานมั่นคง ผู้มีอำนาจเต็มที่ได้กล่าวชื่อ
มาแล้วข้างต้นได้ลงชื่อในอนุสัญญาฉบับนี้ไว้เป็นสำคัญ

ทำที่เมืองเยนีวา ณ วันที่สิบเก้าเดือนกุมภาพันธ์ คริสต
ศักราชพันเก้าร้อยยี่สิบห้า เป็นฉบับเดียวซึ่งจะต้องเก็บ
รักษาไว้ในห้องสมุดของสำนักงานเลขาธิการของสันนิบาตชาติ
และจะต้องมีสำเนาอันรับรองว่าถูกต้องส่งไปยังบรรดาประเทศ
ที่ผู้แทนในการประชุมและยังสมาชิกของสันนิบาตชาติทั้ง
ปวงด้วย

ประเทศอาเจนเตีย

บ. บลินิชติ

ประเทศเยอรมนี

ฮ. ฟอน เอกการ์ตตุ

ตามความที่ได้ส่งวนไว้ในรายงานการประชุม

ใหญ่ณวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ฮ.ฟ.อ.

ประเทศเบลเยียม

แฟร้งค์ เปลตุเซอร์

ดร. แฟร้งค์ เดอ มิตเตนแนร์

ประเทศอังกฤษ

แมลคอล์ม แดลวินย

ประเทศออสเตรเลีย

ม.ล. เซปเฮอรัต

ประเทศฝรั่งเศส

ย. บูร์กัวส์ อ. กิรเชร

รัฐบาลฝรั่งเศสจำเป็นต้องสงวนไว้เพื่อเมือง
ขึ้น ประเทศที่อยู่ในความอารักขา และ
อาณาเขตต์ในความอาณัติ ซึ่งอยู่ในความ
บังคับบัญชา ซึ่งข้อความทั้งปวงในเรื่องที่
จะทำสถิติทุกๆ ๓ เดือน ตามความใน
วรรคที่ ๒ แห่งข้อ ๒๒ สังกภายในเวลากำหนด
นั้น ย.บ. อ.ค.

ประเทศกรีซ

ขอเอาไว้พิจารณาต่อไป

วาสลีตี เตนดรามิส

ประเทศญี่ปุ่น

ส. คาคุ ย. ชุงิมูรา

ประเทศลวกซิมบวร์ค

จ.บ. แวร์แมร์

ประเทศเนเธอร์แลนด์

ว. เวตคุม ย.บ.ม. โคเอแบรทท์
อ.ต.อ. เดอ คัต อันเยล์โน

ประเทศเปอร์เซีย

ขอเอาไว้พิจารณาก่อน และจะปฏิบัติการ
ได้ต่อเมื่อสันนิบาตชาติจะยินยอมตามคำร้อง
ของประเทศเปอร์เซียตามความที่ปรากฏใน
บันทึก O.D.C. 24.

ปริญช อารุฟา-เอต-เตาเลหุ มिरชา ริชา ข่าน

ประเทศโปแลนด์

ชอดชโก

ประเทศโปรตุเกส

อ.ม. บารุโซโลม็ือ แฟร์เรรา
ร.ย. รอดริเกส

ประเทศสยาม

คำรัศ

๓๒๐

Annex

MODEL FORM OF IMPORT CERTIFICATE

INTERNATIONAL OPIUM CONVENTION

No. Certificate of Official Approval of Import.

I hereby certify that the Ministry of .....being the Ministry charged with the administration of the law relating to the dangerous drugs to which the International Opium Convention of ( ) applies, has approved the importation by

(a) Name, address and business of importer (a) .....

(b) Exact description and amount of drug to be imported, of (b) .....

(c) Name and address of firm in exporting country from which the drug is to be obtained, from (c) .....

(d) State any special conditions to be observed, e.g. not to be imported through the post, subject to the following conditions

(d).....

and is satisfied that the consignment proposed to be imported is required:

- (1) For legitimate purposes (in the case of raw opium and the coca leaf)*;
- (2) Solely for medicinal or scientific purposes (in the case of drugs to which Chapter III of the Convention applies and Indian hemp).

Signed on behalf of the Ministry of.....

(Signature).....

(Official Rank).....

(Date).....

*

Where the use of prepared opium has not yet been suppressed and it is desired to import raw opium for the manufacture of prepared opium, the certificate should be to the effect that the raw opium to be imported is required for the purpose of manufacturing prepared opium for use under Government restrictions pending complete suppression, and that it will not be re-exported.

สันนิบาตชาติ
การประชุมเรื่องฝิ่นครั้งที่สอง
โปรโตคอล

ผู้แทนบางท่านซึ่งเป็นผู้แทนของบางประเทศ ที่เป็น
ภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ อันลงนามกัน
วันนี้ และซึ่งได้รับอำนาจเพื่อการนี้แล้ว

เมื่อได้พิจารณาโปรโตคอล ลงวันที่สิบเอ็ดเดือนกุมภาพันธ์
คริสต์ศักราชพันเก้าร้อยยี่สิบห้า ซึ่งผู้แทนของประเทศที่
เป็นภาคีแห่งความตกลงว่าด้วยการใช้ฝิ่นสุก อันลงนามวัน
เดียวกัน ได้ลงนามไว้

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

๑.

บรรดาประเทศที่ได้ลงชื่อในโปรโตคอลฉบับนี้ โดยมี
ความเข้าใจอยู่แล้วว่าตามความในหมวด ๑ แห่งอนุสัญญากรุง
เฮกนั้น ย่อมเป็นหน้าที่ของตนที่จะจัดให้มีการควบคุมการ
ทำให้บังเกิด การจำหน่าย และการส่งฝิ่นดิบออกนอกเมือง
ตั้งที่จะป้องกันการค้าอันมิชอบด้วยกฎหมาย จึงตกลงกันว่า
จะจัดการตามสมควรแก่ความต้องการ เพื่อป้องกันให้สำเร็จ

โดยสิ้นเชิง ภายในห้าปีตั้งแต่วันนี้มีให้มีการลักลอบส่งฝิ่น เป็นเครื่องอุปสรรคอย่างร้ายต่อการปราบการไข้ฝิ่นสุกให้ สำเร็จภายในอาณาเขตนี้ ซึ่งยังคงให้มีการไข้ฝิ่นสุกอยู่ชั่วกาลนาน

๒.

ปัญหาว่าบรรดาการที่รับจะจัดกันตามที่กล่าวในข้อ ๑ ได้กระทำไปแล้วโดยบริบูรณ์หรือประการใดนั้น จะมีกรรมการคนหนึ่ง ซึ่งสภาสันนิบาตชาติจะได้แต่งตั้งขึ้นเป็นผู้ตัดสิน เมื่อครบกำหนดเวลาห้าปีที่ว่ามาแล้ว

๓.

โปรโตคอลฉบับนี้จะต้องลงมือใช้ได้สำหรับประเทศที่ลงชื่อแต่ละประเทศพร้อมกันกับอนุสัญญาว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ซึ่งได้ลงชื่อกันวันนี้ และข้อ ๓๓ และข้อ ๓๕ แห่งอนุสัญญา เป็นอันใช้ได้สำหรับโปรโตคอลนี้ด้วย

เพื่อเป็นหลักฐานมั่นคง โปรโตคอลฉบับนี้ได้ทำขึ้นที่เมืองเยนีวา เมื่อวันที่สิบเก้าเดือนกุมภาพันธ์ คริสตศักราช พันเก้าร้อยยี่สิบห้า เป็นหนังสือฉบับเดียวซึ่งจะต้องเก็บรักษาไว้ในห้องสมุดของสำนักงานเลขาธิการของสันนิบาตชาติแต่จะให้มีความจำเป็นที่รับรองว่าถูกต้องแล้ว ส่งยังบรรดา

ประเทศที่ได้มีผู้แทน ผนการประชุม และยังสมาชิกทั้งหลาย
ของสันนิบาตชาติด้วย

ประเทศออลแมนเนีย

บ. บลินชติ

ประเทศเยอรมนี

อ. ฟอน เอกคาร์ตตุ

ประเทศอังกฤษ

แมลคัลม แดลวินย

ประเทศออสเตรเลีย

ม.ส. เซปเฮอร์ต

ประเทศกรีซ

ขอไว้พิจารณาต่อไป

วาสสิลี เตเนตรามิส

ประเทศญี่ปุ่น

ส. ศากุ อ. ชุงมูรา

ประเทศลูกซิมบวร์ค

จ.บ. แวร์แมร์

ประเทศเนเธอร์แลนด์

ว. เวตตุม ย.บ.ม. โคเฮแบรทท์

อ.ด.อ. เดอ คัต อันเยลิโน

ประเทศเปอร์เซีย

ปรีนช อารุฟา-เอต เตาเลหุ มิร์ชา วิชา ข่าน

ประเทศโปรตุเกส

อ.ม. บาร์โซโลม็ือ แฟร์เรรา

ร.ย. รอดริเกส

ประเทศสยาม

ตำรัศ

สันนิบาตชาติ
การประชุมเรื่องฝิ่นครั้งที่สอง
ข้อกำหนดครั้งสุดท้าย

การประชุมระหว่างประเทศเรื่องฝิ่นครั้งที่สอง ซึ่งได้เริ่มต้นให้มณฑลตามข้อตกลงของสมัชชาแห่งสันนิบาตชาติฉบับลงวันที่ ๒๗ กันยายน ค.ศ. ๑๙๒๓ นั้น ได้ชุมนุมกันเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๒๔ ที่ ปาเลซเตส์ นาซิองส์ เมืองเฮินัว

ข้อตกลงของสมัชชานั้น มีข้อความดังต่อไปนี้:-

“สมัชชามีความพอใจที่ได้เห็นว่า ตามความหวังที่แสดงไว้ในข้อตกลงฉบับที่ ๔ ซึ่งสมัชชาได้ตกลงกันใน ค.ศ. ๑๙๒๒ นั้น กรรมการที่ปรึกษาได้รายงาน ว่า ตามข้อความที่มียุติบนตนรัฐบาลที่เกี่ยวข้องจะสามารถพิจารณา เพื่อทำความตกลงต่อไปอันปัญหาว่าด้วยการจำกัดจำนวนมอร์ฟิน เฮโรอิน หรือโคคาอิน และเกลือแห่งวัตถุเหล่านี้ ก็จะได้กำหนด ปัญหาว่าด้วยการจำกัดจำนวนฝิ่นดิบ และใบโคคา ที่จะนำเข้ามาเมืองเพื่อการทำนั้น หรือเพื่อประโยชน์ในทางแพทย์และทางวิทยาศาสตร์อื่น ทั้งปัญหาว่าด้วยการจำกัดการทำให้บังเกิด

ซึ่งฝืนดิบและใบโคคาเพื่อการนำออกนอกเมือง ให้มีเพียง
จำนวนที่จำเป็นสำหรับประโยชน์ทางแพทย์และทางวิทยาศาสตร์
เท่านั้น แล้วและเพื่อเป็นทางให้หลักการ ซึ่งผู้แทนแห่งสห
ปาติรัฐอเมริกาได้เสนอไว้ และให้เห็นนโยบายซึ่งสันนิบาต
ชาติได้รับเอาตามคำแนะนำของกรรมการที่ปรึกษานั้น มีผล
เป็นอันให้ไว้ จึงขอให้สภาเจเนอรัลรัฐบาตที่เกี่ยวข้องให้ส่ง
ผู้แทนมีอำนาจเต็มไปในการประชุมเพื่อการนี้ ซึ่งถ้ากระทำ
ได้จะเต็มขึ้นโดยพลัน ภายหลังการประชุมที่กล่าวไว้ในข้อ
ตกลงฉบับที่ ๕

“ สมิชชานแนะนำให้สภาพิจารณาด้วยถึงการที่ควรขยาย
การประชุมนี้ให้รวมบรรดาประเทศทั้งปวงที่เป็นสมาชิกแห่ง
สันนิบาตชาติ หรือที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาปี ค.ศ. ๑๙๑๒
นี้ เพื่อได้รับความตกลงของประเทศเหล่านี้ ในหลักการอัน
จะพึงบรรลุในความตกลงใดๆ ที่จะทำขึ้นนั้น ”

สภาสันนิบาตชาติได้ตั้งให้ท่าน เฮรูลุฟซาหุล อัครราชทูต
พิเศษผู้มีอำนาจเต็มของดัตช์มาร์ก ประจำกรุงเบอร์ลิน เป็น
นายกแห่งการประชุมนี้

เลขาธิการแห่งสันนิบาตชาติได้ตั้ง เดม ราเชก เคราวิต
เป็นเลขาธิการแห่งการประชุม

รัฐต่อไปไม่ได้มีส่วนเข้าร่วมในการประชุม และเพื่อการ
นี้ได้แต่งตั้งผู้แทน ดังระบุนามไว้ข้างล่างนี้คือ

(รายชื่อประเทศ และผู้แทนที่มีอำนาจเต็ม)

ที่ประชุมได้มีการชุมนุมกันระหว่างวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน
ค.ศ. ๑๙๒๔ และวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๙๒๕

ที่ประชุมตกลงเห็นชอบด้วยอนุสัญญาว่าด้วยยาเสพติดให้
โทษ ลงวัน ๆ นี้

ที่ประชุมได้ตกลงเห็นชอบด้วยโปรโตคอลลงวัน ๆ นี้

ที่ประชุมได้ตกลงในข้อมติต่อไปนี้

๑.

ที่ประชุมรู้สึกอยู่ว่า เพื่อให้อนุสัญญาว่าด้วยยาเสพติดให้
โทษ ซึ่งลงชื่อกันวันนมผลบริบูรณ์นั้น จำเป็นจะต้องให้
อนุสัญญานี้บังคับให้แพร่หลายให้มากที่สุดที่จะทำได้ใน
ประเทศราช ดินแดน อาณาเขตต์ในอารักขาและอาณาเขตต์
ที่กล่าวไว้ในข้อ ๓๕ แห่งอนุสัญญานี้ ฉะนั้นที่ประชุมจึงแสดง
ความหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารัฐบาลที่เกี่ยวข้องจะจัดการที่จำเป็น
เพื่อการนี้โดยมิให้ชักช้า เท่าที่จะพึงทำได้ และหวังว่าจำนวน
ประเทศราช ดินแดน และอาณาเขตต์ในอารักขาและอาณา

เขตต์อื่น ๆ อันมิได้อยู่ในบังคับแห่งอนุสัญญานี้จะลดน้อยลง
ได้จนเป็นจำนวนน้อยที่สุด

๒.

ที่ประชุมแนะนำว่า รัฐบาลแต่ละฝ่ายควรจะพิจารณาหา
หนทางห้ามการขนวัตถุอันตรายด้วยอนุสัญญาระบับนี้ไปใน
เรือที่ชักธงชาติของตน

๑. เว้นไว้แต่มีใบอนุญาตนำวัตถุออกนอกเมืองตามความ
ในอนุสัญญา หรือมีสำเนาใบอนุญาตเช่นว่านี้เป็นทาง
ราชการ หรือสำเนาใบอนุญาตเปลี่ยนทางขนส่งที่ออกให้ขึ้น
กำกับไปกับจำนวนวัตถุที่บรรทุกไปนั้น

๒. ไปยังที่ใด ๆ อื่นนอกจากที่ได้บ่งไว้ในใบอนุญาตนำ
วัตถุออกนอกเมือง หรือใบอนุญาตเปลี่ยนทางขนส่งวัตถุ

๓.

ที่ประชุมแนะนำว่าบรรดารัฐทั้งหลายควรจะร่วมมือกัน
และกันอย่างสนิทเท่าที่จะพึงทำได้ ในการปราบปรามการค้า
อันมิชอบด้วยกฎหมาย และควรจะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้ทรง
อำนาจซึ่งมีหน้าที่จัดการตามบทกฎหมายในเรื่องนี้ ทำการติดต่อ
โดยตรงกับเจ้าหน้าที่ อย่างเดียวกันในประเทศอื่น ๆ

๔.

ที่ประชุมขอให้เอาใจใส่ถึงการที่สมควรให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลให้คำตัดสินต้องด้วยอนุสัญญาฯ ในกรณีนี้ บางราย อาจหรือให้ประกันเป็นจำนวนเงินเพียงพอที่จะเป็นเครื่องประกันได้อย่างดี มิให้ผู้นั้นกระทำการค้าอันมิชอบด้วยกฎหมาย

๕.

ที่ประชุมขอให้สภาสันนิบาตชาติ พิจารณาข้อเสนอแนะ ซึ่งได้เสนอในระหว่างเวลาชุมนุม และเพาะอย่างยิ่งที่คนทูตเปอรเซียได้เสนอไว้ว่า ควรตั้งคณะกรรมการให้ออกไปยังประเทศบางประเทศที่ทำฝิ่น ถ้าประเทศเหล่านั้น มีความประสงค์เช่นนั้น เพื่อให้ทำการศึกษาโดยถ่วง (พร้อมด้วยความช่วยเหลือของรัฐบาลแห่งประเทศนั้น ๆ) เรื่องความยากลำบากอันเกี่ยวพันกับการจำกัดการทำฝิ่นในประเทศเหล่านั้น และเพื่อให้ความเห็นแนะที่จะจัดการอย่างไรได้ จึงจะสามารถจำกัดการทำฝิ่นในประเทศเหล่านั้นลงให้มีเพียงจำนวนเท่าที่จำเป็นสำหรับประโยชน์ในทางแพทย์และวิทยาการ

๖.

ที่ประชุมขอให้สภาสันนิบาตชาติเชิญกรรมการแผนก
อนามัย ให้พิจารณาโดยพลันว่าจะเป็นการสมควรหรือไม่ที่
จะปรึกษาหารือ สำนักงาน การสาธารณสุข ระวัง ประเทศใน
เรื่องวัตถุที่กล่าวไว้ในข้อ ๘ และข้อ ๑๐ เพื่อถ้าเป็นการ
สมควรแล้วจะได้แจ้งตำริ เกี่ยวกับของปรุง อันไม่สามารถให้
เกิดการเสพยาติได้ หรือคำแนะนำเกี่ยวกับยาเสพติดอย่าง
อื่น อันจัดเข้าอยู่ในวงบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาชั้น ใต้โดย
พลันในเมื่ออนุสัญญานี้เป็นอันใช้

๗.

ที่ประชุมขอให้สภาสันนิบาตชาติตกลงรวมค่าใช้จ่ายของ
กรรมการกลาง และของแผนกธุรการแห่งกรรมการกลาง
นี้เข้าในค่าใช้จ่ายของสำนักงานเลขาธิการด้วย

เป็นที่เข้าใจว่า ภาคีแห่งอนุสัญญานี้ ซึ่งมีได้เป็นสมาชิก
ของสันนิบาตชาตินั้น จะต้องออกค่าใช้จ่ายตามส่วนที่จะ
กำหนดขึ้นด้วยความตกลงของสภาสันนิบาตชาติ

ในขณะที่ลงชื่อในข้อกำหนดฉบับนี้ ผู้แทนประเทศ
เปอร์เซียได้ทำปฏิญญาไว้ว่า

“โดยกระทำตามคำสั่งของรัฐบาลของตน ผู้แทนประเทศเปอรเซียปฏิบัติญำว่า ได้ลงชื่ออนุสัญญานี้โดยรัฐบาลมีสิทธิที่จะพิจารณาต่อไปอีกครั้งหนึ่ง และโดยมีเงื่อนไขว่า สันนิบาตชาติจะยอมทำตามคำขอร้องของเปอรเซียที่แถลงไว้ในบันทึกแล้ว”

ในขณะที่ลงชื่อในข้อกำหนดฉบับนี้ ผู้แทนประเทศสยามได้ทำปฏิญญาไว้ว่า

“ในการที่ลงชื่อในอนุสัญญา และข้อกำหนดครั้งสุดท้ายฉบับนี้ คณะผู้แทนประเทศสยาม ขอปฏิบัติญำว่า โดยที่ไม่ได้รับคำสั่งในเรื่องกัญชา ซึ่งแต่เดิมไม่ได้เข้าอยู่ในระเบียบวาระของที่ประชุมนี้ คณะผู้แทนประเทศสยามจึงจำเป็นต้องสงวนข้อความในหมวดที่ ๓ ที่ว่าด้วยของปรุงจากกัญชา และในหมวดที่ ๔ และที่ ๕ ที่ว่าด้วยกัญชา”

เพื่อเป็นหลักฐานมั่นคง บรรดาผู้แทนได้ลงชื่อในข้อกำหนดฉบับนี้ไว้เป็นสำคัญ

ทำที่เมืองเยนีวาในวันที่สิบเก้าเดือนกุมภาพันธ์ คริสตศักราชพันเก้าร้อยยี่สิบห้า เป็นหนังสือฉบับเดียว ซึ่งจะต้องเก็บรักษาไว้ในห้องสมุดของสำนักงานเลขาธิการสันนิบาตชาติ และจะต้องมีสำเนาที่รับรองว่าถูกต้องส่งให้แก่บรรดารัฐที่มีผู้แทนในที่ประชุมนี้

<u>ประธานที่ชุมนุม</u>	เฮรลอฟ ซาหุล
<u>เลขาธิการ</u>	ราเซล อ. เกรวูดี
<u>ประเทศอาลเบเนีย</u>	บ. บลินซติ
<u>ประเทศเยอรมนี</u>	ฮ. ฟ็อน เอกการุดตุ กอดตุฟรีด อาลซุมานนุ
<u>ประเทศออสเตรเลีย</u>	ม.ด. เซปป์เฮอรุด
<u>ประเทศเบลเยียม</u>	แฟร์นันด์ เปลดุเซอร์ ดร. แฟร์ด. เดอ มิตเตนแนร์
<u>ประเทศโบลิเวีย</u>	อาดูโร ปินโต- เอสคาเลียร์
<u>ประเทศอังกฤษ</u>	แมตคัลม แดลวินย
<u>ประเทศสเปน</u>	เอมิลิโอ เดอ ปาลาซีโอส
<u>ประเทศฝรั่งเศส</u>	ย. บูร์กัวส์ อ. กิรเชร
<u>ประเทศกรีซ</u>	มาสตีลี เดนดรามิส
<u>ประเทศฮังการี</u>	เดอ บาร์นไย โซลตาน
<u>ประเทศญี่ปุ่น</u>	ส. คากู ย. ชุงิมูรา
<u>ประเทศลุกซิมบวร์ค</u>	จ.ย. แวร์ แมร์

